

رِسَالَةُ نُورٍ كُليَاتِ تَنْدُنْ

طَلِسْمَاكَ
مَجْمُوعَتِي

نورك بكجی

بَدِيعُ الزَّمَانِ

سَعِيدُ النُّورِ سَيِّ

بو طلسملر مجموعهسى؛

رساله نورك و دينك و ايمانك و قرآنك

يوزر معما و طلسملرينك كشفياتندن

بر قسمنى بيان ايدر.

هر بر پارچهده بر اهميتلى معماي قرآنيه

و طلسم ايمانيه حل و كشف

ايديلمشدر.

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿وَبِهِ نَسْتَعِينُ﴾

برنجی سوز

﴿بِسْمِ اللَّهِ﴾ هر خیرك باشیدر. بز دخی باشده اوڭا باشلارز. بیل آی
نفسم، شو مبارك كلمه اسلام نشانی اولدیغی گبی، بتون موجوداتك لسانِ حاليله
ورد زبانیدر. ﴿بِسْمِ اللَّهِ﴾ نه بیوك توکنمز بر قوّت، نه چوق بیتمز بر برکت
اولدیغی آڭلامق ایسترسهك، شو تمثیلی حکایه جگه باق دیکله. شویله که:

بدوی عرب چوللرنده سیاحت ایدن آدمه گرکدر که، بر قبيله رئیسك اسمنی
آلسین و حمایه سنه گیرسین. تا شقیلرک شرندن قورتولوب حاجاتی تدارک
ایده بیلسین. یوقسه تک باشیله حدسز دشمن و احتیاجاتنه قارشى پریشان
اولاجقدر. ایشته بویله بر سیاحت ایچون ایکی آدم، صحرايه چیقوب گیدیورلر.
اونلردن بریسی متواضع ایدی. دیگرى مغرور... متواضعی، بر رئیسك اسمنی
آلدى. مغرور، آلمادی... آلائی، هر یرده سلامتله گزدی. بر قاطع الطریقه راست
گلسه، دیر: "بن، فلان رئیسك اسمیله گزرم." شقى دفع اولور، ایلیشه مز. بر
چادیره گیرسه، او نام ایله حرمت گورور. اوته کی مغرور، بتون سیاحتنده اويله
بالار چکر که، تعریف ایدیلمز. دائما تیتزه، دائما دیلنجیلک ایدردی. هم ذلیل،
هم رذیل اولدی.

ایشته آی مغرور نفسم! سن او سیّاحسک. شو دنیا ایسه، بر چولدر. عجزک و فقرک حدسزدر. دشمنک، حاجاتک نهایتسزدر. مادام اوپلهدر؛ شو صحرانک مالک ابدیسی و حاکم ازیلینک اسمی آل. تا، بتون کائناتک دینجیلگندن و هر حادثاتک قارشیسندن تیتره مەدن قورتولاسک.

أوت، بو کلمه اوپله مبارک بر دفينه در که: سنک نهایتسز عجزک و فقرک، سنی نهایتسز قدرته، رحمته ربط ایدوب قدیر رحیمک درگاهنده عجزی، فقری اُک مقبول بر شفاعتجی یاپار. أوت، بو کلمه ايله حرکت ایدن، او آدمه بگز که: عسکره قید اولور. دولت نامنه حرکت ایدر. هیچ بر کیمسه دن پرواسی قالماز. قانون نامنه، دولت نامنه دیر، هر ایشی یاپار، هر شیئه قارشی طایانیر.

باشده دیمشدک: بتون موجودات، لسان حال ايله ﴿بِسْمِ اللَّهِ﴾ دیر. اوپله

می؟

أوت، ناصلکه گورسهک: بر تک آدم گلدی. بتون شهر أهالیسنی جبراً بر یره سوق ایتدی و جبراً ایشلرده چالیشدیردی. یقیناً بیلیرسک؛ او آدم کندی ناميله، کندى قوتيله حرکت ایتمیور. بلکه او بر عسکردر. دولت نامنه حرکت ایدر. بر پادشاه قوتنه استناد ایدر. اوپله ده هر شی، جناب حقّ نامنه حرکت ایدر که؛ ذره جکله گي تخملر، چکر دکلر باشلرنده قوجه آغاجلری طاشیور، طاغ گي یوکلی قالدیر ییورلر. دیمک هر بر آغاج، ﴿بِسْمِ اللَّهِ﴾ دیر. خزینۀ رحمت میوه لرندن آلرینی تولدیر ییور، بزلره طبله جیلق ایدیور. هر بر بوستان، ﴿بِسْمِ اللَّهِ﴾ دیر. مطبخۀ قدرتدن بر قزغان اولور که؛ چشید چشید پک چوق مختلف لذید طعاملر، ایچنده برابر پیشیریلیور. هر بر اینک، دوه، قویون، کچی گي مبارک حیوانلر

﴿بِسْمِ اللَّهِ﴾ دیر. رحمت فیضندن بر سوت چشمه‌سی اولور. بزلره، رزاق نامنه ائک لطیف، ائک نظیف، آب حیات گبی بر غدایی تقدیم ایدیورلر. هر بر نبات و آغاج و اوتلرک ایپک گبی یوموشاق کؤک و طمارلری، ﴿بِسْمِ اللَّهِ﴾ دیر. سرت اولان طاش و طوپراغی دهلر گچر. الله نامنه، رحمن نامنه دیر، هر شی اوکا مسخر اولور. اوت هواده داللرک إنتشاری و میوه ویرمه‌سی گبی، او سرت طاش و طوپراقده کی کؤکلرک کمال سهولته إنتشار ایتمه‌سی و یر آلتنده یمیش ویرمه‌سی؛ هم شدت حرارته قارشى آیلرجه نازک، یشیل یاپراقلرک یاش قالماسی؛ طبعیونک آغزینه شدتله طوقات ووریور. کور اولاسی گوزینه پارمغی سوقویور و دیور که: ائک گوندیگک صلابت و حرارت دخی، امر تحتنده حرکت ایدیورلر که؛ او ایپک گبی یوموشاق طمارلر، برر عصای موسی (عس) گبی ﴿فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ﴾ امرینه إمثال ایدهرک طاشلری شق ایدر. و او سیغاره کاغدی گبی اینجه نازنین یاپراقلر، برر أعضای إبراهیم (عس) گبی آتش صاچان حرارته قارشى ﴿يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا﴾ آیتنى اوقویورلر.

مادام هر شی معنًا ﴿بِسْمِ اللَّهِ﴾ دیر. الله نامنه اللهک نعمتلرینی گتیروب بزلره ویریورلر. بز دخی ﴿بِسْمِ اللَّهِ﴾ دیمه‌لی‌یز. الله نامنه ویرملی‌یز. الله نامنه آمالی‌یز. اویله ایسه، الله نامنه ویرمه‌ین غافل إنسانلردن آمالی‌یز...

سؤال: طبله‌جی حکمنده اولان إنسانلره بر فیآت ویریورز. عجباً أصل مال صاحبی اولان الله، نه فیآت ایسته‌یور؟

الجواب: اوت او منع حقیقی، بزدن او قیمتدار نعمتله، ماللره بدل

ایستدیگی فیآت ایسه؛ اوچ شیدر. بری: ذکر. بری: شکر. بری: فکدر.
 باشدہ ﴿بِسْمِ اللّٰهِ﴾ ذکردر. آخرده ﴿الْحَمْدُ لِلّٰهِ﴾ شکردر. اورتهده، بو قیمتدار
 خارقہ صنعت اولان نعمت لر اُحدِ صمدک معجزہ قدرتی و ہدیہ رحمتی اولدیغنی
 دوشونمک و درک ایتمک فکدر. بر پادشاہک قیمتدار بر ہدیہ سنی سکا گتیرن بر
 مسکین آدمک آیاغنی اوپوب، ہدیہ صاحبنی طانیمہ مق نہ درجہ بلاہت ایسه،
 اویلہ ده؛ ظاہری منعملری مدح و محبت ایدوب، منعم حقیقی یی اونوتمق؛ اوندن
 بیٹ درجہ داہا بلاہتدر.

أی نفس! بویله اُبلہ اولماق ایسترسہک؛ اللہ نامنہ ویر، اللہ نامنہ آل، اللہ نامنہ
 باشلا، اللہ نامنہ ایشلہ. والسلام.

نورک بکچی

اون دردنجى لمعه نڭ ايكنجى مقامى

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ نڭ

بيگلر اُسارندن آلتى سَرينه دائردر.

إخطار: بسمله نڭ رحمت نقطه سنده پارلاق بر نوري،
سونوك عقلمه اوزاقدن گوروندى. اوني، كندى نفسم ايچون
نوطه صورتنده قيد ايتمك ايستدم. و يگرى اوتوز قدر سرلر ايله،
او نورڭ اطرافنده بر دائره چويرمك ايله اولامق و ضبط ايتمك
آرزو ايتدم. فقط مع التأسف شيمديلك او آرزومه تام موفق
اولامادم. يگرى اوتوزدن، بش آلتى يه ايندى.

"أى إنسان!" ديدىگم وقت نفسى مراد ايدىيورم. بو درس
كندى نفسمه خاص ايكن، روحًا بنمله مناسبتدار و نفسى
نفسمدن داها هشيار ذاتلره بلكه مدار استفاده اولور نيئييله، اون
دردنجى لمعه نڭ ايكنجى مقامى اولارق مدقق قارداشلىرىمڭ
تصوييلرينه حواله ايدىيورم. بو درس عقلدن زياده قلمه باقار،
دليلدن زياده ذوقه ناظر در.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿قَالَتَ يَا آيُّهَا الْمَلَأُوا إِنِّي أُلْقِيَ إِلَيْكِ كِتَابٌ كَرِيمٌ﴾
﴿إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمٍ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾

شو مقامده بر قاچ سر ذکر ایديله جکدر.

برنجی سر: ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ کُ بر جلوه سنی شویله گوردم
که: کائنات سیماسنده، ارض سیماسنده و انسان سیماسنده بربری ایچنده
بربرینک نمونه سنی گوسترن اوچ سگه ربوبیت وار.

بری: کائناتک هیئت مجموعه سنده کی تعاون، تساند، تعانق، تجاوبدن
تظاهر ایدن سگه کبراء الوهیتدر که، ﴿بِسْمِ اللَّهِ﴾ اوکا باقییور.

ایکنجیسی: گره ارض سیماسنده نباتات و حیواناتک تدبیر و تربیه و
إداره سنده کی تشابه، تناسب، إنتظام، إنسجام، لطف و مرحمتدن تظاهر ایدن
سگه کبراء رحمانیتدر که، ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ﴾ اوکا باقییور.

صوگره انسانک ماهیت جامعہ سنک سیماسنده کی لطائف رأفت و دقائق
شفقت و شعاعات مرحمت إلهیه دن تظاهر ایدن سگه علیاء رحیمیتدر که،
﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ ده کی ﴿الرَّحِيمِ﴾ اوکا باقییور.

دیمک ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ صحیفه عالمده بر سطر نورانی
تشکیل ایدن اوچ سگه احدثیتک قدسی عنوانیدر و قوتلی بر خیطیدر و پارلاق

بر خطّیدر. یعنی «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» یوقاریدن نزول ایله ثمره کائنات و عالمک نسخه مصغره سی اولان إنسانه اوجی طایانییور. فرشى عرشه باغلار. إنسانی عرشه چیقمغه بر یول اولور.

ایکنجی سر: قرآن معجز البیان، حدسز کثرت مخلوقاتده تظاهر ایدن واحدیت ایچنده عقلی بوغماق ایچون، دائما او واحدیت ایچنده اُحدیت جلوه سنی گوسترییور. یعنی، مثلا: ناصلکه گونش، ضیاسیله حدسز اُشیایی إحاطه ایدیور. مجموع ضیاسنده کی گونشک ذاتی ملاحظه ایتمک ایچون غایت گنیش بر تصوّر و إحاطه لی بر نظر لازم اولدیغندن؛ گونشک ذاتی اونوتدیرماق ایچون، هر بر پارلاق شیده گونشک ذاتی عکسی واسطه سیله گوسترییور و هر پارلاق شی، کندی قابلیتنجه گونشک جلوه ذاتیسیله برابر ضیاسی، حرارتی گبی خاصه لرینی گوسترییور و هر پارلاق شی گونشی بتون صفاتیله قابلیتنه گوره گوستردیگی گبی؛ گونشک ضیا و حرارت و ضیاده کی ألوان سبعة گبی کیفیاتلرینک هر بریسی دخی، عموم مقابلنده کی شیلری إحاطه ایدیور. او یله ده: «وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَى» (تمثیلده خطا اولماسین) اُحدیت و صمدیت إلهیه، هر بر شیده، خصوصاً ذی حیاتده، خصوصاً إنسانک ماهیت آیینه سنده بتون اُسماسیله بر جلوه سی اولدیغی گبی؛ وحدت و واحدیت جهتیله دخی، موجودات ایله علاقه دار هر بر اسمی بتون موجوداتی إحاطه ایدیور. ایشته واحدیت ایچنده عقلی بوغماق و قبلر ذات اُقدسی اونوتماق ایچون، دائما واحدیتده کی سگّه اُحدیتی نظره ویریور که، او سگّه نك اوج مهمّ عقده سنی إرائه ایدن «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» در.

اوچنجی سر: شو حدسز کائناتی شنلندیرن، بالمشاهده رحمتدر. و بو

قراڭكلى موجوداتى ايشيقلانديران، بالبداهه ينه رحمتدر. و بو حدسز
 إحتياجات ايچنده يوورالانان مخلوقاتى تربيه ايدن، بالبداهه ينه رحمتدر. و بر
 آغاڭك بتون هيئتيله ميوه سنه متوجّه اولديغي گي، بتون كائنائى انسانه متوجّه
 ايدن و هر طرفده اوڭا باقديران و معاونتنه قوشديران، بالبداهه رحمتدر. و بو
 حدسز فضايى و بوش و خالى عالمى طولديران، نورلانديران و شنلنديران،
 بالمشاهده رحمتدر. و بو فاني انسانى أبده نامزد ايدن و ازلى و أبدي بر ذاته
 مخاطب و دوست ياپان، بالبداهه رحمتدر.

أى انسان، مادام رحمت بويله قوتلى و جاذبه دار و سويلى و مددكار بر
 حقيقت محبوبه در. ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ دى، او حقيقته ياپيش و
 وحشت مطلقه دن و حدسز إحتياجاتك المزلدن قورتول و او سلطان ازل و
 أبلك تحتنه يانش و او رحمتك شفقتيله و شفاعتيله و شعاعاتيله او سلطانه
 مخاطب و خليل و دوست اول!

أوت كائناك انواعى حكمت دائره سنده انسانك اطرافنده طويلايوب
 بتون حاجاتنه كمال إنتظام و عنايت ايله قوشديرمق، بالبداهه ايكي حالتدن
 بريسيذر: يا كائناك هر بر نوعى كندى كندينه انسانى طانييور، اوڭا إطاعت
 ايدنيور، معاونتنه قوشييور. (بو ايسه يوز درجه عقلدن اوزاق اولديغي گي،
 چوق محالاتى إنتاج ايدنيور. انسان گي بر عاجز مطلقده، لك قوتلى بر سلطان
 مطلقك قدرتى بولونق لازم گلييور.) و ياخود بو كائناك پرده سى آرقه سنده بر
 قدير مطلقك علمى ايله بو معاونت اولويور. ديمك كائناك انواعى، انسانى
 طانييور دگل؛ بلكه انسانى بيلن و طانييان، مرحمت ايدن بر ذاتك طانيماسنك و
 بيلمه سنك دليللريذر.

أى انسان! عقلكى باشكه آل. هيچ ممكن ميدر كه: بتون انواع

مخلوقاتى سڭا متوجّهًا معاونت آلرېنى اوزاتديران و سنڭ حاجتلىرىڭە "البّيك!" ديديرتن ذات ذو الجلال سنى بيلمەسېن، طانيماسېن، گورمەسېن؟ مادام سنى بېلىيور، رَحْمَتِيلە بېلديگىنى بېلديرييور. سن دە اونی بېل، حرمتلە بېلديگىنى بېلدير و قطعياً آڭلاکه: سنڭ گېي ضعيفِ مطلق، عاجزِ مطلق، فقيرِ مطلق، فاني، کوچك بر مخلوقه قوجه كائناتى مسخر ايتمك و اونڭ إمدادينه گوندرمك؛ ألبته حكمت و عنایت و علم و قدرتی تضمّن ایدن حقیقتِ رحمتدر. ألبته بويله بر رحمت، سندن كلّی و خالص بر شكر و جدّی و صافی بر حرمت ایستر. ايشته او خالص شكرڭ و او صافی حرمتڭ ترجمانی و عنوانی اولان ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ ی دی. او رحمتڭ وصولنه وسیله و او رحمانڭ درگاهنده شفاعتجی یاپ.

أوت، رحمتڭ وجودی و تحقیقی، گونش قدر ظاهردر. چونکه ناصل مرکزی بر نقش، هر طرفدن گلن آتقی و ایپلرڭ إنتظامندن و وضعيتلرندن حاصل اولويور. اویله ده: بو كائناتڭ دائره كبراسنده ييڭ بر إسم إلهينڭ جلوه سندن اوزانان نورانی آتقىلر، كائنات سیماسنده اویله بر سڭگه رحمت ایچنده بر خاتم رحیمیتی و بر نقش شفقتی طوقويور و اویله بر خاتم عنایتی نسج ایدیور که، گونشدن داها پارلاق کندینی عقللره گوسترييور.

أوت شمس و قمری، عناصر و معادنی، نباتات و حیواناتی؛ بر نقش أعظمڭ آتقی ایپلری گېی او ييڭ بر إسملرڭ شعاعلریله تنظیم ایدن و حیاته خادم ایدن و نباتی و حیوانی اولان عموم والدهلرڭ غایت شیرین و فداکارانه شفقتلریله شفقتنی گوسترن و ذوی الحیاتی حیات إنسانیهیه مسخر ایدن و اوندن ربوبیتِ إلهیهنڭ غایت گوزل و شیرین بر نقش أعظمی و إنسانڭ أهْمِيَّتِنِی گوسترن و أڭ پارلاق رحمتنی إظهار ایدن او رَحْمَنِ ذُو الْجَمَال، ألبته کندى إستغناء مطلقنه

قارشی، رحمتی احتیاج مطلق ایچنده کی ذی حیاته و إنسانه مقبول بر شفاعتجی یابمش.

أی إنسان، أكر إنسان ایسهك ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ دی. او شفاعتجی یی بول!

أوت زمینده درت یوز ییك مختلف آیری آیری نباتاتك و حیواناتك طائفه لرینی، هیچ برینی اونو تمیه رق، شاشیرمیه رق، وقتی وقتنه کمال إنتظام ایله حکمت و عنایت ایله تربیه و إدارة ایدن و گُرّه ارضك سیماسنده خاتم احدثی وضع ایدن؛ بالبداهه بلکه بالمشاهده رحمتدر و او رحمتك وجودی، بو گُرّه ارضك سیماسنده کی موجوداتك وجودلری قدر قطعی اولدیغی گبی، او موجودات عددنجه تحقّقنك دلیللری وار. أوت زمینك یوزنده او یله بر خاتم رحمت و سگّه احدثی بولوندیغی گبی، إنسانك ماهیت معنویه سنك سیماسنده دخی او یله بر سگّه رحمت واردر که، گُرّه ارض سیماسنده کی سگّه رحمت و کائنات سیماسنده کی سگّه عظمای رحمتدن داها آشاغی دگل. عادتای ییك بر إسمك جلوه سنك بر نقطه محراقیه سی حکمنده بر جامعیتی وار.

أی إنسان، هیچ ممکن میدر که: سگا بو سیمایی ویرن، او سیماده بویله بر سگّه رحمتی و بر خاتم احدثی وضع ایدن ذات، سنی باشی بوش بیراقسین؛ سگا اُهمّیت ویرمه سین؛ سنك حرکاتکه دقت ایتمه سین؛ سگا متوجّه اولان بتون کائناتی عبث یاپسین؛ خلقت شجره سنی میوه سی چوروك، بوزوق اُهمّیتسز بر آغاج یاپسین! هم هیچ بر جهتله شبهه قبول ایتمه یین و هیچ بر وجهله نقصانیتی اولمیان، گونش گبی ظاهر اولان رحمتی و ضیا گبی گورونن حکمتی إنکار ایتدیرسین. حاشا..

أى إنسان! بیل که: او رحمتك عرشه یتیشمك ایچون بر معراج وار. او معراج ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ در. و بو معراج نه قدر اُهمیتلی اولدیغنی آکلامق ایسترسهك، قرآن معجز البیانك یوز اون درت سورهلرینك باشلرینه و هم بتون مبارک کتابلرک ابتدالرینه و عموم مبارک ایشلرک مبدألرینه باق. و بسملهك عظمت قدرینه اُك قطعی بر حجت شودر که: إمام شافعی (رض) گبی چوق بیوک مجتهدلر دیمشلر: "بسمله تك بر آیت اولدیغی حالده، قرآنده یوز اون درت دفعه نازل اولمشدر."

دردنجی سر: حدسز کثرت ایچنده واحدیت تجلیسی، خطاب ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ﴾ دیمکله هرکسه کافی گلمییور. فکر طاغیلیور. مجموعنده کی وحدت آرقه سنده ذات اُحدیتی ملاحظه ایدوب ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ دیمگه کُرّه ارض وسعتنده بر قلب بولونق لازم گلییور. و بو سرّه بناء جزئیاتده ظاهر بر صورتده سگّه اُحدیتی گوستردیگی گبی، هر بر نوعده سگّه اُحدیتی گوسترمک و ذات اُحدی ملاحظه ایتدیرمک ایچون خاتم رحمانیت ایچنده بر سگّه اُحدیتی گوسترییور؛ تا کلفتسز هرکس هر مرتبهده ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ دیوب طوغریدن طوغرییه ذات اُقدسه خطاب ایدهرک متوجّه اولسون.

ایشته قرآن حکیم، بو سرّ عظیمی إفاده ایچوندر که، کائناتك دائرة اعظمندن مثلاً سماوات و ارضك خلقتندن بحث ایتدیگی وقت، بردن اُك کوچک بر دائره دن و اُك دقیق بر جزئیدن بحث ایدر؛ تاکه، ظاهر بر صورتده خاتم اُحدیتی گوسترسین. مثلاً: خلقت سماوات و ارضدن بحثی ایچنده خلقت

إنساندن و إنسانك سسندن و سیماسنده کی دقائقِ نعمت و حکمتدن بحث
آچار؛ تا که، فکر طاغیلما سین، قلب بوغولما سین، روح معبودینی طوغریدن
طوغری یه بولسون. مثلاً: ﴿وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ
الْسِّنَتِكُمْ وَالْوَانِكُمْ﴾ آیتی مذکور حقیقی معجزانه بر صورتده گوستریور.

أوت حدسز مخلوقاتده و نهایتسز بر کثرتده وحدت سگه لری، متداخل
دائرلر گبی أک بیوگندن، أک کوچک سگه یه قدر أنوعی و مرتبه لری واردر. فقط
او وحدت نه قدر اولسه ینه کثرت ایچنده بر وحدتدر. حقیقی خطابی تام
تأمین ایده مییور. اونک ایچون، وحدت آرقه سنده أحدیت سگه سی بولوغق
لازمدر. تا که، کثرتی خاطره گتیرمه سین. طوغریدن طوغری یه ذات أقدسه
قارشی قلبه یول آچسین. هم سگه أحدیته نظرلری چویرمک و قلبلری
جلب ایتمک ایچون او سگه أحدیت اوستنده غایت جاذبه دار بر نقش و
غایت پارلاق بر نور و غایت شیرین بر حلاوت و غایت سَوَمَلی بر جمال و
غایت قَوْتلی بر حقیقت اولان رحمت سگه سنی و رحیمیت خاتمی قویمشدر.
أوت او رحمتک قَوْتیدر که، ذی شعورک نظرلینی جلب ایدر، کندینه چکر
و أحدیت سگه سنه ایصال ایدر و ذات أحدیه یی ملاحظه ایتدیرر و اوندن
﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ ده کی حقیقی خطابه مظهر ایدر. ایشته

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ فاتحه نك فهرسته سی و قرآنک مجمل بر خلاصه سی
اولدیغی جهتله بو مذکور سَر عظیمک عنوانی و ترجمانی اولمش. بو عنوانی أله
ألان، رحمتک طبقاتنده گزه بیلیر. و بو ترجمانی قونوشدیران، أَسْرارِ رحمتی او گره نیر
و أنوارِ رحیمیتی و شفقتی گورور.

بشنجی سَر: بر حدیث شریفده وارد اولمش که: ﴿إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ

عَلَى صُورَةِ الرَّحْمَنِ (أو كما قال) بو حدیثی ، بر قسم اهل طریقت، عقائد ایمانیه مناسب دوشمهین عجیب بر طرزده تفسیر ایتمشله. حتی اونلردن بر قسم اهل عشق، انسانک سیمای معنویسنه بر صورتِ رحمن نظریله باقمشله. اهل طریقتک بر قسم اکثرنده سکر و اهل عشقک چوغنده إستغراق و إلباس اولدیغندن، حقیقته مخالف تلقیلرنده بلکه معذوردرلر. فقط عقلی باشنده اولانلر، فکرًا اونلرک اساس عقائده منافی اولان معنالرینی قبول ایده‌مز. ایتسه خطا ایدر.

أوت بتون کائناتی بر سرای، بر اوگی منتظم إدارة ایدن و ییلدیزلری ذره لرگی حکمتلی و قولای چویرن و گزدرین و ذراتی منتظم مأمورلرگی إستخدام ایدن ذاتِ اقدسِ إلهینک شریکی، نظیری، ضدی، ندی اولمادیگی، **لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ** سرّیله صورتی، مثلی، مثالی، شبیهی دخی اولاماز. فقط، **وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ** سرّیله، مثل و تمثیل ایله، شئوناته و صفات و آسماسنه باقیلیر. دیمک مثل و تمثیل، شئونات نقطه نظرنده واردر.

شو مذکور حدیث شریفک چوق مقاصندن بریسی شودر که: انسان، اسم رحمانی تمامیله گوستر بر صورته‌در. أوت سابقًا بیان ایتدیگمز گی، کائناتک سیماسنده ییک بر اسمک شعاعلرندن تظاهر ایدن اسمِ رحمن گوروندیگی گی، زمین یوزینک سیماسنده ربوبیت مطلقه إلهیه‌نک حدسز جلوه‌لریله تظاهر ایدن اسمِ رحمن گوستریلدیگی گی، انسانک صورت جامعه‌سنده کوچک بر مقیاسده زمینک سیماسی و کائناتک سیماسی گی ینه او اسمِ رحمانک جلوه اُتمی گوسترر دیمکدر. هم إشارتدر که: ذاتِ رحمن الرحیمک

دلیلری و آینه لری اولان ذی حیات و انسان گبی مظهر لر او قدر او ذات واجب الوجوده دالتلری قطعی و واضح و ظاهر در که، گونشک تمثالی و عکسی طوتان پارلاق بر آینه پارلاقغنه و دالتنک وضوحه إشارة "او آینه گونشدر" دینلدیگی گبی، "إنسانده صورتِ رحمن وار" وضوح دالتنه و کمال مناسبتنه إشارة دینلمش و دینلیر. و أهل وحدت الوجودک معتدل قسمی ﴿لَا مَوْجُودَ إِلَّا هُوَ﴾ بو سره بناء، بو دالتنک وضوحه و بو مناسبتک کمالنه بر عنوان اولارق دیمشدر.

﴿اللَّهُمَّ يَا رَحْمَنُ يَا رَحِيمُ بِحَقِّ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِرْحَمْنَا كَمَا يَلِيقُ بِرَحِمِيَّتِكَ وَفَهْمْنَا أَسْرَارَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ كَمَا يَلِيقُ بِرَحْمَانِيَّتِكَ آمِينَ﴾

آلتنجی سر: ای حدسز عجز و نهایتسز فقر ایچنده یووارلانا بیچاره انسان! رحمت نه قدر قیمتدار بر وسیله و نه قدر مقبول بر شفاعتجی اولدیغنی بونکله آکلا که: او رحمت، او یله بر سلطان ذو الجلاله وسیله در که؛ ییلدیزلرله ذرات برابر اولارق کمال إنتظام و إطاعتله (برابر) اوردوسنده خدمت ایدیورلر. و او ذات ذو الجلاله و او سلطان ازل و أبدک إستغنای ذاتیسی وار و إستغنای مطلق ایچنده در. هیچ بر جهته کائناته و موجوداته احتیاجی اولیان بر غنی علی الإطلاقدر. و بتون کائنات تحتِ أمر و إرادة سنده و هیبت و عظمتی آلتنده نهایتِ إطاعتده، جلالنه قارشى تذللده در. ایشته رحمت سنی ای انسان! او مستغنی علی الإطلاقلک و سلطانِ سرمدینک حضورینه چیقاریر و اوکثا دوست یاپار و اوکثا مخاطب ایدر و سؤگیلی بر عبد وضعیتی ویرر. فقط ناصل سن گونشه یتیشه میورسک، چوق اوزاقسک؛ هیچ بر جهته یاناشه میورسک. فقط

گونشك ضیاسی گونشك عكسنى، جلوه سنى سنك آيينهك واسطه سیله سنك آلكه ویرر. او یله ده: او ذات اقدس و او شمس ازل و ابد و بز چندان نهایتسز اوزاغز، یاناشه مایز. فقط اونك ضیاء رحمتی، اونی بزه یاقین ایدیور.

ایشته آی انسان! بو رحمتی بولان، ابدی توکنمز بر خزینۀ نور بولویور. او خزینۀ بولماسنك چاره سی: رحمتك اُك پارلاق بر مثالی و ممثلی و او رحمتك اُك بلیغ بر لسانی و دلّالی اولان و رحمة للعالمین عنوانیله قرآنده تسمیه ایدیلن رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك ستیدر و تبعیتیدر. و بو رحمة للعالمین اولان رحمت مجسمه و سیله ایسه صلواتدر. اوت صلواتك معناسی، رحمتدر. و او ذی حیات مجسم رحمت رحمت دعاسی اولان صلوات ایسه، او رحمة للعالمینك وصولنه و سیله در. او یله ایسه سن صلواتی کندیگه، او رحمة للعالمین و سیله یاپ و او ذاتی ده رحمت رحمانه و سیله إتخاذ ایت. عموم اُمتك رحمة للعالمین اولان علیه الصلاة والسلام حقنده حدسز بر کثرتله رحمت معناسیله صلوات گتیرمه لری، رحمت نه قدر قیمتدار بر هدیه اِلهیه و نه قدر گنیش بر دائره سی اولدیغی، پارلاق بر صورتده اثبات ایدر.

الحاصل: خزینۀ رحمتك اُك قیمتدار پیرلانطه سی و قپوجیسی ذات اُحمديه علیه الصلاة والسلام اولدیغی گبی، اُك برنجی آناختاری دخی ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ در. و اُك قولای بر آناختاری ده صلواتدر.

﴿اللَّهُمَّ بِحَقِّ اسْرَارِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى مَنْ أَرْسَلْتَهُ رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ كَمَا يَلِيقُ بِرَحْمَتِكَ وَ بِحُرْمَتِهِ وَعَلَى آلِهِ وَ أَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ وَ ارْحَمْنَا رَحْمَةً تُغْنِينَا بِهَا عَنْ رَحْمَةٍ مِنْ سِوَاكَ مِنْ خَلْقِكَ آمِينَ﴾
﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

اون برنجی سوز

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿وَالشَّمْسُ وَضُحَيْهَا * وَالْقَمَرُ إِذَا تَلِيَهَا * وَالنَّهَارُ إِذَا جَلَّىهَا *
وَاللَّيْلُ إِذَا يَغْشَىٰهَا * وَالسَّمَاءُ وَمَا بَنِيهَا * وَالْأَرْضُ وَمَا طَحَّىهَا *
وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّيَهَا *﴾ الخ...

ای قارداش! اگر حکمتِ عالمک طلسمی و خلقتِ انسانک معماستی و
حقیقتِ صلاتک رموزینی بر پارچه فهم ایتمک ایسترسهک، نفسمله برابر شو تمثیلی
حکایه جگه باق:

بر زمان بر سلطان وارمش؛ ثروته اونک پک چوق خزینه لری واردی. هم او
خزینه لرده هر چشید جواهر، الماس و زمرد بولونویورمش. هم گیزی پک عجائب
دفینه لری وارمش. هم کمالاتجه صنایع غریبه ده پک چوق مهارتی وارمش. هم
حسابسز فنونِ عجیبیه معرفتی، إحاطه سی وارمش. هم، نهایتسز علوم بدیعیه
علم و إطلاعی وارمش. هر جمال و کمال صاحبی، کندی جمال و کمالی گورمک
و گوسترمک ایسته مسی سرنجه؛ او سلطان ذی شان دخی ایستدی که، بر مشهر
آچسین، ایچنده سرگیلر دیزسین؛ تا ناسک أنظارنده سلطنتک حشمتی، هم ثروتک
شعشعه سنی، هم کندی صنعتک خارقه لری، هم کندی معرفتک غریبه لرینی إظهار
ایدوب گوسترسین. تا جمال و کمالِ معنویسینی ایکی وجهله مشاهده ایتسین:

بر وجهی: بالذات نظرِ دقائقِ آشناسیله گورسون.

دیگری: غیرک نظریله باقسین.

بو حکمته بناءً، جسیم و گنیش و محتشم بر قصری یایمغه باشلادی. شاهانه بر صورتده دائره‌لره، منزللره تقسیم ایده‌رک خزینه‌لرینک درلو درلو مرصعاتیله سوسلندیروب کندی دستِ صنعتک اُک لطیف، اُک گوزل اُثرلیله زینتلندیروب، فنونِ حکمتک اُک اینجه‌لکلریله تنظیم ایدوب دوزلته‌رک و علومنک آثارِ معجزه‌کارانه‌لریله دوناته‌رق تکمیل ایتدکدن سوگره، هر بر طعام و نعمت‌لرینک بتون چشیدلرندن اُک لذیذلرینی جامع سفره‌لر، او سرایده قوردی. هر بر طائفه‌یه لایق بر سفره تعین ایتدی. اویله سخاوت‌کارانه، صنعت‌پرورانه بر ضیافتِ عامّه إحضار ایتدی که، گویا هر بر سفره، یوز صنایعِ لطیفه‌نک اُثرلیله وجود بولمش گبی قیمتلی حدسز نعمت‌لری سردی. سوگره اقطارِ مملکتنده کی اُهای و رعیتی، سیره و تنزه و ضیافته دعوت ایتدی. سوگره بر یاورِ اُکرمنه سرایک حکمت‌لرینی و مشتملاتک معنارلرینی بیلدی‌ره‌رک اونی استاد و تعریف ایدیچی تعین ایتدی. تا که، سرایک صانعی، سرایک مشتملاتیله اُهای‌یه تعریف ایتسین و سرایک نقش‌لرینک رموزلرینی بیلدیروب، ایچنده کی صنعت‌لرینک اُشارت‌لرینی اوگره‌توب، درونده کی منظوم مرصعلر و موزون نقوش نه‌در؟ و نه وجهله سراي صاحبک کمالاتنه و هنرلینه دلالت ایتدکلرینی، او سرايه گیرلره تعریف ایتسین و گیرمه‌نک آدابی و سیرک مراسمی بیلدیروب، او گورونمه‌ین سلطانه قارشی مرضیاتی دائره‌سنده تشریفاتِ مراسمی تعریف ایتسین. ایشته او معرفِ استادک هر بر دائره‌ده برر عونه‌سی بولونویور. کنديسی اُک بیوک دائره‌ده شاگردلری ایچنده طورمش، بتون سیرجیلره شویله بر تبلیغاتده بولونویور. دیور که:

"ای اُهای! شو قصرک مَلکی اولان سیّدیمز، بو شیلرک اِظهاریله و بو سراپی

یاپماسیله، کندینی سزه طانیتدیرمق ایسته‌یور. سز دخی اونی طانیگیز و گوزله طانیمغه چالیشکز. هم شو تزییناتله کندینی سزه سؤدیرمک ایسته‌یور. سز دخی اونک صنعتی تقدیر و ایشلرینی إستحسان ایله کندیکیزی اوکا سؤدیریگز. هم بو گوردیگیز إحسانات ایله، سزه محبتی گوسترییور. سز دخی إطاعت ایله اوکا محبت ایدیگز. هم شو گورونن إنعام و إکراملر ایله، سزه شفقتی و مرحمتی گوسترییور. سز دخی شکر ایله اوکا حرمت ایدیگز. هم شو کمالاتک آثاريله، معنوی جمالی سزه گوسترمک ایسته‌یور. سز دخی اونی گورمگه و توجّهنی قزانمغه إشتیاقیزی گوستریگز. هم بتون شو گوردیگیز مصنوعات و مزینات اوستنده برر مخصوص سگه، برر خصوصی خاتم، برر تقلید ایدیلمز طره قومقله، هر شی کندیسنه خاص اولدیغنی و کندی اثر دستی اولدیغنی و کندیزی تک و یکتا، إستقلال و إنفراد صاحبی اولدیغنی سزه گوسترمک ایسته‌یور. سز دخی اونی تک و یکتا و مثلسر، نظیرسر بی همتا طانیگیز و قبول ایدیگز." داها بونک گبی، اوکا و او مقامه مناسب سوزلری سیرجیلره سویله‌دی. صوگره، گیرن أهالی ایکی گروهه آیرلدیلر:

برنجی گروهی: کندینی طانیمش و عقلی باشنده و قلبی یرنده اولدقلری ایچون، او سراپک ایچنده کی عجائبلره باقدقلری زمان دیدیلر: "بونده بیوک بر ایش وار." هم آکلا دیلر که: بیهوده دگل، عادی بر اویونجق دگل. اونک ایچون مراق ایتدیلر. "عجبا طلسمی نه‌در، ایچنده نه وار؟" دیوب دوشونورکن، بردن او معرف استادک بیان ایتدیگی نطقنی ایشیتدیلر. آکلا دیلر که، بتون أسرارک آناختارلری اونده‌در. اوکا متوجّه گیتدیلر و دیدیلر: "السلام علیک یا أیها الاستاد! حقاً، شویله بر محتشم سراپک، سنک گبی صادق و مدقق بر معرف لازمدر. سیدیمز سکا نه بیلدیرمشسه لطفاً بزه بیلدیریگز." استاد ایسه، اول ذکرى گچن نطقلری اونلره دیدی. بونلر گوزله دیگلدیلر، اییجه قبول ایدوب تام إستفاده ایتدیلر. پادشاهک

مرضیاتی دائره‌سنده عمل ایتدیلر. اونلرک شو أدبلی معامله و وضعیتلری او پادشاهک خوشنه گلدیگندن اونلری خاص و یوکسک و توصیف ایدیلمز دیگر بر سرایه دعوت ایتدی، إحسان ایتدی. هم اويله بر جواد مَلِکِه لایق و اويله مطیع اهلاییه شایسته و اويله أدبلی مسافرلره مناسب و اويله یوکسک بر قصره شایان بر صورتده إکرام ایتدی، دائمی اونلری سعادتلندیردی.

ایکنجی گروه ایسه؛ عقللری بوزولمش، قیللری سوغمش اولدقلرندن، سرایه گیردکلری وقت، نفسلرینه مغلوب اولوب لذتلی طعاملردن باشقه هیچ بر شیئه إلتفات ایتمدیلر؛ بتون او محاسندن گوزلرینی قیادیلر و او استادک إرشاداتندن و شاکردلرینک ایقازاتندن قولاقلرینی طیقادیلر. حیوان گبی ییه‌رک اویقویه طالیدیلر. ایچیلمه‌ین، فقط بعض شیلر ایچون إحضار ایدیلن إکسیرلردن ایچدیلر. سرخوش اولوب اويله باغردیلر، قاریشدیردیلر؛ سیرجی مسافرلری چوق راحتسز ایتدیلر. صانع ذی‌شانک دستورلرینه قارشى أدبسزلکده بولوندیلر. سرای صاحبنک عسکرلری ده اونلری طوتوب، اويله أدبسزلره لایق بر چپسه آتدیلر.

أی بنمله بو حکایه‌یی دیگله‌ین آرقداش! ألبته آکلاډک که: او حاکم ذی‌شان بو قصری، شو مذکور مقصدلر ایچون بنا ایتمشدر. شو مقصدلرک حصولی ایسه، ایکی شیئه متوقّفدر:

بریسى: شو گوردیگمز و نطقنی ایشیتدیگمز استادک وجودیدر. چونکه او بولونمازسه، بتون مقصدلر بیهوده اولور. چونکه آکلاشیلماز بر کتاب، معلّمسز اولسه؛ معناسز بر کاغددن عبارت قالیر.

ایکنجیسی: اهلای، او استادک سوزینی قبول ایدوب دیگلمه‌سیدر. دیمک، وجود استاد وجود قصرک داعیسیدر و اهلاینک إستماعی، قصرک بقاسنه سبیدر.

اويله ايسه دينله بيلير كه: شو استاد اولماسه ايدى، او مَلِكِ دى شان شو قصرى بنا ايتمزدى. هم ينه دينله بيلير كه: او استادك تعليماتنى اهالى ديكله مدكلرى وقت، البته او قصر تبديل و تحويل ايديله جك.

اى آرقداش! حكايه بوراده بيتدى. اگر شو تمثيلك سَريني آكلادكسه باق، حقيقتك يوزيني ده گور:

ايشته او سراى، شو عالمدر كه؛ طاوانى، تبسم ايدن ييلديزلرله تنوير ايديلمش گوك يوزيدر. طابانى ايسه، شرقدن غربه گوناگون چيچكلرله سوسلنديرلمش ير يوزيدر. او مَلِكِ ايسه، ازل ابد سلطانى اولان بر ذاتِ مقدسدر كه، يدى قات سماوات و ارض و ايچلرنده اولان هر شى، كنديلرينه مخصوص لسانلرله او ذاتى تقديس ايدوب تسبيح ايدويورلر. هم اويله بر مَلِكِ قدير كه، سماوات و ارضى آلتى گونده ياراته رق عرش ربوييتنده طوروب؛ گيجه و گوندوزى، سياه و بياض ايكي خط گي بربرى آرقهسى صيره دونديروب، كائنات صحيفه سنده آياتنى يازان؛ و گونش، آى، ييلديزلر اَمرينه مسخر دى حشمت و دى قدرت صاحبيدر. او سرايك منزللى ايسه، شو اون سكز بيك عالمدر كه، هر بريسى كندينه لايق بر طرز ايله تزئين و تنظيم ايديلمشدر. ايشته او سرايده گوردِيگك صنايع غريبه ايسه، شو عالمده گورونن قدرتِ اِلْهِيَه نك معجزه ليدر. و او سرايده گوردِيگك طعاملر ايسه؛ شو عالمده، هله ياز موسمنده، هله بارلا باغچه لرنده رحمتِ اِلْهِيَه نك ثمراتِ خارقه لرينه اِشارتدر. و اوراده كى اوجاق و مطبخ ايسه، بوراده قلبنده آتش اولان ارض و سطح ارضدر. و اوراده تمثيلده گوردِيگك گيزلى دفينه لرك جوهرلى ايسه، شو حقيقتده اسماءِ قدسيه اِلْهِيَه نك جلوه لرينه مثالدر. و تمثيلده گوردِيگمز نقشلر و او نقشلرك رمزلى ايسه، شو عالمى سوسلنديرن منتظم مصنوعات و موزون نقوش قلم قدرتدر كه، قدير ذو الجلالك اسماسنه دلالت ايدرلر. و او استاد ايسه

سَيِّدِمْزِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ. عونه‌سی ایسه، اُنْبیَا عَلَیْهِمُ السَّلَامُ و شاکردلری ایسه اولیا و اَصْفیادر. او سرایده کی حاکمک خدمتکارلری ایسه، شو عالمده ملائکه علیهم السلامه اِشارتدر. تمثیلده، سیر و ضیافته دعوت ایدیلن مسافرلر ایسه، شو دنیا مسافرخانه‌سنده جنّ و انس و اِنْسَانْکُ خدمتکارلری اولان حیوانلره اِشارتدر. و او ایکی فرقه ایسه، بوراده بریسی اَهِلْ اِیْمَانْدِر که کتابِ کائناتْکِ آیاتْکِ مفسّری اولان قرآنِ حکیمْکِ شاکردلریدر. دیگر گروه ایسه اَهِلْ کُفْر و طغیاندر که، نفس و شیطانّه تابع اولوب یالْکُز حیاتِ دنیویه‌یی طانییان، حیوان گبی بلکه داها آشاغی صاغیر، دیلسز، ضالّین گروهِیدر.

برنجی قافله اولان سَعْدَا و اَبْرار ایسه، ذو الجناحین اولان استادی دیگلدیلر. او استاد هم عبددر؛ عبودیت نقطه‌سنده ربّنی توصیف و تعریف ایدر که، جنابِ حَقْکِ درگاهنده اَمّتْکِ اَلْجِیسی حکمندهدر. هم رسولدر؛ رسالت نقطه‌سنده ربّنْکِ اَحْکامنی قرآن واسطه‌سیله جنّ و اِنْسَه تبلیغ ایدر.

شو بختیار جماعت، او رسولی دیگله‌یوب قرآنه قولاق ویردیلر. کندیلرینی، اَنْواعِ عباداتْکِ فهرسته‌سی اولان "نماز" ایله بر چوق مقاماتِ عالیّه ایچنده چوق لطیف وظیفه‌لرله تلبّس ایتمش گوردیلر. اَوْت نمازْکِ متنوّع اَذْکار و حرکاتیلّه اِشارت ایتدیگی وظائفی، مقاماتی، مَفْصَلّا گوردیلر. شویله که:

أَوَّلًا: آثاره باقوب، غائبانه معامله صورتنده سلطنتِ ربوبیتْکِ محاسنه تماشاگر مقامنده کندیلرینی گوردکلرندن؛ تکبیر و تسبیح وظیفه‌سنی ادا ایدوب "الله اکبر" دیدیلر.

ثانیًا: اَسْمَاءِ قَدْسِیَّ اِلْهِیَهْکِ جلوه‌لری اولان بدایعنه و پارلاق اَثَرلرینه دَلّاللق

مقامنده گوروغکله "سبحان الله و الحمد لله" ديهرك تقدیس و تحمید وظیفه سنی ایفا ایتدیلر.

ثالثاً: رحمتِ إلهیه نڭ خزینه لرنده إدخار ایدیلن نعمت لرینی ظاهر و باطن طویغولرله طاتوب آڭلامق مقامنده، شکر و ثنا وظیفه سنی ادايه باشلادیلر.

رابعاً: أسماءِ إلهیه نڭ دفينه لرنده کی جوهرلری، معنوی جهازات میزانلریله طارتوب بیلمک مقامنده، تنزیه و مدح وظیفه سنه باشلادیلر.

خامساً: مسطرِ قدر اوستنده قلمِ قدرتیله یازیلان مکتوباتِ ربّانیه بی مطالعه مقامنده، تفکر و إستحسان وظیفه سنه باشلادیلر.

سادساً: أشیانك یارادیلیشنده و مصنوعاتك صنعتنده کی لطیف اینجه لك و نازنین گوزللکلی تماشا ایله تنزیه مقامنده فاطرِ ذو الجلال، صانع ذو الجمال لرینه محبّت و إشتیاق وظیفه سنه گیردیلر.

دیمك كائناته و آثاره باقوب، غائبانه معامله عبودیتله مذکور مقاماتده مذکور وظائفی ادا ایتدکدن صوڭره صانع حکیمك دخی معامله سنه و أفعالنه باقمق درجه سنه چیقیدیلر که، حاضرانه بر معامله صورتنده اولّا خالقِ ذو الجلالك کندی صنعتك معجزه لريله کندی ذی شعوره طانیتدیرمسنه قارشی حیرت ایچنده بر معرفت ایله مقابله ایدهرک ﴿سُبْحَانَكَ مَا عَرَفْنَاكَ حَقَّ مَعْرِفَتِكَ﴾ دیدیلر. "سنك تعریف ایدیجیلرك بتون مصنوعاتكده کی معجزه لرکدر. " صوڭره او رحمانك کندی رحمتك گوزل میوه لريله کندی سؤدیرمسنه قارشی، محبّت و عشق ایله مقابله ایدوب ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ دیدیلر. صوڭره او منعم حقیقینك طاتلی نعمت لريله ترحّم و شفقتی گوسترمسنه قارشی شکر و حمد ایله مقابله ایتدیلر؛

دیدیلر: «سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ» "سنڭ حق شكريڭي ناصل ادا ايده بيليرز؟ سن اويله شكره لايق بر مشكورسڭ كه، بتون كائناته سريلمش بتون إحساناتڭ آچيق لسانِ حاللري، شكر و ثناڭزي اوقويورلر. هم عالم چارشوسنده ديزيلمش و زمينڭ يوزينه سرپيلمش بتون نعمتلكڭ إعلاناتيله حمد و مدحڭزي بيلدير ييورلر. هم رحمت و نعمتڭ منظوم ميوهلري و موزون يميشلري، سنڭ جود و كرمڭه شهادت ايتمكله سنڭ شكريڭي أنظارِ مخلوقات اوڭنده ايضا ايدرلر."

صوڭره شو كائناتڭ يوزلرنده دگيشن موجودات آيينهلرنده جمال و جلال و كمال و كبرياسنڭ إظهارينه قارشى، «اللَّهُ أَكْبَرُ» ديبوب تعظيم ايچنده بر عجزله ركوعه گيدوب محويت ايچنده بر محبّت و حيرتله سجده ايدوب مقابله ايتديلر. صوڭره او غنيّ مطلقڭ ثروتڭ چوقلغنى و رحمتڭ گنيشلگنى گوسترمسنة قارشى؛ فقر و حاجتلىرى إظهار ايدوب، دعا ايدوب، ايسته مكله مقابله ايدوب «وَرَيَّاكَ نَسْتَعِينُ» ديديلر.

صوڭره او صانع ذو الجلالڭ كندى صنعتڭ لطيفلىرى، خارقهلىرى، آنتيقهلىرى، سرگيلرله تشهيرگاهِ اُنامده نشرينه قارشى «مَا شَاءَ اللَّهُ» ديبوب تقدير ايدهرك، "نه گوزل ياپيلمش!" ديبوب إستحسان ايدهرك، «بَارَكَ اللَّهُ» ديبوب مشاهده ايتمك، «أَمَّنَّا» ديبوب شهادت ايتمك؛ "گليڭز، باقڭز!" حيران اولارق «حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ» ديبوب هركىسى شاهد طوقمقله مقابله ايتديلر. هم او سلطانِ ازل و اُبد، كائناتڭ أقطارنده كندى ربوبيتنڭ سلطنتنى إعلاننه و وحدانيتنڭ إظهارينه قارشى؛ توحيد و تصديق ايدوب «سَمِعْنَا وَ أَطَعْنَا» ديهرك إطاعت و إنقياد ايله مقابله ايتديلر.

صوگره او ربّ العالمینک الوهیتک اظهارینه قارشى؛ ضعف ایچنده عجزلرینی، احتیاج ایچنده فقرلرینی إعلاندن عبارت اولان عبودیت ایله و عبودیتک خلاصه سی اولان "نماز" ایله مقابله ایتدیلر. داها بونلر گئی گوناگون عبودیت وظیفه لرله شو دار دنیا دینلن مسجد کبیرنده فریضه عمرلرینی و وظیفه حیاتلرینی ادا ایدوب احسن تقویم صورتی آلدیلر. بتون مخلوقات اوستنده بر مرتبه یه چیقیدیلر که، یمن ایمان ایله امن و امانت ایله مجهّز امین بر خلیفه ارض اولدیلر. و شو میدان تجربه و شو دستگاه امتحاندن صوگره اونلرک ربّ کریمی اونلری، ایمانلرینه مکافات اولارق سعادت ابدیه یه و اسلامیتلرینه اجرت اولارق دار السلامه دعوت ایدهرک او یله بر اکرام ایتدی و ایدر که، هیچ گوز گورمه مش و قولاق ایشیتمه مش و قلب بشره خطور ایتمه مش درجده پارلاق بر طرزده رحمتنه مظهر ایتدی و اونلره ابدیت و بقا ویردی. چونکه ابدی و سرمدی اولان بر جمالت سیرجی مشتاقی و آینه دار عاشقی، البته باقی قالب ابد گیده جکدر. ایشته قرآن شاکردلرینک عاقبتلری بویه در. جناب حق بزلی اونلردن ایله سین، آمین!

اما فجّار و اشرار اولان دیگر گروه ایسه: حدّ بلوغ ایله شو عالم سراینه گیردکلری وقت، بتون وحدانیتک دلیلرینه قارشى کفر ایله مقابله ایدوب و بتون نعمتله قارشى کفران ایله مقابله ایدهرک و بتون موجوداتی قیمتسزلکله کافرانه بر ایتهم ایله تحقیر ایتدیلر و بتون اسماء ایه نهک تجلیاتنه قارشى ردّ و انکار ایله مقابله ایتدکلرندن، آز بر وقتده نهایتسز بر جنایت ایشلدیلر؛ نهایتسز بر عذابه مستحق اولدیلر. اوت انسانه سرمایه عمر و جهازات انسانیه، مذکور وظائف ایچون ویریلمشدر.

ای سرسم نفسم و ای پرهوس آرقداشم! آیا ظن ایدیور میسگز که، وظیفه حیاتگر؛ یالکز تربیه مدنیه ایله گوزلجه محافظه نفس ایتمک، عیب اولماسین، بطن

و فرجك خدمتنه می منحصردر؟ یاخود ظن ایدیور میسگز که، حیاتگزك ماکینه‌سنده درج ایدیلن شو نازك لطائف و معنویات و شو حساس اعضا و آلات و شو منتظم جوارح و جهازات و شو متجسس حواس و حسیاتك غایه یگانه‌سی؛ شو حیات فانیه‌ده نفس رذیله‌نك، هوسات سفلیه‌نك تضمینی ایچون استعمالنه می منحصردر؟ حاشا و کلا! بلکه وجودیگزده شونلرک یارادیلماسی و فطرت‌گزده بونلرک غایه ادخالی، ایکی اساسدر:

بری: جناب منعم حقیقینك بتون نعمتلرینك هر بر چشیدلرینی سزه احساس ایتدیروب شکر ایتدیرمکدن عبارتدر. سز ده حسن ایدوب، شکر و عبادتنی ایتملیسگز.

ایکنجیسی: عالمه تجلی ایدن اسماء قدسیه الهیه‌نك بتون تجلیاتك اقسامی، برر، سزه او جهازات واسطه‌سیله بیلدیروب طاتدیرمقدر. سز دخی طاتمقله طانییه‌رق ایمان گتیرملیسگز.

ایشته بو ایکی اساس اوزرینه کمالات انسانیه نشو و نما بولور. بونگله انسان، انسان اولور.

انسانیتك جهازاتی، حیوان گبی حیات دنیویه‌یی قزاق ایچون ویریلمه‌مش اولدیغنه شو تمثیل سرّیله باق:

مثلا، بر ذات بر خدمتجیسنه یگرمی آلتون ویردی؛ تا مخصوص بر قوماشدن کندیسنه بر قات لباس آلسین. او خدمتجی گیتدی، او قوماشك اعلاسندن مکمل بر لباس آلدی، گیدی.

صوگره گوردی که: او ذات، دیگر بر خدمتکارینه ییک آلتون ووروب، بر کاغد

ایچنده بعض شیلر یازیلی اولارق اونك جینه قویدی، تجارتی گوندردی. شیمدی، هر عقلی باشنده اولان بیلیر که؛ او سرمایه، بر قات لباس آلق ایچون دگل. چونکه اولکی خدمتکار، یگرمی آلتونله اُك اُعلا قوماشدن بر قات لباس آلمش اولدیغندن، اُلبته بو یك آلتون، بر قات لباسه صرف ایدیلمز. شاید بو ایکنجی خدمتکار، جینه قونیان کاغدی اوقومایوب، بلکه اولکی خدمتجی یه باقوب، بتون پاره یی بر دگانجی یه بر قات لباس ایچون ویروب، هم او قوماشك اُك چوروگندن و آرقداشك لباسندن اُللی درجه آشاغی بر لباس آلسه، اُلبته او خادم نهایت درجه ده اُحمقلق ایتمش اولاجغی ایچون شدتله تعذیب و حدتله تأدیب ایدیله جکدر.

اُی نفسم و اُی آرقداشم! عقلگری باشکزه طویلا یگز. سرمایه عمر و اُستعدادِ حیاتگری حیوان گی، بلکه حیواندن چوق آشاغی بر درجه ده شو حیاتِ فانیه و لذتِ مادّیه صرف ایتمه یگز. یوقسه سرمایه جه اُك اُعلا حیواندن اُللی درجه یوکسك اولدیغکز حالده، اُك اُدناسندن اُللی درجه آشاغی دوشرسکز.

اُی غافل نفسم! سنك حیاتكك غایه سنی و حیاتكك ماهیتنی، هم حیاتكك صورتنی، هم حیاتكك سرّ حقیقتنی، هم حیاتكك کمالِ سعادتنی بر درجه اُکلامق ایسترسه ك، باق:

سنك حیاتكك غایه لرینك اُجمالی طوقوز اُمردر:

برنجیسی شودر که: سنك وجودكده قونیان طویغولر ترازیلریله، رحمتِ اُلهیه نك خزینه لرنده اُدخار ایدیلن نعمتلی طارتمقدر و کُلی شکر ایتمکدر.

ایکنجیسی: سنك فطرتكده وضع ایدیلن جهازاتك اُناختارلریله اُسماءِ قدسیّه اُلهیه نك گیزی دینه لرینی اُچمقدر، ذاتِ اُقدسی او اُسما ایله طانیمقدر.

اوجنجیسی: شو تشهیرگاهِ دنیاده، مخلوقات نظرنده، أسماءِ إلهیه نڭ سڭا طاقدیقلری غریب صنعتلرینی و لطیف جلوهرلرینی بیلهرک حیاتڭله تشهیر و اظهار ایتمکدر.

دردنجیسی: لسانِ حال و قالڭله خالقڭڭ درگاهِ ربوبیتنه عبودیتڭی إعلان ایتمکدر.

بشنجیسی: ناصل بر عسکر، پادشاهندن آلدیغی درلو درلو نشانلری، رسمی و قتلرده طاقوب پادشاهڭ نظرنده گورونمکله اونڭ إلتفاتاتِ آثارینی گوستردیگی گبی، سن دخی أسماءِ إلهیه نڭ جلوهرلرینڭ سڭا ویردکلری لطائفِ إنسانیه مرصعایلره بیلهرک سوسلنوب او شاهدِ آزلینڭ نظرِ شهود و إشهادینه گورونمکدر.

آلتنجیسی: ذوی الحیات اولانلرڭ تظاهراتِ حیاتیه دینلن، خالقلرینه تحیاتلری؛ و رموزاتِ حیاتیه دینلن، صانعلرینه تسبیحاتلری و ثمرات و غایاتِ حیاتیه دینلن، واهب الحیاته عرضِ عبودیتلرینی بیلهرک مشاهده ایتمک، تفکر ایله گوروب شهادتله گوسترمکدر.

یدنجیسی: سنڭ حیاتڭه ویریلن جزئی علم و قدرت و إرادة گبی صفت و حاللرکدن کوچک نمونهلرینی واحدِ قیاسی إتحاذ ایله، خالقِ ذو الجلالڭ صفاتِ مطلقه سنی و شئونِ مقدسه سنی او ئولچولر ایله بیلیمکدر. مثلاً سن جزئی إقتدارڭ و جزئی علمڭ و جزئی إرادةڭ ایله بو خانه یی منتظم یاپدیغڭدن، شو قصرِ عالمڭ سنڭ خانه کدن بیوکلگی درجه سنده، شو عالمڭ اوسته سنی او نسبتده قدیر، علیم، حکیم، مدبر بیلیمک لازمدر.

سکرنجیسی: شو عالمده کی موجوداتڭ هر بری کندینه مخصوص بر دلیل ایله خالقنڭ وحدانیتنه و صانعنڭ ربوبیتنه دائر معنوی سوزلرینی فهم ایتمکدر.

طوقوزنجیسی: عجز و ضعفك، فقر و احتیاجك ئولچوسيله قدرتِ إلهیه و غنای ربّانیه‌نك درجاتِ تجلیاتی آكلامقدر. ناصلكه آجلغك درجه‌لری نسبتنده و احتیاجك أنوعی مقدارنجه، طعامك لذتی و درجاتی و چشیدلری آكلاشیلیر. اونك گبی سن ده نهایتسز عجزك و فقركله، نهایتسز قدرت و غنایِ إلهیه‌نك درجاتنی فهم ایتمه‌لیسك. ایشته سنك حیاتكك غایه‌لری، إجمالاً بونلر گبی أمرلدر.

شیمدی کندی حیاتكك ماهیتنه باق که، او ماهیتكك إجمالی شودر:

أسماءِ إلهیه‌یه عائد غرائبك فهرسته‌سی، هم شئون و صفاتِ إلهیه‌نك بر مقیاسی، هم کائناتده کی عالم‌لرک بر میزانی، هم بو عالم کبرک بر لیسته‌سی، هم شو کائناتك بر خریطه‌سی، هم شو کتابِ اکبرک بر فذلکه‌سی، هم قدرتک گیزی دینه‌لرینی آچاقق بر آناختار کولچه‌سی، هم موجوداته سرپیلن و أوقاتہ طاقیلان کمالاتك بر أحسن تقویمیدر. ایشته ماهیتِ حیاتك بونلر گبی أمرلدر.

شیمدی سنك حیاتكك صورتی و طرزِ وظیفه‌سی شودر که:

حیاتك بر کلمه مکتوبه‌در. قلم قدرتله یازیلیمش حکمت‌نما بر سوزدر. گورونوب و ایشیدیلوب، أسماءِ حسنی‌یه دلالت ایدر. ایشته حیاتكك صورتی بو گبی أمرلدر.

شیمدی حیاتكك سرّ حقیقتی شودر که: تجلّیِ أحدىته، جلوه صمدیته آیینهلکدر. یعنی بتون عالمه تجلّی ایدن أسمانك نقطه محراقیه‌سی حکمنده بر جامعیتله ذاتِ أحد صمده آیینهلکدر.

شیمدی حیاتكك سعادت ایچنده کی کمالی ایسه: سنك حیاتكك آیینهنده تمثّل ایدن شمسِ أزلینك أنوارینی حسّ ایدوب سومکدر. ذی‌شعور اولارق اوکا

شوق گوسترمکدر. اونڭ محبتيله کندندن گچمکدر. قلبڭ گوز بیکنده عکس نورینی یرلشدیرمکدر. ایشته بو سردندر که، سنی أعلاي علیینه چیقاران بر حدیث قدسینڭ مثال شریفی اولان:

﴿مَنْ نَهَ كُنْجَمَ دَرِّ سَمَوَاتٍ وَ زَمِينٍ * أَرَزَّ عَجَبٌ كُنْجَمَ بَقْلِبِ مُؤْمِنِينَ﴾

دینلمشدر.

ایشته ای نفسم! حیاتڭڭ بویله علوی غایاته متوجّه اولدیغی و شویله قیمتلی خزینه‌لری جامع اولدیغی حالده، هیچ عقل و إنصافه لایق میدر که: هیچ‌أندر هیچ اولان موقت حظوظاتِ نفسانییه، گچیجی لذائذِ دنیوییه صرف ایدوب ضایع ایدرسڭ! اگر ضایع ایتمه‌مک ایسترسهڭ، گچن تمثیل و حقیقته رمز ایدن

﴿وَالشَّمْسُ وَضُحْيَهَا * وَالْقَمَرُ إِذَا تَلَيَا * وَالنَّهَارُ إِذَا جَلَيَا * وَاللَّيْلُ إِذَا يَغْشَى * وَالسَّمَاءُ وَمَا بَنِيهَا * وَالْأَرْضُ وَمَا طَحْيَا * وَنَفْسٌ وَمَا سَوَّيَا * فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا * قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّيَهَا * وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّيَهَا﴾

سوره‌سنده کی قَسَم و جواب قَسَمی دوشونوب عمل ایت.

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى شَمْسِ سَمَاءِ الرِّسَالَةِ وَقَمَرِ بُرْجِ النُّبُوَّةِ وَعَلَى آلِهِ
وَ أَصْحَابِهِ نُجُومِ الْهِدَايَةِ وَارْحَمْنَا وَارْحَمِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ آمِينَ
آمِينَ آمِينَ﴾

اون آلتنجی سوز

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾

﴿فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ﴾

(إطمئننا نفسمه مدار اولاجق، ظلمتی طاغیده جق شو آیتک نورندن درت شعاعی گوسترمکله، کور نفسمه بر بصیرت ویرمک ایچون یازیلمشدر.)

برنجی شعاع: ای نفس نادان! دیورسک که: "أحدیت ذاتِ إلهیه ایله کلّیتِ أفعالی و وحدتِ شخصیه سیله معینسز عمومیتِ ربوبیتی و فردانیتی ایله شریکسز شمولِ تصرفاتی و مکاندن منزهیتیه هر یرده حاضر بولونماسی و نهایتسز علویتیه هر شیئه یاقین اولماسی و برلگی ایله هر ایشی بالذات أَلنده طومسی؛ حقائقِ قرآنیهدندر. قرآن ایسه حکیمدر. حکیم ایسه، عقل قبول ایتمه یین شیلری عقله تحمیل ایتمز. عقل ایسه، ظاهری بر منافاتی گوروپور. عقلی تسلیمه سَوَق ایده جک بر ایضاح ایسترم."

الجواب: مادام او یله در، إطمئننا ایچون ایسترسه ک، بز ده قرآنک فیضنه إستنادًا دیوروز: إسم نور، چوق مشکلاتمزی حلّ ایتمش؛ إِنْ شاء الله بونی ده حلّ ایدر. عقله واضح، قلبه نورانی اولاجق تمثیل یولنی إختیار ایله إمام ربّانی (رض) گبی دیرز:

﴿نَهْ شَبَمْ نَهْ شَبْ پَرَسْتَمْ مَنْ * غَلَامْ شَمْسَمْ اَزْ شَمْسِ مِيْ گُوِيْمْ خَبَرْ﴾

تمثيل، إعجازِ قرآنك اَكْ پارلاق بر آيينه‌سی اولديغندن، بز دخی بر تمثيل ايله شو سرّه باقه‌جغز. شويله كه:

بر تك ذات، مختلف مرايا واسطه‌سیله كلّیت كسب ايدر. جزئي حقیقی ایکن، عمومی شئوناته مالك بر كلّی حکمنه گچر. مثلاً: شمس بر جزئي مشخص ایکن، اشیای شفافه واسطه‌سیله اویله بر كلّی حکمنه گچر كه، روي زمینی تمثالریله، عكسریله طولدیریور. حتی قطرات و پارلاق ذرات عددنجه جلوه‌لری بولونویور. گونشك حرارتی و ضیاسی و ضیانشك ایچنده اولان یدی رنگلی ألوان سبعة‌سی، هر بریسی مقابلنده کی اشیایه محیط، عام و شامل اولدقلری حالده؛ هر بر شفاف شی دخی گونشك تمثالریله برابر حرارتی، هم ضیایی، هم ألوان سبعة‌یی گوز بیگنده صاقلایور. و صافی قلبنی اوڭا بر تحت یاپییور. دیمك شمس، واحدیت حیثیتیه اوڭا مقابل عموم اشیایه محیط اولدیغی گبی، اُحدیت جهتیه هر بر شیده گونش چوق وصفریله برابر بر نوع جلوه ذاتیه بولونور. مادام تمثیلدن تمثّل بجنه گچدك. تمثلك چوق انواعندن شو مسئله‌یه مدار اولاجق اوچ نوعنه اِشارت ایدرز:

برنجیسی: کثیف، مادی شیلرك عكسلیدر. او عكسلر هم غیردر، عین دگل. هم مواتدر، ئولودر. هویتِ صوریه‌سندن باشقه هیچ بر خاصیتیه مالك دگل. مثلاً سن آیینهلر مخزنه گیرسهك، بر سعید بیكتر سعید اولور. فقط ذی‌حیات یالكز سنسك، اوته کیلر ئولودرلر. حیات خاصه‌لری اونلرده یوقدر.

ایکنجیسی: مادی نوراینك عكسلیدر. شو عكس عین دگل، فقط غیر ده دگل. ماهیتی طوقمیور، فقط او نوراینك اَكْتر خاصیتلرینه مالکدر. اونك گبی حیّ

صایلییور. مثلاً: شمس دنیایه گیردی. هر بر آیینده عکسنی گوستردی. او عکسلرک هر برنده، گونشک خاصه لری حکمنده اولان ضیا و ضیاده کی ألوان سبعة بولونویور. اگر فرضاً گونش ذی شعور اولسه ایدی، حرارتی عین قدرتی، ضیاسی عین علمی، ألوان سبعة سی صفات سبعة سی اولسه ایدی؛ او وقت او تک و یکتا بر گونش، بر آنده هر بر آیینده بولونور، هر بریسنی کندینه بر عرش و بر چشید تلفون یاپه ییلیردی. بربرینه مانع اولمازدی. هر بریمزله آیینمهز واسطه سیله گوروشه ییلیردی. بز اوندن اوزاق ایکن، او بزه بزدن داها یاقین اولوردی.

اوجنجیسی: نورانی روحلرک عکسیدر. شو عکس، هم حی در هم عیندر. فقط آیینهلرک قابلیت نسبتنده تظاهر ایتدیگندن، او روحک ماهیت نفس الامریه سنی تماماً طومتیور. مثلاً: حضرت جبرائیل علیه السلام، دحیه صورتنده حضور نبویه بولوندیغی بر آنده، حضور إلهیده حشمتلی قنادلریله عرش اعظمک اوکنده سجده یه گیدر. هم او آنده حسابسز یرلرده بولونور، أوامر إلهیه یی تبلیغ ایدردی. بر ایش بر ایشه مانع اولمازدی. ایشته شو سردندر که؛ ماهیتی نور و هویتی نورانیه اولان حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام، دنیاده بتون امتنک صلواتلرینی بردن ایشیتیر و قیامتده بتون أصفیا ایله بر آنده گوروشور. بربریسنه مانع اولماز. حتی اولیادن، زیاده نورانیت کسب ایدن و ابدال دینلن بر قسمی، بر آنده بر چوق یرلرده مشاهده ایدیلییورمش. عین ذات، آیری آیری چوق ایشلری گورییورمش. اوت ناصل جسمانیاته جام و صوگی شیلر آیینه اولور. او یله ده، روحانیاته دخی هوا و أسیر و عالم مثالک بعض موجوداتی آیینه حکمنده و برق و خیال سرعتنده بر واسطه سیر و سیاحت صورتنه گچرلر و او

روحانيلر خيال سرعتيله او مرايای نظيفهده، او منازل لطيفهده گزرلر. بر آنده بيگلر يرلره گيرلر.

مادام گونش گبی عاجز و مسخر مخلوقلر و روحانی گبی ماده ایله مقید نیم نورانی مصنوعلر، نورانیت سرّیله بر یرده ایکن پک چوق یرلرده بولونه بیلیرلر. مقید بر جزئی ایکن، مطلق بر کلی حکمنی آلیرلر. بر آنده جزئی بر اختیار ایله پک چوق ایشلری یاپه بیلیرلر. عجباً، ماده دن مجرد و معلاً و تحدید قید و ظلمت کثافتدن منزّه و میرّا و شو عموم أنوار و بتون نورانیات اونک أنوار قدسیّه آسماسنک بر کثیف ظلالی و عموم وجود و بتون حیات و عالم أرواح و عالم مثال نیم شفاف بر آیینّه جمالی و صفاتی محیطه و شئوناتی کلیه اولان بر ذات اقدسک إرادۀ کلیه و قدرت مطلقه و علم محیطله تجلّی صفاتی و جلوه أفعالی ایچنده کی توجه احدثندن هانگی شی صاقلانه بیلیر، هانگی ایش آغیر گله بیلیر، هانگی شی گیزلنه بیلیر، هانگی فرد اوزاق قالا بیلیر، هانگی شخصیت کلیت کسب ایتمه دن اوکا یاناشه بیلیر؟

أوت ناصل گونش قیدسز نوری، ماده سز عکسی واسطه سیله سکا، سنک گوز بیگکدن داها یاقین اولدیغی حالده؛ سن مقید اولدیغک ایچون اوندن غایت اوزاقسک. اوکا یاناشمق ایچون، چوق قیدلردن تجرد ایتمک، چوق مراتب کلیه دن گچمک لازم گلیر. عاداتاً معنا یر قدر بیویوب، قمر قدر یوکسلوب، صوگره طوغریدن طوغریه گونشک مرتبه أصلیه سنه بر درجه یاناشه بیلیر و پرده سز گوروشه بیلیرسک. اويله ده: جلیل ذو الجمال، جمیل ذو الکمال سکا غایت یاقیندر، سن اوندن غایت اوزاقسک. قلبک قوتی، عقلک علویتی وارسه؛ تمثیلده کی نقطه لری، حقیقته تطبیقه چالیش.

ایکنجی شعاع: اُی نفسِ بی هوش! دیورسک که: **﴿إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾** هم **﴿إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ﴾** گبی آیتلر، وجودِ اُشیا، صِرف بر اُمر ایله و دفعی اولدیغنی و **﴿أَحْسَنَ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ﴾** هم **﴿صُنِعَ اللَّهُ الَّذِي أَتَقَنَ كُلَّ شَيْءٍ﴾** گبی آیتلر؛ وجودِ اُشیا، علم ایچنده عظیم بر قدرتله، حکمت ایچنده دقیق بر صنعتله تدریجی اولدیغنی گوستریورلر. وجهِ توفیقی نه در؟

الجواب: قرآنک فیضنه إستنادًا دیرز: اُولّا، منافات یوقدر. بر قسم اویله در: إبتداده کی ایجاد گبی. بر قسمی بویله در: مثلی إعاده گبی...

ثانیًا: موجوداتده مشهود اولان سهولت و سرعت و کثرت و وسعت ایچنده نهایت إنتظام، غایت إتقان و حسنِ صنعت و کمالِ خلقت، شو ایکی قسم آیتلرک وجودِ حقیقتلرینه قطعیا شهادت ایدر. اویله ایسه، شونلرک خارجه تحققلری مدارِ بحث اولماسی لزومسذر. بلکه یالکز "سرّ حکمتی نه در" دینله بیلیر. اویله ایسه، بز دخی بر قیاسِ تمثیلی ایله شو حکمته إشارت ایدرز.

مثلا: ناصلکه ترزی گبی بر صنعتجی، بر چوق کلفتلر، مهارتله مصنّع بر شیئی ایجاد ایدر و اوگا بر مودهل یاپار. صوگره اونک اُمثالنی کلفتسز چابوق یاپابیلیر. حتّی بعضًا اویله بر درجه سهولت پیدا ایدر که، گویا اُمر ایدر یاپیلیر و اویله قوّتلی بر إنتظام کسب ایدر، (ساعت گبی) گویا بر اُمرک طوقومسیله ایشله نیر و ایشلر.

اویله ده: صانعِ حکیم و نقّاشِ علیم، شو عالم سرائنی مشتملاتیله برابر بدیع بر صورته یاپدقدن صوگره جزئی و کلّی، جزء و کلّ هر شیئه بر مودهل حکمنده

بر نظام قدری ایلہ بر مقدارِ معین ویرمشد. ایشته باق او نقاشِ اُزلی، هر بر عصری بر مودهل یاپه‌رق معجزاتِ قدرتی ایلہ مرصّع، تازه بر عالمی اوڭا گیدیریور. هر بر سنه‌یی بر مقیاس ایده‌رک، خوارقِ رحمتیله مصنّع، تازه بر کائناتی او قامته‌گوره دیکییور. هر بر گونی بر سطر یاپه‌رق دقائقِ حکمتیله مزین، مجدّد موجوداتی اونده یازیور. هم او قدیرِ مطلق، هر بر عصری، هر بر سنه‌یی، هر بر گونی بر مودهل یاپدیغی گبی؛ رویِ زمینی، هر بر طاغ و صحرائی، باغ و بوستانی، هر بر آغاجی برر مودهل یاپمشد. وقت بوقت، تازه تازه برر کائناتی زمینده قوروپور، برر یچی دنیایی ایجاد ایدیور. برر عالمی آلوب ده دیگر منتظم بر عالمی گتیریور. موسم بموسم هر باغ و بوستانده تازه تازه معجزاتِ قدرتی و هدایایِ رحمتی گوسترر. یچی برر کتابِ حکمت‌نما یازیور. تازه تازه برر مطبخه رحمتی قوروپور. مجدّد بر حله صنعت‌نما گیدیریور. هر بهارده، هر بر آغاجه سندس مثال تازه بر چارشاف گیدیریور. لؤلؤمثال یچی بر مرصعاتله سوسلندیور. ییلدیزمثال رحمت هدیه‌لریله آلرینی تولدیریور.

ایشته شو ایشلری نهایتِ حسنِ صنعت و کمالِ انتظام ایلہ یاپان و شو بربری آرقه‌سنده گلن و زمان ایپنه طاقیلان سیّار عالم‌لری، نهایتِ حکمت و عنایت و کمالِ قدرت و صنعت ایلہ دگیشدیرن ذات؛ البته غایتِ قدیر و حکیمدر. نهایتِ درجه‌ده بصیر و علیمدر. تصادف اونڭ ایشنه قاریشه‌ماز. ایشته او ذاتِ ذو الجلالدر که، شویله فرمان ایدیور: **﴿إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ**

كُنْ فَيَكُونُ﴾ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ﴾ دیوب، هم

کمالِ قدرتی إعلان، هم قدرته نسبتاً حشر و قیامت غایت سهل و کلفتسز اولدیغنی بیان ایدیور. امرِ تکوینیسی، قدرت و إرادہ‌یی تضمّن ایتدیگنی و بتون اشیاء، أوامرینه غایت مسخر و منقاد اولدقرینی و مباشرتسز، معالجه‌سز خلق

ایتدیگی ایچون ایجادنده کی سهولتِ مطلقه یی إفاده ایچون، صرف بر أمرله ایشلر یاپدیغنی، قرآن معجز البیان ایله فرمان ایدیور.

حاصل کلام: بر قسم آیتلر اشیاده خصوصاً بدایتِ ایجادنده غایت درجه ده حسنِ صنعتی و نهایت درجه ده کمالِ حکمتی إعلان ایدیور. دیگر قسمی؛ اشیاده، خصوصاً تکرار ایجادنده و إعاده سنده غایت درجه ده سهولت و سرعتنی نهایت درجه ده إنقیاد و کلفتسزلگنی بیان ایدر.

اوپنچی شعاع: اُی حدندن تجاوز ایتمش نفسِ پروسواس! دیورسک که :
﴿بِیْدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَیْءٍ ۞ مَا مِنْ دَابَّةٍ اِلَّا هُوَ اَخِذُ بِنَاصِیَّتِهَا ۞ وَنَحْنُ اقْرَبُ اِلَیْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِیْدِ﴾ گبی آیتلر، نهایت درجه ده قریبتِ إلهیه یی گوستریور .
﴿وَ اِلَیْهِ تُرْجَعُونَ ۞ تَرْجُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوْحُ اِلَیْهِ فِی یَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِیْنَ اَلْفَ سَنَةٍ﴾ و حدیثه وارد اولان: "جنابِ حق یتمش بیك حجاب آرقه سنده در"
و معراج گبی حقیقتلر، نهایت درجه ده بعدیتیزی گوستریور. شو سرِ غامضی فهمه تقریب ایده جك بر ایضاح ایسترم.

الجواب: او یله ایسه دیگله:

أولاً، برنجی شعاعك آخرینده دیمشدك: ناصلکه گونش، قیدسز نور یله و مادّه سز عکسی جهت یله؛ سكا، سنك روحك پنجره سی و اونك آینه سی اولان گوز بیگكذن داها یاقین اولدیغی حالده؛ سن، مقید و مادّه ده محبوس اولدیغك ایچون اوندن غایت اوزاقسك. اونك، یالكز بر قسم عكسلریله، گولگه لریله تماس ایده بیلیرسك و بر نوع جلوه لریله و جزئی تجلیلریله گوروشه بیلیرسك و بر صنف صفتلری حکمنده اولان ألوانلرینه و بر طائفه اسملری حکمنده اولان شعاعلرینه

و مظهر لرینه یاناشه بیلیرسک. اگر، گونشک مرتبه اُصلیسنه یاناشیق و بالذات طوغریدن طوغری یه گونشک ذاتی ایله گوروشمک ایسترسهک، او وقت پک چوق قیدلردن تجرد ایتکلگک و پک چوق مراتب کلّیتدن گچمکلگک لازم گلیر. عادتاً سن، معنا تجرد جهتیه کُره ارض قدر بیویوب، هوا گبی روحاً انبساط ایدوب و قمر قدر یوکسلوب، بدر گبی مقابل گلدکدن صوگره بالذات پرده سز اونگله گوروشوب، بر درجه یاناشیق دعوا ایده بیلیرسک. اویله ده: او جلیل پر کمال، او جمیل بی مثال، او واجب الوجود، او موجد کلّ موجود، او شمس سرمد، او سلطان ازل و اُبد، سکا سندن یاقیندر. سن، اوندن نهایتسز اوزاقسک. قوتک وارسه، تمثیلده کی دقائقی تطبیق ایت...

ثانیاً: مثلاً: ﴿وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْأَعْلٰی﴾ بر پادشاهک چوق اِسلمری ایچنده "قوماندان" اسمی چوق متداخل دائره لرده تظاهر ایدر. سرعسکر دائره کلّیه سندن طوت، مشیریت و فریقیت، تا یوز باشی، تا اونباشی یه قدر گنیش و طار، کلّی و جزئی دائره لرده ده ظهور و تجلیسی واردر. شیمدی، بر نفر خدمت عسکریه سنده اون باشی مقامنده تظاهر ایدن جزئی قوماندانلق نقطه سنی مرجع طوتار، قوماندان اعظمه شو جزئی جلوّه اِسمیله تماس ایدر و مناسبتدار اولور. اگر اُصل اِسمیله تماس ایتمک، اوکا او عنوان ایله گوروشمک ایسته سه، اونباشیلقدن تا سرعسکر مرتبه کلّیه سنه چیقماق لازم گلیر. دیمک پادشاه، او نفره اِسمیله، حکمیله، قانونیه و علمیله، تلفونیله و تدبیریله و اگر او پادشاه، اولیاء اُبدالیه دن نورانی اولسه، بالذات حضوریه غایت یاقیندر. هیچ بر شی مانع اولوب، حائل اولاماز. حالبوکه او نفر، غایت اوزاقدیر. بیگلر مرتبه لر حائل، بیگلر حجاب لر فاصلدر. فقط بعضاً مرحمت ایدر، خلاف عادت؛ بر نفری حضورینه آلیر، لطفنه مظهر ایدر.

اوله ده: امرِ **﴿كُنْ فَيَكُونُ﴾** ئه مالک؛ گونشله و ییلدیزلر، آمربر نفر حکمنده اولان ذاتِ ذو الجلال، هر شیئه هر شیدن داها زیاده یاقین اولدیغی حالده، هر شی اوندن نهایتسز اوزاقدیر. اونک حضور کبریا سنه پرده سز گیرمک ایسته نیلسه، ظلمانی و نورانی، یعنی مادی و آکوانی و آسمانی و صفاتی یتمش بیگلر حجابدن گچمک، هر اسمک بیگلر خصوصی و کلی درجاتِ تجلیسندن چیقماق، غایت یوکسک طبقاتِ صفاتنده مرور ایدوب تا اسمِ اعظمنه مظهر اولان عرشِ اعظمنه عروج ایتمک؛ اگر جذب و لطف اولمازسه، بیگلر سنه لر چالیشماق و سلوک ایتمک لازم گلیر. مثلاً: سن، اوکا خالق اسمیه یاناشماق ایسترسهک؛ سنک خالقک خصوصیتیه، صوگره بتون انسانلرک خالق جیهتیه، صوگره بتون ذی حیاتلرک خالق عنوانیه، صوگره بتون موجوداتک خالق اسمیه مناسبتدارلق لازم گلیر. یوقسه ظلده قالیرسک، یالکز جزئی بر جلوه ی بولورسک. بر إخطار: تمثیلده کی پادشاه، عجزی ایچون، قوماندانلق اسمک مراتبده مشیر و فریق گی واسطه لر قویمشدر. فقط **﴿بِیْدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَیْءٍ﴾** اولان قدیر مطلق، واسطه لردن مستغنیدر. واسطه لر، صرف ظاهریدرلر؛ پرده عزت و عظمتدرلر. عبودیت و حیرت و عجز و إفتقار ایچنده سلطنت ربوبیتنه دلّالدرلر، تماشاگردرلر. معینی دگلر، شریک سلطنت ربوبیت اولمازلر.

دردنجی شعاع: ایشته ای تنبل نفسم! بر نوع معراج حکمنده اولان نمازک حقیقتی؛ سابق تمثیلده بر نفر، محض لطف اولارق حضور شاهانه یه قبولی گی؛ محض رحمت اولارق ذاتِ جلیل ذو الجمال و معبود جمیل ذو الجلالک حضورینه قبولکدر. **﴿اللَّهُ أَكْبَرُ﴾** دیوب، معنّا و خیالاً ویا نیّه ایکی جهانندن گچوب، قید مادیاتدن تجرد ایدوب بر مرتبه کلیّه عبودیته ویا کلینک بر گولگه سنه ویا بر صورته چیقوب، بر نوع حضوره مشرف اولوب، **﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ﴾** خطابنه (هرکسک

قابلیتی نسبتند (بر مظهریت عظیمه در. عاداتاً، حرکاتِ صلاتیه ده تکرار له **«الله اکبر الله اکبر»** دیمکله قطع مراتبه و ترقیاتِ معنویه و جزئیاتدن دوائرِ کلیه چیقماسنه بر إشارتدر و معرفتمز خارجنده کی کمالاتِ کبریا سنځ مجمل بر عنوانیدر. گویا هر بر **«الله اکبر»** بر باصامقِ معراجیه یی قطعنه إشارتدر.

ایشته شو حقیقتِ صلاتدن معنا ویا نیّه ویا تصوّرًا ویا خیالًا بر گولگه سنه، بر شعاعنه مظهریت دخی، بیوک بر سعادتدر.

ایشته حجه پک کثرتلی **«الله اکبر»** دینلمسی، شو سردندر. چونکه حجّ شریف بالأصاله هرکس ایچون بر مرتبه کلیّه ده بر عبودیتدر. ناصلکه بر نفر، بایرام گبی بر یوم مخصوصده فریق دائره سنده بر فریق گبی پادشاهک بایرامنه گیدر و لطفنه مظهر اولور. اوپله ده: بر حاجی، نه قدر عامی ده اولسه، قطع مراتب ایتمش بر ولی گبی عموم اقطارِ ارضک ربّ عظیمی عنوانیله رتّه متوجّهدر. بر عبودیتِ کلیه ایله مشرّفدر. البته حجّ مفتاحیله آچیلان مراتبِ کلیه ربوبیت و دوربینیله نظرنه گورونن آفاقِ عظمتِ الوهیت و شعائریله قلبنه و خیالنه گیتدکجه کنیشه نن دوائرِ عبودیت و مراتبِ کبریا و اُفقِ تجلیاتک ویردیگی حرارت، حیرت و دهشت و هیبتِ ربوبیت **«الله اکبر الله اکبر»** ایله تسکین ایدیه بیلیر و اونکله او مراتبِ منکشفه مشهوده ویا متصوّره إعلان ایدیه بیلیر. حجدن صوگره شو معنایی، علوی و کلی مختلف درجه لرده بایرام نمازنده، یاغموور نمازنده، خسوف کسوف نمازنده، جماعتله قیلینان نمازده بولونور. ایشته شعائرِ اسلامیّه نځ وَلَوْ سَنَتِ قَبیلندن دخی اولسه اُهمیتی شو سردندر.

﴿سُبْحَانَ مَنْ جَعَلَ خَزَائِنَهُ بَيْنَ الْكَافِ وَالنُّونِ﴾

﴿فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا ۖ رَبَّنَا لَا تَزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا

وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ۖ وَصَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى رَسُولِكَ

الْأَكْرَمِ مَظْهَرِ إِسْمِكَ الْأَعْظَمِ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَإِخْوَانِهِ وَاتَّبَاعِهِ أَمِينَ يَا

أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ﴾

كوچك بر ذيل

قدیرِ علیم و صانعِ حکیم، قانونیت شکلنده کی عاداتک گوستردیگی نظام و انتظامله، قدرتی و حکمتی و هیچ بر تصادف ایشنه قاریشمدیغنی إظهار ایتدیگی گبی؛ شذوذاتِ قانونیه ایلله، عاداتک خارقه‌لریله، تغیراتِ صوریه ایلله، تشخّصاتک إختلافاتیله، ظهور و نزول زمانک تبدیلیه مشیعتی، إرادتی، فاعلِ مختار اولدیغنی و إختیارینی و هیچ بر قید آلتنده اولمادیغنی إظهار ایدوب یکنسق پرده‌سنی بیرتهرق و هر شی، هر آنده، هر شأنده، هر شیئنده اوکا محتاج و ربوبیتنه منقاد اولدیغنی إعلام ایتمکله غفلتی طاغیتوب، انس و جنّک نظرلرینی أسبابدن مسبب‌الأسبابه چویرر. قرآنک بیاناتی شو أساسه باقیبور.

مثلاً: اکثر يرلرده بر قسم ميوه‌دار آغاجلر بر سنه ميوه ويرر، يعني رحمت خزينه‌سندن آللرينه ويريلير، او ده ويرر. اوبر سنه، بتون اُسبابِ ظاهريه حاضرکن ميوه‌ي آلوب ويرميور.

هم مثلاً: سائر امور لازمه يه مخالف اولارق ياغمورک اوقاتِ نزولی او قدر متحوّلدر که، مغيباتِ خمسه‌ده داخل اولمشدر. چونکه وجودده اَکْ مهمّ موقع، حیات و رحمتندر. ياغمور ايسه، منشأ حیات و محض رحمت اولديغی ايچون ألبته او آب حیات، او ماء رحمت، غفلت ويرن و حجاب اولان يکנסق قاعده‌سنه گيرميه جک. بلکه طوغريدن طوغری يه جنابِ منعم محي و رحمن و رحيم اولان ذاتِ ذو الجلال پرده‌سز، أئنده طوتاجق؛ تا هر وقت دعا و شکر قبولريني آچيق بيراقه جق.

هم مثلاً: رزق ويرمک و معین بر سيما ويرمک، برر إحسانِ مخصوص اثری گبی اومماديغی طرزده اولماسی؛ نه قدر گوزل بر صورتده مشيئت و إختيار ربّانيه يي گوسترييور. داها تصريفِ هوا و تسخيرِ سحاب گبی شئوناتِ إلهيه يي بونلره قياس ايت...

یگرمنجی مکتوبک اوننجی کلمه سی

﴿وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ یعنی: هیچ بر شی اوکا آغیر گله مز. دائره

إمكانه نه قدر اشیا وار، او اشیا به غایت قولای وجود گیدیره بیلیر. و او درجه اوکا قولای و راحتدر که: ﴿إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا﴾ إلخ... سرّیله، گویا یالکز

أمر ایدر، یاپیلیر. ناصلکه غایت ماهر بر صنعتکار؛ زیاده قولای بر طرزده، الی ایشه طوقوندیرر طوقوندیرماز، ماکینه گبی ایشلر. و او سرعت و مهارتی إفاده ایچون دینیلیر که: او ایش و صنعت، اوکا او قدر مسخردر که؛ گویا آمریله، طوقونمسیله ایشلر اولویور؛ صنعتلر وجوده گلییور. او یله ده: قدیر ذو الجلالک قدرتنه قارشی اشیانک نهایت درجه ده مسخریت و إطاعتنه و او قدرتنک نهایت درجه ده کلفتسز و سهولتله ایش گوردیگنه إشارة، ﴿إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ

يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾ فرمان ایدر. شو حقیقت عظمانک حدسز أسرارندن بش سرّینی بش نکته ده بیان ایده جگر:

برنجیسی: قدرت إلهیه نسبة أک بیوک شی، أک کوچک شی قدر قولایدر. بر نوعک عموم أفراد یله ایجادی، بر فرد قدر کلفتسز و راحتدر. جنّی خلق ایتمک، بر بهار قدر قولایدر. بر بهاری ایجاد ایتمک، بر چیچک قدر راحتدر. شو سرّی ایضاح و إثبات ایدن حشره دائر اوننجی سوزک آخرنده، هم ملائکه و بقاء روح و حشره دائر یگرمی طوقوننجی سوزده حشر مسئله سنده، ایکنجی أساسک بیاننده ذکر ایدیلن "نورانیت سرّی"، "شقا فیت سرّی"، "مقابله سرّی"، "موازنه سرّی"،

"إنتظام سرّی"، "إطاعت سرّی"، آلتی تمثیل ایله إثبات ایدیلهرک گوستریلمشدر که: قدرتِ إلهیهیه نسبةً ییلدیزلر، ذره لر گئی قولایدر؛ حدسز افراد بر فرد قدر کلفتسز و راحتجه ایجاد ایدیلیر. مادام او ایکی سوزده بو آلتی سرّ إثبات ایدیلمش، اونلره حواله ایدهرک بوراده قیصه کسهرز.

ایکنجیسی: قدرتِ إلهیهیه نسبةً هر شی مساوی اولدیغنه دلیل قاطع و برهان ساطع شودر که: حیوانات و نباتاتک ایجادنده، گوزیمزله گوروپورز، حدسز بر سخاوت و کثرت ایچنده، نهایت درجده بر إتقان، بر حسنِ صنعت بولونویور. هم نهایت درجده قاریشیق و إختلاط ایچنده، نهایت درجده بر إمتیاز و تفریق گوروپور. هم نهایت درجده مبدولیت و وسعت ایچنده، نهایت درجده صنعتجه قیمتدارلق و خلقتجه گوزللك بولونویور. هم نهایت درجده صنعتکارانه بر صورتده، چوق جهازاته و چوق زمانه محتاج اولمقله برابر؛ غایت درجده سهولتله و سرعتله ایجاد ایدیلیور. عادتاً بردن و هیچدن او معجزاتِ صنعت وجوده گلیور.

ایشته بالمشاهده هر موسمه روی زمینده گوردیگمز بو فعالیتِ قدرت، قطعاً دلالت ایدر که: شو أفعالک منبعی اولان قدرته نسبةً؛ اُک بیوک شی، اُک کوچک شی قدر قولایدر و حدسز افرادک ایجادی و اداره لری، بر فرد قدر راحتجه ایجاد و اداره ایدیلیر.

اوپنجیسی: شو کائناتده، شو گورونن تصرفات و أفعال ایله حکم ایدن صانعِ قدیرک قدرته نسبةً، اُک بیوک کلّ اُک کوچک جزء قدر قولای گلیور. افرادجه کثرتلی بر کلّینک ایجادی، بر تک جزئینک ایجادی قدر سهولتلیدر. و اُک عادی بر جزئیده، اُک یوکسک بر قیمتِ صنعت گوستریله ییلیر. شو حقیقتک سرّ حکمتی اوچ منبعدن چیقار:

أَوَّلًا: إمداد واحدیتدن.

ثانيًا: يُسر وحدتدن.

ثالثًا: تحلّي أحدیتدن.

برنجى منبع اولان إمداد واحدیت: يعنى هر شى و بتون أشیاء، بر تك ذاتك ملكى اولسه؛ او وقت واحدیت جهتيله هر بر شيك آرقه سنده، بتون أشیاءك قوتنى تحشيد ايدهبيلير. و بتون أشیاء، بر تك شى گجى قولايجه اداره ايديلير. شو سري، شويله بر تمثيل ايله فهمه تقريبن ايچون ديزر؛ مثلاً: ناصلكه بر مملكتك تك بر پادشاهى بولونسه، او پادشاه او وحدت سلطنت قانونى جهتيله، هر بر نفرك آرقه سنده بر اوردو قوت معنويه سنى تحشيد ايدهبيلير.. و ايدهبيلديگى ايچون؛ او تك نفر، بر شاهى أسير ايدهبيلير و شاهك فوقنده پادشاهى نامنه حكم ايدهبيلير. هم او پادشاه، واحدیت سلطنت سريله، بر نفرى و بر مأمورى استخدام و اداره ايتديگى گجى، بتون اوردويى و بتون مأمورلرينى اداره ايدهبيلير. گويا واحدیت سلطنت سريله هرکسى، هر شيئى، بر فردك إمدادينه گوندره بيلير. و هر بر فردى، بتون افراد قدر بر قوته إستناد ايدهبيلير؛ يعنى اوندن مدد آلا بيلير. اگر او واحدیت سلطنت ايپى چوزولسه و باشى بوزوقلغه دونسه؛ او وقت هر بر نفر، حدسز بر قوتى بردن غائب ايدوب، يوكسك بر مقام نفوذدن سقوط ايدر، عادى بر آدم مقامنه گلير. و اونلرك اداره و استخداملى، افراد عددنجه مشكلات پيدا ايدر.

عينًا اويله ده: ﴿وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَى﴾ شو كائناتك صانعى، واحد

اولديغندن؛ هر بر شيئه قارشى، بتون أشیاءيه متوجه اولان آسمايى تحشيد ايدر. و نهايتسز بر صنعتله، قيمتدار بر صورتده ايجاد ايدر. لزوم اولسه، بتون أشیاء ايله بر تك شيئه باقار، باقديرر، مدد ويرر و قوتلى ياپار. و بتون أشیاءى دخى او واحدیت سريله؛ بر تك شى گجى ايجاد ايدر، تصرف ايدر، اداره ايدر.

ایشته، شو إمدادِ واحدیت سرّیله در که؛ شو کائناتده نهایت درجهده مبدولیت و اوجوزلق ایچنده، نهایت درجهده صنعتجه و قیمتجه یوکسک و عالی بر کیفیت گورونویور.

ایکنجی منبع اولان یسر وحدت: یعنی برلک اصولیله بر مرکزده، بر آلدن، بر قانونله اولان ایشلر؛ غایت درجهده قولایلق ویریور. متعدّد مرکزله، متعدّد قانونه، متعدّد آلله طاغیلسه مشکلات پیدا ایدر. مثلاً: ناصلکه بر اوردونک بتون نفراتنک بر مرکزدن، بر قانونله، بر قوماندانِ اعظم آمریله اساساتِ تجهیزیهلری یاپیلسه؛ بر تک نفر قدر قولای اولور. اگر آیری آیری فابریقهلرده، آیری آیری مرکزلرده تجهیزاتلری یاپیلسه؛ بر اوردونک تجهیزینه لازم اولان بتون عسکری فابریقهلر، بر تک نفرک تجهیزاتی ایچون لازم گلیر. دیمک اگر وحدته إستناد ایدیلسه؛ بر اوردو، بر نفر قدر قولای اولور. اگر وحدت اولمازسه؛ بر نفر، بر اوردو قدر تجهیزک اساساتی جهتنده مشکلات پیدا ایدر. هم بر آغاجک میوهلرینه (وحدت نقطه‌سنده) بر مرکز، بر قانونه، بر کوکه إستناداً مادّه حیاتیّه ویریلسه؛ بیگلر میوهلر، تک بر میوه گی قولای اولور. اگر هر بر میوه، آیری آیری مرکز، ربط ایدیلسه و آیری آیری یردن موادّ حیاتیهلری گوندریلسه؛ هر بر میوه، بتون آغاج قدر مشکلات پیدا ایدر. چونکه بتون آغاجه لازم اولان موادّ حیاتیّه، هر بر میوه ایچون دخی لازمدر.

ایشته شو ایکی تمثیل گبی، **﴿وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْأَعْلٰی﴾** شو کائناتک صانعی، واحدِ اُحد اولدیغی ایچون، وحدتله ایش گورور و وحدتله ایش گوردیگی ایچون، بتون اُشیا بر تک شی قدر قولای اولور. هم بر تک شیئی، صنعتجه بتون اُشیا قدر قیمتلّی یاپاییلیر. و حدسز افرادی، غایت قیمتدار بر صورتده ایجاد ایدرهک؛ شو گورونن حدسز مبدولیت و نهایتسز اوجوزلق لسانيله، جودِ مطلقنی گوسترر و حدسز سخاوتنی و نهایتسز خلاقیتنی إظهار ایدر.

اوجنچی منبع اولان تجلیّی احدیت: یعنی صانع ذو الجلال جسم و جسمانی اولمادیغی ایچون، زمان و مکان اونی قید آلتنه آلاماز. و کون و مکان، اونک شهودینه و حضورینه مداخله ایده مز. و وسائط و اجرام، اونک فعلنه پرده چکه مز. توجّهنده تجزی و انقسام اولماز. بر شی، بر شیئه مانع اولماز. حدسز افعالی، بر فعل گبی یاپار. اونک ایچوندر که؛ بر چکر دکده قوجه بر آغاجی معنأ درج ایتدیگی گبی، بر عالمی بر تک فردده درج ایده ییلیر. بتون عالم، بر تک فرد گبی دست قدرتنده چوریلیر. شو سرّی باشقه سوزلرده ایضاح ایتدیگمز گبی، دیرز که: ناصلکه نورانیت اعتباریله بر درجه قیدسز اولان گوشک تمثالی، هر بر جلالی پارلاق شیده تمثّل ایدر. بیگلرله، میلیونرله آیینلر نورینه مقابل گلسه، بر تک آیینه گبی انقسام ایتمه دن بالذات هر برنده جلوۀ مثالیه سی بولونور. اگر آیینهنک استعدادی اولسه، گونش عظمتیله اونده آثارینی گوستره ییلیر. بر شی، بر شیئه مانع اولماز. بیگلر، بر گبی و بیگلریره، بر یر گبی قولای گیرر. هر بر یر، بیگلر یر قدر او گوشک جلوه سنه مظهر اولور.

ایشته ﴿وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْأَعْلٰی﴾ شو کائنات صانع ذو الجلالنک نور اولان بتون صفاتیله و نورانی اولان بتون آسماسیله، توجّه احدیت سرّیله اوילה بر تجلیسی وار که؛ هیچ بر یرده اولمادیغی حالده، هر یرده حاضر و ناظر در. توجّهنده انقسام اولماز. عین آنده، هر یرده، کلفتسز، مزاحمه سز هر ایشی یاپار.

ایشته شو إمداد واحدیت و یُسِر وحدت و تجلیّی احدیت سرّیله در که؛ بتون موجودات، بر تک صانعه و یریلدیگی وقت؛ او بتون موجودات، بر تک موجود گبی قولای و سهولتلی اولور. و هر بر موجود، حسن صنعتجه، بتون موجودات قدر قیمتلی اولاییلیر. ناصلکه موجوداتک حدسز مبدولیتی ایچنده، هر بر فردده حدسز دقائق صنعتک بولونماسی بو حقیقتی گوستریور. اگر او

موجودات، طوغرىدىن طوغرى يە بر تك صانعە ويرىلمىزسە؛ او زمان هر بر موجود، بتون موجودات قدر مشكلاتلى اولور و بتون موجودات، بر تك موجود قيمتنە سقوط ايدر، اينر. شو حالده يا هيچ بر شى وجودە گلميه جك ويا گلسە ده قيمتسىز، هيچه اينه جكد.

ايشته شو سردندر كه: اهل فلسفه نك اُك زياده ايلرى گيدنلرى اولان سوفسطائيلر، طريق حقدن يوزلرينى چويردكلردن، كفر و ضلالت طريقنه باقمشلىر؛ گورمشلىر كه: شرك يولى، طريق حقدن و توحيد يولندن يوز ييك دفعه داها مشكلاتليدر، نهايت درجه ده غير معقولدر. اونك ايچون بالمجبوريه هر شيك وجودينى انكار ايدەرك عقلدن استعفا ايتمشلىر.

دردنجيسى: شو كائناتده شو گورونن افعال ايله تصرف ايدن ذات قدير ك قدرتنه نسبة جتك ايجادى، بر بهار قدر قولاي و بر بهار ك ايجادى، بر چيچك قدر قولايدير. و بر چيچك محاسن صنعتى و لطائف خلقتى، بر بهار قدر لطافتلى و قيمتلى اولاييلير. شو حقيقتك سري اوچ شيدر:

برنجيسى: صانعه كى وجوب ايله تجرد.

ايكنجيسى: ماهيتك مبايتيله عدم تقيد.

اوچنجيسى: عدم تحيز ايله عدم تجريد.

برنجى سر: وجوب و تجردك حدسز قولايغه و نهايتسىز سهولته سببيت ويرمه لى، غايت درين بر سردر. اونى بر تمثيل ايله فهمه تقريبن ايدە جگر. شويله كه:

وجود مرتبه لری مختلفدر. و وجود عالم لری آیری آیریدر. آیری آیری اولدقلری ایچون، وجودده رسوخ بولونان بر طبقه وجودک بر ذره سی، او طبقه دن داها خفیف بر طبقه وجودک بر طاغی قدردر و او طاغی إستیعاب ایدر. مثلاً: عالم شهادتدن اولان قفاده کی خردل قدر قوه حافظه عالم معنادن بر کتبخانه قدر وجودی ایچنه آیر. و عالم خارجیدن اولان طیرناق قدر بر آیینه، وجودک عالم مثال طبقه سندن قوجه بر شهری ایچنه آیر. و او عالم خارجیدن اولان او آیینه و او حافظه نك شعورلری و قوه ایجادیه لری اولسه ایدی، بر ذره جک وجود خارجیلری قوتیله، او وجود معنویده و مثالیده حدسز تصرفات و تحولات یاپاییلیرلردی. دیمک وجود رسوخ پیدا ایتدکجه، قوت زیاده لشیر؛ آز بر شی، چوق حکمنه گچر. خصوصاً وجود رسوخ تام قزاندقدن صوگره، ماده دن مجرد ایه، قید آلتنه گیرمزه؛ او وقت جزئی بر جلوه سی، سائر خفیف طبقات وجودک چوق عالم لرینی چوپره بیلیر.

ایشته **﴿وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَى﴾** شو کائناتک صانع ذو الجلالی، واجب الوجوددر. یعنی: اونک وجودی ذاتیدر، ازلیدر، ابدیدر، عدمی ممتنعدر، زوالی محالدر و طبقات وجودک اُک راسخی، اُک اساسلیسی، اُک قوتلیسی، اُک مکملیدر. سائر طبقات وجود، اونک وجودینه نسبة غایت ضعیف بر گولگه حکمندهدر. و او درجه وجود واجب راسخ و حقیقتلی و وجود ممکنات او درجه خفیف و ضعیفدر که؛ محی الدین عربی گبی چوق اهل تحقیق، سائر طبقات وجودی، اوهام و خیال درجه سنه ایندیرمشلر؛ **﴿لَا مَوْجُودَ إِلَّا هُوَ﴾** دیمشلر. یعنی: وجود واجبه نسبة باشقه شیلره وجود دینیلمه ملی؛ اونلر، وجود عنوانه لایق دگلرلدر دییه حکم ایتمشلر.

ایشته واجب الوجودك هم واجب، هم ذاتی اولان قدرتنه قارشى؛ موجوداتك هم حادث، هم عارضی وجودلری و ممکناتك هم قرارسز، هم قوتسز ثبوتلری؛ البته نهایت درجه ده قولای و خفیف گلیر. بتون روحلری حشرِ أعظمده إحیا ایدوب محاکمه ایتمك؛ بر بهارده، بلکه بر باغچه ده، بلکه بر آغاجده حشر و نشر ایتدیگی یاپراق و چیچك و میوه لر قدر قولایدر.

ایکنجی سر: مبانیتِ ماهیت و عدمِ تَقیدك قولایلغه سببیتی ایسه شودر که: صانع کائنات، البته کائنات جنسندن دگلدر. ماهیتی، هیچ بر ماهیته بگزهمز. او یله ایسه: کائنات دائره سنده کی مانعه لر، قیدلر اونك او گنه گچه مز؛ اونك اجرا آتی تقیید ایده مز. بتون کائناتی بردن تصرف ایدوب چوپره بیلیر. اگر کائنات یوزنده کی گورونن تصرفات و أفعال، کائناته حواله ایدیلسه، او قدر مشکلات و قاریشیقلغه سببیت ویرر که؛ هیچ بر إنتظام قالمادیغی گی، هیچ بر شی دخی وجودده قالماز؛ بلکه وجوده گله مز. مثلاً: ناصلکه کمرلی قبه لرده کی اوسته لق صنعتی، او قبه ده کی طاشلره حواله ایدیلسه و بر طابورک ضابطه عائد إداره سی، نفراته بیراقیلسه؛ یا هیچ وجوده گلمز و یا خود چوق مشکلات و قاریشیقلق ایچنده إنتظامسز بر وضعیت آلا جق. حالبوکه او قبه لرده کی طاشلره وضعیت ویرمك ایچون، طاش نوعندن اولمیان بر اوسته یه ویریلسه و طابورده کی نفراتك إداره سی، مرتبه إعتباریله ضابطلك ماهیتنی حائر اولان بر ضابطه حواله ایدیلسه؛ هم صنعت قولای اولور، هم تدبیر و إداره سهولتلی اولور. چونکه طاشلر و نفرلر بربرینه مانع اولورلر؛ اوسته و ضابط ایسه، مانعسز هر نقطه یه باقار، إداره ایدر.

ایشته ﴿وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَى﴾ واجب الوجودك ماهیتِ قدسیه سی، ماهیاتِ ممکنات جنسندن دگلدر. بلکه بتون حقائق کائنات، او ماهیتك أسماءِ

حسنی سندن اولان حق إسنك شعا علیدر. مادام ماهیت مقدسه سی هم واجب الوجوددر، هم ماده دن مجرددر، هم بتون ماهیاته مخالفدر؛ مثلی، مثالی، مثیلی یوقدر. ألبته او ذات ذو الجلالك او قدرت ازیله سنه نسبة بتون كائناتك اداره سی و تربیه سی؛ بر بهار، بلکه بر آغاج قدر قولایدر. حشر أعظم و دار آخرت، جنت و جهنمك ایجادى؛ بر گوز موسمنده ئولمش آغاجلرك یگیدن بر بهارده إحیالری قدر قولایدر.

اوپنچى سر: عدم تحیز و عدم تجزیك نهایت درجه ده اولان قولایلغه سببیت ویرمه لرینك سرى ایسه شودر كه: مادام صانع قدیر مكاندن منزهدر، ألبته قدرتیله هر مكانده حاضر صاییلیر. و مادام تجزی و إنقسام یوقدر؛ ألبته هر شیئه قارشى، بتون أسماسیله متوجه اولاییلیر. و مادام هر یرده حاضر و هر شیئه متوجه اولور.. اویله ایسه موجودات و وسائط و أجرام اونك أفعالنه ممانعت ایتمز، تعویق ایتمز، بلکه (هیچ لزوم یوق، فرضا لزوم اولسه) ألكتریقك تللری گبی و آغاجك داللری گبی و انسانك طمارلری گبی؛ أشیاء، وسیله تسهیلات و واسطه وصول حیات و سبب سرعت أفعال حکمنه گچر. تعویق، تقیید، منع و مداخله شویله طورسون؛ بلکه تسهیل و تسریع و ایصاله وسیله حکمنه گچر. دیمك قدیر ذو الجلالك تصرفات قدرتنه هر شی اطاعت و إنقیاد جهتنده (إحتیاج یوق) أكر إحتیاج اولسه قولایلغه وسیله اولور.

الحاصل: صانع قدیر كلفتسز، معالجه سز، سرعتله، سهولتله هر شیئی او شیئه لایق بر صورتده خلق ایدر. کلیاتی، جزئیات قدر قولای ایجاد ایدر. جزئیاتی، کلیات قدر صنعتلی خلق ایدر. أوت کلیاتی و سماواتی و أرضی خلق ایدن کیم ایسه، سماوات و أرضده اولان جزئیاتی و أفراد ذی حیاتیه یی خلق ایدن ألبته ینه اودر و اوندن باشقه اولاماز. چونكه او كوچك جزئیات؛ او کلیاتك میوه لری،

چکردکلی، مثالِ مصغرلیدر. هم او جزئیاتی ایجاد ایدن کیم ایسه، جزئیاتی إحاطه ایدن عنصرلری و سماوات و ارضی دخی او خلق ایتمشدر. چونکه گوروپورز که؛ جزئیات کلیّاته نسبتاً برر چکردک، برر کوچک نسخه حکمنده در. اویله ایسه او جزئیلری خلق ایدن ذاتکُ اَلنده، عناصرِ کلیّه و سماوات و ارض بولوغالیدر. تا که، حکمتکُ دستورلریله و علمکُ میزانلریله او کلی و محیط موجوداتکُ خلاصه لینی، معنارینی، نمونه لینی؛ او کوچوجک مثالِ مصغرلر حکمنده اولان جزئیاتده درج ایده ییلسین. اوت عجائبِ صنعت و غرائبِ خلقت نقطه سنده جزئیات، کلیّاتدن گری دگل؛ چیچکلر، ییلدیزلردن آشاغی دگل؛ چکردکلر، آغاجلرکُ مادوننده دگل؛ بلکه چکردکده کی نقشِ قدر اولان معنوی آغاج، باغده کی نسجِ قدرت اولان مجسمِ آغاجدن داها عجیدر. و خلقتِ إنسانیه، خلقتِ عالمدن داها عجیدر. ناصلکه بر جوهرِ فرد اوستنده، اَثیر ذرّاتیلّه بر قرآنِ حکمت یازیلسه، سماوات یوزنده کی ییلدیزلرله یازیلان بر قرآنِ عظمتدن قیمتجه داها اَهمّیتی اولاییلیر. اویله ده؛ چوق کوچک جزئیاتلر وار، معجزاتِ صنعتجه کلیّاتدن اوستوندِر.

بشنجیسی: سابق بیاناتمژده، ایجادِ مخلوقاتده گورونن حدسز قولایلق، غایت درجه ده چابوقلق، نهایتسز سرعتِ افعال، نهایتسز سهولتله ایجادِ اَشیانکُ سرلینی، حکمتلرینی بر درجه گوستردک. ایشته شو نهایتسز سرعت و حدسز سهولتله وجودِ اَشیا، اهلِ هدایتّه شویله قطعی بر قناعت ویرر که: مخلوقاتی ایجاد ایدن ذاتکُ قدرته نسبتاً؛ جتّتلر بهارلر قدر، بهارلر باغچه لر قدر، باغچه لر چیچکلر قدر قولای گلیر. ﴿مَا خَلَقُكُمْ وَلَا بِعُثْكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ﴾ سرّیله، نوعِ بشرکُ حشر و نشری، بر تک نفسکُ إماته و إحیاسی گبی سهولتلیدر.

﴿إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيِّحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ﴾ تصریحیله، بتون

إنسانلری حشرده إحیا ایتمک؛ إستراحت ایچون طاغیلان بر اوردوی بر بورو سسیله طویلامق قدر قولایدر.

ایشته شو حدسز سرعت و نهایتسز سهولت، بالبداهه قدرتِ صانعک کمانه و هر شی اوکا نسبة قولای اولدیغنه دلیلِ قطعی و برهانِ یقینی اولدیغی حالده؛ أهلِ ضلالتک نظرنده، صانعک قدرتیله اشیانک تشکیلی و ایجادی (که، وجوب درجه سنده سهولتلیدر. یئک درجه محال اولان) کندی کندینه تشکل ایله إلتباسه سبب اولمشدر. یعنی بعض عادی شیلرک وجوده گلمه لیرینی چوق قولای گوردکلری ایچون، اونلرک تشکیلنی، تشکل توهم ایدیورلر. یعنی ایجاد ایدیلمیورلر، بلکه کندی کندینه وجود بولویورلر. ایشه گل أحققلغک نهایتسز درجانه باق که؛ نهایتسز بر قدرتک دلیلنی، اونک عدمنه دلیل یاپار؛ نهایتسز محالات قپوسنی آچار. چونکه او حالده صانعِ عالمه لازم اولان نهایتسز قدرت و محیط علم گی اوصافِ کمال، هر مخلوقک هر ذره سنه ویریلیمک لازم گلیر؛ تا کندی کندینه تشکل ایده بیلسین.

اون برنجی کلمه

﴿وَالِيهِ الْمَصِيرُ﴾ یعنی: دارِ فانیدن دارِ باقی یه دونیله جک و قدیم باقینک مقرر سلطنتِ ابدیه سنه گیدیله جک و کثرتِ اسبابدن واحدِ ذو الجلالک دائره قدرته گیدیله جک، دنیادن آخرته گچیله جک. مرجعکز اونک درگاهیدر، ملجئکز اونک رحمتیدر و هکذا...

شو کلمه نك بونلر گبی إفاده ایتدیگی پك چوق حقیقتلر وار. شو حقیقتلرک ایچنده، سعادتِ ابدیه ایله جنتّه دونه جگکزی إفاده ایدن حقیقت ایسه: اوننجی سوزک اون ایکی برهانِ قطعی یقینیه و یگرمی طوقوزنجی سوزک پك چوق دلائل قاطعه یی تضمّن ایدن آلتی اساسیه او درجه قطعی إثبات ایدیلمشدر که، باشقه بیانه حاجت بیراقمیور. غروب ایدن گونشک ایرتسی صباح یگیدن طلوع ایده جگی قطعیتنده، او ایکی سوز إثبات ایتمشلر که: شو دنیانک معنوی گونشی اولان حیات دخی، خرابِ دنیا ایله غروبندن صوگره حشرک صباحنده باقی بر صورتده طلوع ایده جکدر. و جنّ و إنسک بر قسمی سعادتِ ابدیه یه و بر قسمی ده شقاوتِ ابدیه یه مظهر اولاجقدر. مادام اوننجی و یگرمی طوقوزنجی سوزلر بو حقیقتی کمالیه إثبات ایتمشلر، سوزی اونلره حواله ایدوب یالکزدیرز که:

سابق بیانانده قطعی إثبات ایدیلدیگی اوزره: نهایتسز بر علم محیط و حدسز بر إرادۀ کلّیه و نهایتسز بر قدرتِ مطلقه صاحبی اولان شو کائناتک صانع حکیمی

و شو إنسانلرڭ خالق رحیمی بتون سماوی کتابلری و فرمانلریله جنتی و سعادت ابدیهی نوع بشرڭ اهل ایمانه وعد ایتمشدر. مادام وعد ایتمشدر، البته یاپه جقدر. چونکه وعدنده خلف ایتمک اوڭا محالدر. چونکه وعدینی ایفا ایتمه مک، غایت چرکین بر نقصاندر. کامل مطلق نقصاندن منزه و مقدسدر. وعد ایتدیگنی یاپماق، یا جهلندن ویا عجزندن یاپاماز. حالبوکه او قدیر مطلق و علیم کل شی حقنده جهل و عجز محال اولدیغندن، خلف وعد دخی محالدر.

هم باشده فخر عالم علیه الصلاة والسلام اولارق بتون انبیا و اولیا و اصفیا و اهل ایمان متمادیا او رحیم کریمدن، وعد ایتدیگی سعادت ابدیهی رجا ایدوب یالواریورلر و نیاز ایدوب ایسته یورلر. هم بتون اسماء حسنی ایله برابر ایسته یورلر. چونکه باشده شفقتی و رحمتی، عدالتی و حکمتی و رحمن و رحیم، عادل و حکیم اسملری و ربوبیتی و سلطنتی و ربّ و الله اسملری گبی اکثر اسماء حسنی سی، دائره آخرتی و سعادت ابدیهی اقتضا و استلزام ایدرلر و تحقّقنه شهادت و دلالت ایدیورلر. بلکه (اوننجی سوزده اثبات ایدیلدیگی گبی) بتون موجودات بتون حقائقله دار آخرته اشارت ایدیورلر. هم فرمان اعظم اولان قرآن حکیم بیگلر آیات بیناتیه و براهین صادقّه قطعیه سیله او حقیقتی گوستریور و تعلیم ایدیور. و نوع بشرڭ ما به الافتخاری اولان حبیب اکرم بیگلر معجزات باهریه استناد ایدرهک بتون حیاتنده، بتون قوتیه او حقیقتی درس ویرمش، اثبات ایتمش، إعلان ایتمش، گورمش و گوسترمش.

یگرمنجی مکتوبک اوننجی کلمه سنه ذیلدر

﴿بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۖ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿إِلَّا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ۖ﴾

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ مُتَشَاكِسُونَ

سؤال: سن چوق یرلرده دیمشک که: "وحدتده نهایت درجهده قولایلق وار؛ کثرتده و شرکده نهایت مشکلات اولویور. وحدتده وجوب درجهسنده بر سهولت وار؛ شرکده، إمتناع درجهسنده بر صعوبت وار." دییورسک. حالبوکه گوستردیگک مشکلات و محالات، وحدت طرفنده ده جریان ایدر. مثلاً دییورسک: "اگر ذرّهلر مأمور اولمازلرسه؛ هر بر ذرّده، یا بر علم محیط ویا بر قدرت مطلقه ویا حدسز معنوی ماکینهلر، مطبعهلر بولونمق لازم گلیر. بو ایسه یوز درجه محالدر." حالبوکه او ذرّهلر مأمورِ الهی ده اولسهلر، ینه اوپله بر مظهریت لازم گلیر.. تا حدسز منتظم وظیفهلرینی یاپایلسینلر. بونک حَلّی ایسترم.

الجواب: چوق سوزلرده ایضاح و إثبات ایتمشز که: بتون موجودات بر تک صانع ویریلسه، بر تک موجودگی قولای و سهولتلی اولور. اگر متعدد أسبابه و طبیعتده إسناد ایدیلسه؛ بر تک سینک، سماوات قدر؛ بر چیچک، بر بهار قدر؛ بر میوه، بر باغچه قدر مشکلاتلی و صعوبتلی اولور. مادام شو مسئله باشقه

سوزلرده ایضاح و إثبات ایدیلیمش؛ اولنره حواله ایدوب، شوراده یالکز اوچ إشارت ايله، او حقیقته قارشى نَفْسْکْ اِطْمئنانی تأمین ایده جک اوچ تمثیل بیان ایده جگز:

برنجی تمثیل: مثلاً شفاف پارلاق بر ذره جک، بالذات کندی باشیله قالسه

بر کبریت باشی قدر بر نور ایچنده یرلشمز و اوکا مصدر اولاماز. کندی جرمی قدر و ماهیتی مقدارنجه بالأصاله جزئی ذره گبی بر نوری اولاییلیر. فقط او ذره جک، گونشه إنتساب ایدوب اوکا قارشى گوزینی آچوب باقسه؛ او وقت او قوجه گونشی ضیاسیله، ألوان سبعة سیله، حرارتیله حتّی مسافه سیله ایچنه آلائیلیر و بر نوع تجلّی اعظمه مظهر اولور. دیمک او ذره کندی کندینه قالسه، بر ذره قدر آنجق ایش گوره ییلیر. اگر گونشه مأمور و منسوب و مرآت صاییلسه؛ گونش گبی، گونشکْ إجراآتنده کی بر قسم جزئی نمونه لیرینی گوستره ییلیر.

ایشته **﴿وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْأَعْلٰی﴾** هر بر موجود، حتّی هر بر ذره، اگر کثرته و

شرکه و أسبابه و طبیعته و کندی کندینه إسناد ایدیلسه؛ او وقت هر بر ذره، هر بر موجود، یا بر علم محیط و قدرت مطلقه صاحبی اولمالی و یا خود حدسز معنوی ماکینه و مطبعلر، ایچنده تشکّل ایتملی؛ تا اوکا تودیع ایدیلن عجیب وظیفه لری یاپاییلسین. اگر او ذره لر واحد اَحده إسناد ایدیلسه؛ او وقت هر بر مصنوع، هر بر ذره اوکا منسوب اولور، اونکْ مأموری حکمنه گچر. شو إنتسابی اونی تجلّی یه مظهر ایدر. بو مظهریت و إنتسابله، نهایتسز بر علم و قدرته إستناد ایدر. خالقنکْ قوّتیله، میلیونلر دفعه قوّت ذاتیسندن فضله ایشلری، وظیفه لری؛ او إنتساب و إستناد سرّیله یاپار.

ایکنجی تمثیل: مثلاً: ایکی قارداش وار. بریسی جسور، کندینه گووه نیر.

دیگری حمیتلی، ملّیت پرورد. بر محاربه زماننده کندینه گووه نن آدم دولته إنتساب

ایتمز، کندی باشیله ایش گورمک ایستر. کندی قوٚتک منبعلرینی بلنده طاشیمغه مجبور اولور. تجهیزاتی، جبخانه لرینی کندی قوٚتنه گوره چکمگه مضطردر. او شخصی و کوچک قوٚت مقدارنجه، دشمن اوردوسنک بر اونباشیسیله آنجق مجادله ایدر؛ فضله بر شی ألندن گلمز. اوته کی قارداش کندینه گوونمیور و کندیسنی عاجز، قوٚتسز بیلیمور.. پادشاهه إنتساب ایتدی، عسکره قید ایدیلدی. او إنتساب ایله، قوجه بر اوردو اوکا نقطهٔ إستناد اولدی. و او إستناد ایله آرقه سنده، پادشاهک همتیله بر اوردونک معنوی قوٚتی تحشید ایدیله بیلیر بر قوٚه معنویه ایله حربه آتیلدی. تا دشمنک مغلوب اوردوسی ایچنده کی شاهک بیوک بر مشیرینه راست گلدی؛ کندی پادشاهی نامنه، "سنی أسیر ایدیورم، گل!" دیر. أسیر ایدر گتیرر. شو حالک سړی و حکمتی شودر که:

اؤلکی باشی بوزوق، کندی منبع قوٚتی و تجهیزاتی کندیسنی طاشیمغه مجبور اولدیغی ایچون، غایت جزئی ایش گوره بیلدی. شو مأمور ایسه؛ کندی قوٚتک منبعنی طاشیمغه مجبور دگل، بلکه اونی اوردو و پادشاه طاشییمور. موجود تلغراف و تلفون تلینه ماکینه سنی کوچک بر تل ایله ربط ایتمک گبی، شو آدم بو إنتسابله کندینی او حدسز قوٚته ربط ایدر.

ایشته **﴿وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْأَعْلٰی﴾** اگر هر مخلوق، هر ذره طوغریدن طوغرییه واحد اُحده إسناد ایدیلسه و اونلر اوکا إنتساب ایتسه لر؛ او وقت او إنتساب قوٚتیله و سیدینک حولیله، آمریله؛ قارینجه، فرعونک سرایی باشنه ییقار، باش آشاغی آتار.. سینک، نمرودی گبرتوب جهنمه آتار.. بر میقروب، اُک جبّار بر ظالمی قبره صوقار.. بغدای دانه سی قدر چام چکردگی، بر طاغ گبی بر چام آغاجنک دستگاهی و ماکینه سی حکمنه گچر.. هوانک ذره سی، بتون چیچکلرک، میوه لرک آیری آیری ایشلرنده، تشکلاتلرنده منتظمّا، گوزلجه چالیشه بیلیر. بتون بو

قولايلىق، بالبداهه مأموريت و إنتسابدن ايلرى گلييور. اُگر ايش باشى بوزوقلغه دونسه، اُسبابه و كثرته و كندى كنديلرينه بيراقيلوب شرك يولنده گيديلسه، او وقت هر شى، جرمى قدر و شعورى مقدارنجه ايش گوره بيلير.

اوچنجى قمثيل: مثلاً ايكي آرقداش وار. هيچ گورمدكلرى بر مملكتك احوالنه دائر إستاتىستىقى بر نوع جغرافيا يازمق ايسته يورلر.

بريسى، او مملكتك پادشاهنه إنتساب ايدوب، تلغراف و تلفون دائره سنه گيرر. اون پارهلق بر تل ايله، كندى تلفون ماكينه سنى دولتك تلينه ربط ايدر. هر ير ايله گوروشور، مخبره ايدر، معلومات آلير. غايت منتظم و مكمل جغرافيا إستاتىستىقنه عائد صنعتكارانه بر اثر ياپار.

اوته كى آرقداش ايسه، يا آللى سنه متماديًا گزه جك و مشكلاته هر يري گوروب هر حادثه يي ايشيده جك و يا خود ميليونلره ليراي صرف ايدوب، دولتك تل و تلفون تمديداتى قدر و پادشاه گي تلغراف صاحبي اولاجق. تا اولكى آرقداشى گي او مكمل اثرى ياپسين.

اويله ده: **﴿وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْأَعْلٰى﴾** اُگر حدسز اشيا و مخلوقات واحد اُحده ويريلسه، او وقت او ارتباط ايله هر شى برر مظهر اولور. او شمس ازلينك تجليسنه مظهريته، قوانين حكمتنه و دساتير علميه سنه و نواميس قدرتنه ارتباط پيدا ايدر. او وقت حول و قوت اِلْهيه ايله هر شئى گورور بر گوزى و هر يره باقار بر يوزى و هر ايشه گچر بر سوزى حكمنده بر جلوۀ ربّانيه يه مظهر اولور. اُگر او إنتساب كسيلسه؛ او شى، بتون اُشيادن دخى إنقطاع ايدر، جرمى قدر بر كوچكلگه

صیغیش. او حالدۀ بر الوهیت مطلقه صاحبی اومالی که، اُولکی وضعیته گوردیگی ایشلری گوره بیلسین.

الحاصل: وحدت و ایمان یولنده، وجوب درجه سنده بر سهولت و قولایق وار. شرك و أسبابده، إمتناع درجه سنده مشکلات و صعوبت وار. چونکه بر واحد، کلفتسز اولارق کثیر اشیایه بر وضعیت ویرر و بر نتیجه یی إستحصال ایدر. اگر او وضعیتی آلمای و او نتیجه یی إستحصال ایتمه یی، او اشیای کثیره یه حواله ایدیلسه؛ او وقت پک چوق کلفتله و پک چوق حرکتله آنجق او وضعیت آلینیر و او نتیجه إستحصال ایدیلیر. مثلاً اوچنجی مکتوبده دینیلدیگی گبی: سماوات میداننده، شمس و قمر قومانداسی آلتنده ییلدیزلر اوردوسنی حرکتہ گتیرمکله، هر گیجه و هر سنه، شعشعه لی تسبیحکارانه بر سیران و جریان ویرمک دیمک اولان جاذبه دار، سَویملی وضعیتِ سماویه و موسملرک دگیشمسی گبی بیوک مصلحتلرک وجود بولماسی دیمک اولان او علوی، حکمتلی نتیجه ارضیه، اگر وحدته ویریلسه؛ او سلطان ازل قولایجه کُرۀ ارض گبی بر نفری، او وضعیت و او نتیجه ایچون أجرام علویه یه قوماندان تعیین ایدر. او وقت ارض، أمر آلدقن صوگره، مأموریت نشئه سندن مولوی گبی ذکر و سماعه قالقار؛ آز بر مصرفله او گوزل وضعیت حاصل اولور، او مهم نتیجه وجود بولور. اگر ارضه، "سن طور، قاریشمه!" دینیلسه؛ و او نتیجه و او وضعیته إستحصالی ده سماواته حواله ایدیلسه؛ و وحدتدن، کثرت و شرکه گیدیلسه؛ هر گون و هر سنه، بیگلر درجه کُرۀ ارضدن بیوک اولان میلیونلر عددنجه ییلدیزلر حرکت ایتمک، میلیارلر سنه مسافه یی یگرمی درت ساعتده و بر سنه ده کسیدیرمک لازمدر.

نتیجه مرام: قرآن و اهل ایمان، حدسز مصنوعاتی بر صانع واحد ویرر. طوغریدن طوغری یه هر ایشی اوکا اسناد ایدر. وجوب درجه سنده سهولتلی بر

یولده گیدر، سَوَق ایدر. و أَهْلِ شَرِك و طغیان، بر مصنوع واحدی حدسز اُسبابه
 اِسناد ایدرهك، اِمتناع درجه سنده صعوبتلی بر یولده گیدر. شو حالده قرآن یولنده،
 بتون مصنوعاتله؛ ضلالت یولنده، بر مصنوع واحد برابردرلر. حتّی بلکه بتون
 اُشیانك واحدن صدوری، بر واحدك حدسز اُشیادن صدورندن چوق درجه اُسهل
 و قولایدر. ناصلکه بر ضابط، یك نفرك تدبیرنی، بر نفرگی قولای یاپار و بر
 نفرك تدبیری، یك ضابطه حواله ایدیلسه؛ یك نفر قدر مشکلاتلی اولور،
 کشماکشه سببیت ویرر.

ایشته شو حقیقتی شو آیتِ عظیمه، أَهْلِ شَرِك باشنه ووروپور، طاغیتیور:

﴿ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ مُتَشَاكِسُونَ وَ رَجُلًا سَلَمًا لِرَجُلٍ هَلْ

يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ بِعَدَدِ ذَرَّاتِ الْكَائِنَاتِ وَعَلَى آلِهِ وَ

صَحْبِهِ أَجْمَعِينَ أَمِينَ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * اللَّهُمَّ يَا أَحَدُ يَا وَاحِدُ يَا

صَمَدُ يَا مَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ يَا مَنْ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَيَا

مَنْ يُحْيِي وَيُمِيتُ يَا مَنْ بِيَدِهِ الْخَيْرُ يَا مَنْ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ يَا مَنْ إِلَيْهِ

الْمَصِيرُ بِحَقِّ أَسْرَارِ هَذِهِ الْكَلِمَاتِ اجْعَلْ نَاشِرَ هَذِهِ الرِّسَالَةِ وَرُفَقَاءَهُ وَصَاحِبَهَا

سَعِيدًا مِنَ الْمُوَحِّدِينَ الْكَامِلِينَ وَمِنَ الصِّدِّيقِينَ الْمُحَقِّقِينَ وَمِنَ الْمُؤْمِنِينَ

الْمُتَّقِينَ أَمِينَ * اللَّهُمَّ بِحَقِّ سِرِّ أَحَدِيَّتِكَ اجْعَلْ نَاشِرَ هَذَا الْكِتَابِ نَاشِرًا

لِأَسْرَارِ التَّوْحِيدِ وَقَلْبُهُ مَظْهَرًا لِأَنْوَارِ الْإِيمَانِ وَلِسَانُهُ نَاطِقًا بِحَقَائِقِ الْقُرْآنِ﴾

﴿أَمِينَ أَمِينَ أَمِينَ﴾

یگرمی ایکنجی سوزک ایکنجی مقامی

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿١﴾ لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ﴿٢﴾ فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٣﴾ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنْزِلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ ﴿٤﴾ مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا ﴿٥﴾ إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ﴾

مقدمه

أركان إيمانيه نك قطب اعظمی اولان ایمان باللهه دائر "قطره رساله سی" نده، شو موجوداتك هر بریسی، ألى بش لسانله جناب حقك وجوب وجودینه و وحدانیتنه دلالت و شهادت لرینی إجمالاً بیان ایتمشز. هم "نقطه رساله سی" نده، جناب حقك دلائل وجوب و وحدانیتندن، هر بریسی بیك برهان قوتنده درت برهان كلی ذكر ایتمشز. هم اون ایکی قدر عربی رساله لرمده، جناب حقك وجوب وجودینی و وحدانیتنی گوسترن یوزلر قطعی برهانلری ذكر ایتدیگمزدن، شیمدی اونلره إكتفاء درین تدقیقاته گیریشمیه جگز. یالكز شو یگرمی ایکنجی سوزده رساله النورده إجمالاً یازدیغم اون ایکی لمعه یی، ایمان باللهه گونشندن گوسترمگه چالیشه جگز.

برنجی لمعه: توحید ایکی قسمدر. مثلاً: ناصلکه بر چارشویه و بر شهره بیوک بر ذاتك متنوع ماللری گلسه، ایکی چشیدله اونك مالی اولدیغی بیلینیر. بری؛

إجمالي، عامیانه در که: "بو قدر عظیم مال، اوندن باشقه کیمسه نڭ حدی دگل که صاحب اولاییلسین." فقط بویله عامی بر آدمڭ نظارتنده چوق خیرسزلق اولاییلیر. پارچه لرینه چوق آدملر صاحب چیقہ بیلیر. ایکنجی چشید اودر که؛ هر دنک اوزرنده یازی یی اوقور، هر بر طوپ اوستنده طره یی طانیر، هر بر إعلان اوستنده مهربنی بیلیر بر صورتده "هر شی او ذاتکدر" دیر. ایشته شو حالده هر بر شی او ذاتی معنًا گوسترر. عینًا او یله ده: توحید دخی ایکی چشیددر: بری: توحید عامی و ظاهریدر که، "جناب حق بردر، شریکی نظیری یوقدر، بو کائنات اونکدر."

ایکنجیسی: توحید حقیقیدر که، هر شی اوستنده سگه قدرتی و خاتم ربوبیتی و نقش قلمنی گورمکله طوغریدن طوغری یه هر شیدن اونڭ نورینه قارشی بر پنجره آچوب اونڭ برلگنه و هر شی اونڭ دست قدرتندن چیقیدیغنه و الوهیتنده و ربوبیتنده و ملکنده هیچ بر وجهله، هیچ بر شریکی و معینی اولمادیغنه، شهوده یاقین بر یقین ایله تصدیق ایدوب ایمان گتیرمکدر و بر نوع حضور دائمی ألدہ ایتمکدر. بز دخی شو سوزده، او خالص و عالی توحید حقیقی یی گوستره جک شعاعلری ذکر ایده جگزر.

برنجی نکته ایچنده بر إخطار: ای أسباب پرست غافل! أسباب، بر پرده در. چونکه عزت و عظمت او یله ایستر. فقط ایش گورن، قدرت صمدانیه در. چونکه توحید و جلال او یله ایستر و إستقلالی إقتضا ایدر. سلطان ازلینڭ مأمورلری، سلطنت ربوبیتڭ اجراآتجیلری دگلدر. بلکه او سلطنتڭ دلآلریدرلر و او ربوبیتڭ تماشاگر ناظرلیدرلر. و او مأمورلر، او واسطه لر؛ قدرتڭ عزتی، ربوبیتڭ حشمتنی إظهار ایچونددر. تا امور خسیسه ایله قدرتڭ مباشرتی گورونمسین. عجز آلود، فقر پیشه اولان إنسانی بر سلطان گبی، عجز و إحتیاج ایچون مأمورلری شریک

سلطنت ایتمش دگلدر. دیمک أسباب وضع ایدیلیمش، تا عقلک نظر ظاهر یسنه قارشى قدرتك عزتی محافظه ایدیلین. زیرا آیینهك ایکی وجهی گی، هر شیئك بر "ملك" جهتی وار که، آیینهك ملون یوزینه بگز. مختلف رنگره و حالاته مدار اولابیلیر. بری "ملکوت" در که، آیینهك پارلاق یوزینه بگز. ملك و ظاهر وجهنده، قدرت صمدانیهك عزته و کماله منافی حالات وارد. أسباب، او حالاته هم مرجع، هم مدار اولمق ایچون وضع ایدیلیمش. فقط ملکوتیت و حقیقت جانبنده، هر شی شفافدر، گوزلدر. قدرتك بالذات مباشرته مناسبدر، عزته منافی دگلدر. اونك ایچون أسباب صرف ظاهریدر، ملکوتیتده و حقیقتده تأثیر حقیقیلری یوقدر.

هم أسباب ظاهریهك دیگر بر حکمتی شودر که: حقسر شکوالری و باطل اعتراضلری عادل مطلقه توجیه ایتمهك ایچون، او شکوالره، او اعتراضلره هدف اولاجق أسباب وضع ایدیلیمشدر. چونکه قصور اونلردن چیقیور، اونلرک قابلیتسزلگندن ایلری گلیور. بو سرّه بر مثال لطیف صورتنده بر تمثیل معنوی روایت ایدیلیور که: حضرت عزرائیل علیه السلام، جناب حقّه دیمش که: "قبض ارواح وظیفه سنده سنك عبادك بدن شکوا ایده جکلر، بدن کوسه جکلر." جناب حق لسان حکمتله اوکا دیمش که: "سنکله عبادیمک اورته سنده، مصیبتلر، خسته لقلر پرده سنی بیراقه جغم. تا شکوالری اونلره گیدوب سندن کوسمه سینلر." ایشته باق، ناصل خسته لقلر پرده در؛ أجلده توهم اولونان فناقلره مرجعدرلر و قبض ارواحده حقیقت اولارق اولان حکمت و گوزللک، عزرائیل علیه السلامک وظیفه سنده متعلقدر. اوپله ده: حضرت عزرائیل دخی بر پرده در. قبض ارواحده ظاهرًا مرحمتسز گورونن و رحمتک کماله مناسب دوشمه یین بعض حالاته مرجع اولمق ایچون، او مأموریته بر ناظر و قدرت إلهیه بر پرده در. اوت عزت و

عظمت ایستر که، أسباب پرده دار دست قدرت اوله عقلک نظرنده... توحید و جلال ایستر که؛ أسباب آلرینی چکسینلر تأثیر حقیقیدن...

ایکنجی لمعه: باق شو کائنات بوستانه، شو زمینک باغنه، شو سمانک ییلدیزلرله یالديزلانمش گوزل یوزینه دقت ایت! گوره جکسک که، بر صانع ذو الجلالک، بر فاطر ذو الجمالک، او سرپلمش و سرپلمش مصنوعاتدن هر بر مصنوع اوستنده خالق کل شیئه مخصوص بر سگه سی و هر بر مخلوقی اوستنده صانع کل شیئه خاص بر خاتمی و قلم قدرتک بر منشوری اولان صحائف لیل و نهار، یاز و بهارده یازیلان طبقات موجودات اوستنده تقلید قبول ایتمز بر طره غراسی واردر. شیمدی او سگه لردن، او خاتملردن، او طره لردن نمونه اولارق بر قاچنی ذکر ایده جگزر. مثلاً: حسابسز سگه لردن، حیات اوزرنده قویدیغی چوق سگه لردن شو سگه یه باق که: "بر شیدن هر شی یاپار، هم هر شیدن بر تک شی یاپار." چونکه نطفه صویندن و هم ایچیلن بسیط بر صودن، حسابسز اعضا و جهازات حیوانیه یی یاپار. ایشته بر شیئی هر شی یایمق آلبته بر قدیر مطلقک ایشیدر. هم یه نیلن حدسز طعاملردن، (او طعام ایسه حیوانی اولسون، نباتی اولسون) او متعدد ماده لری، خاص بر جسمه کمال انتظام ایله چویرن و اوندن مخصوص بر جلد نسج ایدن و اوندن بسیط جهازلری یاپان؛ آلبته بر قدیر کل شیدر و علیم مطلقدر. اوت، خالق موت و حیات، شو دستگاه دنیاده، حکمتیله حیاتی او یله بر قانون امریه معجزما ایله اداره ایدیور که، او قانونی تطبیق و اجرا ایتمک؛ بتون کائناتی قبضه تصرفنده طوتان بر ذاته مخصوصدر.

ایشته اگر عقلک سونمه مش ایسه، قلبک کور اولماش ایسه آڭلارسک که؛ بر شیئی کمال سهولت و انتظامله هر شی یاپان و هر شیئی کمال میزان و انتظامله صنعتکارانه بر تک شی یاپان، هر شیئک صانعنه خاص و خالق کل شیئه مخصوص

بر سگه در. مثلاً گورسه‌ك: خارقه‌پیشه بر ذات، بر درهم پاموقدن يوز طوپ چوخه و ايك ويا پاتيسقه گي متنوع سائر قوماشلری او تك درهم پاموقدن نسج ایتمكله برابر؛ حلوا، باقلاوا گي چوق طعاملری دخی اوندن یاپیور. صوگره گورسه‌ك كه او ذات، دمیری و طاشی، بالی و یاغی، صوی و طوپراغی آووجنه آیر، بر گوزل آلتون یاپار. البته قطعياً حكم ایده‌جكسك كه او ذات، اویله كندینه خاص بر صنعته مالكدرد؛ بتون عناصر ارضیه، اونك آمرینه مسخر و بتون موالید تراییه، اونك حكمنه باقار. اوت حیاته‌ده کی تجلی قدرت و حكمت، بو مثالدن یك درجه داها عجیدر.

ایشته حیات اوستنده کی چوق سگه‌لردن بر تك سگه...

اوچنجی لمه: باق، شو کائنات سیّاله‌ده، شو موجودات سیّاره‌ده جولان ایدن ذی‌حیاتلره! گوره‌جكسك كه: بتون ذی‌حیاتلردن هر بر ذی‌حیات اوستنده حی قیومك قویدیغی چوق خاتملری واردر. او خاتملردن بر خاتمی شودر كه: او ذی‌حیات، مثلاً شو انسان، عاداتا کائناتك بر مثال مصغری، شجره خلقتك بر ثمره‌سی و شو عالمك بر چكردگی گي كه، انواع عالمك اكثر نمونه‌لرینی جامعدر. گویا او ذی‌حیات بتون کائناتدن غایت حسّاس میزانلره سوزولمش بر قطره‌در. ديمك، شو ذی‌حیاتی خلق ایتمك و اوگا ربّ اولمق، بتون کائناتی قبضه تصرفنده طومتق لازم گلیر.

ایشته، اگر عقلك اوهامده بوغولماش ایسه آگلارسك كه: بر كلمه قدرتی، مثلاً "بال آریسی" نی اكثر اشیایه بر نوع كوچك فهرسته یایمق و بر صحیفه‌ده مثلاً "انسان" ده شو كتاب کائناتك اكثر مسئله‌لرینی یازمق، هم بر نقطه‌ده مثلاً كوچوجك "اینجیر چكردگی" نده قوجه اینجیر آغاجنك پروغرامنی درج ایتمك و

بر حرفده مثلاً "قلبِ بشر" ده شو عالم کبيرځ صفحاتنده تجلی و إحاطه ایدن بتون اُسمانځ آثاریني گوسترمک و بر مرجمک دانه سی قدر موقع طوتان "قوّۃ حافظه" إنسانیه" ده بر کتبخانه قدر یازی یازدیرمق و بتون حادثاتِ کونیهنځ مفصل فهرسته سنی او قوّه جکده درج ایتمک، ألبته و ألبته خالقِ کلّ شیء خاص و بو کائناتځ ربّ ذو الجلاله مخصوص بر خاتمدر.

ایشته ذی حیات اوستنده اولان پک چوق خاتم ربّانیدن بر تک خاتم، بویله نوریني گوسترسه و اونځ آیاتنی شویله اوقوتدیرسه، عجباً بردن بتون او خاتملره باقه بیلسهځ، گوره بیلسهځ: ﴿سُبْحَانَ مَنْ اخْتَفَى بِشَدَّةِ الظُّهُورِ﴾ دیمیه جک میسځ؟

دردنجی لمعه: باق، شو سماواتځ دکړنده یوزن و شو زمینځ یوزنده سرپیلن رنگارنک موجوداته و چشید چشید مصنوعاته دقت ایت! گوره جکسځ که؛ هر بری اوستنده شمس اُزلینځ تقلید قبول ایتمز طره لری واردر. ناصل حیاتده سگه لری، ذی حیاتده خاتملری گورونویور و بر ایکیسنی گوردک. إحیا اوستنده دخی اویله طره لری واردر. تمثیل، درین معنالی فهمه یاقینلاشدیردیغندن بر تمثیل ایله شو حقیقتی گوستره جگز. مثلاً، گونش سیّاره لردن طوت تا قطره لره قدر، تا جامک کوچک پارچه لینه قدر و فارځ پارلاق ذره جکلرینه قدر شو گونشځ مثالیه سندن و انعکاسندن بر طره سی، گونشه مخصوص بر اثر نورانیسی گورونویور. شاید او حدسز شیلرده گورونن گونش جکلرینی، گونشځ جلوه انعکاسی و تجلّی عکسی اولدیغنی قبول ایتمزسهځ، او وقت هر بر قطره ده و ضیایه معروض هر بر جام پارچه سنده و ایشیغه مقابل هر شفاف بر ذره جکده؛ طبیعی، حقیقی بر گونشځ وجودینی بالأصالة قبول ایتمک گبی غایت درجه بر دیوانه لکله، نهایتسز بر بلاهته دوشمک لکځ لازم گلیر.

اویله ده: شمسِ ازلینک تجلیاتِ نورانیه سندن "إحیا" یعنی "حیات ویرمک" جهتنده، هر بر ذی حیات اوستنده اویله بر طره سی واردر که؛ فرضا بتون أسباب طویلانسه و برر فاعلِ مختار کسپیلسلر، ینه او طره پی تقلید ایده مزلر. زیرا هر بری برر معجزه قدرت اولان ذی حیاتلر، هر بری او شمسِ ازلینک شعاعلری حکمنده اولان آسماسنک نقطه محراقیه سی صورتنده در. اگر ذی حیات اوستنده گورونن او نقشِ عجیبِ صنعتی، او نظمِ غریبِ حکمتی و او تجلّی سرّ احدیتی، ذاتِ اُحدِ صمدیه ویریلمدیگی وقت؛ هر بر ذی حیاتده، حتّی بر سینکده، بر چیچکده نهایتسز بر قدرتِ فاطره ایچنده صاقلانیدیغنی و هر شیئی محیط بر علم بولونیدیغنی و کائناتی اداره ایده جک بر إرادۀ مطلقه اونده موجود اولیدیغنی، بلکه واجب الوجوده مخصوص باقی صفتلری دخی اونلرک ایچنده بولونیدیغنی قبول ایتمک، عاداتا او چیچکک، او سینگک هر بر ذره سنه بر الوهیت ویرمک گی ضلالتک اُک ابلهجه سنه، خرافاتک اُک احمقجه سنه بر درکه سنه دوشمک لازم گلیر. زیرا او شیئک ذره لرینه، خصوصاً تخم اولسلر، اویله بر وضعیت ویریلمش که؛ او ذره، جزئی اولیدیغی ذی حیاته باقار، اونک نظامنه گوره وضعیت آلیر. بلکه او ذی حیاتک بتون نوعنه باقار گی، او نوعک دوامنه یارایه جق هر یرده زرع ایتمک و نوعنک بایراغنی دیکمک ایچون قنادجقرله قنادلانق گی بر کیفیت آلیر. بلکه او ذی حیات علاقه دار و محتاج اولیدیغی بتون موجوداته قارشی معاملاتنی و مناسباتِ رزقیه سنی دوام ایتدیره جک بر وضعیت طوتویور.

ایشته اگر او ذره، بر قدیرِ مطلقک مأموری اولمازسه و نسبتی او قدیرِ مطلقدن کسپیلسه؛ او وقت او ذره یه، هر شیئی گورور بر گوز، هر شیئه محیط بر شعور ویرمک لازمدر.

الحاصل: ناصل شو قطره لرده و جامک ذره جکلرنده اولان گونشجکلر و چشید چشید رنکلر، گونشک جلوۀ عکسنه و انعکاسنک تجلیسنه ویریلمزسه؛ بر

تک گونشه مقابل نهايتسز گونشلىرى قبول ايتمك لازم گليز. محال اُندر محال بر خرافه يي قبول ايتمك اِقتضا ايدر. عيْنًا بونك گي، اُگر هر شى قدير مطلقه ويريلمزسه، بر تك اللهه مقابل نهايتسز بلكه ذراتِ كائنات عددنجه اِهللى قبول ايتمك گي، يوز درجه محال ايچنده كي بر محالى موجود قبول ايتمك گي بر ديوانه لك هذيانه دوشمك لازم گليز.

الحاصل: هر بر ذره دن اوچ پنجره، شمس اُزليْنك نور وحدانيتنه و وجوب وجودينه اچيلير:

برنجى پنجره: هر بر ذره؛ بر نفر گي عسكرى دائره لرينك هر برنده، يعنى طاقمنده، بولوكنده، طابورنده، آلاينده، فرقه سنده، اوردوسنده هر بريسنده بر نسبتى، او نسبته گوره بر وظيفه سى و او وظيفه گوره نظامى دائره سنده بر حركتى اولديغى گي...

هم مثلاً: سنك گوز بيگكده كي او جامد ذره جك دخى، سنك گوزكده، باشكده، وجودكده و قوه مولده، قوه جاذبه، قوه دافعه، قوه مصوره گي دوران دمه و حس و حركه يه خدمت ايدن آورده و شرايين و سائر اعصابلرده، هم سنك نوعكده، اِلى آخر.. برر نسبتى، برر وظيفه سى بولونديغنى، بالبداهه بر قدير اُزليْنك اُثر صنعى و مأمور موظفى و تحت تدبيرنده اولديغنى، كور اولميان گوزه گوسترر.

ايكنجى پنجره: هواده كي هر بر ذره، هر بر چيچگى، هر بر ميوه يي زيارت ايده بيلير. هم هر چيچگه، هر ميوه يه گيرر ايشله يه بيلير. اُگر هر شئى گورور و بيلير بر قدير مطلقك مأمور مسخرى اولماسه؛ او سرسرى ذره، بتون ميوه لرك، چيچكلرك جهازاتنى و ياپيلماسنى و آيرى آيرى صنعتلرينى و اونلره گيديريلن صورتلرك ترزيلگنى و خياطة كامله محيطه صنعتنى بيلمك لازم گليز. ايشته شو

ذره، بر گونش گبی بر نور توحیدک شعاغنی گوستریور. ضیایی، هوایه؛ مائی، ترابه قیاس ایت.

ذاتاً اشیانک اصل منشألری، شو درت ماده در: یثی حکمتله مولد الماء، مولد الحموضه، قاربون، آزوتدر که، بو عناصر اولکی عنصرلرک اجزالیدر.

اوجنجی پنجره: ذره لردن مرکب بر پارچه طویراق، هر بر چیچکلی و میوه لی نباتاتک نشو و نماسنه منشأ اولاییلیر بر کاسه یی او ذره جکلردن طولدیرسه ک، بتون دنیاده کی هر نوع چیچک و میوه لی نباتاتک تخمجقلری که، او تخمجقلر حیواناتک نطفه لری گبی آیری آیری شیلر دگل، نطفه لر بر صو اولدیغی گبی، او تخملر ده قاربون، آزوت، مولد الماء، مولد الحموضه دن مرکب، ماهیتجه بربرینک مثلی، کیفیتجه بربرندن آیری، یالکز قدر قلمیله صرف معنوی اولارق اصلنک پروغرامی تودیع ایدیلمش. ایشته او تخملری نوبتله او کاسه یه قویسه ق، هر بری خارقه جهازاتیله، اشکال و وضعیتیله ظهور ایده جگنی، وقوع بولمش گبی اینانیرسک. اگر او ذره لر هر بر شیئک هر بر حال و وضعیتنی بیلن و هر شیئه (اوکا) لایق وجودی و وجودک لوازماتنی ویرمگه قادر و قدرتنه نسبه هر شی کمال سهولتله مسخر اولان بر ذاتک مأموری و آمربر بر وظیفه داری اولمازلرسه، او طوپراغک هر بر ذره سنده، یا بتون چیچکلی و میوه دارلرک عددنجه معنوی فابریقه لر و مطبعه لر ایچنده بولونماسی لازم گلیر که، او جهازاتلری و اشکاللری بربرندن اوزاق و بربرندن آیری موجودات مختلفه یه منشأ اولاییلسین. ویا بتون او موجوداته محیط بر علم و بتون اونلرک تشکیلاتنه مقتدر اولاجق بر قدرت ویرمک لازمدر. تا بتون اونلرک تشکیلاتنه مدار اولسون. دیمک جناب حقنن نسبت کسپیلسه، طوپراغک ذراتی عددنجه ایلر قبول ایدیلمسی لازم گلیر. بو ایسه ییک دفعه محال ایچنده محال بر خرافه در. فقط مأمور اولدقلری وقت چوق قولایدر. ناصل بر سلطان

عظيمك بر عادى نفرى، او پادشاهك ناميله و اونك قوتيله بر مملكتى هجرت ايتديره بيلير، ايكي دكزي برلشديره بيلير، بر شاهى اُسير ايديه بيلير. اويله ده؛ ازل و ابد سلطانك اُمريله، بر سينك بر نمرودى يره سرهر، بر قارينجه بر فرعونك سراينى خراب ايدر، يره آتار. بر اينجير چكردگى، بر اينجير آغاجنى يوكله نير.

هم هر بر ذره ده، وجوب و وحدت صانع ايكى شاهد صادق داها وار. برىسى؛ هر بر ذره، عجز مطلقيله برابر پك بيوك و پك متنوع وظيفه لرى قالديريور و جموديتى ايله برابر بر شعور كلى گوسترن إنتظام پرورانه نظام عمومى يه توفيق حركت ايدر. ديمك هر بر ذره، لسان عجزيله قدیر مطلقك وجوب وجودينه و نظام عالمى گوزتمسيله وحدتنه شهادت ايدر.

﴿كَمَا أَنَّ فِي كُلِّ ذَرَّةٍ شَاهِدًا عَلَى أَنَّهُ وَاجِبٌ وَاحِدٌ
كَذَلِكَ فِي كُلِّ حَيٍّ لَهُ آيَاتَانِ عَلَى أَنَّهُ أَحَدٌ صَمَدٌ﴾

أوت هر بر ذى حیاتده؛ برى اُحدیت سگهسى، ديگرى صمدیت طرهسى بولونويور. زيرا بر ذى حیات اکثر کائناتده جلوه لرى گورونن اُسمايى بردن کندى آيينه سنده گوسترييور. عادتاً بر نقطه محراقیه حکمنده، حي قيوْمك تجلئ اسم اعظمى گوسترييور. ايشته اُحدیت ذاتیه ي، محي پردهسى آلتنده بر نوع گولگه سنى گوستردیگندن، بر سگه اُحدیتی طاشييور. هم او ذى حیات، بو کائناتك بر مثال مصغرى و شجره خلقتك بر میوه سى حکمنده اولدیغى ایچون، کائنات قدر احتیاجاتنى بردن قولایقله کوچوجك دائره حیاتنه یتیشدیرمك، صمدیت طره سنى گوسترييور. یعنی او حال گوسترييور که، اونك اویلّه بر ربّی وار که؛ اوڭا، هر شیئه بدل بر توجّه ی وار و بتون اُشیانك یرینی طوتار بر نظری وار. بتون اُشیا، اونك بر توجّه نك یرینی طوتاماز.

﴿نَعَمْ يَكْفِي لِكُلِّ شَيْءٍ شَيْءٌ عَنْ كُلِّ شَيْءٍ﴾
 ﴿وَلَا يَكْفِي عَنْهُ كُلُّ شَيْءٍ وَلَوْ لَشَيْءٍ وَاحِدٍ﴾

هم او حال گوسترييور كه: اونك او ربّي، هيچ بر شيئه محتاج اولماديغي گي،
 خزينه سندن هيچ بر شي اُكسيلمز و قدرتنه ده هيچ بر شي آغير گلمز. ايشته
 صمديتك گولگه سني گوسترن بر نوع طره سي...

ديمك هر بر ذي حياتده؛ بر سگه اُحديت، بر طره صمديت واردر. اوت هر
 بر ذي حيات، حيات لسانيله ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ﴾ اوقويور. بو ايكي
 سگه دن باشقه، بر قاچ پنجره مهمّه ده وار. باشقه بر يرده تفصيل ايديلديگي
 ايچون بوراده إختصار ايديلدي.

مادام شو كائناتك هر بر ذره سي بويله اوچ پنجره ي و ايكي دليگي و حيات
 دخي ايكي قپوي بردن واجب الوجودك وحدانيتنه آچييور؛ ذره دن تا شمس قدر
 طبقات موجودات، ذات ذو الجلالك أنوار معرفتي نه صورتله نشر ايتديگي قياس
 ايده بيليرسك.

ايشته معرفت اللهده ترقّيات معنويه نك درجاتني و حضورك مراتبني بوندن آكلا
 و قياس ايت.

بشنجي لمعه: ناصلكه بر كتاب اُگر يازمه و مكتوب اولسه، اونك يازماسنه
 بر قلم كافيدر. اُگر باصمه و مطبوع اولسه، او كتابك حروفاتي عددنجه قلملر،
 يعني دمير حرفلر لازمدر. تا او كتاب طبع ايديلوب وجود بولسون. اُگر او كتابك
 بعض حرفلرنده غايت اينجه بر خط ايله او كتابك اُكثري يازيلمش ايسه (سوره
 يس، لفظ يس ده يازيلديغي گي) او وقت بتون او دمير حرفلرك كوچوجككري،

او تڭ حرفه لازمدر، تا طبع ایدیلین. عینا اویله ده: شو کتاب کائناتی، قلم قدرت صمدانیه نڭ یازماسی و ذات اُحدیتک مکتوبی دیسه نڭ، وجوب درجه سنده بر سهولت و لزوم درجه سنده بر معقولیت یولنه گیدرسک. اُگر طبیعت و اُسبابه اِسناد ایتسه نڭ، اِمتناع درجه سنده صعوبتلی و محال درجه سنده مشکلاتلی و هیچ بر وهم قبول ایتمه یین خرافاتلی شویله بر یوله گیدرسک که؛ طبیعت ایچون هر بر جزء طوپراقده، هر بر قطره صوده، هر بر پارچه هواده، میلیارلرجه معدنی مطبعه لر و حدسز معنوی فابریقه لر بولونماسی لازم. تا که، حسابسز چیچکلی، میوه لی مصنوعاتک تشکلاتنه مظهر اولاییلین. یاخود هر شیئه محیط بر علم، هر شیئه مقتدر بر قوت، اولرده قبول ایتمک لازم گلیر. تا شو مصنوعاته حقیقی مصدر اولاییلین. چونکه طوپراغک و صویڭ و هوانک هر بر جزئی، اُکثر نباتاته منشأ اولاییلیر. حالبوکه هر بر نبات (میوه لی اولسه، چیچکلی اولسه) تشکلاتی او قدر منتظمدر، او قدر موزوندر، او قدر بربرندن ممتازدر، او قدر کیفیتجه بربرندن آیریدر که؛ هر بریسنه، یالڭز اوڭا مخصوص بر آیری معنوی فابریقه ویا آیری بر مطبعه لازمدر. دیمک طبیعت، مسطرلقدن مصدرلغه چیقسه؛ هر بر شیده بتون شیلرک ماکینه لرینی بولوندیرمغه مجبوردر. ایشته بو طبیعت پرستلک فکرینک اُساسی، اویله بر خرافاتدر که، خرافه جیلر دخی اوندن اوتانیورلر. کندینی عاقل ظن ایدن اهل ضالالتک، ناصل نهایتسز هذیانلی بر عقلسزلق ایتدکلرینی گور، عبرت آل!!..

الحاصل: ناصل بر کتابک هر بر حرفی، کندی نفسنی بر حرف قدر گوستروب و کندی وجودینه تڭ بر صورتله دلالت ایدیور و کندی کاتبنی اون کلمه ایله تعریف ایدر و چوق جهتلرله گوسترر. مثلاً: "بنم کاتمک حسن خطی وار، قلمی قیرمزیدر، شویله در بویله در" دیر. عینا اویله ده: شو کتاب کبیر عالمک هر بر حرفی، کندینه جرمی قدر دلالت ایدر و کندی صورتی قدر گوسترر. فقط

نقاشِ اَزَلینک اَسْماسنی، بر قصیده قدر تعریف ایدر و کیفیتلری عددنجه اِشارت پارمقلریله او اَسْمایی گوستر، مسمّاسنه شهادت ایدر. دیمک هم کندینی، هم بتون کائناتی اِنکار ایدن سفسطه جی گبی بر اَحَق، ینه صانع ذو الجلالک اِنکارینه گیتمه مک گرکدر!..

التنجی لمعه: خالقِ ذو الجلالک ناصلکه مخلوقاتک هر بر فردینک باشنده و مصنوعاتک هر بر جزئک جبهه سنده، اُحدیتک سگّه سنی قویمشدر. (ناصلکه گچمش لمعه لرده بر قسمنی گوردک.) اوپله ده؛ هر بر نوعک اوستنده چوق سگّه اُحدیت، هر بر کلّ اوستنده متعدّد خاتمِ واحدیت، تا مجموعِ عالم اوستنده متنوّع طرّه وحدت، غایت پارلاق بر صورتده قویمشدر. ایشته پک چوق سگّه لردن و خاتملردن و طرّه لردن، سطحِ اَرْض صحیفه سنده بهار موسمنده وضع ایدیلن بر سگّه، بر خاتمی گوستره جگزر. شوپله که:

نقاشِ اَزلی، زمینک یوزنده یاز، بهار زماننده اُک آز اوچ یوز یلک نباتات و حیواناتک اَنواعنی، نهایتسز اِختلاط، قاریشیقلاق ایچنده نهایت درجه ده اِمتیاز و تشخیص ایله و غایت درجه ده اِنتظام و تفریق ایله حشر و نشر ایتمسی، بهار گبی ظاهر و باهر پارلاق بر سگّه توحیددر. اوت بهار موسمنده ئولمش اَرْضک اِحیاسی ایچنده، اوچ یوز یلک حشرک نمونه لرینی کمالِ اِنتظام ایله اِیجاد ایتمک و اَرْضک صحیفه سنده بربری ایچنده اوچ یوز یلک مختلف اَنواعک اُفرادینی خطاسز و سهوسز، غلطسز، نقصانسز، غایت موزون، منظوم، غایت منتظم و مکمل بر صورتده یازمق، اَلَبته نهایتسز بر قدرته و محیط بر علمه و کائناتی اِداره ایده جک بر اِرادیه مالک بر ذاتِ ذو الجلالک، بر قدیرِ ذو الکمالک و بر حکیم ذو الجمالک سگّه مخصوصه سی اولدیغنی ذرّه مقدار شعوری بولونانک درک ایتمسی لازم گلیر. قرآن حکیم فرمان ایدیور که:

﴿فَانْظُرْ إِلَىٰ آثَارِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُحْيِي الْمَوْتِ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾

أوت زمينځ ديري تيلمسندنه، اوچ يوز پيڅ حشرځ نمونه لرينی، بر قاچ گون ظرفنده ياپان، گوسترن قدرت فاطره يه؛ ألبته انسانځ حشري اوڅا گوره قولای گلير. مثلاً: گلينجک طاغنی و سبحان طاغنی بر إشارتله قالديران بر ذات معجزنمايه، "شو دره دن، يولزی قبايان شو قوجه طاشی قالديره بيلير ميسځ؟" دينلير می؟ اويله ده: گوک و طاغ و یری آلتی گونده ايجاد ايدن و اونلری وقت بوقت طولديروب بوشالتان بر قدیر حکيمه، بر کریم رحيمه: "أبد طرفندن إحضار ايديلوب سريلمش، کندي ضيافته گيده جک يولزی سد ايدن شو طوپراق طبقه سنی اوستمزدن قالديره بيلير ميسځ؟ یری دوزلتوب بزی اوندن گچيره بيلير ميسځ؟" إستبعاد صورتنده سويله نير می؟

شو زمينځ يوزنده ياز زماننده بر سځه توحيدی گوردځ. شيمدی باق! غايت بصيرانه و حکيمانه زمينځ يوزنده کی شو تصرفات عظيمه بهاريه اوستنده، بر خاتم واحدیت غايت آشکاره گورونويور. چونکه شو إجرات، بر وسعت مطلقه ايچنده و او وسعتله برابر بر سرعت مطلقه ايله و سرعت ايله برابر بر سخاوت مطلقه ايچنده گورونن إنتظام مطلق و کمال حسن صنعت و مکملیت خلقت؛ اويله بر خاتمدر که، غير متناهی بر علم و نهايتسز بر قدرت صاحبی اوڅا صاحب اولابيلير. أوت گورويورز که؛ بتون یر يوزنده بر وسعت مطلقه ايچنده بر ايجاد، بر تصرف، بر فعالیت وار. هم او وسعت ايچنده، بر سرعت مطلقه ايله ايشله نيور. هم او سرعت و وسعتله برابر تکثير أفرادده بر سخاوت مطلقه گورونويور. هم او سخاوت و وسعت و سرعتله برابر بر سهولت مطلقه گورونويور. هم او سخاوت و سهولت و سرعت و وسعتله برابر؛ هر بر نوعده،

هر بر فردده گورونن بر إنتظام مطلق و غایت ممتاز بر حسنِ صنعت و نهایت
 اختلاط ایچنده بر امتیاز اتم و غایت مبدولیت ایچنده غایت قیمتدار اثرلر و
 غایت گنیش دائره ایچنده تام بر موافقت و غایت سهولت ایچنده غایت
 صنعتکارانه بدیعه‌لری ایجاد ایتمک، بر آنده، هر یرده، بر طرزده، هر فردده بر
 صنعت خارقه، بر فعالیت معجزنا گوسترمک؛ البته و البته اوپله بر ذاتک خاتمیدر
 که، هیچ بر یرده اولمادیغی حالده، هر یرده حاضر، ناظردر. هیچ بر شی اوندن
 گیزلنمدیگی گبی، هیچ بر شی اوکا آغیر گلمز. ذره‌لرله ییلدیزلر، اونک قدرتنه
 نسبة مساویدرلر.

مثلا: او رحیم ذو الجمالک باغستان کرمندن، معجزاتک صالقیملرندن بر
 دانه جک حکمنده گوردیگم ایکی پارمق قالینلغنده بر اوزوم آصماسنه آصیلمش
 اولان صالقیملری صایدم: یوز اَللی بش چیقدی. بر صالقیمک دانه‌سنی صایدم:
 یوز یگرمی قدر اولدی. دوشوندم، دیدم: "اگر بو آصما چوبوغی، باللی صو
 موصلغی اولسه، دائم صو ویرسه، شو حرارته قارشى او یوزر رحمتک شروب
 طولومبه جقلربنی آمزیرن صالقیملره آنجق کفایت ایده‌جک. حالبوکه، بعضا آز بر
 رطوبت آنجق اَلنه گچر. ایشته بو ایشی یاپان، هر شیئه قادر اولمق لازم گلیر.

﴿سُبْحَانَ مَنْ تَحَيَّرَ فِي صُنْعِهِ الْعُقُولُ﴾

یدنجی لمعه: باق، ناصل صحیفه ارض اوستنده ذاتِ اَحَدِ صمدک خاتملربنی
 آز دقتله گوره‌بیلیرسک. باشکی قالدیر، گوزیگی آچ، شو کائنات کتاب کبیرینه بر
 باق؛ گوره‌جکسک که: او کائناتک هیئت مجموعه‌سی اوستنده، بیوکلگی نسبتنده
 بر وضوح ایله خاتم وحدت اوقونویور. چونکه شو موجودات بر فابریقه‌نک، بر
 قصرک، بر منتظم شهرک اُجزالری و افرادلری گبی بل بله ویروب، بربرینه قارشى
 معاونت اَلنی اوزاتوب، بربرینک سؤال حاجتنه "البیک! باش اوستنه" دیرلر. اَل اَله

ويروب، بر إنتظام ايله چالیشیرلر. باش باشه ويروب، ذوی الحیاته خدمت ایدرلر. اوموز اوموزه ويروب، بر غایه یه متوجّهّا بر مدبرّ حکیمه إطاعت ایدرلر. اوت گونش و آیدن، گیجه و گوندوزدن، قیش و یازدن طوت، تا نباتاتک، محتاج و آج حیوانلرک إمدادینه گلمه لرنده و حیوانلرک ضعیف، شریف إنسانلرک إمدادینه قوشمه لرنده، حتّی موادّ غدائیّه نك لطیف، نحیف یاورولرک و میوه لرک إمدادینه اوچمالرنده، تا ذرّات طعامیه نك حجیرات بدن إمدادینه گچمه لرنده جاری اولان بر دستور تعاونله حرکتلری، بتون بتون کور اولمیانه گوستریورلر که؛ غایت کریم بر تک مربّی نك قوّتيله، غایت حکیم بر تک مدبرّک أمريله حرکت ایدیورلر. ایشته شو کائنات ایچنده جاری اولان بو تساند، بو تعاون، بو تجاوب، بو تعانق، بو مسخّریت، بو إنتظام، بر تک مدبرّک ترتیبيله اداره ایدیلدکلرینه و بر تک مربّی نك تدبیريله سوق ایدیلدکلرینه قطعیا شهادت ایتمکله برابر؛ شو بالبداهه صنعت اشیاده گورونن حکمت عامّه ایچنده کی عنایت تامّه و او عنایت ایچنده پارالایان رحمت واسعه و او رحمت اوستنده سریلن و رزقه محتاج هر بر ذی حیاته اونك حاجتنه لایق بر طرزده إعاشه ایتمک ایچون سریلن أرزاق و إعاشه عمومی، اویله پارلاق بر خاتم توحیددر که، بتون بتون عقلی سونمه یین آکلار و بتون بتون کور اولمیان گورور. اوت، قصد و شعور و إرادیهی گوسترن بر پرده حکمت، عموم کائناتی قاپلامش و او پرده حکمت اوستنده لطف و تزیین و تحسین و إحسانی گوسترن بر پرده عنایت سريلمشدر و او مزین پرده عنایت اوستنده کندینی سؤدیرمک و طانیتدیرمق، إنعام و إکرام ایتمک لمعه لرینی گوسترن بر حلّه رحمت، کائناتی ایچنه آلمشدر و او منور پرده رحمت عامّه اوستنه سریلن و ترحمی و إحسان و إکرامی و کمال شفقت و حسن تربیه یی و لطف ربوبیتی گوسترن بر سفره أرزاق عمومیه دیزيلمشدر.

اوت شو موجودات، ذره لردن گونشله قدر؛ فردلر اولسون نولر اولسون،

کوچک اولسون بیوک اولسون، ثمرات و غایاتله و فائده‌لر و مصلحتلرله منقش بر قوماش حکمتدن محتشم بر گوملک گیدیرلمش و او حکمت نما صورت گوملگی اوستنده لطف و إحسان چیچکلریله مزین بر حلّه عنایت هر شیئک قامتنه گوره بیچیلیمش و او مزین حلّه عنایت اوزرینه تحبب و إکرام و تحن و إنعام لمعه‌لریله منور، رحمت نشانلری طاقیلیمش و او منور و مرصع نشانلری إحسان ایتمکله برابر، زمینک یوزنده بتون ذوی الحیاتک طائفه‌لرینه کافی، بتون حاجت‌لرینه وافی بر سفره رزق عمومی قورولمشدر. ایشته شو ایش، گونش گبی آشکاره، نهایتسز حکیم، کریم، رحیم، رزاق بر ذات ذو الجماله إشارت ایدوب گوسترییور. او یله می؟ هر شی رزقه محتاج میدر؟

أوت، بر فرد رزقه و دوام حیاته محتاج اولدیغی گبی، گورویورز که: بتون موجودات عالم، باخصوص ذی‌حیات اولسه، کلّی اولسون جزئی اولسون، کلّ اولسون جزء اولسون؛ وجودنده، بقاسنده، حیاتنده و إدامه حیاتنده ماده و معنّا چوق مطالبی وار، چوق لوازماتی وار. إفتقاراتی و إحتیاجاتی او یله شیلره وار که، ائک ادناسنه او شیئک الی یتیشمدیگی، ائک کوچک مطلوبنه او شیئک قوتی کافی گلمدیگی بر حالده، گورویورز که: بتون مطالبی و أرزاق مادّیه و معنویه‌سی «مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ» اومادیغی یرلردن کمال إنتظامله و وقت مناسبده و لایق بر طرزده کمال حکمتله آلرینه ویریلییور. ایشته بو إفتقار و إحتیاج مخلوقات و بو طرزده إمداد و إعانه غیبیه، عجباً گونش گبی بر مربّی حکیم ذو الجلالی، بر مدبّر رحیم ذو الجمالی گوسترمیور می؟

سکرنجی لمعه: ناصلکه بر تارلاده اکیلن بر نوع تخم دلالت ایدر که: او تارلا هر حالده تخم صاحبک تحت تصرفنده اولدیغی؛ هم او تخمی دخی، تارلا متصرفک تحت تصرفنده اولدیغی گوسترر. او یله ده: شو عناصر دینلن مزرعه

مصنوعات، واحدیت و بساطت ایله برابر، کَلِّیت و إحاطه‌لری و شو مخلوقات دینلن ثمراتِ رحمت و معجزاتِ قدرت و کلماتِ حکمت اولان نباتات و حیوانات، مماثلت و مشابھت‌لریله برابر چوق یرلرده إنتشاری، هر طرفده بولونوب توطّنلری؛ تَك بر صانعِ معجزمانك تحتِ تصرفنده اولدق‌لرینی اویله بر طرزده گوستریور که؛ گویا هر بر چیچک، هر بر ثمره، هر بر حیوان، او صانعك برر سگه‌سیدر، برر خاتمیدر، برر طرّه‌سیدر. هر نرهده بولونسه، لسانِ حالیه هر بریسی دیر که: "بن کیمك سگه‌سی‌یم، بو یر دخی اونك مصنوعیدر. بن کیمك خاتمی‌یم، بو مکان دخی اونك مکتوبیدر. بن کیمك طرّه‌سی‌یم، بو وطنم دخی اونك منسوجیدر." دیمك اُك اُدنا بر مخلوقه ربوبیت؛ بتون عناصری قبضه تصرفنده طوتانه مخصوصدر و اُك بسیط بر حیوانی تدبیر و تدویر ایتمك؛ بتون حیواناتی، نباتاتی، مصنوعاتی قبضه ربوبیتنده تربیه ایدنه خاص اولدیغنی کور اولمیان گورور.

أوت هر بر فرد، سائر أفراده مماثلت و مثلیت لسانی ایله دیر: "کیم بتون نوعمه مالک ایسه، بگا مالک اولاییلیر، یوقسه یوق." هر نوع، سائر نوعلرله برابر یر یوزنده إنتشاری لسانیه دیر: "کیم بتون سطحِ أرضه مالک ایسه، بگا مالک اولاییلیر؛ یوقسه یوق." أرض، سائر سیّارات ایله بر گوشه إرتباطی و سماوات ایله تساندى لسانیه دیر: "کیم بتون کائناته مالک ایسه، بگا مالک او اولاییلیر؛ یوقسه یوق." أوت فرضا ذی‌شعور بر أُمایه بری دیسه: "سن بنم صنعتمسك." او أُلما لسانِ حال ایله اوگا "صوص!" دییه‌جك. "اگر بتون یر یوزنده بتون أُلما لرك تشکیلنه مقتدر اولاییلیرسهك، بلکه یر یوزنده منتشر بتون همجنسمز اولان بتون میوه‌دارلره، بلکه سفینه‌سیله خزینه رحمتدن گلن بتون هدایایِ رحمانیه متصرف اولاییلیرسهك، بگا ربوبیت دعوا ایت." او أُلما بویله دییه‌جك و او أحمك آغزینه بر طوقات ووره‌جق.

طوقوزنجی لمعه: جزء ده جزئیده، کلّده کلّیده، کلّ عالمده، حیاتهده، ذی حیاتهده، اّحیاده اولان سّگهلردن، خاتملردن، طرّه لردن بعضلرینه اّشارت ایتدک. شیمدی، نوعلرده حسابسز سّگهلردن بر سّگهیه اّشارت ایده جگزر.

أوت ناصلکه میوه دار بر آغاچک حسابسز ثمره لری، بر تربیه واحده، بر قانون وحدتله، بر تک مرکزدن اّداره ایدیلدکلرندن، کلفت و مشقّت و مصرف، او قدر سهولت پیدا ایدر که، کثرتله تربیه ایدیلن تک بر ثمره مساوی اولورلر. دیمک کثرت و تعدّد مرکز، هر ثمره ایچون، کمیتجه بتون آغاچ قدر کلفت و مصرف و جهازات ایستر. فرق یالکّز کیفیتجه در. ناصلکه بر تک نفره لازم تجهیزات عسکریه یی یایمق ایچون، اوردویه لازم بتون فابریقه لر قدر فابریقه لر لازمدر. دیمک ایش، وحدتدن کثرتله گچسه، اّفراد عددنجه (کمیت جهتیهله) کلفت زیاده لشییر. ایشته، هر نوعده بالمشاهده گورونن سهولت فوق العاده، اّلبته وحدتدن، توحیددن گلن بر یّسر و سهولتک اّثریدر.

الحاصل: بر جنسک بتون اّنواعی، بر نوعک بتون اّفرادی اّعضای اّساسیده موافقت و مشابهلری ناصل اّثبات ایدرلر که، تک بر صانعک مصنوعلریدر. چونکه وحدت قلم و اّتحاد سّگه اوپله ایستر. اوپله ده: بو مشهود سهولت مطلقه و کلفتسزلک، وجوب درجه سنده اّیجاب ایدر که؛ بر صانع واحدک اّثرلری اولسون. یوقسه اّمتناع درجه سنه چیقان بر صعوبت، او جنسی اّنعدامه و او نوعی عدمه گوتوره جکدی.

والحاصل: جناب حقّه اّسناد ایدیلسه، بتون اّشیا بر تک شی گبی بر سهولت پیدا ایدر. اّگر اّسبابه اّسناد ایدیلسه هر بر شی، بتون اّشیا قدر صعوبت پیدا ایدر. مادام اوپله در؛ کائناتده شو گورونن فوق العاده اوجوزلق و شو گوز

اوځنده کی حدسز مبدولیت، سځه وحدتی گونش گبی گوسترر. اُگر غایت مبدولیتله المزه گچن شو میوهلر، واحد اُحدځ مالی اولمازسه، بتون دنیایی ویرسه ایدک، بر تک ناری بیه مزدک.

اوننجی لمعه: تجلّی جمالیه یی گوسترن حیات؛ ناصل بر برهان اُحدیتدر، بلکه بر چشید تجلّی وحدتدر. تجلّی جلالی اظهار ایدن ممت دخی، بر برهان واحدیتدر. اوت مثلاً ﴿وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْأَعْلٰی﴾ ناصلکه گونشه قارشی پارلایان و آقان بیوک بر ایرماغځ قبارجقلری و زمین یوزینځ متلمّع شفافاتی، گونشځ عکسنی و ایشیغنی گوسترمک صورتیله گونشه شهادت ایتدکلری گبی، او قطراتځ و شفافاتځ غروبیله، گیتمه لریله برابر آرقه لرندن یځی گلن قطرات طائفه لری و شفافات قبیله لری اوستنده ینه گونشځ جلوه لری حشمتله دوامی و ایشیغځ تجلیسی و نقصانسز استمراری قطعیا شهادت ایدر که: سونوب یانان، دگیشوب تازه لهن، گلوب پارلایان مثالی گونشجکلر و ایشیقلمر و نورلر؛ بر باقی، دائمی، عالی، تجلیسی زوالسز بر تک گونشځ جلوه لیدر. دیمک او پارلایان قطراتلر؛ ظهوریله و گلمله لریله گونشځ وجودینی گوستردکلری گبی؛ غروب لریله، زوال لریله، گونشځ بقاسنی و دوامنی و برلگنی گوستریورلر.

عیناً او یله ده: شو موجودات سیّاله، وجود لریله و حیات لریله واجب الوجودځ وجوب وجودینه و اُحدیتنه شهادت ایتدکلری گبی؛ زوال لریله، ئولوم لریله او واجب الوجودځ اُزلیتنه، سرمدیتنه و اُحدیتنه شهادت ایدرلر. اوت گیجه گوندوز، قیش و یاز، عصرلر و دورلرځ دگیشمه سیله غروب و اُفول ایچنده تجدد ایدن و تازه لهن مصنوعات جمیله، موجودات لطیفه، البته بر عالی و سرمدی و دائم التجلی بر جمال صاحبځ وجود و بقا و وحدتی گوستردکلری گبی؛ او مصنوعات، اُساباب ظاهریه سفلیه لریله برابر زوال بولوب ئولمه لری، او اُساباب هیچلگنی و بر پرده

اولدیغنی گوستریورلر. شو حال قطعیا إثبات ایدر که؛ شو صنعتلر، شو نقشلر، شو جلوهلر؛ بتون اُسماسی قدسیه و جمیله اولان بر ذاتِ جمیل ذو الجلالک تازهله نن صنعتلریدر، تحوّل ایدن نقشلریدر، تحرّک ایدن آیینه‌لریدر، بربری آرقه‌سندن گلن سگه‌لریدر، حکمتله دگیشن خاتملریدر.

الحاصل: شو کتاب کبیر کائنات، ناصلکه وجود و وحدته دائر آیاتِ تکوینییه بزه درس ویریور. اوپله ده: او ذاتِ ذو الجلالک بتون اوصافِ کمالیه و جمالیه و جلالیه‌سنه ده شهادت ایدر. و قصورسز و نقصانسز کمال ذاتیسنی إثبات ایدرلر. چونکه بدیهیدر که، بر اُترده کمال، او اُترک منشأ و مبدئی اولان فعلک کمالنه دلالت ایدر. فعلک کمالی ایسه، اسمک کمالنه و اسمک کمالی، صفتک کمالنه و صفتک کمالی، شأنِ ذاتینک کمالنه و شأنک کمالی، او ذاتِ ذی شئونک کمالنه، حدسًا و ضرورَةً و بداهةً دلالت ایدر.

مثلا: ناصلکه قصورسز بر قصرک مکمل اولان نقوش و تزییناتی، آرقه‌لرنده بر اوسته افعالک مکملیتی گوسترر. او افعالک مکملیتی، او فاعل اوسته‌نک رتبه‌لرینی گوسترن عنوانلری و اسملرینک مکملیتی گوسترر. و او اسما و عنوانلرینک مکملیتی، او اوسته‌نک صنعتنه دائر صفتلرینک مکملیتی گوسترر. و او صنعت و صفتلرینک مکملیتی، او صنعت صاحبک شئونِ ذاتیه دینلن قابلیت و استعدادِ ذاتیه‌سنک مکملیتی گوسترر. و او شئون و قابلیتِ ذاتیه‌نک مکملیتی، او اوسته‌نک ماهیتِ ذاتیه‌سنک مکملیتی گوستردیگی مثللو... عینا اوپله ده: شو قصورسز، فطورسز «هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ» سرینه مظهر اولان شو آثارِ مشهودۀ عالم، شو موجوداتِ منتظمۀ کائناتده اولان صنعت ایسه؛ بالمشاهده بر مؤثر ذی الإقتدارک کمال افعالنه دلالت ایدر. او کمال افعال ایسه، بالبداهه او فاعل ذو الجلالک کمال اُسماسنه دلالت ایدر. او کمال اسما ایسه، بالضروره او اُسمانک مسما ذو

الجمالنک کمال صفاتنه دلالت و شهادت ایدر. او کمال صفات ایسه، بالیقین او موصوف ذو الکمالک کمال شئوننه دلالت و شهادت ایدر. او کمال شئون ایسه، بحقّ یقین او ذی شئونک کمال ذاته او یله دلالت ایدر که، بتون کائناتده گورونن بتون انواع کمالات، اونک کمالنه نسبة سونوک بر ظلّ ضعیف صورتنده بر ذات ذو الکمالک آیات کمالی و رموز جلالی و إشارات جمالی اولدیغنی گوسترر.

گونش لر قوتنده اون برنجی لمعه: اون طوقوزنجی سوزده تعریف ایدیلن و کتاب کبیرک آیت کبراسی و او قرآن کبیرده کی اسم أعظمی و او شجره کائناتک چکردهگی و اُک منور میوه سی و او سرای عالمک گونشی و عالم اسلامک بدر منوری و ربوبیت إلهیه نک دلّال سلطنتی و طلسم کائناتک کشاف ذی حکمتی اولان سیّدیمز محمد الأمين علیه الصلاة والسلام، بتون انبیای سایه سی آتته آلان رسالت جناحی و بتون عالم اسلامی حمایه سنه آلان اسلامیت جناح لریله حقیقتک طبقاتنده اوچان و بتون انبیا و مرسلینی، بتون اولیا و صدیقینی و بتون اصفیا و محققینی آرقه سنه آلوب بتون قوتیله وحدانیتی گوستروب، عرش احدیته یول آچوب گوستردیگی ایمان بالله و إثبات ایتدیگی وحدانیت إلهیه یی هیچ وهم و شبهه نک حدّی وار می که، قپاته بیلسین و پرده اولابیلسین؟ مادام اون طوقوزنجی سوزده و اون طوقوزنجی مکتوبده او برهان قاطعک آب الحیات معرفتندن اون درت رشحه و اون طوقوز إشارات ایله، او ذات معجزنمانک انواع معجزات یله برابر، إجمالاً بر درجه تعریف و بیان ایتمشز. شوراده شو إشارت ایله إکتفا ایدوب، او وحدانیتک برهان قاطعنی ترکیه ایدن و صدقنه شهادت ایدن اساساته إشارت صورتنده بر صلوات شریفه ایله ختم ایدرز.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مَنْ دَلَّ عَلَى وُجُوبِ وُجُودِكَ وَوَحْدَانِيَّتِكَ وَشَهِدَ عَلَى جَلَالِكَ وَ
 جَمَالِكَ وَكَمَالِكَ الشَّاهِدَ الصَّادِقَ الْمُصَدَّقَ وَابْرُهَانَ النَّاطِقَ الْمُحَقَّقَ سَيِّدُ
 الْأَنْبِيَاءِ وَ الْمُرْسَلِينَ الْحَامِلِ سِرِّ إجماعِهِمْ وَ تَصْدِيقِهِمْ وَ مُعْجَزَاتِهِمْ وَ إِمَامُ
 الْأَوْلِيَاءِ وَ الصِّدِّيقِينَ الْحَاوِي سِرِّ إِتِّفَاقِهِمْ وَ تَحْقِيقِهِمْ وَ كَرَامَاتِهِمْ ذُو
 الْمُعْجَزَاتِ الْبَاهِرَةِ وَ الْخَوَارِقِ الظَّاهِرَةِ وَ الدَّلَائِلِ الْقَاطِعَةِ الْمُحَقِّقَةِ الْمُصَدِّقَةِ
 لَهُ ذُو الْخِصَالِ الْغَالِيَةِ فِي ذَاتِهِ وَ الْأَخْلَاقِ الْعَالِيَةِ فِي وَظِيفَتِهِ وَ السَّجَايَا
 السَّامِيَةِ فِي شَرِيعَتِهِ الْمُكَمَّلَةِ الْمُنَزَّهَةِ لَهُ عَنِ الْخِلَافِ مَهْبِطُ الْوَحْيِ الرَّبَّانِيِّ
 بِإِجمَاعِ الْمُنْزِلِ وَ الْمُنْزَلِ عَلَيْهِ سَيَّارُ عَالَمِ الْغَيْبِ وَ الْمَلَكُوتِ مُشَاهِدُ
 الْأَرْوَاحِ وَ مُصَاحِبُ الْمَلَكَةِ أَنْمُودَجِ كَمَالِ الْكَائِنَاتِ شَخْصًا وَ نَوْعًا وَ جِنْسًا
 (أَنْوَرُ ثَمَرَاتِ شَجَرَةِ الْخِلْقَةِ) سِرَاجُ الْحَقِّ بَرْهَانُ الْحَقِيقَةِ تِمَثَالُ الرَّحْمَةِ مِثَالُ
 الْمَحَبَّةِ كَشَافُ طَلْسِمِ الْكَائِنَاتِ دَلَالُ سُلْطَنَةِ الرُّبُوبِيَّةِ الْمُرْمِزُ بِعُلُويَّةِ
 شَخْصِيَّتِهِ الْمَعْنَوِيَّةِ إِلَى أَنَّهُ نُصِبَ عَيْنِ فَاطِرِ الْعَالَمِ فِي خَلْقِ الْكَائِنَاتِ ذُو
 الشَّرِيعَةِ الَّتِي هِيَ بَوْسَعَةٍ دَسَاتِيرِهَا وَ قُوَّتُهَا تُشِيرُ إِلَى أَنَّهَا نِظَامُ نَاطِمِ الْكُونِ وَ
 وَضْعُ خَالِقِ الْكَائِنَاتِ نَعَمْ إِنَّ نَاطِمَ الْكَائِنَاتِ بِهَذَا النِّظَامِ الْأَتَمِّ الْأَكْمَلِ هُوَ
 نَاطِمُ هَذَا الدِّينِ بِهَذَا النِّظَامِ الْأَحْسَنِ الْأَجْمَلِ سَيِّدُنَا نَحْنُ مَعَاشِرَ بَنِي آدَمَ وَ
 مُهْدِينَا إِلَى الْإِيمَانِ نَحْنُ مَعَاشِرَ الْمُؤْمِنِينَ مُحَمَّدٌ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ
 عَلَيْهِ أَفْضَلُ الصَّلَوَاتِ وَ أَتَمُّ التَّسْلِيمَاتِ مَا دَامَتِ الْأَرْضُ وَ السَّمَوَاتُ فَإِنَّ
 ذَلِكَ الشَّاهِدَ الصَّادِقَ الْمُصَدَّقَ يَشْهَدُ عَلَى رُؤُسِ الْأَشْهَادِ مُنَادِيًا وَ مُعَلِّمًا لِأَجْيَالِ
 الْبَشَرِ خَلْفَ الْأَعْصَارِ وَ الْأَقْطَارِ نِدَاءً عُلُويًّا بِجَمِيعِ قُوَّتِهِ وَ بَغَايَةِ جَدِّيتِهِ وَ

بِنَمَايَةِ وَثُوقِهِ وَبِقُوَّةِ اِطْمِئْنَانِهِ وَ بِكَمَالِ اِيْمَانِهِ بِاَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ

گونشلىر قوتنده اون ايکنجى لمعه: شو يگرى ايکنجى سوزك اون ايکنجى لمعهسى، اويله بر بحر حقائقدر كه؛ بتون يگرى ايكى سوز، آنجق اونك يگرى ايكى قطرهسى و اويله بر منبع أنواردر كه، شو يگرى ايكى سوز، او گونشدن آنجق يگرى ايكى لمعهسىدر. اوت او يگرى ايكى عدد سوزلك هر بريسى، سماء قرآنده پارلايان بر تك نجم آيتك بر لمعهسى و بحر فرقاندن آقان بر آيتك ايرماغندن تك بر قطرهسى و بر كنز اعظم كتاب اللهده هر برى بر صندوقچه جواهر اولان آيتلك بر تك آيتك بر تك اينجيسيدر. ايشته اون طوقوزنجى سوزك اون دردنجى رشحه سنده بر نبذه تعريف ايديلن او كلام الله؛ اسم اعظمندن، عرش اعظمندن، ربوبيتك تجلئ اعظمندن نزول ايدوب، ازلى ابدده ربط ايدده جك، فرشى عرشه باغلايه جق بر وسعت و علويت ايچنده بتون قوتيله و آياتك بتون قطعيتيله مكرراً ﴿لَا اِلَهَ اِلَّا هُوَ﴾ دير، بتون كائناتى إشهاد ايدر و شهادت ايتدير. اوت ﴿لَا اِلَهَ اِلَّا هُوَ بَرَّابِرْ مِيزَنْدْ عَالَمْ﴾

اوت او قرآنه سليم بر قلب گوزيله باقسهك گوره جكسك كه: جهات ستهسى اويله پارلايور، اويله شفافدر كه؛ هيچ بر ظلمت، هيچ بر ضلالت، هيچ بر شبهه و ريب، هيچ بر حيله ايچنه گيرمگه و دائره عصمتنه دخوله فرجه بولاماز. چونكه اوستنده سكه إعجاز؛ آلتنده برهان و دليل؛ آرقه سنده نقطه إستنادى، محض وحى ربانى؛ او كنده سعادت دارين؛ صاغنده، عقلى إستنطاق ايدوب تصديقى تأمين؛ صولنده، وجدانى إستشهاد ايدهرك تسليمى تثبيت؛ ايچى، بالبداهه صافى هدايت رحمانيه؛ اوستى، بالمشاهده خالص أنوار ايمانیه؛ ميوه لرى، بعين اليقين كمالات انسانيه ايله مزين اصفيا و محققين اوليا و صديقين اولان او لسان غيبك

سینه‌سنه قولاغئی یاپیشدیروب دیکله‌سه‌ک؛ دریندن درینه، غایت مونس و مقنع، نهایت جدی و علوی و برهان ایله مجهّز بر صدای سماوی ایشیده‌جکسک که، اویله بر قطعیتله ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ﴾ دیر و تکرار ایدر که؛ حقّ یقین درجه‌سنده سویله‌دیگنی، عین یقین گبی بر علم یقینی سکا إفاده و إفاضه ایدیور.

الحاصل: هر بریسی برر گونش اولان، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام ایله فرقانِ احکم که بری عالم شهادتک لسانی اولارق پیک معجزات ایچنده بتون أنبیا و اصفیانک تحت تصدیق‌لرنده اسلامیت و رسالت پارمق‌لریله إشارت ایدرک بتون قوتیله گوستردیگی بر حقیقتی..

دیگری: عالم غیبک لسانی حکمنده، قرق وجوه إعجاز ایچنده، کائناتک بتون آیاتِ تکوینیه‌سنک تحت تصدیق‌لرنده، حقّانیت و هدايت پارمق‌لریله إشارت ایدوب بتون جدّیتله گوستردیگی عین حقیقتی.. عجا او حقیقت، گونشدن داها باهر، گوندوزدن داها ظاهر اولماز می؟

أی ضلالت‌آلود متمرّد إنسانجق! (حاشیه) آتش بوجگندن داها سونوک قفا فنارکله ناصل شو گونشلره قارشی گله‌بیلیرسک؟ اونلردن إستغنا ایده‌بیلیرسک؟ اوفله‌مکله اونلری سوندورمگه چالیشیرسک؟ توه! توف.. سنک او منکر عقلگه... ناصل او ایکی لسانِ غیب و شهادت، بتون عالم‌لرک ربّی و شو کائناتک صاحبی نامنه و اونک حسابنه سویله‌دک‌لری سوزلری و دعوالری إنکار ایده‌بیلیرسک؟ آی بیچاره و سینکدن داها عاجز، داها حقیر! سن نه‌جیسک که، شو کائناتک صاحب ذو‌الجلالی تکذیبه یلته‌نیورسک؟

خاتمه

أى عقلی هشيار، قلبی متيقظ آرقداش! اگر شو يگرمی ايکنجی سوزك باشندن بورايه قدر فهم ايتمشسهك، اون ايکی لمعه يي بردن آنده طوت. بيكلر ألكتريق قوتنده بر سراج حقيقت بولارق، عرش اعظمدن اوزاتيلوب گلن آيات قرآنيه يه ياپيش. براق توفيقه ييك، سماوات حقائقده عروج ايت، عرش معرفت اللهه چيق... ﴿أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ﴾ دى. هم ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ ديهرك، بتون موجودات كائناتك باشلى اوستنده و مسجد كبير عالمده وحدانيتي إعلان ايت...

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾
﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إَصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾ رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ﴿رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ﴾
﴿اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى مَنْ أَرْسَلْتَهُ رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ وَارْحَمْنَا وَارْحَمْ أُمَّتَهُ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ آمِينَ﴾
﴿وَآخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

یگر می دردنجی مکتوب

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿يَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيَحْكُمُ مَا يُرِيدُ﴾

سؤال: أعظم أسماء إلهيه دن اولان رحيم و حكيم و ودودك إقتضا ايتدكلری شفقت پرورانه تربيه و مصلحتكارانه تدبير و محبتدارانه تلطيف، ناصل و نه صورتله، مدهش و موحش اولان موت و عدم ايله، زوال و فراق ايله، مصيبت و مشقت ايله توفيق ايديله بيلير؟ هايدى انسان سعادت ابديه يه گيتديگى ايچون، موت يولنده گچديگنى خوش گوره لم؛ فقط بو نازك و نازنين و ذى حيات اولان اشجار و نباتات انواعلری و چيچكلری و وجوده لايق و حياتيه عاشق و بقايه مشتاق اولان حيوانات طائفه لرینی، متماديًا هيچ برینی بيراقميه رق إفنالرنده و غايت سرعتله اونلره گوز آچديرميه رق إعداملرنده و اونلره نفس آلديرميه رق مشقتله چاليشديرمالرنده و هيچ برینی راحتده بيراقميه رق مصيبتلرله تغييرلرنده و هيچ برینی مستثنا ايتميه رك ئولديرمه لرنده و هيچ بری طورميه رق زواللرنده و هيچ بری ممنون اولميه رق فراقلرنده هانگی شفقت و مرحمت وار، هانگی حکمت و مصلحت بولونور، هانگی لطف و مرحمت يرلشه بيلير؟

الجواب: داعی و مقتضى يي گوسترن بش رمز ايله و غايه لری و فائده لری گوسترن بش إشارتله شو سؤالی حل ايدن چوق گنیش و چوق درين و چوق يوكسك اولان حقيقت عظمايه اوزاقدن اوزاغه باقديرمغه چاليشه جغز.

برنجی مقام

بش رمزدر.

برنجی رمز : یگرمی آلتنجی سوزك خاتمه‌لرنده دینیلدیگی گبی؛ ناصلکه بر ماهر صنعتکار قیمتدار بر ألبسه‌یی مرصع و منقش صورتده یایمق ایچون، بر مسکین آدمی لایق اولدیگی بر اجرتیه مقابل موده‌ل یاپارق کندی صنعت و مهارتنی گوسترمك ایچون؛ او ألبسه‌یی او مسکین آدم اوستنده بیچر، کسر، قیصه‌لتیر، اوزالتیر؛ او آدمی ده اوطوردور، قالدیرر، مختلف وضعیتلر ویرر. شو مسکین آدمك هیچ بر حقی وار میدر که، او صنعتکاره دیسین: "بنی گوزلشدیرن بو ألبسه‌یه نه‌دن ایلیشوب تبدیل و تغییر ایدیورسك و بنی قالدیروب اوطوردوب، مشقتله بنم إستراحتمی بوزویورسك؟"

عینا اویله ده: صانع ذو الجلال هر بر نوع موجوداتك ماهیتنی برر موده‌ل إتحاذ ایدهرک و نقوش أسماسیله کمالات صنعتنی گوسترمك ایچون؛ هر بر شیئه خصوصاً ذی‌حیاته، طویغولرله مرصع بر وجود لباسنی گیدیرهک، اوستنده قلم قضا و قدرله نقشلر یاپار؛ جلوئه أسماسنی گوسترر. هر بر موجوده دخی، اوکا لایق بر طرزده بر اجرت اولارق؛ بر کمال، بر لذت، بر فیض ویریور. ﴿مَالِكُ الْمُلْكِ﴾

يَتَصَرَّفُ فِي مُلْكِهِ كَيْفَ يَشَاءُ سرینه مظهر اولان او صانع ذو الجلاله قارشى هیچ بر شیئك حقی وار میدر که، دیسین: "بگا زحمت ویریورسك. بنم إستراحتمی بوزویورسك." حاشا! أوت موجوداتك هیچ بر جهته‌ده واجب الوجوده قارشى حقلری یوقدر و حق دعوا ایده‌مزلر؛ بلکه حقلری، دائما شکر و حمد ایله، ویردیگی وجود مرتبه‌لرینك حقی ادا ایتمکدر. چونکه ویریلن بتون وجود مرتبه‌لری وقوعاتدر، برر علت ایستر. فقط ویریلمه‌ین مرتبه‌لر امکاناتدر. امکانات ایسه

عدمدر، هم نهایتسزدر. عدملر ایسه، علّت ایسته مزلر. نهایتسزه علّت اولاماز. مثلاً معدنلر دییه مزلر: "نیچون نباتی اولمادق؟" شکوا ایده مزلر؛ بلکه وجود معدنی به مظهر اولدقلری ایچون حقلری فاطرینه شکراندر. نباتات نیچون حیوان اولمادم دییوب شکوا ایده مز، بلکه وجود ایله برابر حیاته مظهر اولدیغی ایچون حقّی شکراندر. حیوان ایسه نیچون انسان اولمادم دییه شکایت ایده مز، بلکه حیات و وجود ایله برابر قیمتدار بر روح جوهری اوکا ویریلدیگی ایچون، اونک اوستنده کی حقّی، شکراندر. و هکذا قیاس ایت.

ای انسانِ مشتکی! سن معدوم قالمادک، وجود نعمتی گیدک، حیاتی طاتدک، جامد قالمادک، حیوان اولمادک، اسلامیت نعمتی بولدک، ضالالتده قالمادک، صحت و سلامت نعمتی گوردک و هکذا...

ای نانکور! داها سن نرهده حق قزانیورسک که، جنابِ حقّ سکا ویردیگی محضِ نعمت اولان وجود مرتبه لرینه مقابل شکر ایتمیهرک؛ امکانات و عدمیات نوعنده و سنک الکه گچمیدیگی و سن لایق اولمادیغک یوکسک نعمت لک سکا ویریلمدیگندن باطل بر حرصله جنابِ حقّدن شکوا ایدیورسک و کفرانِ نعمت ایدیورسک؟ عجا بر آدم؛ مناره باشنه چیقماق گبی عالی درجاتلی بر مرتبه یه چیقسین، بیوک مقام بولسون، هر باصامقده بیوک بر نعمت گورسون؛ او نعمت لری ویرنه شکر ایتمه سین و دیسین: "نیچون او مناره دن داها یوکسگنه چیقامدم" دییه شکوا ایده رک آغالیوب صیزلا سین. نه قدر حقسزلق ایدر و نه قدر کفرانِ نعمته دوشر، نه قدر بیوک دیوانه لک ایدر، دیوانه لر دخی آکلار.

ای قناعتسز حرصلی و إقتصادسز إسرائلی و حقسز شکوالی غافلِ انسان! قطعیا بیل که: قناعت، تجارتلی بر شکراندر؛ حرص، خسارتلی بر کفراندر. و

إقتصاد، نعمته گوزل و منفعتلی بر إحترامدر. إسراف ایسه، نعمته چرکین و ضررلی بر إستخفافدر. أگر عقلک وارسه، قناعته آلیش و رضایه چالیش. تحمّل ایتمزسهك "یا صبور" دی و صبر ایسته؛ حقّقه راضی اول، تشکّی ایتمه. کیمدن کیمه شکوا ایتدیگئی بیل، صوص. هر حالده شکوا ایتمک ایسترسهك؛ نفسکئی جناب حقّه شکوا ایت، چونکه قصور اوندهدر.

ایکنجی رمز: اون سکزنجی مکتوبک آخرکی مسئلهسنک آخرنده دینیلدیگی گئی، خالق ذو الجلال حیرت نما، دهشت انگیز بر صورتده بر فعالیت ربوبیتله، موجوداتی متمادیا تبدیل و تجدید ایتدیگنک بر حکمتی بودر: ناصلکه مخلوقاتده فعالیت و حرکت؛ بر إشتها، بر إشتیاق، بر لذّتدن، بر محبتدن ایلری گلیور. حتّی دینیله بیلیر که؛ هر بر فعالیتده بر لذّت نوعی واردر؛ بلکه هر بر فعالیت، بر چشید لذّدر. و لذّت دخی، بر کماله متوجّهدر؛ بلکه بر نوع کمالدر. مادام فعالیت بر کمال، بر لذّت، بر جماله إشارت ایدر. و مادام کمال مطلق و کامل ذو الجلال اولان واجب الوجود، ذات و صفات و أفعالنده، بتون أنواع کمالاته جامعدر؛ ألّبتّه او ذات واجب الوجودک وجوب وجودینه و قدسیتنه لایق بر طرزده و إستغناء ذاتیسنه و غناء مطلقنه موافق بر صورتده و کمال مطلقنه و تنزّه ذاتیسنه مناسب بر شکلده؛ حدسز بر شفقت مقدّسه و نهایتسز بر محبت منزّه سی واردر. ألّبتّه او شفقت مقدّسه دن و او محبت منزّه دن گلن حدسز بر شوق مقدّس واردر. و او شوق مقدّسدن گلن حدسز بر سرور مقدّس واردر. و او سرور مقدّسدن گلن، تعبیری جائز ایسه، حدسز بر لذّت مقدّسه واردر. و ألّبتّه او لذّت مقدّسه ایله برابر؛ حدسز اونک مرحمتی جهتیله فعالیت قدرتی ایچنده، مخلوقاتنک إستعدادلری قوه دن فعله چیقما سندن و تکمّل ایتمه سندن نشئت ایدن، او مخلوقاتنک ممنونیتلرندن و کماللرندن گلن ذات رحمن و رحیمه عائد، تعبیری جائز

ایسه، حدسز مُمُونِیتِ مقدَّسه و حدسز اِفتخارِ مقدَّس واردر که؛ حدسز بر صورتده، حدسز بر فعالیتِ اِقتضا ایدیور. و او حدسز فعالیت دخی، حدسز بر تبدیل و تغیر و تحویل و تخریبی دخی اِقتضا ایدیور. و او حدسز تغیر و تبدیل دخی؛ موت و عدمی، زوال و فراقی اِقتضا ایدیور.

بر زمان، حکمتِ بشریه‌نځ مصنوعاتځ غایه‌لرینه دائر گوستردیگی فائده‌لر نظرمدده چوق اُهمیتسز گوروندی. و اوندن بیلدم که، او حکمت عبثیه گیدر. اونځ ایچون فیلسوفرځ ایلری گیدنلری، یا طبیعت ضالالتنه دوشر ویا سوفسطائی اولور ویا اختیار و علمِ صانعی اِنکار ایدر ویا خالقه "موجبِ بالذات" دیر.

ایشته او زمان رحمتِ اِلهیه، حکیمِ اِسمنی اِمدادیمه گوندردی؛ بڭا ده مصنوعاتځ بیوک غایه‌لرینی گوستردی. یعنی هر بر مصنوع اوپله بر مکتوبِ ربّانیدر که، عموم ذی‌شعور اوئی مطالعه ایدر. شو غایه بر سنه بڭا کافی گلدی. سوڭره صنعتده کی خارقه‌لر اِنکشاف ایتدی، او غایه کافی گلمه‌مگه باشلادی. دها چوق بیوک دیگر بر غایه گوستریلدی. یعنی: هر بر مصنوعاتځ اُک مهم غایه‌لری صانعنه باقار؛ اونځ کمالاتِ صنعتی و نقوشِ اُسماسنی و مرصعاتِ حکمتی و هدایایِ رحمتی، اونځ نظرینه عرض ایتمک و جمال و کمالنه بر آیینه اولمقدر، بیلدم. شو غایه خیلی زمان بڭا کافی گلدی. سوڭره صنعت و ایجادِ اُشیاده کی حیرت‌اُنکیز فعالیت ایچنده، غایت درجه‌ده سرعتی تغیر و تبدیلده کی معجزاتِ قدرت و شئوناتِ ربوبیت گوروندی. او وقت بو غایه دخی کافی گلمه‌مگه باشلادی. بلکه شو غایه قدر بیوک بر مقتضی و داعی دخی لازمدر بیلدم. ایشته او وقت، شو ایکنجی رمزه کی مقتضیلر و گله‌جک اِشارت‌لرده کی غایه‌لر گوستریلدی. و یقیناً بڭا بیلدیرلدی که: "کائناتده کی قدرتځ فعالیت و سیر و سیلانِ اُشیا او قدر معنیداردر که؛ او فعالیت ایله صانع حکیم، انواعِ کائناتی

قونوشدیرییور. "گویا گوکلرک و زمینک متحرک موجودلری و حرکتلری، اونلرک او قونوشمالرنده کی کلمهلردر و تحرک ایسه بر تکلّمدر. دیمک فعالیتدن گلن حرکات و زوال، بر تکلّمات تسبیحیهدر. و کائناتده کی فعالیت دخی کائناتک و انواعنک سسزجه بر قونوشماسی و قونوشدیرماسیدر.

اوجنجی رمز: اشیا زوال و عدمه گیتیمیور، بلکه دائره قدرتن دائره علمه گچیور؛ عالم شهادتن، عالم غیبه گیدیور؛ عالم تغیر و فنادن، عالم نوره، بقایه متوجه اولویور. حقیقت نقطه نظرده اشیاده کی جمال و کمال؛ اسماء الهیهیه عائددر و اونلرک نقوش و جلوهلیدر. مادام او اسماء باقیدرلر و جلوهلری دائمیدر؛ البته نقشلری تجدد ایدر، تازهلیر، گوزللشیر. عدمه و فنایه گیتیمیور؛ بلکه یالکز اعتباری تعینلری دگیشیر و مدار حسن و جمال و مظهر فیض و کمال اولان حقیقتلری و ماهیتلری و هویت مثالیهلری باقیدرلر. ذیروح اولمیانلر، طوغریدن طوغرییه اونلرده کی حسن و جمال اسماء الهیهیه عائددر، شرف اونلردهر، مدح اونلرک حسابنه گچر، گوزللك اونلرکدر، محبت اونلره گیدر. او آیینلرک دگیشمه سیله اونلره بر ضرر ایراث ایتمز. اگر ذیروح ایسه، ذوی العقولدن دگلسه، اونلرک زوال و فراقی، بر عدم و فنا دگل؛ بلکه وجود جسمانیدن و وظیفه حیاتک دغدغه سندن قورتولوب، قزاندقلری وظیفه نك ثمرهلرینی باقی اولان ارواحلرینه دور ایدرهک؛ اونلرک او ارواح باقیهلری دخی برر اسماء الهیهیه استناد ایدرهک دوام ایدر، بلکه کندینه لایق بر سعادتیه گیدر. اگر او ذیروحلر ذوی العقولدن ایسه؛ ذاتا سعادت ابدیهیه و مادی و معنوی کمالاته مدار اولان عالم بقایه و او صانع حکیمک دنیادن داها گوزل، داها نورانی اولان عالم برزخ، عالم مثال، عالم ارواح گبی دیگر منزلرینه، باشقه مملکتلرینه بر سیر و سفردر؛ بر موت و عدم و زوال و فراق دگل، بلکه کمالاته قاووشمقدر.

الحاصل: مادام صانعِ ذو الجلال وادد و باقیدر و صفات و اُسماسی دائمی و سرمدیدرلر؛ اَلْبته او اُسمانك جلوه‌لری و نقشلری، بر معنوی بقا ایچنده تجدد ایدر؛ تخریب و فنا، اِعدام و زوال دگلدردر. معلومدر که انسان اِنسانیت جهتيله اَكْثر موجوداتله علاقه‌داردر. اونلرْك سعادترليله متلذذ و هلاكتريله متألّمدر. خصوصًا ذی‌حیات ايله و بِالْخاصّه نوعِ بشرله و بِالْخاصّه سَوْدیگی و اِستحسان ایتدیگی اهلِ کمالك اَلاميله داها زیاده متألّم و سعادترليله داها زیاده مسعود اولور. حتّی شفقتلی بر والده گبی، کندی سعادتنی و راحتنی، اونلرْك سعادتنی ایچون فدا ایدر.

ایشته هر مؤمن درجه‌سنة گوره، نورِ قرآن و سرّ اِمان ايله، بتون موجوداتك سعادترليله و بقالريله و هیچلکدن قورتولمالريله و قیمتدار مکتوباتِ ربّانیه اولمالريله مسعود اولاییلیر و دنیا قدر بر نور قرانه‌بیلیلیر. هرکس درجه‌سنة گوره بو نوردن اِستفاده ایدر. اَگر اهلِ ضلالت ايسه؛ کندی اَلَميله برابر، بتون موجوداتك هلاکتيله و فناسیله و ظاهری اِعداملريله، ذی‌روح ايسه اَلاملريله متألّم اولور. یعنی اونك کفری، اونك دنياسنه عدم طولدیرر، اونك باشنه بوشالتیر؛ داها جهنّمه گیتمه‌دن جهنّمه گیدر.

دردنجی رمز: چوق یرلرده دیدیگمز گبی، بر پادشاهك سلطان، خلیفه، حاکم، قوماندان گبی مختلف عنوانلر و صفتلردن نشئت ایدن مختلف آیری آیری دوائر تشکیلاتی اولدیغی گبی؛ جنابِ حَقّ اُسماءِ حسنی سنك حدّ و حسابه گلمز درلو درلو تجلیاتی واردر. مخلوقاتك تنوّعلری و اِختلافلری، او تجلیاتك تنوّعلرندن ایلری گلیبور. ایشته هر کمال و جمال صاحبی، فطرّة جمال و کمالنی گورمك و گوسترمك ایسته‌مسی سَرّنجه؛ او مختلف اُسماءِ دخی، دائمی و سرمدی اولدقلری ایچون، دائمی بر صورتده ذاتِ اَقْدَس حسابنه تظاهر ایستلر؛ یعنی نقشلرینی

گورمك ایستلر؛ یعنی کندی نقشلرینک آیینهلرنده جلوۀ جماللرینی و إنعکاسِ کماللرینی گورمك و گوسترمك ایستلر؛ یعنی کائنات کتابِ کبیرینی و موجوداتک مختلف مکتوباتنی آنّا فآنّا تازه لندیرمك؛ یعنی یگیدن یگهی یه معنیدار یازمق؛ یعنی بر تك صحیفه ده آیری آیری بیگلر مکتوباتی یازمق و هر بر مکتوبی، ذاتِ مقدّس و مسمّایِ اقدسک نظرِ شهودینه إظهار ایتمکله برابر؛ بتون ذی شعورک نظرِ مطالعه سنه گوسترمك و اوقوتدیرمق إقتضا ایدرلر. بو حقیقته إشارت ایدن شو حقیقتلی شعره باق:

کتابِ عالمک یاپراقلری، أنواع نامعدود
حروف ایله کلماتی دخی، أفراد نامحدود
یازیلمش دستگاهِ لوح محفوظِ حقیقته
مجسم لفظِ معنیداردر، عالمده هر موجود.

﴿تأملْ سَطُورَ الْكَائِنَاتِ فَإِنَّهَا مِنَ الْمَلَا الْأَعْلَى إِلَيْكَ رَسَائِلُ﴾

بشنجی رمز: ایکی نکته در.

برنجی نکته: مادام جنابِ حق وار، هر شی وار. مادام جنابِ واجب الوجوده إنتساب وار، هر شی ایچون بتون أشیا وار. چونکه واجب الوجوده نسبتله هر بر موجود، بتون موجوداته، وحدت سرّیله بر إرتباط پیدا ایدر. دیمک واجب الوجوده إنتسابینی بیلن ویا إنتسابی بیلینن هر بر موجود، سرّ وحدتله، واجب الوجوده منسوب بتون موجوداتله مناسبتدار اولور. دیمک هر بر شی، او إنتساب نقطه سنده حدسز أنوارِ وجوده مظهر اولاییلیر. فراقلر، زواللر، او نقطه ده یوقدر. بر آن سیّاله یاشامق، حدسز أنوارِ وجوده مداردر.

اگر او إنتساب اولمازسه و بیلینمزسه، حدسز فراقلره و زواللره و عدملره مظهر اولور. چونکه او حالده علاقه‌دار اولایله جگی هر بر موجوده قارشی بر فراقی و بر افتراقی و بر زوالی واردر. دیمک کندی شخصی وجودینه، حدسز عدملر و فراقلر یوکلنیر. بر میلیون سنه وجودده قالسه ده (إنتسابسز)؛ اُولکی نقطه‌سنده کی او إنتسابده کی بر آن یاشامق قدر اولاماز. اونک ایچون اهل حقیقت دیمشدر که: "بر آن سیّاله وجود منور، میلیون سنه بر وجود اُبتره مرجّحدر." یعنی: "وجود واجبه نسبت ایله بر آن وجود، نسبتسز میلیون سنه بر وجوده مرجّحدر." هم بو سر ایچوندر که، اهل تحقیق دیمشدر: "أنوار وجود ایسه واجب الوجودی طانیمقله‌در." یعنی: "او حالده کائنات، أنوار وجود ایچنده اولارق ملائکه و روحانیات و ذی‌شعورلر ایله طولو گورونور. اگر اونسز اولسه عدم ظلماتلری، فراق و زوال املری هر بر موجودی إحاطه ایدر. دنیا، او آدمک نظرنده بوش و خالی بر وحشتگاه صورتنده گورونور."

اوت ناصلکه بر آغاج میوه‌لرینک هر بریسی، آغاجک باشنده کی بتون میوه‌لره قارشی برر نسبتی وار و او نسبتله برر قارداشی، آرقداشی موجود اولدیغندن، اونلرک عددنجه عارضی وجودلری واردر. نه وقت او میوه آغاجک باشندن کسیلسه، هر بر میوه‌یه قارشی بر فراق و زوال حاصل اولور. هر بر میوه اونک ایچون معدوم حکمنده‌در. خارجی بر ظلمت عدم اوکّا حاصل اولویور. اوپله ده: قدرت اُحد صمدہ إنتساب نقطه‌سنده هر شی ایچون بتون اُشیا وار. اگر إنتساب اولمازسه، هر شی ایچون اُشیا عددنجه خارجی عدملر وار.

ایشته شو رمزدن، ایمانک عظمت انوارینه باق و ضلالتک دهشتلی ظلماتنی گور. دیمک ایمان، شو رمزده بیان ایدیلن حقیقت عالیّه نفس‌الأمریه‌نک عنوانیدر و ایمان ایله اوندن استفاده ایده‌بیلیر. اگر ایمان اولمازسه ناصلکه کور، صاغیر،

دیلَسز، عقلسز آدمه هر شی معدومدر؛ اویله ده ایمانسزه هر شی معدومدر، ظلماتلیدر.

ایکنجی نکته: دنیانک و اشیانک اوچ دانه یوزی وار.

برنجی یوزی: اَسْمَاءُ اِلْهِيَه يَه باقار، اونلرک آیینهلریدر. بو یوزه زوال و فراق و عدم گیرمز؛ بلکه تازه لنمک و تجدد وار.

ایکنجی یوزی: آخرته باقار، عالم بقایه نظر ایدر، اونک تارلاسی حکمنده در. بو یوزده باقی ثمرلر و میوهلر یتیشدیرمک وار؛ بقایه خدمت ایدر، فانی شیلری باقی حکمنه گتیرر. بو یوزده دخی موت و زوال دگل، بلکه حیات و بقا جلوه لری وار.

اوچنجی یوزی: فانیلره، یعنی بزله باقار که؛ فانیلرک و اهل هوساتک معشوقه سی و اهل شعورک تجارتگاهی و وظیفه دارلرک میدانِ امتحانلریدر. ایشته بو اوچنجی یوزنده کی فنا و زوال، موت و عدمک آجیلرینه و یاره لرینه مرهم ایچون او اوچنجی یوزک ایچ یوزنده کی بقا و حیات جلوه لری وار.

الحاصل: شو موجودات سیّاله، شو مخلوقات سیّاره، واجب الوجودک أنوارِ ایجاد و وجودینی تازه لندیرمک ایچون متحرک آیینهلر و دگیشن مظهرلدر.

ایکنجی مقام

بر مقدمه، بش اِشارتدر. مقدمه ایکی مبحثدر.

برنجی مبحث: بو گله جك بش إشارتده، شئونات ربوبیتی رصد ایتمك ایچون؛ برر سونوك، كوچك دوربین نوعندن برر تمثیل یازیله جق. بو تمثیللر؛ شئونات ربوبیتك حقیقتنی طوتاماز، إحاطه ایده مز، مقیاس اولاماز فقط باقدیره بیلیر. او گله جك تمثیلاتده و گچن رمزلرده، ذات اقدسك شئوناتنه مناسب اولمیان تعبیرات، تمثیلك قصورینه عائددر.

مثلا: لذت و سرور و ممنونیتك بزجه معلوم معنالر، شئونات مقدسه یی إفاده ایده مییور؛ فقط برر عنوان ملاحظه در، برر مرصاد تفکر در. هم دخی شو تمثیللر؛ محیط، عظیم بر قانون ربوبیتك كوچك بر مثالده اوجنی گوسترمکله، ربوبیتك شئوناتنده او قانونك حقیقتنی إثبات ایدیور. مثلا بر چیچك وجوددن گیدر، بیگلر وجود بیراقه رق او یله گیدر دینیلمش. اونگله عظیم بر قانون ربوبیتی گوستریور که؛ بتون بهار، بلکه بتون دنیاده کی موجوداتده بو قانون ربوبیت جریان ایدیور.

أوت خالق رحیم، بر قوشك تویلی لباسنی هانگی قانونله دگیشدیریور، تازه لندییریور؛ او صانع حکیم عین قانونله، هر سنه گره ارضك لباسنی تجدید ایدر. هم او عین قانونله، هر عصرده دنیانك شکلی تبدیل ایدر. هم عین قانونله، قیامت وقتنده کائناتك صورتنی تغییر ایدوب دگیشدیرر.

هم هانگی قانونله ذره یی، مولوی گبی تحریك ایدرسه؛ عین قانونله گره ارضی مجذوب و سماعه قالقان مولوی گبی دوندیریور و او قانون ایله عامللری بویله چویریور و منظومه شمسیه یی گردیریور.

هم هانگی قانونله سنك بدنكده کی حجیراتك ذره لرینی تازه لندییریور، تعمیر و تحلیل ایدیورسه، عین قانونله سنك باغکی هر سنه تجدید ایدر و هر موسمه

چوق دفعه تازه‌لندیرر. عین قانونله، زمین یوزینی هر بهار موسمنده تجدید ایدر، تازه بر پیچه اوستنه چکر.

هم او صانع قدیر، هانگی قانون حکمتله بر سینگی إحیا ایدر؛ عین قانونله شو او گمزده کی چنار آغاجنی هر بهارده إحیا ایدر و او قانونله گُرّه ارضی ینه او بهارده إحیا ایدر و عین قانونله حشرده مخلوقاتی ده إحیا ایدر. شو سرّه إشارة ﴿مَا خَلَقْكُمْ وَلَا بِعُكْمٍ إِلَّا كَنْفَسٍ وَاحِدَةٍ﴾ قرآن فرمان ایدر. و هکذا قیاس ایت. بونلر گگی چوق قوانین ربوبیت واردر که، ذره‌دن تا مجموع عالمه قدر جریان ایدیور.

ایشته فعالیت ربوبیتک ایچنده کی شو قانونلرک عظمتنه باق و گنیشلکنه دقت ایت و ایچنده کی سر وحدتی گور؛ هر بر قانون بر برهان وحدت اولدیغنی بیل. اوت شو چوق کثرتلی و چوق عظمتلی قانونلر، هر بری علم و اراده‌نک جلوه‌سی اولمقله برابر؛ هم واحد، هم محیط اولدیغی ایچون؛ صانعک وحدانیتنی و علم و اراده‌سنی غایت قطعی بر صورته اثبات ایدرلر. ایشه اکثر سوزلرده اکثر تمثیلات، بویله قانونلرک اوجلرینی برر جزئی مثال ایله گوسترمکله؛ مدّعاده، عین قانونک وجودینه اشارت ایدر. مادام تمثیل ایله قانونک تحققی گوستریلییور، برهان منطقی گگی یقینی بر صورته مدّعایی اثبات ایدر. دیمک سوزلرده کی اکثر تمثیللر؛ برر برهان یقینی، برر حجت قاطعه حکمنده‌در.

ایکنجی مبحث: اوننجی سوزک اوننجی حقیقتنده دینیلدیگی گگی، بر آغاجک نه قدر میوه‌لری و چیچکلری واردر؛ هر بر میوه‌نک، هر بر چیچکک او قدر غایه‌لری، حکمتلری واردر. و او حکمتلر اوج قسمدر. بر قسمی صانعه باقار، آسماسنک نقشلرینی گوسترر. بر قسمی ذی‌شعورله باقار که، اونلرک نظرلرنده

قیمتدار مکتوبات و معیندار کلماتدر. بر قسمی کندی نفسنه و حیاته و بقاسنه باقار و انسانه فائدهلی ایسه انسانک منفعتنه گوره حکمتلری واردر. ایشته هر بر موجودک بویله کثرتلی غایهلری بولوندیغنی بر وقت دوشونورکن، خاطرمه عربی طرزده و گلهجک بش إشارتک أساساته نوطه حکمنده اولارق، کلّی غایهله إشارت ایدن شو فقره لر گلمشدر:

﴿وَهَذِهِ الْمَوْجُودَاتُ الْجَلِيَّةُ مَظَاهِرُ سَيَّالَةٍ وَمَرَايَا جَوَّالَةٍ لِتَجَدُّ تَجَلِّيَّاتِ

أَنْوَارِ إِبْجَادِهِ سُبْحَانَهُ بِتَبَدُّلِ التَّعْيُنَاتِ الْإِعْتِبَارِيَّةِ﴾

﴿أَوَّلًا: مَعَ اسْتِحْفَافِ الْمَعَانِي الْجَمِيلَةِ وَالْهُوَيَّاتِ الْمِثَالِيَّةِ﴾

﴿وَثَانِيًا: مَعَ إِنْتَاجِ الْحَقَائِقِ الْغَيْبِيَّةِ وَالنُّسُوجِ اللَّوْحِيَّةِ﴾

﴿وَثَالِثًا: مَعَ نَشْرِ الثَّمَرَاتِ الْأُخْرَوِيَّةِ وَالْمَنَاظِرِ السَّرْمَدِيَّةِ﴾

﴿وَرَابِعًا: مَعَ إِعْلَانِ التَّسْبِيحَاتِ الرَّبَّانِيَّةِ وَإِظْهَارِ الْمُقْتَضَيَّاتِ

الْأَسْمَائِيَّةِ﴾

﴿وَخَامِسًا: لِظُهُورِ الشُّؤْنَاتِ السُّبْحَانِيَّةِ وَالْمَشَاهِدِ الْعِلْمِيَّةِ﴾

ایشته بو بش فقرهده، گلهجکده بحث ایدهجگمز إشارتک أساساتی وار. اوت هر بر موجود (خصوصًا ذی حیات اولانلرک) بش طبقه آیری آیری حکمتلری و غایهلری وار. ناصلکه میوهدار بر آغاج، بربرینک اوستنده کی دالری ثمره ویرر؛ اوپله ده: هر بر ذی حیاتک، بش طبقه مختلف غایهلری بولونور و حکمتلری وار.

ای انسان فانی! سنک جزئی بر چکردک حکمنده کی کندی حقیقتکی، میوهدار بر شجره باقیهیه إنقلاب ایتمه سنی و بش إشارتده گوستریلن اون طبقه

میوه‌لرینی و اون نوع غایه‌لرینی آلدە ایتمه‌سنی ایسترسه‌ك، حقیقی ایمانی آلدە ایت. یوقسه بتون اولردن محروم قالمقله برابر، او چكردك ایچنده صیقیشوب چورویه‌جكسك.

برنجی إشارت: ﴿فَآوَلَا: بَتَبَدَّلِ التَّعِينَاتِ الْإِعْتِبَارِيَّةِ مَعَ إِسْتِحْفَازِ

الْمَعَانِي الْجَمِيلَةِ وَ الْهُوَيَّاتِ الْمِثَالِيَّةِ﴾ فقره‌سی إفاده ایدیور که: بر موجود وجوددن گیتدکدن صوگره، ظاهرًا کندسی عدمه، فنایه گیدر؛ فقط إفاده ایتدیگی معنالر باقی قالیر، محفوظ اولور. هویت مثالیه‌سی و صورتی و ماهیتی دخی عالم مثالده و عالم مثالک نمونه‌لری اولان ألواح محفوظه‌ده و ألواح محفوظه‌نک نمونه‌لری اولان قوّه حافظه‌لرده قالیر. دیمک بر وجودِ صوری غیب ایدر، یوزر وجودِ معنوی و علمی قزانیر. مثلاً: ناصلکه بر صحیفه‌نک طبعنه مدار اولان مطبعه حروفاته بر وضعیت و بر ترتیب ویریلیر و بر صحیفه‌نک طبعنه مدار اولور؛ و او صحیفه ایسه صورتی و هویتی، باصیلان متعدّد یاپراقلره ویروب و معنالرینی چوق عقللره نشر ایتدکدن صوگره او مطبعه حروفاتنک وضعیتی و ترتیبی ده دگیشدیریلیر. چونکه داها اوکا لزوم قالمادی، هم باشقه صحیفه‌لرک طبعی لازم گلییور. ایشته عیناً بونک گبی، شو موجوداتِ أرضیه خصوصاً نباتیه، قلم قدرِ إلهی اونلره بر ترتیب، بر وضعیت ویرر؛ بهار صحیفه‌سنده قدرت اونلری ایجاد ایدر و گوزل معنالرینی إفاده ایدره‌ك، صورتلری و هویتلری عالم مثال گبی عالم غیبک دفترینه گچدکلری ایچون، حکمت إقتضا ایدیور که؛ او وضعیت دگیشسین، تا یگی گله‌جک دیگر بهار صحیفه‌سی یازیلسین، اونلر دخی معنالرینی إفاده ایتسینلر.

ایکنجی إشارت: ﴿وَ ثَانِيًا: مَعَ إِنْتَاجِ الْحَقَائِقِ الْغَيْبِيَّةِ وَ النُّسُوجِ

الْلُّوْحِيَّةِ﴾ بو فقره إشارت ایدر که: هر بر شی (جزئی اولسون کلّی اولسون)

وجوددن گیتدکدن صوڭره (خصوصًا ذی حیات اولسه) چوق حقائق غیبیه نتیجه ویرمکله برابر؛ عالم مثالک دفترلرنده اولان لوح مثالی اوستنده، أطوار حیاتی عددنجه صورتلری بیراقوب، او صورتلردن، معنیدار اولان و مقدّرات حیاتییه دینیلن سرگذشت حیاتییهلری یازیلیر و روحانیاته بر مطالعه گاه اولور. ناصلکه مثلاً بر چیچک وجوددن گیدر، فقط یوزر تخمچقیرینی و تخمچقیرده ماهیتی وجودده بیراقمقله برابر؛ کوچک ألواح محفوظهده و ألواح محفوظهک کوچک نمونهلری اولان حافظه لرده بیگلر صورتی بیراقوب، ذی شعورله أطوار حیاتییه إفاده ایتدیگی تسییحات ربّانییه و نقوش اسمائییهی اوقوتدیرر، صوڭره گیدر. اوپله ده: یر یوزینک صاقسیسندگوزل مصنوعاتله منقش اولان بهار موسمی، بر چیچکدر؛ ظاهرًا زوال بولور، عدمه گیدر، فقط اونک تخملری عددنجه إفاده ایتدکلری حقائق غیبیه و چیچکلری عددنجه نشر ایتدیگی هویت مثالییه و موجوداتی عددنجه گوستردکلری حکمت ربّانییهی کندینه بدل اولارق وجودده بیراقوب صوڭره بزدن صاقلانیر. هم او گیدن بهارک آرقداشلری اولان سائر بهارلره یر بوشالتیر، تا اونلر گلوب وظیفه گورسونلر. دیمک او بهار، ظاهری بر وجودی چیقاریر؛ معنّا ییک وجود گیه ر.

اوچنجی إشارت: ﴿وَالثَّالِثُ: مَعَ نَشْرِ الثَّمَرَاتِ الْآخِرَوِيَّةِ وَالْمَنَاطِرِ

السَّرْمَدِيَّةِ﴾ فقره سی إفاده ایدیور که: دنیا بر دستگاه و بر مزرعه در، آخرت بازارینه مناسب اولان محصولاتی یتیشدیرر. چوق سوزلرده إثبات ایتمشز: ناصلکه جنّ و انسک عمللری آخرت بازارینه گوندریلیور. اوپله ده: دنیانک سائر موجوداتی دخی، آخرت حسابنه چوق وظیفه لر گوروپورلر و چوق محصولات یتیشدیریورلر. بلکه کُرّه ارض، اونلر ایچون گزیور؛ بلکه دینیه بیلیر که: "اونک ایچوندیر." بو

سفینه ربّانیه، یگرمی درت پیک سنه لک بر مسافه یی بر سنه ده گچوب، میدانِ حشرک اُطرفنده دونویور. مثلاً اهلِ جنت، البته آرزو ایدرلر که، دنیا ماجرالرینی تخطر ایتسینلر و بربرینه نقل ایتسینلر؛ بلکه او ماجرالرک لوحه لرینی و مثالرینی گورمگی چوق مراق ایدرلر. البته سینه ما پرده لرنده گورمک گبی؛ او لوحه لری، او وقعه لری مشاهده ایتسه لر چوق متلذذ اولورلر. مادام او یله در، هر حاله دار لذت و منزل سعادت اولان دارِ جنتده، ﴿عَلَى سُرُرٍ مُّتَقَابِلِینَ﴾ اِشارتیه؛ سرمدی منظره لرده، دنیوی ماجرالرک محاوره سی و دنیوی حادثاتک منظره لری جنتده بولونه جقدر.

ایشته بو گوزل موجوداتک بر آن گورونمه سیله غائب اولماسی و بربری آرقه سندن گلوب گچمه سی، مناظرِ سرمدیه یی تشکیل ایتمک ایچون، بر فابریقه دستگاه لری حکمنده گورونویور. مثلاً: ناصلکه اهلِ مدنیت، فانی وضعیتلره بر نوع بقا ویرمک و اهلِ اِستقباله یادگار بیراقمق ایچون؛ گوزل ویا غریب وضعیتلرک صورتلرینی آلوب، سینه ما پرده لرله اِستقباله هدیّه ایدیور، زمانِ ماضی یی زمانِ حاله و اِستقباله گوستریور و درج ایدیورلر. عیناً او یله ده: شو موجوداتِ بهاریه و دنیویه ده قیصه بر حیات گچیردکدن صوگره، اولرک صانعِ حکیمی عالم بقایه عائد غایه لرینی او عالمه قید ایتمکله برابر عالم اُبدیده، سرمدی منظره لرده اولرک اُطوار حیاتلرنده گوردکلری وظائفِ حیاتیه یی و معجزاتِ سبحانیه یی، مناظرِ سرمدیه ده قید ایتمک، مقتضایِ اِسْمِ حکیم و رحیم و ودوددر.

دردنجی اِشارت: ﴿وَرَابِعًا: مَعَ اِغْلَانِ التَّسْبِيحَاتِ الرَّبَّانِيَّةِ وَ اِظْهَارِ

الْمُقْتَضِيَّاتِ الْأَسْمَائِيَّةِ﴾ فقره سی إفاده ایدیور که: موجوداتِ اُطوارِ حیاتیه، متعدّد انواعِ تسبیحاتِ ربّانیه یی یاپیور. هم اَسْمَاءِ اِلهیه نك اِقتضا و اِستلزام ایتدکلری

حالاتی گوستریور که، مثلاً: رحیم اسمی شفقت ایتمک ایستر، رزاق اسمی رزق ویرمک إقتضا ایدر، لطیف اسمی لطف ایتمک إستلزام ایدر و هکذا بتون اُسمانک برر برر مقتضاسی واردر. ایشته هر بر ذی حیات حیاتیله و وجودیله او اُسمانک مقتضاسنی گوسترمکله برابر، جهازاتی عددنجه صانع حکیمه تسبیحات یاپیورلر. مثلاً: ناصلکه بر انسان گوزل میوهلر یر، او میوهلر معده سنده طاغیلیر، اُریر، ظاهراً محو اولور؛ فقط آغزندن، معده سندن باشقه بتون حجیرات بدنیله ده فعالیتکارانه بر لذت، بر ذوق ویرمکله برابر، اقطار بدنده کی وجودی و حیاتی بسله مک و إدامه حیات ایتمک گبی پک چوق حکمتلرک وجودینه مدار اولویور. او طعام کنديسی ده وجود نباتیدن حیاتِ إنسانیه طبقه سنه چیقیور، ترقی ایدیور.

عیناً او یله ده: شو موجودات زوال پرده سنده صاقلاندقلى وقت؛ اونلرک یرنده هر بریسک پک چوق تسبیحاتی باقى قالمقله برابر، پک چوق اُسماءِ إلهیه نك ده نقوشلرینی و مقتضیاتنی او اُسمانک اُلرینه بیراقیر. یعنی بر وجود باقیه یه تودیع ایدرلر، او یله گیدرلر. عجباً فانی و موقت بر وجودک گیتمه سیله اونک یرینه بر نوع بقایه مظهر بیگلر وجود قالسه؛ دینیلیر می که، اوکا یازیق اولدی و یاخود عبث اولدی و یاخود شو سَوملی مخلوق نه دن گیتدی.. شکوا ایدیله بیلیر می؟ بلکه اونک حَقّنده کی رحمت، حکمت، محبّت او یله إقتضا ایدیورلر و او یله اولمق گرکدر. یوقسه بر تک ضرر کلمه مک ایچون، بیگلر منفعتی ترک ایتمک لازم گلیر که؛ او حالده بیگلر ضرر اولور. دیمک رحیم، حکیم و ودود اِسملری؛ زواله و فراقه معارض دگلر، بلکه إستلزام ایدوب إقتضا ایدیورلر.

بشنجی إشارت: ﴿وَخَامِسًا: لِيُظْهَرِ الشُّؤْنَاتِ السُّبْحَانِيَّةِ وَ الْمَشَاهِدِ

الْعِلْمِيَّةُ فقره سی إفاده ایدیور که: "موجودات (خصوصاً ذی حیات اولانلر) وجود صوریدن گیتدکدن صوگره باقی چوق شیلری بیراقیرلر، اوילה گیدرلر." ایکنجی رمزده بیان ایدیلدیگی گبی، ذات واجب الوجودک قدسیت و إستغناء کمالنه موافق بر طرزده و اوکا لایق بر صورتده؛ حدسز بر محبت، نهایتسز بر شفقت، غایتسز بر إفتخار، (تعبیری جائز ایسه) مقدّس حدسز بر ممنونیت، بر سَونج، (تعبیرده خطا اولماسین) حدسز بر لذّت مقدّسه، بر فرح منزّه شئونات ربوبیتنده بولونور که؛ اولنرک آثاری بالمشاهده گورونویور. ایشته او شئونات، إقتضا ایتدکلری حیرت نما فعالیت ایچنده، موجودات تبدیل و تغییر ایله، زوال و فنا ایچنده سرعتله سَوق ایدیلیور.. متمادیا عالم شهادتدن عالم غیبه گوندریلیور. و او شئوناتک جلوهلری آلتنده مخلوقات؛ دائمی بر سیر و سیلان، بر حرکت و جولان ایچنده چالقانمقده و أهل غفلتک قولاقلرینه واولیاء فراق و زوالی و أهل هدايتک سمعنه ولوله ذکر و تسبیحی طاغیتمقده درلر. بو سرّه بناء هر بر موجود واجب الوجودک باقی شئوناتک تظاهرینه باقی برر مدار اولاجق معنالری، کیفیتلری، حالتلری وجودده بیراقوب اويله گیدیورلر. هم او موجود، بتون مدّت حیاتنده گچیردیگی أطوار و أحوالی، علم ازلینک عنوانلری اولان إمام مبین، کتاب مبین، لوح محفوظ گبی وجود علمی دائره لرنده وجود خارجیسینی تمثیل ایدن مفصل بر وجود دخی بیراقوب اويله گیدرلر. دیمک هر فانی؛ بر وجودی ترک ایدر، بیگلر باقی وجودلری قزانیر، قزاندریر. مثلاً: ناصلکه خارق العاده بر فابریقه ماکینه سنه عادی بعض مادهلر آتیلیر؛ ایچنده یانارلر، ظاهرًا محو اولور؛ فقط او فابریقه نك انبیقلرنده چوق قیمتدار کیمیا مادهلری و أدویهلر ترثب ایدر. هم اونک قوتیله و بخاریله او فابریقه نك چرخلری دونر؛ بر طرفدن قوماشلری طوقوماسنه، بر قسمی کتاب طبعنه، بر قسمی ده شکر گبی باشقه قیمتدار شیلری إعمال ایتمه سنه مدار اولویور و هکذا... دیمک او عادی مادهلرک یانماسیله و ظاهرًا محو اولماسیله،

بیگلر شیلر وجود بولویور. دیمک عادی بر وجود گیدر، عالی چوق وجودلری
 اراثیت بیراقیر. ایشته شو حالد، او عادی مادهیه یازیق اولدی دینیلیر می؟ فابریقه
 صاحبی نه دن اوکا آجیمادی، یاندیردی؛ او سومیلی مادهلری نحو ایتدی، شکایت
 ایدیلیر می؟

عیناً اویله ده **﴿وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْأَعْلٰی﴾** خالق حکیم و رحیم و ودود مقتضای

رحمت و حکمت و ودودیت اولارق، کائنات فابریقه سنه حرکت ویریور؛ هر بر
 وجود فانی پی چوق باقی وجودلره چکرک یاپار، مقاصد ربّانیه سنه مدار ایدر،
 شئونات سبحانیه سنه مظهر قیلار، قلم قدرینه مرکب ایتخا ایدر و قدرتک
 طوقوماسنه بر مکیک یاپار و داها بیلمدیگمز پک چوق غایات غالیه و مقاصد
 عالیه ایچون، کندی فعالیت قدرتیله کائناتی فعالیتیه گتیرر. ذراتی جولانه،
 موجوداتی سیرانه، حیواناتی سیلانه، سیاراتی دورانه گتیرر، کائناتی قونوشدیرر؛
 آیاتی اوکا سسسز سویلتدیرر و اوکا یازدیرر. و مخلوقات ارضیه پی ربوبیتی
 نقطه سنده، هوایی امر و اراده سنه بر نوع عرش و نور عنصرینی علم و حکمتنه
 دیگر بر عرش و صوی احسان و رحمتنه باشقه بر عرش و طوپراغی حفظ و
 احیاسنه بر چشید عرش یاپمش. او عرشلردن اوچنی، مخلوقات ارضیه
 اوستنده گزدریریور.

قطعاً بیل که: بو بش رمزده و بش ایشارته گوستریلن پارلاق حقیقت
 عالیه، نور قرآن ایله گورونور و ایمانک قوتیله صاحب اولونه بیلیر. یوقسه او
 حقیقت باقیه یرینه، غایت مداهش بر ظلمات گچر. اهل ضلالت ایچون دنیا،
 فراقلر و زواللر ایله طولو و عدملر ایله مالمالدر. کائنات، اونک ایچون معنوی
 بر جهنم حکمنه گچر. هر شی اونک ایچون آنی بر وجود ایله، حدسز بر عدم
 احاطه ایدیور. بتون ماضی و مستقبل، ظلمات عدمله ملودر؛ یالکز قیصه جق

بر زمانِ حالده، بر حزين نور وجود بولا بيلير. فقط سرّ قرآن و نور ايمان ايله،
 ازلدن ابدہ قدر بر نور وجود گورونور؛ اوڭا علاقه دار اولور و اونڭله سعادت
 ابدیه سنی تأمین ايدر.

الحاصل: بر شاعرِ مصرينك طرزنده ديزز:

دریا اولونجه نَفَس
 پاره لنجه قفس
 تا کسيلنجه بو سس
 چاغيريم: یا حق! یا موجود! یا حی! یا معبود!
 یا حکیم! یا مقصود! یا رحیم! یا ودود!..

و باغیره رق دیرم:

﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِينُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ صَادِقُ الْوَعْدِ الْأَمِينُ﴾

و ایمان ایدهرک اثبات ایدرم:

﴿إِنَّ الْبَعْثَ بَعْدَ الْمَوْتِ حَقٌّ وَالْجَنَّةَ حَقٌّ وَالنَّارَ حَقٌّ وَإِنَّ السَّعَادَةَ
 الْأَبَدِيَّةَ حَقٌّ وَإِنَّ اللَّهَ رَحِيمٌ حَكِيمٌ وَدُودٌ وَإِنَّ الرَّحْمَةَ وَالْحِكْمَةَ وَالْمَحَبَّةَ
 مُحِيطَةً بِجَمِيعِ الْأَشْيَاءِ وَشُؤْنَاتِهَا﴾

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَيْنَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَيْنَا اللَّهُ لَقَدْ
 جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا﴾

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَاةً تَكُونُ لَكَ رِضَاءً وَلِحَقِّهِ آدَاءً وَعَلَى آلِهِ
وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ آمِينَ. وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. سُبْحَانَ مَنْ جَعَلَ حَقِيقَةَ
أَرْضِهِ، مَشْهَرِ صَنْعَتِهِ، مَحْشَرَ خَلْقَتِهِ، مَظْهَرَ قُدْرَتِهِ، مَدَارَ حِكْمَتِهِ، مَرْهَرَ رَحْمَتِهِ،
مَرْزَعَ جَنَّتِهِ، مَمَرَّ الْمَخْلُوقَاتِ، مَسِيلَ الْمَوْجُودَاتِ، مَكِيلَ الْمَصْنُوعَاتِ،
فَمَرْزِينَ الْحَيَوَانَاتِ، مُنْقَشِ الطُّيُورَاتِ، مُثْمِرِ الشَّجَرَاتِ، مُرْهَرِ النَّبَاتَاتِ،
مُعْجَزَاتِ عِلْمِهِ خَوَارِقِ صُنْعِهِ، هَدَايَاءُ جُودِهِ، بَرَاهِينُ لُطْفِهِ، دَلَائِلُ الْوَحْدَةِ،
لَطَائِفُ الْحِكْمَةِ، شَوَاهِدُ الرَّحْمَةِ، تَبَسُّمُ الْأَزْهَارِ مِنْ زِينَةِ الْأَثْمَارِ، تَسْجُعُ
الْأَطْيَارِ فِي نَسْمَةِ الْأَسْحَارِ، تَهْرُجُ الْأَمْطَارِ عَلَى خُدُودِ الْأَزْهَارِ، تَزِينُ الْأَزْهَارِ،
تَبْجُجُ الْأَثْمَارِ فِي هَذِهِ الْجَنَانِ، تَرْحُمُ الْوَالِدَاتِ عَلَى الْأَطْفَالِ الصِّغَارِ فِي كُلِّ
الْحَيَوَانَاتِ وَالْإِنْسَانِ، تَعْرِفُ وَدُودِ، تَوَدُّدُ رَحْمَانٍ، تَرْحُمُ حَنَّانٍ تَحْنُنُ مَنَّانٍ
لِلْجِنِّ وَالْإِنْسَانِ وَالرُّوحِ وَالْحَيَوَانِ وَالْمَلَكِ وَالْجَانِّ﴾

یگر می آلتنجی سوز

قدر رساله سی

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنْزِلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ﴾

﴿وَكُلُّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ﴾

(قدر ایله جزءِ اختیار، ایکی مسئلهٔ مهمه در. اوکا دائر

درت مبحث ایچنده بر قاج سرلرینی آچمه چالیشه جغز.)

برنجی مبحث: قدر و جزءِ اختیار، اسلامیتک و ایمانک نهایت حدودینی
گوسترن، حالی و وجدانی بر ایمانک جزءلرنددر. یوقسه علمی و نظری دگلردر.
یعنی مؤمن هر شیئی، حتی فعلی، نفسی جنابِ حقّه ویره ویره، تا نهایتده تکلیف
و مسئولیتدن قورتولماق ایچون "جزءِ اختیار" اوکته چیقیور. اوکا "مسئول و
مکلفسک" دیر. صوگره، اوندن صدور ایدن اییلکلر و کمالات ایله مغرور اولماق
ایچون، "قدر" قارشیسنه گلیور. دیر: "حدیثی بیل، یاپان سن دگلسک." اوت
قدر، جزءِ اختیار؛ ایمان و اسلامیتک نهایت مراتبنده.. قدر، نفسی غروردن و
جزءِ اختیار، عدم مسئولیتدن قورتارمق ایچونددر که، مسائل ایمانییه گیرمشلر.
یوقسه متمرد نفوس اماره‌نک ایشلدکلری سیئاتنک مسئولیتدن کندیلرینی قورتارمق
ایچون قدره یاپیشمق و اونلره انعام اولونان محاسنله افتخار ایتمک، غرورلانمق،

جزءِ اختیارِ یہ استناد ایتمک؛ بتون بتون سرّ قدره و حکمتِ جزءِ اختیارِ یہ
ضد بر حرکتہ سببیت و یرن علمی مسئلہ لر دگلدر.

أوت، معنًا ترقی ایتمه ین عوام ایچنده قدرک جای استعمالی وار. فقط او ده
ماضیات و مصائبده در که، یأسک و حزنک علاجیدر. یوقسه معاصی و
استقبالیاتده دگلدر که، سفاهته و عطالته سبب اولسون.

دیمک قدر مسئله سی، تکلیف و مسئولیتدن قورتارمق ایچون دگل، بلکه فخر
و غروردن قورتارمق ایچوندر که، ایمانه گیرمش. جزءِ اختیارِ، سیئاته مرجع اولمق
ایچوندر که، عقیده یه داخل اولمش. یوقسه محاسنه مصدر اولارق تفرعن ایتمک
ایچون دگلدر.

أوت قرآنک دیدیگی گی، انسان سیئاتندن تمامًا مسئولدر. چونکه سیئاتی
ایسته ین اودر. سیئات تخریبات نوعندن اولدیغی ایچون، انسان بر سیئه ایله چوق
تخریبات یاپاییلیر. مدھش بر جزایه کسبِ استحقاق ایدر. بر کبریت ایله بر أوی
یاقمق گی. فقط حسناتده افتخاره حقّی یوقدر. اونده اونک حقّی پک آذر.
چونکه حسناتی ایسته ین، إقتضا ایدن رحمتِ إلهیه و ایجاد ایدن قدرتِ ربّانیه در.
سؤال و جواب، داعی و سبب، ایکسی ده حقدندر. انسان یالکز دعا ایله،
ایمان ایله، شعور ایله، رضا ایله اونلره صاحب اولور. فقط سیئاتی ایسته ین، نفسِ
إنسانیه در (یا استعداد ایله، یا اختیار ایله). ناصلکه بیاض، گوزل گونشک
ضیاسندن بعض ماده لر سیاهلق و تعفن آلیر. او سیاهلق، اونک استعدادینه
عائدر. فقط او سیئاتی، چوق مصالحی تضمّن ایدن بر قانونِ إلهی ایله ایجاد
ایدن ینه حقدر. دیمک سببیت و سؤال نفسدندر که، مسئولیتی او چکر. حقّه
عائد اولان خلق و ایجاد ایسه، داها باشقه گوزل نتیجه و میوه لری اولدیغی ایچون

گوزلدِر، خیردر. ایشته شو سردندر که: کسبِ شر، شردر؛ خلقِ شر، شر، دگلدر. ناصلکه پک چوق مصالحی تضمّن ایدن بر یاغموردن ضرر گورن تنبل بر آدم دییه مز: "یاغمور رحمت دگل." اوت خلق و ایجادده بر شرّ جزئی ايله برابر خیر کثیر واردر. بر شرّ جزئی ایچون خیر کثیری ترک ایتمک، شرّ کثیر اولور. اونک ایچون او شرّ جزئی، خیر حکمنه گچر. ایجادِ ایلیده شر و چرکینلک یوقدر. بلکه، عبدک کسبنه و إستعدادینه عائددر.

هم ناصل قدرِ اِلهی، نتیجه و میوه لر إعتباریله شردن و چرکینلکدن منزهدر. اویله ده: علّت و سبب إعتباریله دخی، ظلمدن و قبحدن مقدّسدر. چونکه قدر، حقیقی علّتلره باقار، عدالت ایدر. انسانلر ظاهری گوردکلری علّتلره، حکملرینی بنا ایدر؛ قدرک عین عدالتنده ظلمه دوشرلر. مثلاً: حاکم سنی سرقتله محکوم ایدوب چپس ایتدی. حالبوکه سن سارق دگلکښ. فقط کیمسه بیلمز گیزی بر قتلک وار. ایشته قدرِ اِلهی دخی سنی او چپس ايله محکوم ایتمش. فقط قدر، او گیزی قتلک ایچون محکوم ایدوب عدالت ایتمش. حاکم ایسه، سن اوندن معصوم اولدیغک سرقتنه بناءً محکوم ایتدیگی ایچون ظلم ایتمشدر. ایشته شیء واحده ایکی جهتله قدر و ایجادِ اِلهینک عدالتی و انسان کسبنک ظلمی گوروندیگی گبی، باشقه شیلری بوکا قیاس ایت. دیمک قدر و ایجادِ اِلهی؛ مبدأ و منتها، أصل و فرع، علّت و نتیجه لر إعتباریله شردن و قبحدن و ظلمدن منزهدر.

اگر دینلسه: "مادام جزء إختیارینک ایجاده قابلیتی یوق. بر أمرِ إعتباری حکمنده اولان کسبدن باشقه انسانک اَلنده بر شی بولونمیور. ناصل اولویور که، قرآن معجز البیانده، خالقِ سماوات و أرضه قارشى، انسانه عاصی و دشمن وضعیتی ویریلمش. خالقِ أرض و سماوات، اوندن عظیم شکایتلر ایدیور. او

عاصی إنسانه قارشى عبد مؤمنه يارديم ايچون كنديني و ملائكه سنى تحشيد ايدويور. اوڭا عظيم بر اُهميت ويرويور."

الجواب: چونكه كفر و عصيان و سيئه، تخريدر، عدمدر. حالبوكه عظيم تخرييات و حدسز عدملر، بر تك امر اعتباري يه و عدمي يه ترتب ايدوبيلير. ناصلكه بر عظيم سفينه نك دومنجيسى، وظيفه سنك عدم ايفاسيله، سفينه غرق اولوب بتون خدمه لرك نتيجه سعيلى ابطال اولور. بتون او تخرييات، بر عدمه ترتب ايدويور. اويله ده: كفر و معصيت، عدم و تخریب نوعدن اولديغي ايچون، جزء اختياري بر امر اعتباري ايله اونلري تحريك ايدوب مدھش نتائجه سببيت ويره بيلير. زيرا كفر، چندان بر سيئه در. فقط، بتون كائنائى قيمتسزلكه و عبثيله تحقير و دلائل وحدانيتي گوسترن بتون موجوداتى تكذيب و بتون تجليات اسماي تزيف اولديغندن، بتون كائنائى و موجودات و اسماء الهيه نامنه جناب حق كافردين شديد شكائيت و دهشتلى تهديدات ايتمك؛ عين حكمتدر و ابدى عذاب ويرمك، عين عدالتدر. مادام انسان، كفر و عصيانله تخرييات طرفنه گيديور. آز بر خدمتله پك چوق ايشلري ياپار. اونك ايچون اهل ايمان، اونلره قارشى جناب حق عنايت عظيمه محتاجدر. چونكه اون قوتلى آدم، بر اوڭ محافظه سنى و تعميراتنى درعهده ايتسه، هايلاز بر چوجغك او خانه يه آتش ويرمگه چاليشمه سنه قارشى، او چوجغك وليسنه، بلكه پادشاهنه مراجعته، يالوارمغه مجبور اولماسى گي؛ مؤمنلرك ده، بويله ادبىز اهل عصيانه قارشى طيانمق ايچون جناب حق چوق عنايتنه محتاجدرلر.

الحاصل: اگر قدر و جزء اختياريدن بحث ايدن آدم، اهل حضور و كمال ايمان صاحبي ايسه، كائنائى و نفسنى جناب حق ويرر، اونك تصرفنده بيلير. او وقت حقى وار، قدردن و جزء اختياريدن بحث ايتسين. چونكه مادام نفسنى و

هر شیئی جنابِ حقدن بیلیر، او وقت جزءِ اختیارِ یه إستناد ایدهرک مسئولیتی درعهده ایدر. سیئاته مرجعیتی قبول ایدوب، ربّنی تقدیس ایدر. دائرهٔ عبودیتده قالبوب، تکلیفِ إلهیه‌ی ذمتنه آلیر. هم‌کندندن صدور ایدن کمالات و حسنات ایلّه غرورلانمه‌مق ایچون قدره باقار، فخر یرینه شکر ایدر. باشنه گلن مصیبتلرده قدری گورور، صبر ایدر. اگر قدر و جزءِ اختیاریدن بحث ایدن آدم، اهلِ غفلت ايسه؛ او وقت قدردن و جزءِ اختیاریدن بحثه حقی یوقدر. چونکه نفسِ اماره‌سی، غفلت و یا ضلالت سائقه‌سیله کائناتی أسبابه و یروب، اللهک مالنی اونلره تقسیم ایدر، کندینی ده کندینه تملیک ایدر. فعلنی کندینه و أسبابه ویرر. مسئولیتی و قصوری قدره حواله ایدر. او وقت، نهایتده جنابِ حقّه و یریله‌جک اولان جزءِ اختیارِ و اُک نهایتده مدارِ نظر اولاجق اولان قدر بحثی معنا سزدر. یالکز، بتون بتون اونلرک حکمتنه ضد و مسئولیتدن قورتولق ایچون بر دسیسهٔ نفسیه‌در.

ایکنجی مبحث: اهلِ علمه مخصوص، (حاشیه) اینجه بر تدقیقِ علمیدر.

اگر دیسه‌ک: "قدر ایلّه جزءِ اختیارِ، ناصل توفیق ایدیله‌بیلیر؟"

الجواب: یدی وجهله...

برنجیسی: البته کائناتک إنتظام و میزان لسانیلّه حکمت و عدالتنه شهادت ایتدیگی بر عادلِ حکیم، انسان ایچون مدارِ ثواب و عقاب اولاجق، ماهیتی مجهول بر جزءِ اختیارِ ویرمشددر. او عادلِ حکیمک پک چوق حکمتنی

(حاشیه): بو ایکنجی مبحث، اُک درین و اُک مشکل بر سرّ قدر مسئله‌سیدر. بتون علماءِ محققینه اُک اُهمیتی و مناظره‌لی بر مسئلهٔ عقائدِ کلامیه‌در. رسالهٔ النور تام حلّ ایتمش.

بیلمدیگمز گپی، شو جزء اختیارینك قدرله ناصل توفیق ایدیلدیگنی بیلمدیگمز، اولمامسنه دلالت ایتمز.

ایکنجیسی: بالضروره هرکس کندیسنده بر اختیار حس ایدر. او اختیارك وجودینی وجداناً بیلیر. موجوداتك ماهیتنی بیلکم آیریدر، وجودینی بیلکم آیریدر. چوق شیلر وار؛ وجودی بزجه بدیهی اولدیغی حالده، ماهیتی بزجه مجهول... ایشته شو جزء اختیاری، اوپله لر صیره سنه گیره بیلیر. هر شی، معلوماتمه منحصر دگلدر. عدم علممز، اونك عدمنه دلالت ایتمز.

اوچنجیسی: جزء اختیاری، قدره منافی دگل. بلکه قدر، اختیاری تأیید ایدر. چونکه قدر، علم إلهینك بر نوعیدر. علم إلهی، اختیاریمزه تعلق ایتمش. اوپله ایسه، اختیاری تأیید ایدیور، إبطال ایتمیور.

دردنجیسی: قدر، علم نوعندندر. علم، معلومه تابعدر. یعنی ناصل اولاجق، اوپله تعلق ایدیور. یوقسه معلوم، علمه تابع دگل. یعنی علم دساتیری؛ معلومی، خارجی وجود نقطه سنده اداره ایتکم ایچون اساس دگل. چونکه معلومك ذاتی و وجود خارجیسی، إرادیه باقار و قدرته إستناد ایدر. هم ازل؛ ماضی سلسله سنك بر اوجی دگل که، اشیانك وجودنده اساس طوتولوب اوکا گوره بر مجبوریت تصوّر ایدیلسین. بلکه ازل؛ ماضی و حال و إستقبالی بردن طوتار، یوکسکدن باقار بر آیینهمثالدر. اوپله ایسه، دائره ممکنات ایچنده اوزانوب گیدن زمانك ماضی طرفنده بر اوج تحیل ایدوب، اوکا ازل دیوب، او ازل علمنه، اشیانك ترتیب ایله گیرمسنی و کندیسنی اونك خارجنده توهم ایتمه سی، اوکا گوره محاکمه ایتکم حقیقت دگلدر. شو سرك کشفی ایچون شو مثاله باق: سنك الکده بر آیینه بولونسه، صاغ طرفکده کی مسافه ماضی، صول طرفکده کی مسافه

مستقبل فرض ایدیلسه؛ او آیینہ یالکڑ مقابلی طوتار. سوکڑه او ایکی طرفی بر ترتیب ایله طوتار، چوغنی طوتاماز. او آیینہ نه قدر آشاغی ایسه، او قدر آز گورور. فقط او آیینہ ایله یوکسکه چیققدجه، او آیینهنک مقابل دائرهسی کنیشلنیر. گیت گیده، بتون ایکی طرف مسافه یی بردن بر آنده طوتار. ایشته شو آیینہ شو وضعیتده اونک ایتسامنده، او مسافه لرده جریان ایدن حالات بربرینه مقدم، مؤخر، موافق، مخالف دینلمز. ایشته قدر، علم ازلیدن اولدیغی ایچون؛ علم ازی، حدیثک تعبیریه "منظر اعلادن، ازلدن ابدہ قدر هر شی، اولمش و اولاجق، بردن طوتار، إحاطه ایدر بر مقام اعلاده در." بز و محاکماتز، اونک خارجنده اولاماز که، ماضی مسافه سنده بر آیینہ طرزنده اولسون.

بشنجیسی: قدر، سببیه مسببه بر تعلقی وار. یعنی، شو مسبب، شو سببیه وقوعه گله جک. او یله ایسه دینلمه سین که: "مادام فلان آدمک ئولمسی، فلان وقتده مقدردر. جزء اختیاریه تفنک آتان آدمک نه قباحتی وار، آتماسه ایدی ینه ئوله جکدی؟"

سؤال: نه ایچون دینلمه سین؟

الجواب: چونکه قدر، اونک ئولمسی اونک تفنگیله تعیین ایتمشدر. اگر اونک تفنک آتماسنی فرض ایتسهک، او وقت قدرک عدم تعلقی فرض ایدیورسک. او وقت ئولمسی نه ایله حکم ایده جکسک؟ یا جبری گبی سببه آیری، مسببه آیری برر قدر تصوّر ایتسهک و یا خود معتزله گبی قدری انکار ایتسهک، اهل سنت و جماعتی بیراقوب فرقه ضالّه یه گیررسک. او یله ایسه، بز اهل حق دیرز که: "تفنک آتماسه ایدی، ئولمسی بزجه مجهول." جبری دیر: "آتماسه ایدی ینه ئوله جکدی." معتزله دیر: "آتماسه ایدی ئولیه جکدی."

آلتنجیسی: (حاشیه ۱) جزءِ اختیارینک اُسّ الأساسی اولان میلان، ماتریدیجه بر امرِ اعتباریدر، عبده ویریله بیلیر. فقط اشعری، اوڭا موجود نظریله باقادیغی ایچون عبده ویرمه مش. فقط او میلانده کی تصرف، اشعریه جه بر امرِ اعتباریدر. او یله ایسه او میلان، او تصرف، بر امرِ نسبیدر. محقق بر وجودِ خارجسی یوقدر. امرِ اعتباری ایسه، علّتِ تامّه ایسته مز که؛ علّتِ تامّه وجودی ایچون لزوم و ضرورت و وجوب اورته یه گیروبِ اختیاری رفع ایتسین. بلکه او امرِ اعتبارینک علّتی، بر رجحانیت درجه سنده بر وضعیت آله، او امرِ اعتباری ثبوت بولابیلیر. او یله ایسه او آنده اونی ترک ایده بیلیر. قرآن اوڭا او آنده دییه بیلیر که: "شو شردر، یاپمه."

أوت اگر عبد خالقِ أفعالی بولونسه ایدی و ایجاده إقتداری اولسه ایدی، او وقتِ اختیاری رفع اولوردی. چونکه علمِ اصول و حکمتده ﴿مَا لَمْ يَجِبْ لَمْ يُوَجَدْ﴾ قاعده سنجه مقرردر که: "بر شی واجب اولمازسه، وجوده گلمز." یعنی، علّتِ تامّه بولونه جق؛ صوڭره وجوده گله بیلیر. علّتِ تامّه ایسه؛ معلولی، بالضروره و بالوجوب إقتضا ایدیور. او وقتِ اختیار قالماز.

اگر دیسه ک: ترجیح بلا مرجح محالدر. حالبوکه، او امرِ اعتباری دیدیگمز کسبِ إنسانی؛ بعضًا یایمق و بعضًا یایماق؛ اگر موجب بر مرجح بولونمازسه ترجیح بلا مرجح لازم گلیر. شو ایسه، اصول کلامیه نك اُك مهمّ بر اساسنی هدم ایدر؟

الجواب: ترجیح بلا مرجح محالدر. (حاشیه ۲) یعنی: مرجحسز، سببسز

(حاشیه ۱): غایت مدقق عالمره مخصوص بر حقیقتدر.

(حاشیه ۲): ترجیح آیریدر، ترجیح آیریدر، چوق فرق وار.

رجحانیت محالدر. یوقسه، ترجیح بلا مرجح جائزدر و واقعدر. إرادة بر صفتدر؛ اونڭ شأنى، بویله بر ایشی گورمکدر.

اگر دیسهڭ: مادام قتلى خلق ایدن حقدر. نه ایچون بڭا قاتل دینلیر؟

الجواب: چونکه علم صرف قاعده سنجه إسم فاعل، بر أمر نسبی اولان مصدردن مشتقددر. یوقسه بر أمر ثابت اولان حاصل بالمصدردن إنشقاق ایتمز. مصدر کسبمزد، قاتل عنوانی ده بز آلیرز. حاصل بالمصدر، حقڭ مخلوقیدر. مسئولیتی إثم ایدن بر شی، حاصل بالمصدردن مشتق قیلنماز.

یدنجیسی: إرادۀ جزئیۀ إنسانیه و جزء إختیاریه سی چندان ضعیفدر، بر أمر إعتباریدر، فقط جناب حق و حکیم مطلق، او ضعیف جزئی إرادۀیی، إرادۀ کلیه سنڭ تعلقنه بر شرط عادى یاپمشدر. یعنی معنأ دیر: "أى عبدم! إختیارڭله هانگی یولی ایسترسهڭ، سنى او یولده گوتورورم. اويله ايسه مسئولیت سڭا عائددر!" تشبیهده خطا اولماسین، سن بر إقتدارسز چوجغی اوموزیڭه آلسهڭ، اونى مخیر بیراقوب "نره یی ایسترسهڭ سنى اورایه گوتوره جڭم" دیسهڭ، او چوجق یوکسک بر طاغی ایستدی، گوتوردڭ. چوجق اوشودی یاخود دوشدی. ألبته "سن ایستدڭ" دیهرک عتاب ایدوب اوستنده بر طوقات ووراجقسڭ. ایشته جناب حق، أحکم الحاکمین، نهایت ضعفده اولان عبدڭ إرادۀ سنى بر شرط عادى یاپوب، إرادۀ کلیه سی اوڭا نظر ایدر.

الحاصل: أی إنسان! سنڭ ألكده غایت ضعیف، فقط سیئاتده و تخریباتده ألی غایت اوزون و حسناتده ألی غایت قیصه، جزء إختیاری نامنده بر إرادۀڭ وار. او إرادۀنڭ بر أله دعایى ویرکه، سلسلۀ حسناتڭ بر میوه سی اولان جنتّه ألی یتیشسین و بر چیچگی اولان سعادت أبديه یه ألی اوزانسین. دیگر أله

إستغفاری ویر که، اونڭ اٰلى سَيِّئَاتِدِن قيصه لسين و او شجره ملعونه نڭ بر ميوه سى اولان زقوم جهنمه يتيشمه سين. ديمك دعا و توڭل، ميلان خيره بيوك بر قوت ویردیگی گبی؛ إستغفار و توبه دخی، ميلان شری کسر، تجاوزاتنی قیرار.

اوپنجی مبحث: قدره ایمان، ایمانڭ ارکاندندر. یعنی: "هر شی، جناب حَقَّ تقدیریلهدر." قدره دلائل قطعیه او قدر چوقدر که، حدّ و حسابه گلمز. بز، بسیط و ظاهر بر طرز ایله شو رکن ایمانی، نه درجه قوتلی و گنیش اولدیغنی، بر مقدمه ایله گوستره جگز.

مقدمه: هر شی وجودندن اَوّل و وجودندن صوڭره یازیلدیغنی ﴿وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَابِسٌ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ﴾ گبی، پك چوق آیات قرآنیه تصریح ایدیور و شو کائنات دینلن، قدرتك قرآن کبیرینڭ آیاتی دخی شو حُکم قرآنی، نظام و میزان و إنتظام و تصویر و تزین و إمتیاز گبی آیات تکوینییه سیله تصدیق ایدیور. اوت شو کائنات کتابنڭ منظوم مکتوباتی و موزون آیاتی شهادت ایدر که، هر شی یازیلیدر.

اما وجودندن اَوّل هر شی مقدر و یازیلی اولدیغنه دلیل، بتون مبادی و چکردکلر و مقادیر و صورتلر، برر شاهددر. زیرا هر بر تخم و چکردکلر، "کاف نون" تزگاهندن چیقان برر لطیف صندوقچه در که، قدرله ترسیم ایدیلن بر فهرسته جك، اوڭا تودیع ایدیلمشدر که؛ قدرت، او قدرك هندسه سنه گوره ذراتی إستخدام ایدوب، او تخم جقلر اوستنده قوجه معجزات قدرتی بنا ایدیور. ديمك بتون آغاچك باشنه گله جك بتون واقعاتی ایله چکردگنده یازیلی حکمنده در. زیرا تخملر ماده بسیطدر، بربرینڭ عینیدر، ماده بر شی یوقدر.

هم هر شیئ مقدار منتظمه‌سی، قدری واضحاً گوسترر. اوت هانگی ذی حیاته باقیلسه گورونویور که، غایت حکمتلی و صنعتلی بر قالبدن چیقمش گی، بر مقدار، بر شکل وار که؛ او مقداری، او صورتی، او شکلی آلمق یا خارقه و نهایت درجه‌ده اگری بوگری مادّی بر قالب بولونمالی و یا خود قدردن گلن موزون، علمی بر قالب معنوی ایله قدرت ازیله او صورتی، او شکلی بیچوب گیدیریور. مثلاً: سن شو آغاجه، شو حیوانه دقت ایله باق که؛ جامد، صاغیر، کور، شعورسز، بربرینک مثلی اولان ذره‌لر، اونک نشو و نماننده حرکت ایدر. بعض اگری بوگری حدودلرده میوه و فائده‌لرک یرینی طانیر گورور، بیلیر گی طورور، توقّف ایدر. صوگره باشقه بر یرده، بیوک بر غایه‌ی تعقیب ایدر گی یولنی دگیشدیرر. دیمک قدردن گلن مقدار معنویک و او مقدارک امر معنویسیله ذره‌لر حرکت ایدرلر.

مادام مادّی و گورونه‌جک اشیاده بو درجه قدرک تجلیاتی وار. البته اشیانک مرور زمانله گیدکلی صورتلر و ایتدکلی حرکات ایله حاصل اولان وضعیتلر دخی، بر انتظام قدره تابعدر. اوت بر چکردکده، هم بدیهی اولارق، اراده و اوامر تکوینیّه‌نک عنوانی اولان "کتاب مبین" دن خبر ویرن و ایشارت ایدن؛ هم نظری اولارق امر و علم ایهینک بر عنوانی اولان "امام مبین" دن خبر ویرن و رمز ایدن ایکی قدر تجلیسی وار: بدیهی قدر ایسه، او چکردگک تضمن ایتدیگی آغاجک، مادّی کیفیات و وضعیتلری و هیئتلیدر که، صوگره گوز ایله گورونه‌جک. نظری ایسه، او چکردکده، اوندن خلق اولنه‌جق آغاجک مدّت حیاتنده کی گچیره‌جکی طورلر، وضعیتلر، شکللر، حرکتلر، تسبیحاتلردر که، تاریخچه حیات نامیله تعبیر ایدیلن وقت بوقت دگیشن طورلر، وضعیتلر، شکللر، فعللر؛ او آغاجک دالری، یاپراقلی گی انتظاملی برر قدری مقداری واردر. مادام

أڭ عادی و بسیط اشیاده بویله قدرڭ تجلیسی وار. ألبته عموم اشیانڭ وجودندن أول یازیلی اولدیغنی إفاده ایدر و آز بر دقتله آڭلاشیلیر.

شیمدی، وجودندن صوڭره هر شیئڭ سرگذشت حیاتی یازیلدیغنه دلیل ایسه؛ عالمده "کتابِ مبین" و "إمامِ مبین" دن خبر ویرن بتون میوهلر و "لوحِ محفوظ" دن خبر ویرن و إشارات ایدن إنسانده کی بتون قوّه حافظه لر برر شاهددر، برر أماره در. أوت هر بر میوه، بتون آغاچڭ مقدّرات حیاتی اونڭ قلبی حکمنده اولان چکر دگنده یازیلیور. إنسانڭ سرگذشت حیاتیله برابر قسماً عالمڭ حادثاتِ ماضیه سی، قوّه حافظه سنده اویله بر صورته یازیلیور که؛ گویا خردل کوچکلگنده بو قوّه جکده دستِ قدرت، قلم قدریله إنسانڭ صحیفه اعمالندن کوچک بر سند إستنساخ ایده رک، إنسانڭ ألنه ویروب، دماغنڭ جینه قویمش. تا، محاسبه وقتنده اونڭله خاطراتسین. هم تا مطمئن اولسون که؛ بو فنا و زوال هرج و مرجنده بقا ایچون پک چوق آیینهلر وار که، قدیر حکیم زائلرڭ هویتلرینی اونلرده ترسیم ایدوب إبقا ایدیور. هم بقا ایچون پک چوق لوحه لر وار که، حفیظِ علیم فانیلرڭ معنالرینی اونلرده یازییور.

الحاصل: مادام أڭ بسیط و أڭ آشاغی درجه حیات اولان نباتات حیاتی، بو درجه قدرڭ نظامنه تابعدر. ألبته أڭ یوکسک درجه حیات اولان حیاتِ إنسانیه، بتون تفرّعاتیله قدرڭ مقیاسیله چیزیلمشدر و قلمیله یازیلیور. أوت ناصل قطره لر، بلوطن خبر ویرر؛ رشحه لر، صو منبعی گوسترر؛ سندلر، جزدانلر، بر دفترِ کبیرڭ وجودینه إشارات ایدرلر. اویله ده: شو مشهودیمز اولان، ذی حیاتلرده کی إنتظامِ مادی اولان بدیهی قدر و إنتظامِ معنوی و حیاتی اولان نظری قدرڭ رشحه لری، قطره لری، سندلری، جزدانلری حکمنده اولان میوه لر، نطفه لر، تخملر، چکر دکلر، صورتلر، شکللر؛ بالبداهه "کتابِ مبین" دینلن إرادة

و أوامرِ تکوینیه‌نڭ دفترینی و "إمام مبین" دینلن علمِ إلهینڭ بر دیوانی اولان لوح محفوظی گوسترر.

نتیجۀ مرام: مادام بِالْمُشَاهَدَةِ گوروپورز که، هر بر ذی‌حیاتڭ نشو و نما زماننده، ذرّهلری اُگری بوگری حدودلره گیدر، طورور. ذرّهلر یولنی دگیشدیرر. او حدودلرڭ نهایتلرنده برر حکمت، برر فائده، برر مصلحتی ثمره ویرلر. بِالْبَدَاهَةِ او شیئڭ مقدارِ صوریسی، بر قدر قلمیله ترسیم ایدیلمشدر. ایشته مشهود، بدیهی قدر، او ذی‌حیاتڭ معنوی حالاتنده دخی بر قدر قلمیله چیزیلشم منتظم میوه‌دار حدودلری، نهایتلری وار اولدیغنی گوسترر. قدرت مصدردر، قدر مسطردر. قدرت او معانی کتابنی، او مسطر اوستنده یازار. مادام مَادّی و معنوی قدر قلمیله ترسیم ایدیلشم مثمر حدودلر، حکمتلی نهایتلر اولدیغنی قطعیاً آکلائیورز. ألبته هر بر ذی‌حیاتڭ مدّت حیاتنده گچیره‌جگی أحوال و أطراری، او قدرڭ قلمیله ترسیم ایدیلشم. چونکه سرگذشتِ حیاتی، بر إنتظام و میزان ایله جریان ایدیور. صورتلر دگیشدیریور، شکللر آلیور. مادام بویله عموم ذی‌حیاتده قلم قدر حکمراندر. ألبته عالمڭ أڭ مکمل میوه‌سی و أَرْضڭ خلیفه‌سی و أمانتِ کبرانڭ حاملی اولان انسانڭ سرگذشتِ حیاتیه‌سی، هر شیدن زیاده قدرڭ قانوننه تابعدر.

اُگر دیسه‌ڭ: "قدر بزی بویله باغلامش. حرّیتمزی سلب ایتمشدر. إنبساط و جولانه مشتاق اولان قلب و روح ایچون قدره ایمان بر آغیرلق، بر صیقنتی ویرمیور می؟"

الجواب: قطعاً و أصلاً!.. صیقنتی ویرمدیگی گبی، نهایتسز بر خفّت، بر راحتلق و روح و ریحانی ویرن و أَمْن و أمانی تأمین ایدن بر سُرور، بر نور ویریور.

چونکه انسان قدره ایمان ایتمزسه، کوچک بر دائره ده جزئی بر سربستیت، موقت بر حرّیت ایچنده، دنیا قدر آغیر بر یوکی، بیچاره روحک اوموزنده طاشیمغه مجبوردر. چونکه انسان بتون کائناتله علاقه داردر. نهایتسز مقاصد و مطالبی وار. قدرتی، إرادہ سی، حرّیتی میلیوندن بریسنه کافی گلمدیگی ایچون، چکدیگی معنوی صیقنتی آغیرلغی، نه قدر مدهش و موخش اولدیگی آکلاشیلیر. ایشته قدره ایمان، بتون او آغیرلغی قدرک سفینه سنه آتار، کمال راحت ایله، روح و قبلک کمال حرّیتله کمالاتنده سربست جولاننه میدان ویریور. یالکز نفس اماره ناک جزئی حرّیتی سلب ایدر و فرعونیتی و ربوبیتی و کیف مایشاء حرکتی قیزار. قدره ایمان او قدر لذّتی، سعادت لیدر که، تعریف ایدیلمز. یالکز شو تمثیل ایله او لذّته و او سعادت بر إشارت ایده جگزر. شویله که:

ایکی آدم، بر پادشاهک پای تختنه گیدرلر. او پادشاهک محلّ غرائب اولان خاص سراینه گیرلر. بری، پادشاهی بیلمز؛ او یرده غاصبانه، سارقانه توطّن ایتمک ایستر. فقط او باغچه، او سرايک إقتضا ایتدکلی اداره و تدبیر و واردات و ماکینه لرینی ایشلتدیرمک و غریب حیواناتک أرزاقی ویرمک گی زحمتی کلفتلی گورور، متمادیا إضطراب چکر. او جنّت گی باغچه، باشنه بر جهنّم گی اولویور. هر شیئه آجیور. اداره ایده میور. تأسّفله وقتنی گچیرر. صوگره ده، او خیرسز أدبسز آدم، تأدیب صورتیله چپسه آتیلیر. ایکنجی آدم، پادشاهی طانیر، پادشاهه کندینی مسافر بیلیر. بتون او باغچه ده، او سرایده اولان ایشلر، بر نظام قانونله جریان ایتدیگنی، هر شی بر پروگرامله، کمال سهولتله ایشلیدیگنی إعتقاد ایدر. زحمت و کلفتلی، پادشاهک قانونه بیراقوب کمال صفا ایله او جنّت مثال باغچه ناک بتون لذّتلرندن إستفاده ایدوب پادشاهک مرحمتنه و اداره قانونلرینک گوزلگنه إستنادا هر شیئی خوش گورور، کمال لذّت و سعادتله حیاتی گچیرر.

ایشته «مَنْ أَمِنَ بِالْقَدَرِ أَمِنَ مِنَ الْكَدْرِ» سَرِّنی آڭلا.

دردنجی مبحث: اگر دیسهڭ: "برنجی مبحثده إثبات ایتدڭ که: قدرڭ هر شیئی گوزلدر، خیردر. اوندن گلن شر ده خیردر، چرکینلڭ ده گوزلدر. حالبوکه شو دار دنیاده کی مصیبتلر، بلیه لر، او حکمی جرح ایدیور."

الجواب: اى شدتِ شفقتدن شدید بر اَلْمی حسّ ایدن نفسم و آرقداشم! وجود، خیر محض؛ عدم، شرّ محض اولدیغنه؛ بتون محاسن و کمالاتڭ وجوده رجوعی و بتون معاصی و مصائب و نقائصڭ اساسی عدم اولدیغی، دلیلدر. مادام عدم شرّ محضدر. عدمه منجر اولان ویا عدمی إشمام ایدن حالات دخی شرّی تضمّن ایدر. اونڭ ایچون، وجودڭ اڭ پارلاق نوری اولان حیات، احوال مختلفه ایچنده یوورالانوب قوّت بولویور. متباین وضعیتلره گیروب تصفّی ایدیور و متعدّد کیفیاتی آلوب، مطلوب ثمراتی ویریور و متعدّد طورلره گیروب، واهب حیاتڭ نقوشِ آسماسنی گوزلجه گوسترر. ایشته شو حقیقتدندر که، ذی حیاتلره آلام و مصائب و مشقّت و بلیّات صورتنده بعض حالات عارض اولور که؛ او حالات ایله حیاتلرینه أنوار وجود تجدد ایدوب ظلماتِ عدم تباعد ایدهړڭ حیاتلری تصفّی ایدیور. زیرا توقّف، سکونت، سکوت، عطالت، إستراحت، یکنسقلق؛ کیفیاتده و احوالده برر عدمدر. حتّی اڭ بیوک بر لذّت، یکنسقلق ایچنده هیچه اینر.

الحاصل: مادام حیات، أسماءِ حسنیڭ نقوشنی گوسترر. حیاتڭ باشنه گلن هر شی حسندر. مثلاً: غایت زنگین، نهایت درجه ده صنعتکار و چوق صنعتلرده ماهر بر ذات؛ آثارِ صنعتنی، هم قیمتدار ثروتنی گوسترمک ایچون عادی بر مسکین آدمی، موده لک وظیفه سنی گوردیرمک ایچون، بر اجرته مقابل بر ساعتده

مرصع، مصّنع یاپدیغی گوملگی گیدیرر، اونڭ اوستنده ایشلر و وضعیتلر ویرر، تبدیل ایدر. هم هر نوع صنعتنی گوسترمك ایچون کسر، دگیشدیرر، اوزالتیر، قیصه‌لتیر. عجا شو اجرتلی مسکین آدم او ذاته دیسه: "بڭا زحمت ویریورسڭ. اگیلوب قالمقله وضعیت ویریورسڭ، بنی گوزللشدیرن بو گوملگی کسوب قیصه‌لمقله گوزللگمی بوزویورسڭ" دیمگه حق قزانه بیلیر می؟ "مرحمتسزلك، انصافسزلق ایتدڭ" دییه بیلیر می؟ ایشته اونڭ گبی صانع ذو الجلال، فاطر بی مثال؛ دی حیاته گوز، قولاق، عقل، قلب گبی حواس و لطائف ایله مرصع اولارق گیدیردیگی وجود گوملگنی اسماء حسنیڭ نقشلرینی گوسترمك ایچون چوق حالات ایچنده چویرر، چوق وضعیتلرده دگیشدیرر. املر، مصیبتلر نوعنده اولان کیفیات؛ بعض اسماسنڭ احکامنی گوسترمك ایچون لمعات حکمت ایچنده بعض شعاعات رحمت و او شعاعات رحمت ایچنده لطیف گوزللکلر واردر.

خاتمه

(أسکی سعیدڭ سرکش، مفتخر، مغرور، عُجْبلی، ریاکار
نفسنی صوصدیران، تسلیمه مجبور ایدن بش فقره‌در.)

برنجی فقره: مادام اُشیا وار و صنعتلیدر. اَلْبته بر اوسته‌لری وار. یگرمی ایکنجی سوزده غایت قطعی إثبات ایدیلدیگی گبی: اَگر هر شی برینڭ اولمازسه، او وقت هر بر شی، بتون اُشیا قدر مشکل و آغیر اولور. اَگر هر شی برینڭ اولسه، او زمان بتون اُشیا، بر شی قدر آسان و قولای اولور. مادام زمین و آسمانی بریسی یاپمش، یاراتمش. اَلْبته او پك حکمتلی و چوق صنعتکار ذات،

زمین و آسمانك میوه‌لری و نتیجه‌لری و غایه‌لری اولان ذی‌حیاتلری باشقه‌لره بیراقوب ایشی بوزمیه‌جق. باشقه‌لره تسلیم ایدوب بتون حکمتلی ایشلرینی عبث ایتیمیه‌جك، هیچه ایندیریمیه‌جك، شکر و عبادت‌لرینی باشقه‌سنه ویریمیه‌جكد.

ایکنجی فقره: سن آی مغرور نفسم! اوزوم آغاجنه بگزرسك. فخرلنمه! صالحیملری او آغاج کندی طاقمه‌مش، باشقه‌سی اولنری اوڭا طاقمش.

اوچنجی فقره: سن آی ریاکار نفسم! "دینه خدمت ایتدم" دیه غرورلانمه. **﴿إِنَّ اللَّهَ لَيُؤَيِّدُ هَذَا الدِّينَ بِالرَّجُلِ الْفَاجِرِ﴾** سرنجه: مزگی اولمادیغك ایچون، بلکه سن کنديڭی او رجلِ فاجر یله‌لیسك. خدمتڭی، عبودیتڭی؛ گچن نعمتلك شکرى و وظیفه فطرت و فريضه خلقت و نتیجه صنعت بیل، عجب و ریادن قورتول!

دردنجی فقره: حقیقت علمنی، حقیقی حکمتی ایسترسهك؛ جناب حَقَّ معرفتی قزان. چونکه بتون حقائق موجودات، اسم حَقَّ شعاعاتی و اسماسنك تظاهراتی و صفاتك تجلیاتیدرلر. مادّی و معنوی، جوهری، عرضی هر بر شیئك، هر بر انسانك حقیقی، برر اسمك نورینه طایانیر و حقیقتنه إستناد ایدر. یوقسه حقیقتسز، اهمیتسز بر صورتدر. یگرمنجی سوزك آخرنده، شو سرّه دائر بر نبذه بحثی گچمشدر. آی نفس! اگر شو دنیا حیاتنه مشتاقسهك، موتدن قاچارسهك قطعیا بیل که: حیات ظن ایتدیگك حالات، یالکز بولوندیغك دقیقه‌در. او دقیقه‌دن اول بتون زمانك و او زمان ایچنده کی اشیاء دنیویه، او دقیقه‌ده می‌تدر، ئولمشدر. او دقیقه‌دن صوگره بتون زمانك و اونك مظروفی، او دقیقه‌ده عدمدر، هیچدر. دیمك گوندیگك حیاتِ مادّیه، یالکز بر دقیقه‌در. حتّی بر قسم اهل تدقیق، "بر عاشره‌در بلکه بر آن سیاله‌در" دیمشدر. ایشته شو سردندر که؛ بعض اهل ولایت، دنیانك دنیا جهتیهلر عدمنه حکم ایتمشدر. مادام بویله‌در، حیات

مادیّه نفسیه یی بیراق. قلب و روح و سرّك درجّه حیاتلرینه چیق، باق؛ نه قدر گنیش بر دائره حیاتلری وار. سنك ایچون میت اولان ماضی، مستقبل؛ اونلر ایچون حی در، حیاتدار و موجوددر. آی نفسم! مادام اوپله در، سن دخی قلبم گبی آغلا و باغیر و دی که: "فانی یم، فانی اولانی ایسته م. عاجزم، عاجز اولانی ایسته م. روحی رحمانه تسلیم آیلدم، غیر ایسته م. ایستم، فقط بر یار باقی ایستم. ذره یم، فقط بر شمس سرمد ایستم. هیچ آندر هیچم، فقط بو موجوداتی بردن ایستم."

بشنجی فقره: شو فقره، عربی گلدیگی ایچون عربی یازیلدی. هم شو فقره عربیه، ﴿اللّٰهُ اَكْبَرُ﴾ ذکرند اوتوز اوچ مرتبه تفکرندن بر مرتبه یه إشارتدر.

﴿اللّٰهُ اَكْبَرُ اِذْ هُوَ الْقَدِيرُ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ الْكَرِيمُ الرَّحِيمُ الْجَبِيلُ
النَّقَّاشُ الْاَزَلِيُّ الَّذِي مَا حَقِيقَةُ هَذِهِ الْكَائِنَاتِ كُلَّهَا وَ جُزْءٌ وَ صَحَائِفٌ وَ
طَبَقَاتٍ وَ مَا حَقَائِقُ هَذِهِ الْمَوْجُودَاتِ كُلِّهَا وَ جُزْئُهَا وَ وُجُودًا وَ بَقَاءً اِلَّا
خُطُوطٌ قَلَمُ قَضَائِهِ وَ قَدَرِهِ وَ تَنْظِيمِهِ وَ تَقْدِيرِهِ بِعِلْمٍ وَ حِكْمَةٍ وَ نُقُوشٌ بِرِكَارِ
عِلْمِهِ وَ حِكْمَتِهِ وَ تَصْوِيرِهِ وَ تَدْبِيرِهِ بِصُنْعٍ وَ عِنَايَةٍ وَ تَزْيِينَاتٍ يَدُ بَيْضَاءٍ صُنْعِهِ
وَ عِنَايَتِهِ وَ تَزْيِينِهِ وَ تَنْوِيرِهِ بِلُطْفٍ وَ كَرَمٍ وَ اَزَاهِيرُ لَطَائِفِ لُطْفِهِ وَ كَرَمِهِ وَ
تَوَدُّدِهِ وَ تَعَرُّفِهِ بِرَحْمَةٍ وَ نِعْمَةٍ وَ ثَمَرَاتُ فَيَاضِ رَحْمَتِهِ وَ نِعْمَتِهِ وَ تَرَحُّمِهِ وَ
تَحَنُّنِهِ بِجَمَالٍ وَ كَمَالٍ وَ لَمَعَاتِ تَجَلِّيَّاتِ جَمَالِهِ وَ كَمَالِهِ بِشَهَادَةِ تَقَانِيَةِ
الْمَرَايَا وَ سَيَّالِيَةِ الْمَظَاهِرِ مَعَ بَقَاءِ الْجَمَالِ الْمُجَرَّدِ السَّرْمَدِيِّ الدَّائِمِ التَّجَلِّيِّ

وَالظُّهُورِ عَلَى مَرِّ الْفُصُولِ وَالْعُصُورِ وَالْدُّهُورِ وَالِدَّائِمِ الْإِنْعَامِ عَلَى مَرِّ الْأَنَامِ
وَالْأَيَّامِ وَالْأَعْوَامِ نَعَمْ فَلَا تَرُ الْمُكَمَّلُ يَدُلُّ لِيذِي عَقْلٍ عَلَى الْفِعْلِ الْمُكَمَّلِ ثُمَّ
الْفِعْلُ الْمُكَمَّلُ يَدُلُّ لِيذِي فَهْمٍ عَلَى الْإِسْمِ الْمُكَمَّلِ ثُمَّ الْإِسْمُ الْمُكَمَّلُ يَدُلُّ
بِالْبَدَاهَةِ عَلَى الْوَصْفِ الْمُكَمَّلِ ثُمَّ الْوَصْفُ الْمُكَمَّلُ يَدُلُّ بِالضَّرُورَةِ عَلَى الشَّأْنِ
الْمُكَمَّلِ ثُمَّ الشَّأْنُ الْمُكَمَّلُ يَدُلُّ بِالْيَقِينِ عَلَى كَمَالِ الذَّاتِ بِمَا يَلِيقُ بِالذَّاتِ
وَهُوَ الْحَقُّ الْيَقِينُ. نَعَمْ تَفَانِي الْمِرَاةِ زَوَالِ الْمَوْجُودَاتِ مَعَ التَّجَلِّي الدَّائِمِ مَعَ
الْفَيْضِ الْمُلَازِمِ مِنْ أَظْهَرِ الظَّوَاهِرِ أَنَّ الْجَمَالَ الظَّاهِرَ لَيْسَ مُلْكَ الْمَظَاهِرِ مِنْ
أَفْصَحِ تَبْيَانٍ مِنْ أَوْضَحِ بُرْهَانٍ لِلْجَمَالِ الْمُجَرَّدِ لِلْإِحْسَانِ الْمُجَدَّدِ لِلْوَاجِبِ
الْوُجُودِ لِلْبَاقِي الْوُدُودِ.. اَللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ مِنَ الْأَزَلِ إِلَى الْأَبَدِ عَدَدَ
مَا فِي عِلْمِ اللَّهِ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ ﴿

يگرمی یدنجی سوزك ذیلی

صحابه لر حقّنده در

مولانا جامی نك دیدیگی گبی دیرم:

يَا رَسُولَ اللَّهِ چِه بَاشْدُ چُونِ سَكِ أَصْحَابِ كَهْفِ
دَاخِلِ جَنَّتِ شَوْمِ دَرِ زُمَرِ أَصْحَابِ تُو
أَوْ رَوْدِ دَرِ جَنَّتِ مَنْ دَرِ جَهَنَّمَ كَيِ رَوَاسْتِ
أَوْ سَكِ أَصْحَابِ كَهْفِ مَنْ سَكِ أَصْحَابِ تُو

﴿بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۖ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ﴾

إلى آخر الآية...

سؤال اییدیورسكز: بعض روایتلرده واردر كه؛ "بدعه لرك رواجی هنگامنده
أهل إيمان و تقوادر بر قسم صَلَحَا، صحابه درجه سنده ویا دها زیاده أفضل
اولا بیلیر" دییه روایتلر واردر. بو روایتلر صحیح میدر؟ صحیح ایسه، حقیقتلری
نه در؟

الجواب: أنبىادَن صوڭره نوڭ بَشْرُكْ أَكْ أَفْضَلِي صَحَابَه اُولْدِيغِي، أَهْلِ سَنَّتْ وِ جَمَاعَتْكْ إِجْمَاعِي بِرِ حَجَّتْ قَاطِعَه دَر كَه؛ اَو رَوَايَتْلَرُكْ صَحِيح قِسْمِي، فَضِيلَتْ جَزْئِيَه حَقْنَدَه دَر. چُونَكَه جَزْئِي فَضِيلَتَدَه وِ خُصُوصِي بِر كَمَالَدَه، مَرْجُوح رَاجَحَه تَرْجِّح اَيْدَه بِيْلِير. يوقسَه سُوْرَه فَتْحْ آخِرَنَدَه سَتَايَشْكَارَانَه تَوْصِيْفَاتْ رِبَّانِيَه يَه مَظْهَر وِ تَوْرَاتْ وِ اِنْجِيل وِ قَرَأَنكْ مَدَح وِ ثَنَاسَنَه مَظْهَر اُولَان صَحَابَه لَرَه، فَضِيلَتْ كَلِّيَه نَقْطَه نَظَرَنَدَه يَتِيْشِيلَه مَز. شُو حَقِيْقَتْكْ پَكْ چُوقْ اَسْبَاب وِ حَكْمَتْلَرَنَدَن، شِيْمَدِيْلَكْ اَوچ سَبِي تَضَمَّن اَيْدَن اَوچ حَكْمَتِي بِيَان اَيْدَه جَگَز:

برنجى حكمت: صَحْبَتِ نَبِيَه اَوِيْلَه بِر اِكْسِيْرَدَر كَه، بِر دَقِيْقَه دَه اَوڭا مَظْهَر بِر ذَات، سَنَه لَرَه سِيْر وِ سَلُوَكَه مَقَابِل، حَقِيْقَتْكْ اَنُوَارِيْنَه مَظْهَر اُولُور. چُونَكَه صَحْبَتَدَه اِنْصَبَاغ وِ اِنْعَكَاس وَاْرَدَر. مَعْلُومَدَر كَه: اِنْعَكَاس وِ تَبْعِيْتَلَه، اَو نُوْرِ اَعْظَم نَبُوْتَلَه بَرَابِر اَكْ اَعْظَم بِر مَرْتَبَه يَه چِيْقَه بِيْلِير. نَاصِلَكَه، بِر سُلْطَانَكْ خِدْمَتْكَارِي وِ اَوْنَكْ تَبْعِيْتَلَه اَوِيْلَه بِر مَوْقَعَه چِيْقَار كَه، بِر شَاه چِيْقَه مَاز. اَيْشْتَه شُو سَرْدَنَدَر كَه، اَكْ بِيُوْكْ وِلِيْلَر صَحَابَه دَرَجَه سَنَه چِيْقَه مِيْيُورَلَر. حَتِّي جَلَالِ الدِّيْنِ سِيْوَطِي گَبِي، اَوْيَانِيْقْ اَيْكَن چُوقْ دَفْعَه صَحْبَتِ نَبِيَه يَه مَظْهَر اُولَان وِلِيْلَر، رَسُوْلِ اَكْرَم (ع ص م) اَيْلَه يَقْظَه گُورُوشْه لَر وِ شُو عَالَمَدَه صَحْبَتَنَه مَشْرَفْ اُولْسَه لَر، يِنَه صَحَابَه يَه يَتِيْشَه مِيْيُورَلَر. چُونَكَه صَحَابَه لَرُكْ صَحْبَتِي، نَبُوْتِ اَحْمَدِيَه (ع ص م) نُوْرِيْلَه، يَعْنِي نَبِيْ اُولَارَقْ اَوْنَكْلَه صَحْبَتْ اَيْدِيْيُورَلَر. اُولِيَالَر اَيْسَه، وَفَاتِ نَبُوْدَن صوڭره رَسُوْلِ اَكْرَم عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامِي گُورْمَه لَرِي، وَلايَتِ اَحْمَدِيَه (ع ص م) نُوْرِيْلَه صَحْبَتَدَر. دِيْمَكْ رَسُوْلِ اَكْرَم عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامْ اَوْنَلَرُكْ نَظَرْلَرِيْنَه تَمَثَّل وِ تَظَاْهَر اَيْتَمَه سِي، وَلايَتِ اَحْمَدِيَه (ع ص م) جَهْتَنَدَه دَر؛ نَبُوْتِ اِعْتَبَارِيْلَه دَگَل. مَادَام اَوِيْلَه دَر؛ نَبُوْتِ دَرَجَه سِي، وَلايَتِ دَرَجَه سَنَدَن نَه قَدَر يُوْكْسَكْ اَيْسَه، اَو اَيْكِي صَحْبَتْ دَه اَو دَرَجَه تَفَاوْتْ اَيْتَمَكْ لَازِمْ گَلِيْر. صَحْبَتِ نَبِيَه نَه دَرَجَه بِر اِكْسِيْر نُوْرَانِي اُولْدِيغِي

بونگله آگلاشیلیر که: بر بدوی آدم، قیزی صاغ اولارق دفن ایده جک درجه ده بر قساوت وحشیانه ده بولوندیغی حالده، گلوب بر ساعت صحبت نبویه مشرف اولور، داها قارینجه یه آياغنی باصاماز درجه ده بر شفقت رحیمانه یی کسب ایدردی. هم جاهل، وحشی بر آدم، بر گون صحبت نبویه مظهر اولور؛ سوگره چین و هند گبی مملکتله گیدردی، او متمدن قومله معلم حقائق و رهبر کمالات اولوردی.

ایکنجی سبب: یگر می یدنجی سوزده کی إجتهد بحثنده بیان و إثبات ایدیلدیگی گبی؛ صحابه لر، اکثریت مطلقه إعتبارله کمالات إنسانیه نك اُك اُعلا درجه سنده درلر. چونکه او زمانده، او إنقلاب عظیم اسلامیده خیر و حق بتون گوزللگیله، شر و باطل بتون چرکینلگیله گورولمش و مادّه حسن ایدیلمش. شر و خیر اورتیه سنده او یله بر آیریلق و کذب و صدق مایننده او یله بر مسافه آچیلمشدی که، کفر و ایمان قدر، بلکه جهنم و جنت قدر بینلری اوزاقلاشدی. کذب و شر و باطلک دلّالی و نمونه سی اولان مسیلمه کذاب و مسخره جه کلمه لری اولدیغندن، فطره حسیات علویه صاحبی و معالی أخلاقه مفتون و عزّت و مباهاته میال اولان صحابه لر، البته إختیارلریله، کذب و شره آلرینی اوزاتوب، مسیلمه درکه سنه دوشمه مشلر. صدق و خیر و حقّ دلّالی و نمونه سی اولان حبیب اللهك (عصم) اُعلای علیین کمالاتنده کی مقامنه باقه رق، بتون قوّت و همتلریله، او طرفه قوشمق مقتضای سجیه لیدر.

مثلا: ناصلکه زمان اولویور؛ مدنیت بشریه چارشوسنده و حیات اجتماعیّه إنسانیه دگاننده، بعض شیلرک و یردیگی مدھش نتیجه لری و چرکین اثرلری زهر قاتل گبی هرکس اونی صاتون آلق دگل، بتون قوّتیه اوندن نفرت ایدوب قاچار و بعض شیلرک و معنوی متاعلرک و یردکلری گوزل نتیجه لر و قیمتدار اثرلر، بر

ترياقِ نافع و بر پيرلانظه گي، هر كسك نظرِ رغبتى كندينه جلب ايدر. هر كس
 اُندن گلدیگى قدر اولرى صاتون آلمغه چالیشیر. اویله ده، عصرِ سعادتده حیاتِ
 اجتماعیهٔ انسانیه نك چارشوسنده، كذب و شر و كفر گي مادّه لر، شقاوتِ اُبدیه
 گي نتیجه لری و مسيلمهٔ كذاب گي سفلى مسخره لری توليد ايتديگندن،
 سجايایِ عاليه و حبِّ معالى يه مفتون اولان صحابه لر ك زهرِ قاتلدن قاچار گي
 اوندن قاچمه لری و نفرت ايتمه لری بديهيدر. و سعادتِ اُبدیه گي نتیجه ويرن و
 رسولِ اكرم عليه الصلاة والسلام گي نورانى ميوه لر گوسترن صدق و حقّه و ايمانه
 اُك نافع بر ترياق، اُك قيمتدار بر اُلماس گي، او فطرتلری صافیه و سجيّه لری
 سامیه اولان صحابه لر، بتون قوتلریله و حسّيات و لطائفلیله، اولره مشترى و
 مشتاق اولماسی ضروريدر. حالبوكه او زماندن سوگره، گيت گیده و گله گله
 صدق و كذب اورته سنده کی مسافه آزاله آزاله، اوموز اوموزه گلدی. بر دگانده،
 ايكیسی برابر صاتيلمغه باشلادیغی گي، اخلاقِ اجتماعیه بوزولدی. پروپاغندهٔ
 سیاست، يالانه فضله رواج ویردی. يالانك مدّهش چركینلگی گیزلنوب،
 طوغریلنك پارلاق گوزللگی گورونمه مگه باشلادیغی زمانده، كيمك حدی وار كه،
 صحابه نك عدالت و صدق و علویت و حقّانیت خصوصنده کی قوتلرینه،
 متانتلرینه، تقوالرینه یتیشه بیلسین ویا درجه لرندن گچسین. گچن مسئله یی بر درجه
 تنویر ایده جك، باشمه گلمش بر حامی بیان ایدیورم. شویله كه:

بر زمان قلبمه گلدی، نه ایچون محی الدین عربی گي خارقه ذاتلر صحابه لره
 یتیشه میورلر؟ سوگره نماز ایچنده ﴿سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى﴾ دیركن، شو كلمه نك
 معناسی انكشاف ایتدی. تام معناسیله دگل، فقط بر پارچه حقیقتی گوروندی.
 قلباً دیدم: كاشكه بر تك نمازه بو كلمه گي موقّق اولسه ایدم، بر سنه عبادتدن
 داها ایی ایدی. نمازدن سوگره آكلادم كه؛ او خاطره و او حال، صحابه لر ك

عبادتده کی درجه‌لرینه یتیشیلمدیگنه بر إرشاددر. اوت قرآن حکیمک اُنواريله حاصل اولان او انقلابِ عظیمِ اجتماعیده، اُضداد بربرندن چیقوب آیریلیرکن؛ شرلر بتون توابعيله، ظلماتيله و تفرّعاتيله و خیر و کمالات بتون اُنواريله و نتائجيله قارشی قارشی‌یه گلوب، بر وضعیتده و مهیج بر زمانده، هر ذکر و تسبیح، بتون معناسنک طبقاتنی طورفانده و طراوتلی و تازه و گنج بر صورتده إفاده ایتدیگی گی؛ او انقلابِ عظیمک طّرّاقه‌سی آلتنده اولان انسانلرک بتون حسّیاتی، لطائفِ معنویه‌سنی او یانديرمش؛ حتّی وهم و خیال و سرّگی طویغولر هشیار و متیقّظ بر صورتده او ذکر، او تسبیح‌لرده کی متعدّد معنالی کندى ذوق‌لرینه گوره آیر، أمر. ایشته شو حکمته بناءً بتون حسّیاتلری او یانیق و لطائف‌لری هشیار اولان صحابه‌لر، اُنوارِ ایمانیه و تسبیحیه‌یی جامع اولان کلماتِ مبارکه‌یی دیدکلری وقت، کلمه‌نک بتون معناسيله سویلر و بتون لطائفيله حصّه آلیرلردى. حالبوکه او انفلاق و انقلابدن صوگره، گیت گیده لطائف اویقویه و حواس او حقائق نقطه‌سنده غفلته دوشوب، او کلماتِ مبارکه، میوه‌لر گی گیت گیده، الفت پرده‌سیله لطافتنی و طراوتنی غائب ایدر. عاداتا سطحیلک هواسيله قوروپور گی، آز بر یاشلق قالپور که؛ قوّتلی، تفکّری بر عملیاتله، آنجق اُولکی حالى إعاده ایديله بیلیر. ایشته بوندندر که، قرق دقیقه‌ده بر صحابه‌نک قزانديغی فضیله و مقامه، قرق گونده، حتّی قرق سنه‌ده باشقه‌سی آنجق یتیشه بیلیر.

اوچنجی سبب: اون ایکنجی و یگرمی دردنجی و یگرمی بشنجی سوزلرده اثبات ایدیلدیگی گی، نبوّتک ولایتیه نسبتی، گونشک عینِ ذاتيله، آیینهلرده گورولن گونشک مثالی گبیدر. ایشته دائرهٔ نبوّت، دائرهٔ ولایتدن نه قدر یوکسک ايسه، دائرهٔ نبوّتک خدمه‌لری و او گونشک ییلدیزلری اولان صحابه‌لر دخی، دائرهٔ ولایتده کی صلحایه او درجه تفوّقی اولمق لازم گلیور. حتّی ولایتِ کبرا اولان

وراثتِ نبوت و صدّيقيت كه، صحابه لرك ولايتيدر؛ بر ولى قزانسه، ينه صفِ اول
اولان صحابه لرك مقامنه يتيشمز. شو اوچنجى سببك متعّد و جوهندن اوچ وجهنى
بيان ايدرز:

برنجى وجه: إجتهدده يعنى إستنباطِ أحكامده، يعنى جنابِ حقّ مرضياتنى
كلامندن آكلامقده، صحابه لره يتيشيلمز. چونكه او زمانده كى او بيوك إنقلاب
إلهى، مرضياتِ ربّانيه ي و أحكامِ إلهيه ي آكلامق اوزره دونردى. بتون أذهان،
إستنباطِ أحكامه متوجّه ايدى. بتون قبلر، "رّمزك بزدن ايستديكى نه در؟" ديه
مراق ايدردى. أحوالِ زمان، بو حالى إشمام و إحساس ايده جك بر طرزده جريان
ايدويوردى. محاورات، بو معنالى تضمّن ايده رك وقوع بولويوردى. ايشته بونك
ايچون هر شى و هر حال و محاوره ل و صحبتلر و حكايله ر، بتون او معنالى
بر درجه درس ويژه جك بر طرزده جريان ايتديگندن؛ صحابه نك إستعدادينى
تكميل و فكرلرني تنوير ايتديگندن؛ إجتهد و إستنباطده إستعدادى كبريت
درجه سنده نورلانمغه حاضر اولديغندن؛ بر گونده ويا بر آيده قزانديغى مرتبه
إستنباط و إجتهدى، او صحابه نك درجه ذكاوتنده و إستعدادنده اولان بر آدم،
شو زمانده اون سنده، بلكه يوز سنده قزانمجه جقدر. چونكه شيمدى سعادت
أبديه يه بدل، سعادتِ دنويه مدارِ نظر در. بشرك نظرِ دقّتى، باشقه مقصدلره
متوجّه در. توگلسزلك ايچنده دردِ معيشت، روحه سرسملك و فلسفه طبعيه و
مادّيه عقله كورلك ويرديگندن؛ بشرك محيطِ اجتماعيسى، او شخصك ذهننه و
إستعدادينه، إجتهد خصوصنده قوّت ويرمديكى گي، تشّتت ويريور،
طاغييتيور. يگرى يدنجى سوزك إجتهد بحثنده، سفيان ابن عيينه ايله اونك
ذكاوتى درجه سنده برينك موازنه سنده إثبات ايتمشز كه؛ سفيانك اون سنده
قزانديغنى، اوته كى يوز سنده قزانميور.

ایکنجی وجه: صحابه‌لرک قریبتِ إلهیه نقطه‌سنده کی مقام‌لرینه ولایت آیاغیله یتیشیلمز. چونکه جناب حق بزه اُقربدر و هر شیدن داها زیاده یاقیندر. بز ایسه، اوندن نهایتسز اوزاغز. اونک قریبتنی قزائمق ایکی صورتله اولور. بریسی: اُقریبتک إنکشافیله‌در که، نبوت‌ده کی قریبت اوکا باقار و نبوت وراثتی و صحبتی جهتیله صحابه‌لر او سرّه مظهردرلر. ایکنجی صورت: بعدیتمز نقطه‌سنده قطع مراتب ایدوب بر درجه قریبت مشرف اولمقدرد که، اکثر سیر و سلوک ولایت اوکا گوره و سیر آنفسی و سیر آفاقی بو صورتله جریان ایدیور. ایشته برنجی صورت صرف وهییدر، کسبی دگل؛ إنجذابدر، جذب رحمانیدر و محبوبیتدر. یول قیصه‌در، فقط چوق متین و چوق یوکسکدر و چوق خالصدر و گولگه‌سزدر. دیگری؛ کسبیدر، اوزوندرد، گولگه‌لیدر. عجائب خارقه‌لری چوق ایسه ده؛ قیمتجه قریبتجه اولکیسنه یتیشه‌مز. مثلاً: ناصلکه دونکی گونه، بوگون یتیشمک ایچون ایکی یول وار.

برنجیسی: زمانک جریاننه تابع اولیه‌رق، بر قوت قدسیه ایله؛ فوق الزمان چیقوب، دونی بوگون گی حاضر گورمکدر.

ایکنجیسی: بر سنه قطع مسافه ایدوب، دونوب طولاشوب، دونه گل‌مکدر؛ فقط، ینه دونی آلدده طوته‌میور، اونی بیراقوب گیدیور. اوپله ده، ظاهر دن حقیقته گچمک ایکی صورتله‌در.

بری: طوغریدن طوغری یه حقیقتک إنجذابنه قاپیلوب، طریقت برزخنه گیرمه‌دن، حقیقتی عین ظاهر ایچنده بولمقدرد.

ایکنجیسی: چوق مراتبدن سیر و سلوک صورتیله گچمکدر. اهل ولایت، چندان فناء نفسه موقق اولورلر، نفس اماره‌ی تولدیرلر. ینه صحابه‌یه یتیشه‌میورلر.

چونکه صحابه‌لرڭ نفسلری ترکیه و تطهیر ایدیلدیگندن؛ نفسڭ ماهیتنده کی جهازات کثیره ایله، عبودیتڭ أنواعنه و شکر و حمدڭ أقسامنه داها زیاده مظهردرلر. فناء نفسدن صوڭره، عبودیتِ اولیا بساطت پیدا ایدر.

اوپنجی وجه: فضیلتِ اعمال و ثوابِ أفعال و فضیلتِ أُخرویّه جهتنده صحابه‌لره یتیشیلمز. چونکه ناصل بر عسکر بعض شرائط داخلنده، مهمّ و مخوف بر موقعده، بر ساعت نوبتده، بر سنه عبادت قدر بر فضیلت قزانه‌بیلیر و بر دقیقه‌ده بر قورشونی یمکله، اڭ اقل قرق گونده آنجق قزانيله جق ولایت درجه‌سی گبی بر مقامه چیقیور. اوپله ده، صحابه‌لرڭ تأسیسِ اسلامیتده و نشرِ احکام قرآنیّه‌ده خدمت‌لری و اسلامیت ایچون بتون دنیايه إعلانِ حرب ایتمه‌لری او قدر یوکسکدر که، بر دقیقه‌سنه باشقه‌لری بر سنه‌ده یتیشه‌مز. حتّی دینله‌بیلیر که؛ بتون دقیقه‌لری، (او خدمتِ قدسیه‌ده) او شهید اولان نفرڭ دقیقه‌سی گبیدر. بتون ساعت‌لری، مدّهش بر مقامده بر ساعت نوبت طوتان فداکار بر نفرڭ نوبتی گبیدر که؛ عمل آز، اجرتی چوق، قیمتی یوکسکدر.

أوت صحابه‌لر مادامِ اسلامیتڭ تأسیسنده و أنوارِ قرآنیّه‌نڭ نشرنده، صفِّ اول تشکیل ایدیورلر. **«السَّبَبُ كَالْفَاعِلِ»** سرنجه، بتون اُمّتڭ حسناتندن اونلره حصّه چیقار. اُمّتڭ **«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَآَصْحَابِهِ»** دیمه‌سیله؛ صحابه‌لرڭ، بتون اُمّتڭ حسناتندن حصّه‌دارلق‌لرینی گوستریور. هم ناصلکه بر آغاچڭ کوکنده کی کوچک بر مزیت؛ آغاچڭ دالرنده بیوک بر صورت آلیر، بیوک بر دالدن داها بیوکدر. هم ناصلکه مبدأ‌ده کوچک بر إرتفاع، گیتدکجه بر یکون تشکیل ایدر. هم ناصلکه نقطهٔ مرکزیه یاقین بر ایگنه اوجی قدر بر زیاده‌لک؛ دائرهٔ محیطه‌ده، بعضاً بر متره قدر زیاده‌یه مقابل گلیور. عیناً شو درت

مثال گبی؛ صحابه‌لر، اسلامیتک شجره نورانیه سنک کوکلرندن، اساسلرندن اولدقلری، هم بنای اسلامیتک خطوط نورانیه سنک مبدئنده، هم جماعت اسلامیه نك إماملرندن و عددلرینک اوللرنده، هم شمس نبوت و سراج حقیقتک مرکزینه یاقین اولدقلرندن؛ آز عمللری چوقدر، کوچک خدمتلری بیوکر. اولره یتیشمک ایچون، حقیقی صحابه اولمق لازم گلیور.

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ الَّذِي قَالَ (أَصْحَابِي كَالنُّجُومِ بَأَيِّهِمْ إِقْتَدَيْتُمْ إِهْتَدَيْتُمْ) وَ (خَيْرُ الْقُرُونِ قَرْنِي) وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ﴾
 ﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

سؤال: دینلیور که: صحابه‌لر رسول اکرم علیه الصلاة والسلامی گوردیلر، سوکره ایمان ایتدیلر. بز ایسه گورمه دن ایمان ایتدک. اويله ایسه، ایمانز داها قویدر. هم، قوت ایمانزه دلالت ایدن روایت وار؟

الجواب: صحابه‌لر او زمانده، افکار عامه عالم حقائق اسلامیه به معارض و مخالف ایکن؛ (صحابه‌لر) یالکز صورت انسانیه ده رسول اکرم علیه الصلاة والسلامی گوروب، بعضاً معجزه سز اولارق، اويله بر ایمان گتیرمشر که؛ بتون افکار عامه عالم، اولرک ایمانلرینی صارصمایوردی. شبهه دگل، بعضسنه وسوسه ده ویرمزدی. سزlr ایسه کز کندی ایمانکزی، صحابه‌لرک ایمانلریله موازنه ایدیورسکز. بتون افکار عامه اسلامیه، ایمانکزه قوت و سند اولدیغی حالده؛ رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک شجره طوباء نبوتک چکردهگی اولان بشریتی و صورت جسمانیه سنی دگل، بلکه عموم أنوار اسلامیه و حقائق قرآنیه ایله نورانی محتشم شخص معنوی سنی بیك معجزات ایله محاط اولارق عقل گوزیله گوردیگکز حالده، بر آروپا فیلسوفنک سوزیله وسوسه به و شبهه به دوشن ایمانکز نره ده؟ بتون

عالم كفر ك و نصارا و يهود ك و فيلسوفلر ك هجوملرينه قارشى صارصيلميان صحابهلر ك ايمانلرى نرهده؟ هم، صحابهلر ك قوت ايمانلرينى گوسترن و ايمانلرين ك ترشحاتى اولان شدت تقوالرى و كمال صلاحتلرى نرهده؟ اى مدعى! سن ك شدت ضعفكدن، فرائضى تماميله سندن گوسترمهين سونوك ايمانك نرهده؟ اما حديثده وارد اولان كه، "آخر زمانده بنى گورمهين و ايمان گتيرن، داها زياته مقبولدر" مثالنده كى روايت، خصوصى فضيلته دائردر. خاص بعض اشخاص حقندهدر. بحثمز ايسه، فضيلت كليو و اكثريت اعتباريلهدر.

ايكنجى سؤال: دييورلر كه: اهل ولايت و اصحاب كمالات، دنيايى ترك ايتمشلر. حتى حديثده وار كه: "دنيا محبتي بتون خطالرك باشيدر." حالبوكه صحابهلر دنيايه پك چوق گيرمشلر؛ ترك دنيا دگل، بلكه بر قسم صحابه، او زمانك اهل مدنيتندن داها ايلرى گيتمشلر. ناصل اولويور كه، بويله صحابهلر ك ا ك اذناسنه، ا ك بيوك بر ولى قدر قيمتى وار، دييورسكز؟

الجواب: اوتوز ايكنجى سوزك ايكنجى و اوچنجى موقفلرنده غايت قطعى اثبات ايديلمشدر كه: دنياك آخرته باقان يوزيله، اسماء الهيه مقابل اولان يوزينى سومك؛ سبب نقصانيت دگل، بلكه مدار كمالدر و او ايكي يوزده نه قدر ايلرى گيتسه، داها زياته عبادت و معرفت اللهده ايلرى گيدر. صحابهلر ك دنياسى ايسه، ايشته او ايكي يوزدهدر. دنيايى آخرت مزرعهسى گوروب، ا ك كوب بيچمشلر. موجوداتى، اسماء الهيهك آيينهسى گوروب، مشتاقانه تماشا ايدوب باقمشلر. فناء دنيا ايسه، فانى يوزيدر كه، انسانك هوساتنه باقار.

اوچنجى سؤال: طريقتلر، حقيقتلر ك يوللريدر. طريقتلر ك ايچرسنده ا ك مشهور و ا ك يوكسك و جاده كبرا ادعا اولونان طريق نقشبندى حقنده، او طريقتك

قهرمانلرندن و إماملرندن بعضلری اساسنی بویله تعریف ایتمشله. دیمشله که:

﴿دَرْ طَرِيقِ نَقْشِ بَنْدِی لَا زِمَ اَمَدُ چَارُ تَرْكُ﴾

﴿تَرْكُ دُنْیَا تَرْكُ عُقْبَى تَرْكُ هَسْتِی تَرْكُ تَرْكُ﴾

یعنی، طریقِ نقشیده درت شیئی بیراقمق لازم. هم دنیایی، هم نفس حسابنه آخرتی دخی مقصودِ حقیقی یایماق، هم وجودینی اونوتمق، هم عُجْبِه، فخره گیرمه مک ایچون بو ترکلری دوشونمه مکدر. دیمک حقیقی معرفت الله و کمالاتِ إنسانیه تَرْك ماسوا ایله اولور؟

الجواب: اگر إنسان یالکز بر قلبدن عبارت اولسه ایدی؛ بتون ماسوایی تَرْك، حتّی اَسْمَاء و صفاتی دخی بیراقمق، یالکز جنابِ حَقِّك ذاته ربطِ قلب ایتمک لازم گلیردی. فقط إنسانك عقل، روح، سرّ، نفس گبی پك چوق وظیفه دار لطائفی و حاسّه لری واردر. إنسانِ کامل اودر که: بتون او لطائفی؛ کندیلرینه مخصوص آیری آیری طریقِ عبودیتده، حقیقت جانبنه سَوَق ایتمک ایله صحابه گبی گنیش بر دائره ده، زنگین بر صورتده، قلب بر قوماندان گبی، لطائف عسکرلرله قهرمانانه مقصده یوروسون. یوقسه قلب، یالکز کندینی قورتارمق ایچون عسکرینی بیراقوب تَك باشیله گیتمک، مدارِ افتخار دگل، بلکه نتیجهٔ اضطراردر.

دردنجی سؤال: صحابه لره قارشى إدّعاي رجحان نره دن چیقیور؟ کیم چیقاریور؟ شو زمانده، بو مسئله یی مدارِ بحث ایتمک نه دندر؟ هم مجتهدین عظامه قارشى مساوات دعوا ایتمک نه دن ایلری گلیور؟

الجواب: شو مسئله یی سویله یین ایکی قسمدر: بر قسمی، صافی اهلِ دیانت و اهلِ علمدر که؛ بعض احادیثی گورمشله، شو زمانده اهلِ تقوا و صلاحتی

تشويق و ترغيب ايچون اويله مبحثلر آچييورلر. بو قسمه قارشى سوزيمز يوق. ذاتًا اونلر آزدرلر، چابوق ده إنتباهه گليزلر. ديگر قسم ايسه غايت مدهش مغرور إنسانلردر كه؛ مذهبسلكلرينى، مجتهدين عظامه مساوات دعواسى آلتنده نشر ايتمك ايسته يورلر و دينسلكلرينى، صحابهيه قارشى مساوات دعواسى آلتنده اجرا ايتمك ايسته يورلر.

چونكه اَوَّلًا: او اهل ضلالت سفاهته گيرمش، سفاهته ترياكى اولمش؛ سفاهته مانع اولان تكاليف شرعيه يي ياپاميور. كندينه بر بهانه بولمق ايچون دير كه: "شو مسائل، اجتهدايدهرلر. او مسائلده، مذهبلىر بربرينه مخالف گيدييور. هم اونلر ده بزم گيى انسانلردر، خطا ايدە بيليرلر. اويله ايسه بز ده اونلر گيى اجتهد ايدرز، ايسنديگمز گيى عبادتمزى ياپارز. اونلره تابع اولمغه نه مجبوريتمز وار؟" ايشته بو بدجتلر، بو دسيسه شيطانيه ايله، باشلرينى مذهبك زنجيرندن چيقارييورلر. بونلرڭ شو دعوالرى نه قدر چوروك، نه قدر اساسسز اولديغى يگرمى يدنجى سوزده قطعى بر صورتده گوسترلديگندن اوڭا حواله ايدرز.

ثانيًا: او قسم اهل ضلالت باقديلر كه، مجتهدينلرده ايش بيتميور. اونلرڭ اوموزلرنده كى يالڭز نظريات دينيه در. حالبوكه بو قسم اهل ضلالت، ضروريات دينيه يي ترك و تغيير ايتمك ايسته يورلر. "اونلردن داها اي يز" ديسه لر، مسئله لرى تمام اولمايور. چونكه مجتهدين، نظريات و قطعى اولميان تفرعاته قاريشه بيليرلر. حالبوكه بو مذهبسز اهل ضلالت، ضروريات دينيه ده دخى فكرلرينى قاريشد يرمق و قابل تبديل اولميان مسائلى تبديل ايتمك و قطعى اركان اسلاميه قارشى گلمك ايستكلىرندن؛ البته ضروريات دينيه نڭ حمله لرى و ديركلرى اولان صحابه لره ايليشه جكلر. هيهات! دگل بونلر گيى انسان صورتنده كى حيوانلر، بلكه حقيقى انسانلر و حقيقى انسانلرڭ اڭ كامللىرى اولان اوليانڭ بيوكلى؛ صحابه نڭ

كوچكلرينه قارشى مساوات دعواسنى قزانه مادلرلى، غايت قطعى بر صورتده يگر مى يدنجى سوزده اثبات ايديلمشدر.

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى رَسُولِكَ الَّذِي قَالَ (لَا تَسُبُّوا أَصْحَابِي لَوْ أَنْفَقَ أَحَدُكُمْ مِثْلَ أُحُدٍ ذَهَبًا مَا بَلَغَ نِصْفَ مُدٍّ مِنْ أَصْحَابِي) صَدَقَ رَسُولُ اللَّهِ﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

نورك بلكجيسى

بو پارچه چوق مهمدر.. فقط دریندر گنیشدر هرکس قاواماز.

یگرمی طوقوزنجی سوزك ایکنجی مقصدی (قیامت و موت دنیا و حیاتِ آخرت حقّندهدر.)

شو مقصدك درت اساسی و بر مقدمه تمثیلیه سی واردر.

مقدمه

ناصلکه بر سرای ویا بر شهر حقّنده بری دعوا ایتسه: "شو سرای ویا شهر،
تخریب ایدیلوب یگیدن محکم بر صورتده بنا و تعمیر ایدیله جکدر." البته، اونك
دعواسنه قارشی آلتی سؤال ترتّب ایدر:

برنجیسی: نه ایچون تخریب ایدیله جک؟ سبب و مقتضی وار میدر؟
اگر "أوت وار" دییه إثبات ایتدی..

ایکنجیسی: شویله بر سؤال گلیر که؛ "بونى تخریب ایدوب، تعمیر ایده جک
اوسته مقتدر میدر؟ یاپایلیر می؟

اگر "أوت یاپایلیر" دییه إثبات ایتدی..

اوچنجیسی: شویله بر سؤال گلیر که؛ "تخریب ممکن میدر؟ هم، صوگره تخریب
ایدیله جک میدر؟" اگر "أوت" دییه امکانِ تخریبی، هم وقوعنی إثبات ایتسه؛
ایکی سؤال داها اوڭا وارد اولور که:

عجبا شو عجيب سراى ويا شهرڭ يڭيدن تعميرى ممكن ميدر؟ ممكن اولسه،
عجبا تعمير ايديله جك ميدر؟"

اگر "أوت" ديه بونلرى ده إثبات ايتسه؛ او وقت بو مسئله نڭ هيچ بر جهته ده
هيچ بر كوشه سنده بر دليك، بر منفذ قالماز كه، شك و شبهه و وسوسه
گيره بيلسين.

ايشته شو تمثيل گي؛ دنيا سراينڭ، شو كائنات شهرينڭ تخریب و تعميرى
ايچون مقتضى وار. فاعل و اوسته سى مقتدر. تخریبى ممكن و واقع اولاجق.
تعميرى ممكن و واقع اولاجقدر. ايشته شو مسئله لر، برنجى اساسدن صوگره
إثبات ايديله جكدر.

برنجى اساس

روح، قطعياً باقيدر. برنجى مقصده كى ملائكه و روحانيلرڭ وجودلرينه
دلالت ايدن همان بتون دليللر، شو مسئله مز اولان بقاء روحه دخى دليلدرلر.
بنجه مسئله او قدر قطعيدر كه، فضله بيان عبث اولور. أوت شو عالم برزخده،
عالم ارواحده بولونان و آخرته گيتمك ايچون بكلهين حدسز ارواح باقيه قافله لرى
ايله بزم مائينمزده كى مسافه او قدر اينجه و قيصه در كه، برهان ايله گوسترمگه
لزوم قالماز. حد و حساب ه گلمهين اهل كشفڭ و شهودڭ اونلرله تماس ايتمه لرى،
حتى اهل كشف القبورڭ اونلرى گورمه لرى، حتى بر قسم عوامڭ ده اونلرله
مخابره لرى و عمومڭ ده رؤياي صادقده اونلرله مناسبت پيدا ايتمه لرى، مضاعف
تواترلر صورتنده عاداتا بشرڭ علوم متعارفه سى حكمنه گچمشدر. فقط شو زمانده
مادّيون فكرى هر كسى سرسم ايتديگندن، اڭ بديهي بر شيده ذهنلره وسوسه

ويرمش. ايشته شويله وسوسه لرى ازاله ايچون؛ حدس قلينك و اذعان عقليتك پك چوق منبعلرندن، بر مقدمه ايله درت منبعنه اشارة ايدى جگر.

مقدمه

اوننجى سوزك دردنجى حقيقتنده اثبات ايدىلديكى گي؛ ابدى، سىرمى، مىلسىز بر جمال، البته آيينه دار مشتاقك ابدىتى و بقاسنى ايستر. هم قصورسىز، ابدى بر كمال صنعت، متفكر دلائك دوامى طلب ايدر. هم نهايتسىز بر رحمت و احسان، محتاج متشكرلرينك دوام تنعملرينى اقتضا ايدر. ايشته او آيينه دار مشتاق، او دلال متفكر، او محتاج متشكر؛ اك باشد روح انسانيدر. اويله ايسه، ابد الآباد يولنده؛ او جمال، او كمال، او رحمت رفاقت ايدى جك، باقى قالا جقدر. ينه اوننجى سوزك آلتنجى حقيقتنده اثبات ايدىلديكى گي؛ دگل روح بشر، حتى اك بسىط طبقات موجودات دخی، فنا ايچون يارادىلما مشلر؛ بر نوع بقايه مظهردرلر. حتى روحسىز، اهميتسىز بر چيچك دخی، وجود ظاهریدن گيتسه، يك وجهله بر نوع بقايه مظهردر. چونكه صورتى، حدسى حافظه لرده باقى قالير. قانون تشكالاتى، يوزر تخم جقلىرنده بقا بولوب دوام ايدر. مادام بر پارچه جق روحه بگزهين او چيچك قانون تشكلى، مثال صورتى، بر حفيظ حكيم طرفندن ابقا ايدىلييور. دغدغلى انقلابلر ايچنده كمال انتظام ايله، ذره جكلر گي تخملىرنده محافظه ايدىلييور، باقى قالير. البته غايت جمعيتلى و غايت يوكسك بر ماهيته مالك و خارجى وجود گيديرلىش و ذى شعور و ذى حيات و نورانى قانون امرى اولان روح بشر، نه درجه قطعيتله بقايه مظهر و ابدىتله مربوط و سىرمىيتله علاقه دار اولديغنى آكلامازسهك، ناصل "ذى شعور بر انسانم" ديه ييليرسك؟ اوت، قوجه بر آعاجك بر درجه روحه بگزهين پروگرامنى و قانون تشكالاتى، بر نقطه گي اك كوچك چكردكده درج ايدوب محافظه ايدن بر ذات حكيم ذو الجلال،

بر ذاتِ حفیظِ بی‌زوال حقّنده "وفات ایدنلرک روحلرینی ناصل محافظه ایدر" دینلیر می؟

برنجی منبع: آنفسیدر. یعنی، هرکس حیاته و نفسنه دقت ایتسه، بر روح باقی‌ی آکلار. اوت هر بر روح، قاچ سنه یاشامش ایسه او قدر بدن دگیشدیردیگی حالده، بالبداهه عیناً باقی قالمشدر. اوپله ایسه؛ مادام جسد گلوب گچجیدر. موت ايله بتون بتون چیپلاق اولمق دخی روحک بقاسنه تأثیر ایتمز و ماهیتی ده بوزماز. یالکز مدّت حیاته تدریجی جسد لباسنی دگیشدیریور. موده ایسه بردن صویونور. غایت قطعی بر حدس ايله بلکه مشاهده ايله ثابتدر که، جسد روح ايله قائمدر. اوپله ایسه روح، اونک ايله قائم دگلدرد. بلکه روح، بنفسه قائم و حاکم اولدیغندن؛ جسد ایستدیگی گی طاغیلوب طویلانسین، روحک استقلالیتنه خلل ویرمز. بلکه جسد، روحک خانه‌سی و یوواسیدر، لباسی دگل. بلکه روحک لباسی بر درجه ثابت و لطافتجه روحه مناسب بر غلافِ لطیفی و بر بدنِ مثالیسی واردرد. اوپله ایسه، موت هنگامنده بتون بتون چیپلاق اولماز، یوواسندن چیقار، بدنِ مثالیسنی گیهر.

ایکنجی منبع: آفاقیدر. یعنی، مکرر مشاهدات و متعدد واقعات و کرات ايله مناسباتدن نشئت ایدن بر نوع حکم تجریدر. اوت تک بر روحک بعد الممات بقاسی آکلاشیلسه، شو روح نوعک کلّیتله بقاسنی استلزام ایدر. زیرا فنّ منطقجه قطعیدر که: ذاتی بر خاصّه، بر تک فردده گورونسه؛ بتون افرادده دخی او خاصّه‌نک وجودینه حکم ایدیلیر. چونکه ذاتیدر. ذاتی اولسه، هر فردده بولونور. حالبوکه دگل بر فرد، بلکه او قدر حدسز، او قدر حسابیه، حصره‌گلمز مشاهداته استناد ایدن آثار و بقاء ارواحه دلالت ایدن امارات، او درجه قطعیدر که؛ بزه ناصل یگی دنیا، یعنی آمریکا وار و اوراده انسانلر بولونور؛ او انسانلرک

وجودلرينه هيچ وهم خاطره گلمز. اويله ده شبهه قبول ايتمز كه، شيمدى عالم ملكوت و ارواحده؛ ئولمىش، وفات ايتمىش انسانلر ك ارواحى پك چوق كثرته وارد و بزملة مناسبتداردرلر. معنوى هدايامز اونلره گيدييور، اونلر ك نورانى فيضلى ده بزلره گلييور.

هم حدس قطعى ايله وجداناً حسّ ايديله بيلير كه؛ انسان ئولدكدن صوگره اساسلى بر جهتي باقيدر. او اساس ايسه روحدر. روح ايسه، تخریب و انحلاله معروض دگل. چونكه بسيطدر، وحدتى وار. تخریب و انحلال و بوزولمق ايسه؛ كثر و تركيب ايديلمىش شيلر ك شأنيدر. سابقاً بيان ايتديگمز گي؛ حيات، كثرته بر طرز وحدتى تأمين ايدر، بر نوع بقايه سببيت ويرر. ديمك وحدت و بقا، روحده اساسدر كه، اوندن كثرته سرايت ايدر. روح ك فناى، يا تخریب و انحلال ايله در. او تخریب و انحلال ايسه، وحدت يول ويرمز كه گيرسين، بساطت بيراقماز كه بوزسون. وياخود اعدام ايله در. اعدام ايسه جوّاد مطلقك حدسز مرحمتى مساعده ايتمز و نهايتسز جودى بيراقماز كه، ويرديگى نعمت وجودى او نعمت وجوده پك مشتاق و لايق اولان روح انسانيدن گرى آلسين.

اوپنچى منبع: روح ذى حيات، ذى شعور، نورانى، وجود خارجى گيديرلمىش، جامع، حقيقتدار، كلّيت كسب ايتمگه مستعد بر قانون اُمريد. حالبوكه اُك ضعيف اولان قوانين اُمريه، ثبات و بقايه مظهردرلر. چونكه دقت ايديلسه، معروض تغير اولان بتون نوعلرده برر حقيقت ثابت و وارد كه، بتون تغيرات و انقلابات و اطوار حيات ايچنده يووارلانا رق صورتلر دگيشديروب، ئوليه رك، ياشايهرق باقى قالييور. ايشته هر بر شخص انسانى، ماهيتك جامعيتيله و كلّى شعورييله و عمومى تصوّر ايتيله بر شخص ايكن، بر نوع حكمنه گچمشدر. بر نوعه گلن و جارى اولان قانون، او شخص انسانيده دخى جاري در. مادام فاطر

ذو الجلال، إنسانی جامع بر آئینه و کَلّی بر عبودیتله و علوی بر ماهیتله یار اتمشدر. هر فردده کی حقیقتِ روحیه، یوز بیگلر صورت دگیشدیرسه، اذن ربّانی ایله ئولمیه جک، یاشایه رق گلدیگی گبی گیده جک. اویله ایسه او شخصِ انسانینک حقیقتِ ذی شعوری و عنصرِ ذی حیاتی اولان روحی دخی، اللّٰهک آمریله، اذنیله و ابقاسیله دائما باقیدر.

دردنجی منبع: روحه بر درجه مشابه و ایکسی ده عالمِ اُمردن و اُمراده دن گلدکلرندن مصدر اعتباریله روحه بر درجه موافق، فقط یالکز وجودِ حسی اولیان نوعلرده حکمران اولان قوانینه دقت ایدیلسه و او ناموسلره باقیلسه گورونور که: اُگر او قانونِ اُمری، وجودِ خارجی کیسه ایدی، او نوعلرک بر روحی اولوردی. حالبوکه او قانونِ دائما باقیدر. دائما مستمر، ثابتدر. هیچ بر تغیرات و اِنقلابات، او قانونلرک وحدتنه تأثیر ایتمز، بوزماز. مثلا: بر اینجیر آغاجی ئولسه، طاغیلسه؛ اونک روحی حکمنده اولان قانونِ تشکلاتی، ذره گبی بر چکردگنده ئولمیه رک باقی قالیر. ایشته مادام اُک عادی و ضعیف اُمری قانونلر دخی بویله بقا ایله، دوام ایله علاقه دارد. البته روحِ انسانی، دگل یالکز بقا ایله، بلکه اُبد الابد ایله علاقه دار اولمق لازم گلیر. چونکه روح دخی قرآنک نصّی ایله، **﴿قُلِ الرُّوحُ مِنْ**

أَمْرِ رَبِّي﴾ فرمانِ جلیلی ایله عالمِ اُمردن گلمش بر قانونِ ذی شعور و بر ناموسِ ذی حیاتدر که؛ قدرتِ اُزلیه، اوکا وجودِ خارجی گیدیرمش. دیمک ناصلکه صفتِ اُمراده دن و عالمِ اُمردن گلن شعورسز قوانین، دائما ویا اُغلبّا باقی قالییور. عینّا اونلرک بر نوع قارداشی و اونلر گبی صفتِ اُمراده نک تجلیسی و عالمِ اُمردن گلن روح، بقایه مظهر اولمق داها زیاده قطعیدر، لایقدر. چونکه ذی وجوددر، حقیقتِ خارجیه صاحبیدر. هم اونلردن داها قویدر، داها علویدر. چونکه ذی شعوردر. هم اونلردن داها دائمیدر، داها قیمتداردر. چونکه ذی حیاتدر.

ايكنجى اساس

سعادَتِ اُبدِيهيه مقتضى واردر و او سعادَتى ويژه جك فاعلِ ذو الجلال ده مقتدردر. هم خرابِ عالم، موتِ دنيا ممكندر. هم واقع اولاجقدر. يگيدن احيائي عالم و حشر، ممكندر. هم واقع اولاجقدر. ايشته بو آلتى مسئله يي، برر برر عقلى اِقتناع ايده جك مختصر بر طرزده بيان ايده جگزر. ذاتاً اوننجى سوزده قلبى، ايمانِ كامل درجه سنه چيقاره جق درجه ده برهانلر ذكر ايديلمشدر. شوراده ايسه، يالگزر عقلى اِقتناع ايده جك، صوصديره جق، اُسكى سعيدك "نقطه رساله سى" نده كى بياناتى طرزنده بحث ايده جگزر.

اوت سعادَتِ اُبدِيهيه مقتضى موجوددر. او مقتضىنك وجودينه دلالت ايدن برهانِ قطعى "اون منبع و مدار" دن سوزولن بر حدسدر.

برنجى مدار: دقت ايديلسه، شو كائناتك عمومنده بر نظام اُكمل، بر انتظام قصدى واردر. هر جهته رشحاتِ اختيار و لمعاتِ قصد گورونور. حتى هر شيده بر نور قصد، هر شأنده بر ضيائِ اِراده، هر حركته بر لمعه اِختيار، هر تركيبه بر شعله حُكمت، ثمراتك شهادتيله نظرِ دقته چارپييور. ايشته اُگر سعادَتِ اُبدِيه اولمازسه، شو اساسلى نظام، بر صورتِ ضعيفه واهيه دن عبارت قالير. يالانجى، اساسسز بر نظام اولور. نظام و انتظامك روحى اولان معنويات و روابط و نسب، هبا اولوب گيدر. ديمك نظامى نظام ايدن، سعادَتِ اُبدِيه در. اويله ايسه نظام عالم، سعادَتِ اُبدِيهيه اِشارت ايدبييور.

ايكنجى مدار: خلقتِ كائناتده بر حُكمتِ تامه گورونويور. اوت عنايتِ اُزليه نك تمثالى اولان حُكمتِ اِلهيه، كائناتك عمومنده گوستردىگى مصلحتلرك

رعایتی و حکمتلرک ایتزامی لسانی ایله، سعادت ابدیهی إعلان ایدر. چونکه سعادت ابدیه اولمازسه، شو کائناتده بالبداهه ثابت اولان حکمتلری، فائدهلری، مکابره ایله انکار ایتمک لازم گلیر. اوننجی سوزک اوننجی حقیقتی، بو حقیقتی گونش گی گوستردیگندن، اوکا اکتفاء بوراده اختصار ایدرز.

اوجنجی مدار: عقل و حکمت و استقراء و تجربه نك شهادتلی ایله ثابت اولان خلقت موجوداتده کی عدم عبثیت و عدم اسراف، سعادت ابدیهیه اشارت ایدر. فطرتده اسراف و خلقتده عبثیت اولمادیغنه دلیل، صانع ذو الجلالک هر شیئک خلقتنده اُک قیصه یولی و اُک یاقین جهتی و اُک خفیف صورتی و اُک گوزل کیفیت ایتیار و انتخاب ایتمه سیدر و بعضاً بر شیئی، یوز وظیفه ایله توظیف ایتمه سیدر و بر اینجه شیئه پک میوه و غایه لری طاقمه سیدر. مادام اسراف یوق و عبثیت اولماز، البته سعادت ابدیه اولاجقدر. چونکه دونه مک اوزره عدم، هر شیئی عبث ایدر، هر شی اسراف اولور. عموم فطرتده، اُزجمله انسانده، فنی منافع الأعضاء شهادتیه ثابت اولان عدم اسراف گوستریور که؛ انسانده اولان حدسز استعدادات معنویه و نهایتسز آمال و افکار و میولات دخی اسراف ایدیلیمیه جکدر. اوپله ایسه، انسانده کی او اساسلی میل تکمل، بر کمالک وجودینی گوسترر و او میل سعادت، سعادت ابدیهیه نامزد اولدیغنی قطعی اولارق إعلان ایدر. اوپله اولمازسه انسانک ماهیت حقیقیه سنی تشکیل ایدن او اساسلی معنویات، او علوی آمال، حکمتلی موجوداتک خلافتنه اولارق اسراف و عبث اولور، قورور، هباء گیدر. شو حقیقت، اوننجی سوزک اون برنجی حقیقتنده اثبات ایدیلدیگندن قیصه کسپیورز.

دردنجی مدار: پک چوق نوعلرده، حتی گیجه و گوندوزده، قیش و بهارده و جو هواده حتی انسانک شخصلرنده، مدّت حیاتنده دگیشدیردیگی بدنلر و موته

بگزهين اويقو ايله حشر و نشره بگزر برر نوع قيامت، بر قيامت كبرانك تحققي احساس ايدىيور، رمزًا خبر ويرىيورلر. أوت مثلاً: هفتهلق بزم ساعتزك ثانيه و دقيقه و ساعت و گونلرینی صایان چرخلرینه بگزهين؛ اللّٰهك دنيا دینلن بيوك ساعتده كى يوم، سنه، عمر بشر، دوران دنيا، بربرينه مقدمه اولارق بربرندن خبر ويرىيور، دونر ايشلرلر. گيجهدن صوگره صباحی، قيشدن صوگره بهاری ايشلدكلى گبی؛ موتدن صوگره صبح قيامت، او دستگاهدن، او ساعت عظمادن چيقه جغنى رمزًا خبر ويرىيورلر.

بر شخصك مدت عمرنده باشنه گلمش بر چوق قيامت چشیدلری واردر. هر گيجه بر نوع ئولمكله، هر صباح بر نوع ديريلمكله أمارات حشریه گوردیگی گبی، بش آلتی سنهده بالائفاق بتون ذراتی دگیشدیرهك، حتی بر سنهده ایکی دفعه تدریجی بر قيامت و حشر تقلیدینی گورمش. هم حیوان و نبات نوعلرنده اوچ یوز بیگدن زیاده حشر و نشر و قيامت نوعیهی هر بهارده مشاهده ایدیيور. ايشته بو قدر أمارات و إشارات حشریه و بو قدر علامات و رموزات نشریه ألبته قيامت كبرانك ترشحاتی حکمنده، او حشره إشارات ایدیيورلر. بر صانع حكيم طرفندن نوعلرده بویله قيامت نوعیهی یعنی بتون نباتات كوكلرینی و بر قسم حیوانلری عینًا بهارده إحیا ایتمك و یاپراقلری و چیچكلری و میوهلری گبی سائر بر قسم شیلری عینیه دگل، مثلیله إعاده ایدهك بر نوع حشر و نشر یایمق؛ هر بر شخص انسانیده قيامت عمومیه ایچنده بر قيامت شخصیهیه دلیل اولاییلر.

چونكه انسانك بر تك شخصی، باشقه سنك بر نوعی حکمندهدر. زیرا فکر نوری، انسانك آمالنه و أفکارینه اویله بر گنیشلك ویرمش كه، ماضی و مستقبلی إحاطه ایدر. دنیای دخی یوتسه طوق اولماز. سائر نوعلرده فردلك ماهیتی جزئیهدر، قیمتی شخصیهدر، نظری محدوددر، کمالی محصوردر، لذتی و ألمی

آئیدر. بشرک ایسه ماهیتی علویه در، قیمتی غالیه در، نظری عامدر، کمالی حدسدر، معنوی لذتی و املی قسماً دائمدر. اویله ایسه، بالمشاهده سائر نوعلرده تکرر ایدن بر چشید قیامتله و حشرله؛ شو قیامت کبری عمومیهده، هر شخصِ انسانی عینیهه إعاده ایدیلهرک حشر ایدیلمسنه رمز ایدر، خبر ویرر. اوننجی سوزک طوقوزنجی حقیقتنده ایکی کرّه ایکی درت ایدر درجه سنده قطعیت ايله اثبات ایدیلدیگندن بوراده إختصار ایدرز.

بشنجی مدار: بشرک جوهر روحنده درج ایدیلمش غیر محدود إستعدادات و او إستعداداتده مندمج اولان غیر محصور قابیلتر و او قابیلتردن نشئت ایدن حدسز میلر و او حدسز میلردن حاصل اولان نهایتسز املر و او نهایتسز املردن تولد ایدن غیر متناهی افکار و تصوّراتِ انسانیه، شو عالم شهادتک آرقه سنده بولونان سعادتِ ابدیهه اَلنی اوزاتمش، اوکا گوزینی دیکمش، او طرفه متوجّه اولمش اولدیغنی اهل تحقیق گورویور. ایشته هیچ یالان سویله مهین فطرت و فطرتده کی شو قطعی و شدید و صارصیلماز میل سعادتِ ابدیه، سعادتِ ابدیهنک تحقّقنه دائر وجدانه بر حدس قطعی ویریور. اوننجی سوزک اون برنجی حقیقی، بو حقیقی گوندوز گبی گوستردیگندن قیصه کسپیورز.

آلتنجی مدار: "رحمن الرحیم" اولان شو موجوداتک صانع ذو الجمالانک رحمتی، سعادتِ ابدیهی گوسترییور. اوت نعمتی نعمت ایدن، نعمتی نعمتلكدن خلاص ایدن و موجوداتی، فراقِ ابدیدن حاصل اولان واولالردن قورتاران سعادتِ ابدیهی؛ او رحمتک شأندندر که، بشردن اُسیرگه مسین. چونکه بتون نعمتلك رأسی، رئیس، غایه سی، نتیجه سی اولان سعادتِ ابدیه ویریلمزسه، دنیا ئولدکدن سوگره آخرت صورتنده دیرلمزسه، بتون نعمتله نعمتله تحوّل ایدرله. او تحوّل ایسه، بالبداهه و بالضروره و عموم کائناتک شهادتیه محقق و مشهود اولان رحمتِ إلهیهنک

وجودىنى إنكار ايتمك لازم گلير. حالبوكه رحمت، گونشدن داها پارلاق بر حقيقت ثابتهدر. باق رحمتك جلوهلرندن و لطيف آثارندن اولان عشق و شفقت و عقل نعمتلىرىنه دقت ايت. اگر فراق ابدى و هجران لا يزالىيه، حيات انسانيه انجرار ايدىه جگنى فرض ايتسهك؛ گورورسك كه: او لطيف محبت، اك بيوك بر مصيبت اولور. او لذيذ شفقت، اك بيوك بر علت اولور. او نورانى عقل، اك بيوك بر بلا اولور. ديمك رحمت، (چونكه رحمتدر) هجران ابدىي، محبت حقيقيه قارشى چيقاره ماز. اونجى سوزك ايكنجى حقيقتى، بو حقيقتى غايت گوزل بر صورتده گوستردىگندن بوراده اختصار ايدىلدى.

يدنجى مدار: شو كائناتده گورونن و بيلينن بتون لطائف، بتون محاسن، بتون كمالات، بتون انجذابات، بتون اشتياقات، بتون ترجمات؛ برر معنادر، برر مضموندر، برر كلمه معنويه در كه: شو كائناتك صانع ذو الجلالنك لطف و مرحمتك تجلياتنى، احسان و كرمك جلوهلرينى بالضروره، بالبداهه قلبه گوسترر، عقلك گوزينه صوقويور. مادام شو عالمده بر حقيقت واردر. بالبداهه حقيقى رحمت واردر. مادام حقيقى رحمت واردر، سعادتي ابديه اولاجقدر. اونجى سوزك دردنجى حقيقتى، ايكنجى حقيقى ايله برابر شو حقيقى گوندوز گي آيدىنلا تمشدر.

سكزنجى مدار: انسانك فطرت ذى شعورى اولان وجدانى، سعادتي ابديهيه باقار، گوسترر. اوت، كيم كندى اويانيق وجدانى ديگلسه "ابد!.. ابد!" سسنى ايشيده جكدرد. بتون كائنات او وجدانه ويريلسه، ابدى قارشى اولان احتياجنك يرينى تولديره مز. ديمك او وجدان، او ابد ايچون مخلوقدر. ديمك بو وجدانى اولان انجذاب و جذبه، بر غايه حقيقيه نك و بر حقيقت جاذبه دارك يالگز جذبي ايله اولابيلير. اونجى سوزك اون برنجى حقيقتك خاتمه سى بو حقيقى گوسترمشدر.

طوقوزنجی مدار: صادق، مصدوق، مصدق اولان محمد عربی علیه الصلاة والسلامك إخباریدر. اوت او ذاتك (عصم) سوزلری، سعادتی ابدیه‌نك قبولیرنی آچمشدر و اونك (عصم) کلاملری سعادتی ابدیه‌یه قارشى برر پنجره‌در. ذاتا بتون انبیانك (علیهم السلام) إجماعی و بتون اولیانك تواترینی ائنده طومش، بتون قوتیله بتون دعوالری؛ توحید إلهیدن صوگره شو حشر و سعادتی نقطه‌سنده تمرکز ایدیور. عجباً، شو قوتی صارصه‌حق بر شی وار میدر؟ اونجی سوزك اون ایکنجی حقیقتی، شو حقیقتی پك ظاهر بر صورته‌گوسترمشدر.

اونجی مدار: اون اوچ عصرده یدی وجهله إعجازینی محافظه ایدن و یگرمی بشنجی سوزده إثبات ایدیلدیگی اوزره قرق عدد انواع إعجازیله معجزه اولان قرآن معجز البیانك إخبارات قطعیه‌سیدر. اوت او قرآنك نفس إخباری، حشر جسماینك کشافیدر و شو طلسم مغلق عالمك و شو رمز حکمت کائناتك مفتاحیدر. هم او قرآن معجز البیانك تضمن ایتدیگی و مکرراً تفکره امر ایدوب نظره وضع ایلدیگی براهین عقلیه قطعیه، بیکلردر. اؤجمله: بر قیاس تمثیلیی تضمن ایدن **﴿وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا﴾** و **﴿قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ﴾** و بر دلیل عدالته إشارت ایدن **﴿وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ﴾** گبی پك چوق آیات ایله حشر جسمانیده کی سعادتی ابدیه‌یی گوستره‌جك پك چوق دوریینلری، نظر بشرک دقتنه وضع ایتمشدر. قرآنك سائر آیتلر ایله ایضاح ایتدیگی شو **﴿وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا﴾** و **﴿قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ﴾** ده کی قیاس تمثیلینك خلاصه‌سنی "نقطه" رساله‌سنده شویله بیان ایتمشز که:

وجود انسان، طوردن طوره گچدکجه عجیب و منتظم إنقلابلر گچیریور. نطفه‌دن علقه‌یه، علقه‌دن مضغه‌یه، مضغه‌دن عظم و لحمه، عظم و لحمدن خلق

جديده يعنى انسان صورتنه انقلابى، غايت دقيق دستورلره تابعدر. او طورلرڭ هر بريسنگ اويله قوانين مخصوصه و اويله نظامات معينه و اويله حرکات مژدهلرى واردر كه؛ جام گي، آلتنده بر قصد، بر اراده، بر اختيار، بر حكمتك جلوهلرينى گوسترر. ايشته شو طرزده او وجودى ياپان صانع حكيم، هر سنه بر لباس گي او وجودى دگيشديرر. او وجودك دگيشديرلمسى و بقاسى ايچون انحلال ايدن اجزالرڭ يرينى طولديره حق، چاليشه حق يڭى ذره لرڭ گلمسى ايچون بر تركيبه محتاجدر. ايشته او بدن حجيرهلرى، منتظم بر قانونِ اِلهى ايله ييقيلديغندن ينه منتظم بر قانونِ ربّانى ايله تعمير ايتمك ايچون رزق ناميله بر مادّه لطيفه يي ايستر كه، او بدن عضولرينك آيرى آيرى حاجتلىرى نسبتنده رزاق حقيقى، بر قانونِ مخصوص ايله تقسيم و توزيع ايدىيور.

شيمدى او رزاق حكيمك گوندرديگى او مادّه لطيفه نك اطورينه باق، گوره جكسك كه؛ او مادّه نك ذراتى بر قافله گي كُره هواده، طوپراقده، صوده طاغلمش ايكن بردن حركت آمريني آملشر گي بر حركتِ قصدى يي اِشمام ايدن بر كيفيت ايله طوپلانيورلر. گويا اونلردن هر بر ذره، بر وظيفه ايله، بر معين مكانه گيتمك ايچون مأموردر گي غايت منتظم طوپلانيورلر. هم گيديشاتندن گورونويور كه، بر فاعلِ مختارك بر قانونِ مخصوصى ايله سوك ايديلوب، جمادات عالمندن مواليده، يعنى ذى حيات عالمنه گيرلر. سوڭره نظاماتِ معينه و حرکاتِ مژده ايله و دساتيرِ مخصوصه ايله رزق اولارق بر بدنه گيروب؛ او بدن ايچنده درت مطبخده پيشيريلدكدن سوڭره و درت انقلاباتِ عجيبيه يي گچيردكدن سوڭره و درت سوزگچدن سوزولدكدن سوڭره بدنك اقطارينه ياييلارق بتون محتاج اولان اعضالرڭ مختلف، آيرى آيرى درجه احتياجلرينه گوره رزاق حقيقينك عنايتيله و منتظم قانونلى ايله انقسام ايدرلر. ايشته او ذراتدن هانگى ذره يه بر نظر حكمتله

باقسه كُ گوره جكسك كه: بصیرانه، منتظمانه، سمیعانه، علیمانه سَوَق اولونان او ذره‌یه، كور ائتفاق، قانونسز تصادف، صاغیر طبیعت، شعورسز اُساب، هیچ او كُ قاریشه‌ماز. چونكه هر بریسی عنصر محیطدن طوت، تا بدن حجره‌سنة قدر هانگی طوره گیرمش ایسه، او طوركُ قوانینِ معینه‌سی ایله گویا اختیاراً عمل ایدیور، منتظمًا گیرییور. هانگی طبقه‌یه سفر ایتمش ایسه، او یله منتظم آدیم آتیور كه؛ بالبداهه بر سائقِ حکیمكُ آمریله گیدیور گئی گورونیور. ایشته بویله منتظم طوردن طوره، طبقه‌دن طبقه‌یه گیت گیده هدف و مقصدندن آیریلمیهرق تا مقام لایقنه، مثلاً توفیقكُ گوز بیگنه آمر ربّانی ایله گیرر، اوطورور، چالیشیر. ایشته بو حالده، یعنی ارزاقده کی تجلّی ربوبیت گوستریور كه؛ ابتدا او ذره‌لر معین ایدیلر، موظّف ایدیلر، او مقاملر ایچون نامزد ایدیلر. گویا هر بریسكُ آلنده و جبهه‌سنده "فلان حجره‌نك رزقی اولاجق" یازیلی گئی بر انتظامكُ وجودی، هر آدمكُ آلنده قلم قدر ایله رزقی یازیلی اولدیغنه و رزقی اوستنده اِسْمَكُ یازیلی اولماسنه اِشارت ایدر.

عجبا ممکن میدر كه: بو درجه نهایتسز بر قدرت و محیط بر حکمت ایله ربوبیت ایدن و ذرّاتدن تا سیّاراته قدر بتون موجوداتی قبضه تصرّفنده طوتمش و انتظام و میزان دائره‌سنده دوندیرن صانع ذو الجلال، "نشئه اُخرا"یی یاپماسین ویا یاپامسین! ایشته چوق آیات قرآنیه، شو حکمتلی نشئه اولّی نظر بشره وضع ایدیور. حشر و قیامتده کی نشئه اُخرا یی او كُ تمثیل ایدهرك اِستبعادی ازاله ایدر. دیر: **﴿قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ﴾** یعنی: "سزی هیچدن بو درجه حکمتلی بر صورتده کیم اِنشا ایتمش ایسه، اودر كه، سزی آخرتده دیریلته جكدِر."

هم دير كه: ﴿وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ﴾ يعنى:

سزك حشرده إعاده‌كز، ديريلمه‌كز، دنياده كى خلقتكزدن داها قولاي، داها راحتدر. " ناصلكه بر طابورك عسكرلى، إستراحت ايچون طاغيلسه، صوگره بر بورو ايله چاغريلسه قولاي بر صورتده طابور بايراغى آلتنده طويلانمه‌لى؛ يگيدن بر طابور تشكيل ايتمكدن چوق قولاي و چوق راحتدر. اويله ده: " بر بدنده بربريله إمتزاج ايله أنسيت و مناسبت پيدا ايدن ذرّاتِ أساسيه، حضرتِ إسرافيل عليه السلامك صورى ايله خالقِ ذو الجلالك أمرينه "لبيك" ديمه‌لى و طويلانمه‌لى؛ عقلاً برنجى ايجاددن داها قولاي، داها ممكندر. هم، بتون ذرّه‌لرك طويلانمه‌لى بلكه لازم دگل. نوه‌لر و تخم‌لر حكمنده اولان و حديثده "عجب الذنب" تعبير ايديلن أجزاءِ أساسيه و ذرّاتِ أصليه، ايكنجى نشئه ايچون كافى بر أساسدر، تملدر. صانع حكيم، بدنِ إنسانىي اونلرك اوستنده بنا ايدر.

اوچنجى آيت اولان ﴿وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ﴾ گى آيتلرك إشارت ايتدكلرى قياسِ عدلينك خلاصه‌سى شودر كه:

عالمده چوق گوروپورز كه: ظالم، فاجر، غدارِ إنسانلر غايت رفاه و راحتله و مظلوم و متدين آدم‌لر غايت زحمت و ذلت ايله عمر گچيريورلر. صوگره ئولوم گلير، ايكيسنى مساوى قيلار. أكر شو مساوات نهايتسز ايسه، بر نهايتى يوقسه، ظلم گورونور. حالبوكه ظلمدن تنزهى، كائناتك شهادتيله ثابت اولان عدالت و حكمتِ إلهيه، بو ظلمى هيچ بر جهتله قبول ايتمديگندن؛ بالبداهه بر مجمعِ آخرى إقتضا ايدرلر كه؛ برنجى، جزاسنى؛ ايكنجى، مكافاتنى گورسون. تا شو إنتظامسز، پریشان بشر، إستعدادينه مناسب تجزيه و مكافات گوروب عدالتِ محضيه مدار و حكمتِ ربّانيه‌يه مظهر و حكمتلى موجوداتِ عالمك بر بيوك

قارداشی اولاییلسین. اوت شو دار دنیا، بشرک روحنده مندمج اولان حدسز
 إستعدادلرک سنبلنمه سنه مساعد دگلدر. دیمک باشقه عالمه گوندریله جکدر.
 اوت انسانک جوهری بیوکدر. اویله ایسه، أبده نامزدر. ماهیتی عالیهدر، اویله
 ایسه جنایتی دخی عظیمدر. سائر موجوداته بگزمز. إنتظامی ده مهمدر.
 إنتظامسز اولاماز، مهمل قالاماز، عبث ایدیلمز، فنای مطلق ایله محکوم اولاماز،
 عدم صِرفه قاچاماز. اوکا جهنم آغزینی آچمش بکله یور. جنت ایسه آغوش
 نازدارانه سنی آچمش گوزله یور. اونجی سوزک اوچنجی حقیقتی بو ایکنجی مثالری
 غایت گوزل گوستردیگندن بوراده قیصه کسیونرز.

ایشته مثال ایچون شو ایکی آیت کریمه گبی پک چوق براهین لطیفه عقلیه یی
 تضمّن ایدن سائر آیتلری دخی قیاس ایل، تتبع ایت. ایشته منابع عشره و اون
 مدار؛ بر حدس قطعی، بر برهان قاطعی إنتاج ایدیورلر و او پک اساسلی حدس
 و او پک قوتلی برهان، حشر و قیامته داعی و مقتضینک وجودینه قطعیا دلالت
 ایتدکلری گبی؛ صانع ذو الجلالک دخی (اونجی سوزده قطعیا اثبات ایدیلدیگی
 اوزره) حکیم، رحیم، حفیظ، عادل گبی اکثر اسماء حسنی سی، حشر و قیامتک
 گلمسنی و سعادت ابدیه نک وجودینی إقتضا ایدرلر و سعادت ابدیه نک تحقّقنه
 قطعی دلالت ایدرلر. دیمک حشر و قیامته مقتضی او درجه قوتلیدر که، هیچ بر
 شک و شبهه یه مدار اولاماز.

اوچنجی اساس

فاعل، مقتدردر. اوت ناصل حشرک مقتضیسی، شبهه سز موجوددر. حشری
 یاپه جق ذات ده نهایت درجه ده مقتدردر. اونک قدرتنده نقصان یوقدر. اُک بیوک

و اُك كوچك شيلر، اوڭا نَسَبَهٗ بردرلر. بر بهارى خلق ايتمك، بر چيچك قدر قولايذر. اوت بر قدیر كه: شو عالم؛ بتون گونشلىرى، ييلديزلىرى، عوالمى، ذراتى، جواهرى نهايتسز لسانلرله اونك عظمتنه و قدرتنه شهادت ايدر. هيچ بر وهم و وسوسه نك حَقِّى وار ميدركه، حشرِ جسمانى يى او قدرتنه اِستبعاد ايتسين. اوت بالمشاهده بر قدیر ذو الجلال شو عالم ايچنده، هر عصرده برر يڭى و منتظم دنيايى خلق ايدن، حَتَّى هر سنهده برر يڭى سيّار، منتظم كائناتى ايجاد ايدن، حَتَّى هر گونده برر يڭى منتظم عالم ياپان؛ دائما شو سماوات و اَرْض يوزنده و بربرى آرقه سنده گچيجى دنيالىرى، كائناتلىرى كمالِ حكمت ايله خلق ايدن، دگيشديرن و عصرلر و سنه لر، بلكه گونلر عددنجه منتظم عالملىرى زمان ايپنه آسان و اونكله عظمتِ قدرتنى گوسترن و يوز يڭ چشيد حشرِك نقشلىرله تزئين ايتديگى قوجه بهار چيچكنى كُرَهٗ اَرْضِك باشنه بر تك چيچك گبى طاقان و اونكله كمالِ حكمتنى، جمالِ صنعتنى اظهار ايدن بر ذات، "ناصل قيامتى گتيره جك، ناصل بو دنيايى آخرتله دگيشديره جك" دينلير مى؟ شو قدیرك كمالِ قدرتنى و هيچ بر شى اوڭا آغير گلمديگنى و اُك بيوك شى اُك كوچك شى گبى اونك قدرتنه آغير گلمديگنى و حدسز افراد، بر تك فرد گبى او قدرته قولاي گلديگنى، شو آيتِ كريمه اعلان ايدييور: ﴿مَا خَلَقَكُمْ وَلَا يَعْثُبُكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ﴾ شو آيتك حقيقتنى اوننجى سوزك خاتمه سنده اجمالاً و نقطه رساله سنده و يگرمنجى مكتوبده ايضاحاً بيان ايتمشز. شو مقام مناسبتيله اوچ مسئله صورتنده بر پارچه ايضاح ايدرز:

ايشته قدرتِ إلهيه ذاتيه در. اويله ايسه عجز تحلل ايده مز. هم ملكوتيتِ اُشيايه تعلق ايدر. اويله ايسه موانع تداخل ايده مز. هم نسبتى قانونيدر. اويله ايسه جزء،

کله مساوی گلیر و جزئی، کلی حکمنه گچر. ایشته شو اوج مسئله یی اثبات ایده جگر.

برنجی مسئله: قدرتِ اُزلیه، ذاتِ اقدسِ إلهیه نڭ لازمه ضروریه ذاتیه سیدر. یعنی، بالضروره ذاتک لازمه سیدر. هیچ بر جهتِ انفکاکِ اولاماز. اويله ايسه، قدرتک ضدّی اولان عجز، او قدرتی إستلزام ایدن ذاته بالبداهه عارض اولاماز. چونکه او حالده جمع ضدّین لازم گلیر. مادام عجز، ذاته عارض اولاماز؛ بالبداهه او ذاتک لازمی اولان قدرته تخلّل ایده مز. مادام عجز، قدرتک ایچنه گیره مز؛ بالبداهه او قدرت ذاتیه ده مراتب اولاماز. چونکه هر شیئک وجود مراتبی، او شیئک ضدلرینک تداخلی ایله در. مثلاً: حرارتده کی مراتب، برودتک تخللی ایله در؛ حُسنده کی درجات، قبحک تداخلی ایله در و هکذا قیاس ایت... فقط ممکناتده، حقیقی و طبعی لزوم ذاتی اولمادیغندن، ممکناتده ضدلر بربرینه گیره بیلمش. مرتبه لر تولّد ایده رک اختلافات ایله تغیراتِ عالم نشئت ایتمشدر. مادام که قدرت اُزلیه ده مراتب اولاماز. اويله ايسه، مقدورات دخی، بالضروره قدرته نسبتی بر اولور. اُنْک بيوک اُنْک کوچگه مساوی و ذرّهلر، ییلدیزلره اُمثال اولور. بتون حشرِ بشر، بر تک نفسک إحیاسی گبی؛ بر بهارک ایجادی، بر تک چیچکک صنعی گبی او قدرته قولای گلیر. اگر اُسبابه ایدیلسه؛ او وقت بر تک چیچک، بر بهار قدر آغیر اولور.

شو سوزک ایکنجی مقامنک دردنجی "الله اُکبر" مرتبه سنک آخر فقره سنک حاشیه سنده، هم یگرمی ایکنجی سوزده، هم یگرمنجی مکتوبده و ذیلنده اثبات ایدیلیمش که: خلقتِ اُشیا واحدِ اُحده ویریلسه، بتون اُشیا، بر شی گبی قولای اولور. اگر اُسبابه ویریلسه؛ بر شی، بتون اُشیا قدر کلفتلی، آغیر اولور. ایکنجی مسئله که؛ قدرت، ملکوتیتِ اُشیایه تعلق ایدر. اوت، کائناتک آینه گبی ایکی

يوزى وار. برى، ملك جهتى كه؛ آيينه‌نك رنكلى يوزينه بگز. ديگرى، ملكوتيت جهتى كه؛ آيينه‌نك پارلاق يوزينه بگز. ملك جهتى ايسه، ضدلرک جولانگاھيدر. گوزل چركين، خير شر، كوچك بيوك آغير قولاي گي آمرلرک محل وروديدير. ايشته شونك ايچوندر كه: صانع ذو الجلال اسباب ظاهريه‌ي، تصرفات قدرته پرده ايتمشدر. تا دست قدرت، ظاهر عقله گوره خسيس و نالايق آمرلرله بالذات مباشرتي گورونمسين. چونكه عظمت و عزت، اويله ايستر. فقط او وسائط و اسبابه حقيقي تأثير و يرمه‌مشدر. چونكه وحدت احدث اويله ايستر. ملكوتيت جهتى ايسه، هر شيده پارلاقدر، تميزدر. تشخصاتك رنكلري، مزخرفاتلري، اوگا قاريشماز. او جهت، واسطه‌سز كندى خالقنه متوجهدر. اونده ترتب اسباب، تسلسل علل يوقدر. اوگا عليت، معلوليت گيره‌مز. اگري بوگريسى يوقدر. مانعلر مداخله ايده‌مزلر. ذره، شمس قارداش اولور.

الحاصل: او قدرت هم بسيطدر، هم نامتناهيدر، هم ذاتيدر. محل تعلق قدرت ايسه، هم واسطه‌سز، هم لكه‌سز، هم عصيانسزدر. اويله ايسه، او قدرتك دائره‌سنده بيوك كوچكه قارشى تكبرى يوق. جماعت فرده قارشى رجحاني اولاماز. كل جزئه نسبتاً، قدرته قارشى فضله نازلانه‌مز.

اوچنجى مسئله كه؛ قدرتك نسبتى قانونيدر. يعنى: چوغه آزه، بيوگه كوچكه بر باقار. شو مسئله غامضه‌ي بر قاچ تمثيل ايله ذهنه تقريبن ايده‌جگر.

ايشته كائناتده "شفافيت" "مقابله" "موازنه" "انتظام" "تجرد" "اطاعت" برر آمردر كه؛ چوغى آزه، بيوگى كوچكه مساوى قيلار.

برنجى تمثيل: "شفافيت" سربنى گوسترر.

مثلاً: شمسک فیض تجلیسی اولان تمثالی و عکسی، دڭزک یوزنده و دڭزک هر بر قطره سنده عین هویتی گوسترر. اڭر کُرهُ اَرْض، پرده سز گونشه قارشى مختلف جام پارچه لرندن مرکب اولسه؛ شمسک عکسی، هر بر پارچه ده و بتون زمین یوزنده مزاحمتسز، تجزیسز، تناقصسز بر اولور. اڭر فرضا شمس، فاعل مختار اولسه ایدی و فیض ضیاسنی، تمثال عکسنی إرادة سیله ویرسه ایدی؛ بتون زمین یوزینه ویردیگی فیضی، بر ذره یه ویردیگی فیضدن داها آغیر اولامازدی.

ایکنجی تمثیل: "مقابله" سرّیدر. مثلاً:

ذی حیات فردلردن (یعنی انسانلردن) ترکب ایدن بر دائره عظیمه نڭ نقطه مرکزیه سنده کی فردک اَلنده بر موم و دائره محیطده کی فردلرک اَلرنده ده برر آیینه فرض ایدیلسه؛ نقطه مرکزیه نڭ محیط آیینهلرینه ویردیگی فیض و جلوهُ عکس، مزاحمتسز، تجزیسز، تناقصسز، نسبتی بردر.

اوچنجی تمثیل: "موازنه" سرّیدر. مثلاً:

حقیقی و حسّاس و چوق بیوک بر میزان بولونسه؛ ایکی گوزنده ایکی گونش ویا ایکی ییلدیز ویا ایکی طاغ ویا ایکی یمورطه ویا ایکی ذره هر هانگیسی بولونورسه بولونسون، صرف اولونه جق عین قوّت ایله او حسّاس عظیم ترازینک بر گوزی گوگه، بری زمینه اینه بیلیر.

دردنجی تمثیل: "انتظام" سرّیدر. مثلاً:

اڭ عظیم بر گمی، اڭ کوچک بر اویونجق گبی چوریله بیلیر.

بشنجی تمثیل: "تجرّد" سرّیدر. مثلاً:

تشخصاتدن مجرّد بر ماهیت، بتون جزئیاتنه اُك کوچگندن اُك بیوگنه تناقص ایتمه‌دن، تجزی ایتمه‌دن بر باقار، گیرر. تشخصاتِ ظاهریه جهتنده کی خصوصیتلر، مداخله ایدوب شاشیرتماز. او ماهیتِ مجرّده‌نك نظرینی تغیر ایتمز. مثلاً: ایگنه گبی بر بالیق، بالینه بالیغی گبی او ماهیتِ مجرّده‌یه مالکدر. بر میقروب، بر گرگدان گبی ماهیتِ حیوانیه‌ی طاشیور.

آلتنجی تمثیل: "إطاعت" سرّینی گوسترر. مثلاً: بر قوماندان، "آرش" امری ایله بر نفری تحریك ایتدیگی گبی، عین امر ایله بر اوردوی تحریك ایدر.

شو تمثیلِ إطاعت سرّینك حقیقتی شودر که: کائناتده، بالتجربه هر شیئك بر نقطه کمالی واردر. او شیئك، او نقطه‌یه بر میلی واردر. مضاعف میل، إحتیاج اولور. مضاعف إحتیاج، إشتیاق اولور. مضاعف إشتیاق، إنجذاب اولور. و إنجذاب، إشتیاق، إحتیاج، میل؛ جنابِ حقّ اُوامرِ تکوینیه سنك، ماهیتِ اشیا طرفندن برر حبه و نوه إمتثالیدرلر. ممکنات ماهیتلرینك مطلق کمالی، مطلق وجوددر. خصوصی کمالی، إستعدادلرینی قوه‌دن فعله چیقاران اوکا مخصوص بر وجوددر. ایشته بتون کائناتك **﴿کن﴾** امرینه إطاعتی، بر تك نفر حکمنده اولان بر ذره‌نك إطاعتی گبیدر. إرادة اُزلیه‌دن گلن **﴿کن﴾** امر اُزلیسنه ممکناتك إطاعتی و إمتثالنده، ینه إرادة‌نك تجلیسی اولان میل و إحتیاج و شوق و إنجذاب؛ بردن، برابر مند مجدر. لطیف صو، نازك بر میلله إنجماد امرینی آلدیغی وقت دمیری پارچه لامسی، إطاعت سرّینك قوتنی گوسترر.

شو آلتی تمثیل؛ هم ناقص، هم متناهی، هم ضعیف، هم تأثیر حقیقیسی یوق اولان ممکنات قوتنده و فعلنده بالمشاهده گورونسه؛ ألبته هم غیر متناهی، هم اُزلی، هم أبدی، هم بتون کائناتی عدم صرفدن ایجاد ایدن و بتون عقولی حیرتده

بیراقان، هم آثارِ عظمتیله تجلی ایدن قدرتِ اُزلیهیه نسبتاً شبهه‌سز هر شی مساویدر. هیچ بر شی اوڭا آغیر گلمز (غفلت اولونمیه). شو آلتی سرڭ کوچک میزانلریله او قدرت طاریلماز و مناسبتیه گیره‌مز. یالڭز فهمة تقریب و إستبعادی ازاله ایچون ذکر ایدیلیر.

اوچنجی اساسڭ نتیجه و خلاصه‌سی: مادام قدرتِ اُزلیه غیر متناهیدر. هم ذاتِ اقدسّه لازمه ضروریه‌در. هم هر شیئڭ لکه‌سز، پرده‌سز ملکوتیت جهتی، اوڭا متوجّه‌در. هم اوڭا مقابلدر. هم تساوی طرفیندن عبارت اولان امکان اعتباریله موازنتمه‌در. هم شریعتِ فطریّه کبرا اولان نظامِ فطرتّه و قوانینِ عادت اللّٰه مطیع‌در. هم مانعلردن و آیری آیری خصوصیتلردن ملکوتیت جهتی مجرد و صافیدر. اَلْبَتَّه اَکْ بَبُوکْ شی، اَکْ کوچک شی گی، او قدرته زیاده نازلانماز، مقاومت ایتمز. اوپله ایسه حشرده بتون ذوی الأرواحڭ إحیاسی، بر سینڭڭ بهارده إحیاسندن داها زیاده قدرته آغیر اولماز. اوپله ایسه ﴿مَا خَلَقْکُمْ وَلَا بَعَثْکُمْ إِلَّا کَنْفَسٍ وَاحِدَةً﴾ فرمانی مبالغه‌سزدر، طوغریدر، حق‌در. اوپله ایسه، مدّعامز اولان "فاعلِ مقتدردر، او جهتمده هیچ بر مانع یوقدر" قطعی بر صورتده تحقّق ایتدی.

دردنجی اساس

ناصل قیامت و حشره مقتضی وار و حشری گنیره‌جک فاعل دخی مقتدردر. اوپله ده: شو دنیانڭ، قیامت و حشره قابلیتی واردر. ایشته شو محل قابلدر اولان مدّعامزده درت مسئله واردر.

برنجیسی: شو عالم دنیانڭ امکانِ موتیدر.

ايكنجىسى: او موتك وقوعيدر.

اوچنجىسى: او خراب اولمش، ئولمش دنيانك، آخرت صورتنده تعمير و ديريلمه سنك امكنيدر.

دردنجىسى: او ممكن اولان تعمير و احيانك وقوع بولماسيدر.

برنجى مسئله: شو كائناتك موتى، ممكندر. چونكه بر شى قانون تكاملده داخل ايسه، او شيدده على كل حال نشو و نما واردر. نشو و نما و بيومك وارسه، اوڭا على كل حال بر عمر فطرى واردر. عمر فطرىسى وار ايسه، على كل حال بر اجل فطرىسى واردر. غايت گنيش بر استقراء و تتبع ايله ثابتدر كه، اويله شيلر موتك پنجه سندن كندينى قورتاره مز. اوت ناصلكه انسان كوچك بر عالمدر، ييقيلمقدن قورتولاماز. عالم دخى بيوك بر انساندر، او دخى ئولومك پنجه سندن قورتولاماز. او ده ئوله جك، صوگره ديريله جك ويا ياتوب صوگره صبح حشرله گوزيني آچاققدر. هم ناصلكه كائناتك بر نسخه مصغره سى اولان بر شجره دى حيات، تخریب و انحلالدن باشنى قورتاره مز. اويله ده: شجره خلقتدن تشعب ايتمش اولان سلسله كائنات تعمير و تحديد ايچون، تخریدن، طاغيلمقدن كندينى قورتاره مز. "اگر دنيانك اجل فطرىسندن اول اراده ازيه نك اذنى ايله، خارجى بر مرض ويا مخرب بر حادثه باشنه گلمزسه و اونك صانع حكيمى دخى اجل فطريدن اول اونى بوزمازسه، هر حالده حتى فنى بر حساب ايله بر گون گله جك كه: ﴿إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ * وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ * وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ * إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ * وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ * وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ﴾ معنارى و سرلى، قدیر ازينك اذنى ايله تظاهر ايدوب، او دنيا اولان بيوك انسان سكراته

باشلايوب عجيب بر خيريلتي ايله و مدھش بر صوت ايله فضايي چينلاتوب
 تولديره جق، باغيروب ئوله جك؛ صوگره آمرِ إلهي ايله ديريله جكدر.

اينجه رمزلى بر مسئله

ناصلكه صو، كندى ضررينه اولارق انجماد ايدر. بوز، بوزك ضررينه تميع ايدر.
 لب، قشرك ضررينه قوتلشير. لفظ، معنا ضررينه قالينلاشير. روح، جسد حسابنه
 ضعيفلشير. جسد، روح حسابنه اينجهلشير. اويله ده: عالم كثيف اولان دنيا، عالم
 لطيف اولان آخرت حسابنه، حيات ماكينه سنك ايشله مسيله شفافلاشير،
 لطيفلشير. قدرت فاطره، غايت حيرت ويريجى بر فعاليتله كثيف، جامد، سونمش،
 ئولمش اجزالرده نور حياتى سرپمسي، بر رمزِ قدرتدر كه؛ عالم لطيف حسابنه شو
 عالم كثيفى نور حيات ايله اريتيور، يانديرييور، ايشيقلانديرييور، حقيقتنى
 قوتلشديرييور. اوت، حقيقت نه قدر ضعيف ايسه ده ئولمز، صورت گي محو
 اولماز. بلكه تشخصلرده، صورتلرده سير و سفر ايدر. حقيقت بيور، انكشاف
 ايدر، گيتدكجه گنيشلنير. قشر و صورت ايسه اُسكيلشير، اينجهلشير،
 پارچهلانير. ثابت و بيومش حقيقتك قامتنه ياقيشمق ايچون داها گوزل اولارق
 تازهلشير. زياده و نقصان نقطه سنده حقيقتله صورت، معكوسا متناسبدرلر. يعنى:
 صورت قالينلاشدكجه، حقيقت اينجهلشير. صورت اينجهلشدكجه، حقيقت او
 نسبتده قوت بولور. ايشته شو قانون، قانون تكامله داخل اولان بتون اشيابه
 شاملدر. ديمك هر حالده بر زمان گله جك كه: كائنات حقيقت عظماسنك قشر
 و صورتى اولان عالم شهادت، فاطر ذو الجلالك اذنيه پارچهلاننه جق. صوگره داها

گوزل بر صورتده تازهلنه جكدرد. ﴿يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ﴾ سرى تحقّق ايدده جكدرد.

الحاصل: دنيانك موتى ممكن، هم هيچ شبهه گتيرمز كه ممكندر.

ايكنجى مسئله: موت دنيانك وقوع بولماسيدر. شو مسئله يه دليل: بتون اديان سماويه نك اجماعيدر و بتون فطرت سليمه نك شهادتيدر و شو كائناتك بتون تحولات و تبدلات و تغيراتك اشارتيدر. هم عصرلر، سنه لر عددنجه ذى حيات دنيالرك و سيّار عالمرك، شو دنيا مسافرخانه سنده موتلريله، اصل دنيانك ده اونلر گي ئولمسنه شهادتليدر.

شو دنيانك سكراتى، آيات قرآنيه نك اشارت ايتديكى صورتده تحيل ايتمك ايسترسهك، باق: شو كائناتك اجزالرى، دقيق، علوى بر نظام ايله بربرينه باغلامش. خفى، نازك، لطيف بر رابطه ايله طوتونمش و او درجه بر انتظام ايچنده دركه؛ اگر اجرام علويه دن تك بر جرم، ﴿كُنْ﴾ آمرينه ويا "مخورندن چيق" خطابنه مظهر اولونجه، شو دنيا سكراته باشلار. ييلديزلر چارپيشه جق، اجراملر طالغه لانه جق، نهايتسز فضاي عالمده مليونلر گله لرى، كرهلر گي بيوك طوپلرك مدھش صدارى گي واويلايه باشلار. بربرينه چارپيشه رق، قيغلجيملر صاچارق، طاغلر اوچارق، دكزلر يانه رق ير يوزى دوزلنه جك. ايشته شو موت و سكرات ايله قدير ازلى كائناتى چالقه لار؛ كائناتى تصفيه ايدوب، جهنم و جهنمك ماده لرى بر طرفه، جنت و جنتك مواد مناسبه لرى باشقه طرفه چكيلير، عالم آخرت تظاهر ايدر.

اوچنجى مسئله: ئوله جك عالمك ديرلمسى ممكندر. چونكه ايكنجى اساسده اثبات ايديلديكى گي؛ قدرته نقصان يوقدر. مقتضى ايسه، غايت قوتليدر.

مسئله ايسه ممكنا تندر. ممكن بر مسئله نك غايت قوتلى بر مقتضىسى وار ايسه، فاعلك قدرتنده نقصانيت يوق ايسه؛ اوڭا ممكن دگل، بلكه واقع صورتيه باقيله بيلير.

رمزلى بر نكته

شو كائناته دقت ايديلسه گورونويور كه: ايچنده ايكي عنصر وار كه، هر طرفه اوزانمش، كوك آتمش. خير شر، گوزل چركين، نفع ضرر، كمال نقصان، ضيا ظلمت، هدايت ضلالت، نور نار، ايمان كفر، طاعت عصيان، خوف محبت گي آثارلريله، ميوه لريله شو كائناتده اُضداد بربريله چارپيشيور. دائما تغير و تبدلاته مظهر اولويور. باشقه بر عالمك محصولاتك تزگاهي حكمنده چرخلري دونويور. البته او ايكي عنصرك بربرينه ضد اولان داللى و نتيجه لري، اُبد گيده جك؛ تمرکز ايدوب بربرندن آيريله جق. او وقت، جنت جهنم صورتنده تظاهر ايده جكدر. مادام عالم بقاء، شو عالم فسادن ياپيلاجقدر. البته عناصر اساسيه سي، بقاء و اُبد گيده جكدر. اوت جنت جهنم، شجره خلقتدن اُبد طرفه اوزانوب اُگيله رك گيدن داللك ايكي ميوه سيدر و شو سلسله كائناتك ايكي نتيجه سيدر و شو سيل شئوناتك ايكي مخزيدر و اُبد قارشى جريان ايدن و طالغولانان موجوداتك ايكي حوضيدر و لطف و قهرك ايكي تجليگاهيدر كه؛ دست قدرت بر حركت شديده ايله كائناتى جالقالاديغي وقت، او ايكي حوض مناسب ماده لرله طولاجقدر.

شو رمزلى نكته نك سري شودر كه:

حكيم ازلى عنايت سرمديه و حكمت ازليه نك اقتضاسيله، شو دنيابي تجربه يه محل و امتحانه ميدان و اسماء حسنى سنه آيينه و قلم قدر و قدرتنه صحيفه اولمق ايچون ياراتمش. و تجربه و امتحان ايسه نشو و نمايه سبيدر. او نشو و نما ايسه،

إستعدادلرڭ إنكشافنه سببدر. او إنكشاف ايسه، قابليتلكرڭ تظاهرينه سببدر. او قابليتلكرڭ تظاهرى ايسه، حقائق نسبیه نڭ ظهورينه سببدر. حقائق نسبیه نڭ ظهورى ايسه، صانع ذو الجلالك أسماء حسنې سڭ نقوش تحلیاتی گوسترمسنة و کائناتی مکتوبات صمدانیة صورتنه چویرمسنة سببدر. ایشته شو سرّ إمتحان و سرّ تکلیف ایله در که؛ أرواح عالیه نڭ ألماس گې جوهرلری، أرواح سافله نڭ کومور گې مادّه لرندن تصفّی ایدر، آیریلیر.

ایشته بو مذکور سرلر گې داها بیلمدیگمز چوق اینجه، عالی حکمتلر ایچون، عالمی بو صورتده إرادة ایتدیگندن شو عالمك تغیر و تحوّلنی دخی او حکمتلر ایچون إرادة ایتدی. تحوّل و تغیر ایچون ضدلری بربرینه حکمتله قاریشدیردی و قارشى قارشى یه گتیردی. ضررلری منفعتلره مزج ایدهرک، شرلری خیرلره إداخل ایدهرک، چرکینلکلى گوزللکله جمع ایدهرک، خور گې یوغوره رق شو کائناتی تبدل و تغیر قانوننه و تحوّل و تکامل دستورینه تابع قیلدی.

وقتا که مجلس إمتحان قپاندى. تجربه وقتى بیتدى. أسماء حسنې حکمنى اجرا ایتدى. قلم قدر، مکتوباتنى تماميله یازدى. قدرت، نقوش صنعتنى تکمیل ایتدى. موجودات، وظائفنى ایفا ایتدى. مخلوقات، خدمتلىرىنى بیتیردى. هر شى، معناسىنى إفاده ایتدى. دنیا، آخرت فدانلىرىنى یتیشدیردى. زمین، صانع قدیرك بتون معجزات قدرتنى، عموم خوارق صنعتنى تشهیر ایدوب گوستردى. شو عالم فنا، سرمدى منظره لری تشکیل ایدن لوحه لری زمان شریدينه طاقدى. او صانع ذو الجلالك حکمت سرمدیه سى و عنایت ازیله سى؛ او إمتحان نتیجه لىنى، او تجربه نڭ نتیجه لىنى، او أسماء حسنې نڭ تحلیلىرىنك حقیقتلىرىنى، او قلم قدر مکتوباتنك حقائقنى، او نمونه مثال نقوش صنعتنك أصللىرىنى، او وظائف موجوداتك فائده لىنى، غایه لىنى، او خدمات مخلوقاتك اجرتلىرىنى و او کلمات کتاب کائناتك

إفاده ايتدكلرى معنالك حقيقتلرني و إستعداد چكردكلرينك سنبللنمه سني و بر محكمه كبرا آچماسني و دنيا دن آينمش مثالي منظره لرك گوسترمسني و أسباب ظاهره نك پرده سني ييرتمسني و هر شي طوغريدن طوغري يه خالق ذو الجلالنه تسليم ايمه سي گي حقيقتلري إقتضا ايتدي و او مذکور حقيقتلري إقتضا ايتديگي ايچون، كائاتني دغدغه تغير و فنادن، تحول و زوالدن قورتارمق و أبديلشديرمك ايچون او ضدلرك تصفيه سني ايستدي و تغيرك أسبابني و إختلافاتك ماده لريني تفریق ايتمك ايستدي. ألبته قيامتي قوپاره جق و او نتيجه لر ايچون تصفيه ايده جك. ايشته شو تصفيه نك نتيجه سنده جهنم أبدی و دهشتلی بر صورت آلوب، طائفه لری **﴿وَأَمَّا زُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ﴾** تهديدينه مظهر اولاجق. جنت أبدی، حشمتلی بر صورت گيهرك اهل و أصحابي **﴿سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ﴾** خطابنه مظهر اولاجق. يگرمی سکزنجی سوزك برنجی مقامنك ايكنجی سؤالنده إثبات ايديلديگی گي؛ حکيم ازی، شو ايکی خانه نك سکنه لرينه، قدرت کامله سيله أبدی و ثابت بر وجود ويرر که؛ هيچ انحلال و تغيره و إختيارلغه و إنقراضه معروض قالمالزلر. چونکه إنقراضه سببيت ويرن تغيرك أسبابي بولونماز.

دردنجی مسئله: شو ممکن، واقع اولاجقدر. أوت دنيا، تولدکدن صوگره آخرت اولارق ديريلتيله جقدر. دنيا خراب ايديلدکدن صوگره، او دنيايی ياپان ذات، ينه داها گوزل بر صورتده اونی تعمير ايده جك، آخرتدن بر منزل ياپه جقدر. شوگا دليل باشده قرآن کریم بيگلر براهين عقليه يي تضمن ايدن عموم آياتيله و بتون كتب سماويه بونده متفق بولونديغي گي؛ ذات ذو الجلالك أوصاف جلاليه سي و أوصاف جمالیه سي و أسماء حسنی سی، بونك وقوعنه قطعی صورتده دلالت ايدرلر و أنبيايه گوندرديگی بتون سماوی فرمانلری ايله قيامتي و حشرک

ايجادىنى وعد ايتمش. ايشته مادام وعد ايتمش، ألبته ياپه جقدر. اونجى سوزك سكرنجى حقيقتنه مراجعت ايت. هم باشده محمد عربى عليه الصلاة والسلامك ييك معجزاتك قوتيله، بتون انبياء و مرسلينك و اولياء و صديقينك، وقوعنده متفق اولوب خبر ويردكلرى گي؛ شو كائنات بتون آيات تكوينيه سيله، وقوعندن خبر ويرىيور.

الحاصل: اونجى سوز بتون حقائقيله، يگرى سكرنجى سوز ايكنجى مقامنده لاسيمالرده كى بتون براهينيله، غروب ايتمش گونشك صباحين يثيدن طلوع ايده جگى درجه سنده بر قطعيله گوسترمشدر كه: حيات دنويه نك غروبندن صوگره شمس حقيقت، حيات اخرويه صورتنده چيقا جقدر.

ايشته باشدن بورايه قدر بيانامز، اسم حكيمدن استمداد و فيض قرآندن استفاده صورتنده قلبى قبوله، نفسى تسليمه، عقلى إقناعه إحضار ايچون "درد اساس" سويله دك. فقط بز نه يز كه، بوگا دائر سوز سويله يه جگز. أصل شو دنيانك صاحبي، شو كائناتك خالقى، شو موجوداتك مالكى نه سويله يور؛ اونى ديگله مى يز. ملك صاحبي سوز سويلر كن باشقه لر ينك نه حدى وار كه، فضوليانه قارىشسين...

ايشته او صانع حكيم، دنيا مسجندنه و أرض مكتبندنه، عصرلر آرقه سنده اوطوران طائفه لر ك عموم صفلرينه خطابا ايراد ايتديكى خطبه أزيله سنده، كائناتى زلزليه ويرن ﴿إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا﴾ وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ﴿ وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ﴾ يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا ﴿ بَانَ رَبُّكَ أَوْحَىٰ لَهَا ﴾ يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِّيُرَوْا أَعْمَالَهُمْ ﴿ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ﴿ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ﴿ و بتون مخلوقاتى نشئه لنديرن، شوقه گتيرن ﴿وَسَخَّرَ الَّذِينَ

أَمْنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِزْقًا قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأُتُوا بِهِ مُتَشَابِهًا وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿﴾ گئی بی کُثر فرمانلری، مالک الملکدن، صاحبِ دنیا و آخرتدن دیکلهملی یز. "آمنا و صدقنا" دیمه‌لی یز.

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾
 ﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا ۖ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى سَيِّدِنَا اِبْرَاهِيْمَ وَعَلَىٰ آلِ سَيِّدِنَا اِبْرَاهِيْمَ ۖ

إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ﴾

نورک بلجیسی

اوتوزنجی سوزك ايكنجی مقصدی

(تحوّلاتِ ذرّاتہ دائرہ)

شو آیتك خزینہ سندن بر ذرّہ یه إشارت ایده جکدر.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

﴿وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ عَالِمِ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ﴾

(شو آیتك پك بیوك خزینہ سندن بر مِثقال ذرّہ مقدارنده، یعنی ذرّہ صندوقچه سنده اولان جوهری گوستر و ذرّہ نك حرکت و وظیفه سندن بر نبذه بحث ایدر. شو مقصد، بر "مقدمه" ایله "اوج نقطه" دن عبارتدر.)

مقدمه

تحوّلاتِ ذرّات؛ نقاشِ اُزلینك قلمِ قدرتی، کتابِ کائناتده یازدیغی آیاتِ تکوینیّه نك هنگامنده کی إهتزازاتی و جولانیدر. یوقسه مادّیون و طبیعیونلرك توهّم ایتدکلری گبی تصادف اویونجغی و قاریشق، معناسز بر حرکت دگلدر. چونکه بتون موجودات گبی ذرّهلر و هر بر ذرّہ، مبدأ حرکتنده "بِسْمِ اللّٰهِ" دیر. چونکه نهایتسز، قوتندن فضله یوکلری قالدیرر و بغدادی دانه سی قدر بر چکردگك قوجه بر چام آغاجی گبی بر یوکی اوموزینه آلماسی گبی... هم وظیفه سنك ختامنده

"الحمد لله" دیر. چونکه بتون عقولی حیرتده بیراقان حکمتلی بر جمالِ صنعت، فائده‌لی بر حسنِ نقش‌گوستره‌ک صانع ذو الجلالک مدایخنه بر قصیده مدحیه گبی بر اثر گوستر. مثلاً، نار و مصره دقت ایت.

أوت تحولاتِ ذرات؛(حاشیه) عالم غیب‌دن اولان هر شینک گچمش اصلنده و

(حاشیه): ایکنجی مقصدک تحولاتِ ذراتک تعریفنه دائر اولان اوزون جمله‌نک حاشیه‌سیدر. قرآن حکیمده "إمام مبین" و "کتاب مبین"، مکرر یرلرده ذکر ایدیلیمشدر. اهل تفسیر، "ایکیسی بردر"؛ بر قسمی، "آیری آیریدر" دیمشدر. حقیقتلرینه دائر بیاناتلری مختلفدر. خلاصه: "علم إلهینک عنوانلیدر" دیمشدر. فقط قرآنک فیضی ایله شویله قناعتم گلمش که:

"إمام مبین"، علم و أمر إلهینک بر نوعنه بر عنواندر که، عالم شهادتدن زیاده عالم غیبه باقیبور. یعنی زمانِ حالدن زیاده ماضی و مستقبله نظر ایدر. یعنی، هر شینک وجودِ ظاهرینسندن زیاده اصلنه، نسلنه و کولرینه و تخملرینه باقار. قدر إلهینک بر دفتیردر. شو دفترک وجودی، یگرمی آلتنجی سوزده، هم اوننجی سوزک حاشیه‌سندۀ اثبات ایدیلیمشدر. أوت شو "إمام مبین"، بر نوع علم و أمر إلهینک بر عنوانیدر. یعنی، اشیانک مبادیلری و کوللری و اصللری، کمالِ إنتظام ایله اشیانک وجودلرینی غایت صنعتکارانه إنتاج ایتمه‌سی جهتیله ألبته دساتیر علم إلهینک بر دفتیری ایله تنظیم ایدیلدیگنی گوستریور و اشیانک نتیجه‌لری، نسللری، تخملری؛ ایلریده گلجه‌ک موجوداتک پروگراملرینی، فهرسته‌لرینی تضمّن ایتدکلرندن ألبته أوامر إلهیه‌نک بر کوچک مجموعه‌سی اولدیغنی بیلدیریورلر. مثلاً: بر چکرک بتون آغاچک تشکیلاتنی تنظیم ایده‌جک اولان پروگراملری و فهرسته‌لری و او فهرسته و پروگراملری تعیین ایدن او أوامر تکوینییه‌نک کوچوچک بر مجسمی حکمنده دینله‌بیلیر. الحاصل "إمام مبین"، ماضی و مستقبلک و عالم غیبک أطفارنده دال بوداق صالان شجره‌ خلقته‌ک بر پروگرامی، بر فهرسته‌سی حکمنده‌در. شو معناده‌کی "إمام مبین"، قدر إلهینک بر دفتیری، بر مجموعه دساتیریدر. او دساتیرک إملاسی ایله و حکمی ایله ذرات، وجود اشیاده‌کی خدماتنه و حرکاته سوق ایدیلیر.

أما "کتاب مبین" ایسه، عالم غیب‌دن زیاده، عالم شهادته باقار. یعنی، ماضی و مستقبلدن زیاده، زمانِ حاضره نظر ایدر و علم و أمردن زیاده، قدرت و إرادۀ إلهیه‌نک بر عنوانی، بر دفتیری،

گلہ جک نسلندہ کی انتظاماتہ مدار و علم و امرِ اِلهینک بر عنوانی اولان "امام مبین" ک دستورلری و اِملاسی تحتندہ و زمانِ حاضر و عالمِ شهادتدن، تشکیل و ایجادِ اُشیاده تصرّفہ مدار و قدرت و ارادہٗ اِلهیہنک بر عنوانی اولان "کتابِ مبین" دن اِستنساخت ایلہ و سیال زمانک حقیقتی و صحیفہٗ مثالیهسی اولان "لوحِ محوِ اثبات" ده کلماتِ قدرتی یازمق و چیزمکدن گلن حرکاتدر و معنیدار اِهتزازاتدر.

برنجی نقطه: ایکی مبحددر.

بر کتاییدر. "امام مبین" قدرِ دفتری ایسه، "کتابِ مبین" قدرتِ دفتریدر. یعنی هر شی وجودندہ، ماهیتندہ و صفات و شعوناتندہ کمالِ صنعت و انتظاملری گوسترییور که؛ بر قدرتِ کاملہنک دساتیری ایلہ و بر ارادہٗ نافذہنک قوانینی ایلہ وجود گیدیریلییور. صورتلری تعین، تشخیص ایدیلوب؛ بر مقدارِ معین، بر شکلِ مخصوص ویریلییور. دیمک او قدرت و ارادہنک کلّی و عمومی بر مجموعهٗ قوانینی، بر دفترِ اکبری واردر که؛ هر بر شینک خصوصی وجودلری و مخصوص صورتلری او کما گوره بیجیلیر، دیکیلیر، گیدیریلیر. ایشته شو دفترک وجودی "امام مبین" گبی قدر و جزءِ اختیارِ مسائلندہ اثبات ایدیلیمشددر. اهلِ غفلت و ضلالت و فلسفہنک اُحمقلغنه باق که: قدرتِ فاطرهنک او لوحِ محفوظنی و حکمت و ارادہٗ ربّانیهنک او بصیرانه کتابنک اُشیاده کی جلوه سنی، عکسنی، مثالی حسّ ایتمشلر. حاشا، "طبیعت" نامیلہ تسمیه ایتمشلر، کورلتمشلر.

ایشته "امام مبین" ک اِملاسی ایلہ، یعنی قدرک حکمیلہ و دستوری ایلہ قدرتِ اِلهیہ، ایجادِ اُشیاده هر بری برر آیت اولان سلسلهٗ موجوداتی، "لوحِ محوِ اثبات" دینلن زمانک صحیفہٗ مثالیه سنده یازیور، ایجاد ایدیور، ذراتی تحریک ایدیور. دیمک حرکاتِ ذرات؛ او کتابتدن، او اِستنساختدن؛ موجوداتِ عالم غیبدن عالم شهادته و علمدن قدرته گچمه لرندہ بر اِهتزازدر، بر حرکاتدر. اما "لوحِ محوِ اثبات" ایسه، ثابت و دائم اولان لوحِ محفوظِ اعظمک دائرهٗ ممکناتندہ، یعنی موت و حیاتہ، وجود و فنایه دائما مظهر اولان اُشیاده متبدل بر دفتری و بازار بوزار بر تحتہ سیدر که، حقیقتِ زمان اودر. اوت هر شینک بر حقیقتی اولدیغی گبی، زمان دیدیگمز، کائناتندہ جریان ایدن بر نحرِ عظیمک حقیقتی دخی "لوحِ محوِ اثبات" ده کی کتابتِ قدرتنک

صحیفهسی و مرکبی حکمنددر. ﴿لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ﴾

برنجی مبحث: هر ذره ده (هم حرکتنده، هم سکونتنده) ایکی گونش گی
ایکی نور توحید پارلایور. چونکه اونجی سوزک برنجی اشارتنده إجمالاً و یگرمی
ایکنجی سوزده تفصیلاً إثبات ایدیلدیگی گی؛ هر بر ذره، اگر مأمورِ الهی
اولمازسه و اونک اذنی و تصرفی ایله حرکت ایتمزسه و علم و قدرتیله تحویل ایتمزسه؛
او وقت هر بر ذره نك نهایتسز بر علمی، حدسز بر قدرتی، هر شیئی گورور بر
گوزی، هر شیئه باقار بر یوزی، هر شیئه گچر بر سوزی بولونمق لازم گلیر.
چونکه عناصرك هر بر ذره سی، هر بر جسم ذی حیاتده منتظمًا ایشلر ویا
ایشله یه بیلیر. اشیانك انتظاماتی و قوانین تشکلاتی بربرینه مخالفدر. اونلرك
نظاماتی بیلینمزسه، ایشله نیلمز؛ ایشله نیلسه ده یا کیشسز یاپیلماز. حالبوکه
یا کیشسز یاپیلیور. او یله ایسه او خدمت ایدن ذره لر، یا بر علم محیط صاحبك
اذن و امریله و علم و إرادة سیله ایشله یورلر و یا خود کندیلرنده او یله بر محیط علم
و قدرت بولونمق لازم گلیور. اوت هوانك هر بر ذره سی، هر بر ذی حیاتك
جسمنه، هر بر چیچكك هر بر میوه سنه، هر بر یاپراغك بناسنه گیروب
ایشله یه بیلیر. حالبوکه اونلرك تشکیلاتلری آیری آیری طرزده در، باشقه باشقه
نظاماتی وار. بر اینجیر میوه سنك فابریقه سی، فرضا چوخه ماکینه سی گی اولسه؛
بر نار میوه سنك فابریقه سی ده شکر ماکینه سی گی اولاجقدر و هکذا.. او
بنالرك، او جسملرك پروگراملری بربرندن باشقه در. شیمدی شو ذره هوا ئیه، بتون
اونلره گیرر ویا گیره بیلیر و غایت حکیمانه و استادانه یا کیشسز اولارق ایشلر،
وضعیتلر آلیر. وظیفه سی بیتدکدن صوگره قالقار گیدر. ایشته متحرک هوانك
متحرک ذره سی، یا نباتاته و حیواناته، حتی میوه لرینه و چیچکلرینه گیدیریلن
صورتلرك، مقدارلرك تشکیلاتنی، بیچیمنی بیلرسی لازم گلدیگی و یا خود اونلر،
بر بیلنك امر و إرادة سیله مأمور اولماسی لازم گلدیگی گی؛ ساکن طویراق، ساکن
اولان هر بر ذره سی؛ بتون چیچکلی نباتاتك و میوه دار آغاجلرك تخم لرینه مدار

و منشأ اولق قابل اولدیغندن هانگی تخم گلسه او ذرّه ده، یعنی مثلیت اعتباریله بر ذرّه حکمنده اولان بر آوج طویراقده کندینه مخصوص بر فابریقه و بتون لوازماتنه و تشکیلاتنه لازم بتون جهازاتی بولوندیغندن؛ او ذرّه ده و او ذرّه نڭ قبوله جگی اولان او بر آوج طویراقده؛ اشجار و نباتات و چیچکلر و میوه لر انواعی عددنجه منتظم معنوی ماکینه و فابریقه لری بولونماسی و یاخود معجزه کار، هر شیئی هیچدن ایجاد ایدر و هر شیئڭ هر شیئی و هر جهتنی بیلیر بر علم و قدرت بولونماسی لازمدر و یاخود بر قدیر مطلق، بر علیم کلّ شیئڭ أمر و اذنیله، حول و قوّتیله او وظیفه لر گوردیریلور.

أوت ناصلکه بر عجمی، خام، عامی، عادی، هم کور بر آدم آوروپایه گیتسه؛ بتون فابریقه لره، ترگاھلره گیرسه، استادانه کمالِ انتظام ایله هر بر صنعتده، هر بر بناده ایشلر، اوپله اثرلر یاپار که نهایت درجه ده حکمتلی، صنعتلی، هرکسی حیرته بیراکیور. ذرّه مقدار شعوری اولان بیلیر که: او آدم، کندی باشیله ایشله میور. بلکه بر استادِ کلّ، اوڭا درس ویرر، ایشلتدیرر. هم ناصلکه بر کور، عاجز، یزندن قالقه میور، بسیط بر قبوله جگنده اوطورمش بر آدم بولونویور. حالبوکه او قبوله جگه بر درهم گی کوچک بر طاش، کمیک و پاموق گی برر ماده ویریلیور. حالبوکه او قبوله جگدن بظمانلره شکر، طویلرله چوخه، بیڭلرله مجوهرات، غایت صنعتلی، مرصّعاتلی لباسلر، لذّتی طعاملر چیقوب گلسه؛ ذرّه مقدار عقلی اولان دیمیه جک می که: "او آدم، غایت معجزه کار بر ذاتڭ منشأ معجزاتی اولان فابریقه سنڭ بر مندالی و یاخود مسکین بر قپوجیسیدر." عیناً اوپله ده: هوانڭ ذرّه لری، هر بری برر مکتوباتِ صمدانیه، برر آتبیقه صنعتِ ربّانیه، برر معجزه قدرت، برر خارقه حکمت اولان نباتات و اشجار، ازهار و اثمارده کی حرکات و خدماتلری؛ بر صانع حکیم ذو الجلالڭ،

بر فاطرِ کریم ذو الجمالک أمر و إرادة سیله حرکت ایتدیگنی و طوپراغک ذره لری
 دخی هر بری بر آیری ماکینه و تزگاه، بر آیری مطبعه، بر آیری خزینه، بر
 آیری آنتیقه و صانع ذو الجلالک آسماسنی إعلان ایدن بر آیری إعلاننامه و
 کمالاتنی سوبله یین بر آیری قصیده حکمنده اولان او تخمجقلرینک، او
 چکر دکلرینک سنبللرینه، آغاجلرینه منشأ و مدار اولمالری؛ أمر **کُنْ فَيَكُونُ** مالک،
 هر شی آمرینه مسخر بر صانع ذو الجلالک آمریله، اذنیله، إرادة سیله، قوتیله
 اولماسی؛ ایکی کره ایکی درت ایدر گی قطعیدر. آمنا.

ایکنجی مبحث: ذراتک حرکاتنده کی وظیفه لره، حکمتلره کوچک بر إشارتدر.

أوت، عقللری گوزلرینه سقوط ایتمش مادیونلرک حکمتسز حکمتلری، عبثیت
 آساسنه إستناد ایدن فلسفه لری نظرنده تصادفله باغلی اولان تحولات ذراتی، بتون
 دستورلرینه أسّ الأساس طوتوب، مصنوعات إلهیه یه مصدر گوسترمشلر. نهایتسز
 حکمتلره مزین مصنوعاتی؛ حکمتسز، معناسز، قارمه قاریشق بر شیئه إسناد
 ایتمه لری، نه قدر خلاف عقل اولدیغنی ذره مقدار شعوری بولونان بیلیر.

شیمدی، قرآن حکیمک حکمتی نقطه نظرنده تحولات ذراتک پک چوق
 غایه لری، حکمتلری و وظیفه لری واردر. **﴿وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾** گی
 چوق آیتلرله حکمتلرینه و وظیفه لرینه إشارت ایدر. نمونه اولارق بر قاچنه إشارت
 ایدیورز.

برنجیسی: جناب واجب الوجودک تجلیات ایجادیه سنی تجدید و تازه لندیرمک
 ایچون هر بر تک روحی موده ل گی ایده رک، هر سنه معجزات قدرتندن تازه بر
 جسد گیدیرمک و هر بر تک کتابدن آیری آیری پیک مختلف کتابی، حکمتیله

استنساخ ایتمك و بر تك حقیقتی باشقه صورتده گوسترمك و كائناتلرك و عالملرك و موجوداتلرك، طائفه طائفه آرقه سندن كلمه لینه یر و یرمك و زمین حاضرلامق ایچون فاطر ذو الجلال قدرتیله ذراتی تحریك و توظیف ایتمشدر.

ایكنجیسی: مالك الملك ذو الجلال؛ شو دنیایی، باخصوص روی زمین تارلاسنی بر ملك صورتنده یاراتمشدر. یعنی نشو و نمایه، تازه تازه محصولات و یرمگه قابل بر صورتده مهیا ایتمشدر. تاكه، نهایتسز معجزات قدرتی اوراده آكوب بیچسین. ایشته شو زمین یوزنده کی تارلاسنده، ذراتی حکمتله تحریك ایدهرک، إنتظام دائره سنده توظیف ایدوب، هر عصرده، هر فصلده، هر آیده، بلکه هر گونه بلکه هر ساعتده معجزات قدرتندن یگی یگی برر كائنات گوسترر، یر یوزی اولیسنه باشقه باشقه محصولات و یردیرر. نهایتسز خزینہ رحمتك هدایاسنی، نهایتسز قدرتمك معجزاتك نمونه لینی حرکات ذرات ایله إظهار ایدر.

اوچنجیسی: نهایتسز تجلیات اسماء إلهیه نك نقشلرینی گوسترمكله، او آسمانك جلوه لینی إفاده ایچون محدود بر زمینده حدسز نقوش گوسترمك، كوچك بر صحیفه ده نهایتسز معانیلری إفاده ایدهرک اولان حدسز آیاتلری یازمق ایچون نقاش ازی ذراتی، کمال حکمتله تحریك ایدوب کمال إنتظامله توظیف ایتمشدر. اوت، گچن سنه نك محصولاتیله شو سنه نك محصولاتك ماهیتلری بر حکمنده در. فقط، معانیلری باشقه باشقه در. تعینات اعتباریه بی دگیشدیرمكله، معانیلری دگیشیر و چوغالیر. تعینات اعتباریه و تشخصات موقتّه، تبدیل ایدیلدکلری و ظاهرًا فانی اولدقلری حالده؛ اونلرك معانی جمیله لری محافظه اولونوب، ثابت و باقی قالیر. شو آعاجك گچن بهارده کی یاپراق و چیچك و میوه لرینك روحلری اولمادیغندن، شو بهارده کی أمثالنك، حقیقتجه عینلیدر. یالکز تشخصات اعتباریه ده فرق وار. فقط او اعتباری تشخصلر، هر وقت تجلیاتی تازه لنمکده

اولان شئوناتِ اسماءِ إلهيه نڭ معانيلريني إفاده ايچون، شو بهارده كيلر آيري تشخّصاتله اونلرڭ يرينه گلديلر.

دردنجيسي: حدسز عالم مثال گي غايت گنیش عالم ملکوت و غير محدود سائر أُخروی عالملره برر محصولات ويا تزيينات ويا لوازمات گي اونلره مناسب شيلري يتيشديرمك ايچون شو طار مزرعۀ دنياده، زمين يوزينڭ تزگاھنده و تارلاسنده حڪيم ذو الجلال، ذرّاتي تحريك ايدوب؛ كائناتى سيّاله و موجوداتى سيّاره ايدهرڭ، شو كوچك زمينده او پك بيوك عالملره پك چوق محصولات معنويه يتيشديرييور. نهايتسز خزينۀ قدرتندن نهايتسز بر سيّلى، دنيادن آقيتديروب عالم غيبه و بر قسمنى آخرت عالملرينه دوکويور.

بشنجيسي: نهايتسز كمالاتِ إلهيه ي، حدسز جلواتِ جماليه ي و غايتسز تجلياتِ جلاليه ي و غير متناهى تسبيحاتِ ربّانيه ي شو طار و محدود زمينده و متناهى و آز بر زمانده گوسترمك ايچون ذرّاتى كمالِ حكمتله قدرتيه تحريك ايدوب، كمالِ إنتظامله توظيف ايدهرڭ؛ متناهى بر زمانده، محدود بر زمينده غير متناهى تسبيحات ياپديرييور. غير محدود تجلياتِ جماليه و جلاليه و كماليه سنى گوسترييور. چوق حقائقِ غيبه و چوق ثمراتِ أُخرويه و فانيلرڭ باقى اولان هويت و صورتلرندن پك چوق نقوشِ مثاليه و چوق معنيدار نسوج لوحيه ي ايجاد ايدويور. ديمك ذره ي تحريك ايدن؛ شو مقاصدِ عظيمه ي، شو حڪم جسيمه ي گوسترن بر ذاتدر. يوقسه هر بر ذره ده، گونش گي بر دماغ بولونماسى لازم گلير. داها بو بش نمونه گي بلكه بش بيك حكمتله تحريك اولونان ذرّاتڭ تحولاتنى، او عقلسز فيلسوفلر حكمتسز ظن ايتمشلر و حقيقتده برى أنفسى، ديگرى آفاقى ايكي حرڪتِ جذبه كارانه ده ذكر و تسبيحِ إلهى ايله مولوى گي ذكر ايدن و دورانه قالقان او ذره لرى، كندى كندينه، سرسم گي دونوب اويناويورلر زعم ايتمشلر.

ایشته بوندن آگلاشیللیور که؛ اونلرک علملری علم دگل، جهلدر. حکمتلری، حکمتسزلکدر.

(اوپنجی نقطه ده آلتنجی اوزون بر حکمت داها سویله نه جکدر.)

ایکنجی نقطه: هر بر ذره ده، واجب الوجودک وجودینه و وحدتنه ایکی شاهدِ صادق واردر. اوت ذره عجز و جمودیه برابر شعورکارانه بیوک وظیفه لری یایمقله، بیوک یوکلری قالدیرمقله واجب الوجودک وجودینه قطعی شهادت ایتدیگی گی، حرکاتنده نظاماتِ عمومیه توفیقِ حرکت ایدوب هر گیردیگی یرده اوکا مخصوص نظاماتی مراعات ایتمکله، هر یرده کندی وطنی گی یرلشمسیله واجب الوجودک وحدتنه و ملک و ملکوتک مالکی اولان ذاتک اُحدیتنه شهادت ایدر. یعنی ذره کیمک ايسه، گزیدیگی بتون یرلر ده اونکدر. دیمک ذره، (چونکه عاجزدر، یوکی نهایتسز آغیردر و وظیفه لری نهایتسز چوقدر) بر قدیرِ مطلقک اِسمیله، اُمریله قائم و متحرک اولدیغنی بیلدیرر. هم کائناتک نظاماتِ کلیه سنی بیلیر بر طرزده توفیقِ حرکت ایتمه سی و هر یره مانعسز گیرمه سی؛ تک بر علیم مطلقک قدرتیله، حکمتیله ایشلدیگنی گوسترر.

اوت ناصلکه بر نفر؛ طاقمنده، بولوگنده، طابورنده، آلاینده، فرقه سنده و هکذا هر بر دائره ده برر نسبتی و او نسبته گوره برر وظیفه سی اولدیغنی و او نسبتلری، او وظیفه لری بیلیمکله توفیقِ حرکت ایتمک، نظاماتِ عسکریه تحتنده تعلیم و تعلیمات گورمکله بتون او دائره لره قوماندا ایدن بر تک قوماندانِ اعظمک اُمرینه و قانوننه تبعیتله اولویور. اویله ده هر بر ذره، بربری ایچنده کی مرکباتده برر مناسب وضعیتی، آیری آیری مصلحتلی برر نسبتی، آیری آیری منتظم برر وظیفه سی، آیری آیری حکمتلی نتیجه لری بولوندیغندن آلبته او ذره یی، او مرکباتده

بتون نسبت و وظیفه‌لرینی محافظه ایدوب نتیجه و حکمتلری بوزمیه‌جق بر طرزده یرلشدیرمک؛ بتون کائنات قبضه تصرفنده اولان بر ذاته مخصوصدر.

مثلاً: توفیقك (*) گوز بیگنده یرلشن ذره، گوزك اعصاب محرکه و حساسه و شرایین و آورده گی طمارله قارشی مناسب وضعیت آلماسی و یوزده و صوگره باشد و گووده‌ده، داها صوگره هیئت مجموعهٔ انسانیه‌ده هر بریسنه قارشی برر نسبتی، برر وظیفه‌سی، برر فائده‌سی کمال حکمتله بولونماسی گوسترییور که؛ بتون او جسمك بتون اعضاسنی ایجاد ایدن بر ذات، او ذره‌یی او یرده یرلشدیره‌بیلیر. و بالخاصه رزق ایچون گلن ذره‌لر، رزق قافله‌سنده سیر و سفر ایدن او ذره‌لر، او قدر حیرت‌فزا بر انتظام و حکمتله سیر و سیاحت ایدرلر و اوילה طورلرده، طبقه‌لرده انتظام‌پرورانه گچوب گلیرلر و اوילה شعورکارانه آیاق اتوب هیچ شاشیرمیه‌رق گله گله تا بدن ذی‌حیاتده درت سوزگچله سوزولوب رزقه محتاج اعضا و حجیراتك امدادینه یتیشمك ایچون قانده کی کریوات حمراه یوکلنوب بر قانون کرمله امداده یتیشیرلر. اوندن بالبداهه آکلاشیلیر که: شو ذره‌لری بیگلر مختلف منزللردن گچیرن، سوق ایدن؛ البته و البته بر رزاق کریم، بر خلاق رحیمدر که، قدرتنه نسبة ذره‌لر، ییلدیزلر اوموز اوموزه مساویدرلر.

هم هر بر ذره، اوילה بر نقش صنعتده ایشلر که؛ یا بتون ذراتله مناسبتدار، هر بریسنه و عمومونه هم حاکم و هم هر بریسنه و عمومونه محکوم بر وضعیتده بولونمقله، او حیرت‌فزا صنعتلی نقشی و حکمتنما نقشلی صنعتی بیلیر و ایجاد ایدر. بو ایسه، بیگلر دفعه محالدر. ویا بر صانع حکیمك قانون قدر و قلم قدرتندن چیقان، حرکت مأمور برر نقطه‌در. ناصلکه مثلاً آیاصوفیه قبه‌سنده کی طاشلر،

(*) : نورك برنجی کاتبیدر.

اگر معمارینك آمرینه و صنعتنه تابع اولمازلسه؛ هر بر طاشی، معمار سنان گبی دولگرلك صنعتنده بر مهارتی و سائر طاشلره هم محكوم، هم حاكم اولمق، یعنی "گلیگز، دوشمه ملك، سقوط ایتمه ملك ایچون باش باشه ویره جگز" دییه بر حکم صاحبی اولماسی لازمدر. اوپله ده: بیگلر دفعه آیا صوفیه قبه سندن داها صنعتلی، داها حیرتلی و حکمتلی اولان مصنوعاتده کی ذره لر، کائنات اوسته سنك آمرینه تابع اولمازلسه؛ هر برینه صانع کائناتك اوصافی قدر اوصاف کمال ویریللمسی لازم گلیر.

فیا سبحان الله! زندیق مادّیون گاوورلر بر واجب الوجودی قبول ایتمدکلرندن، ذرات عددنجه باطل آلهلری قبول ایتمگه مذهبلینه گوره مضطر قالیورلر. ایشته شو جهته منکر کافر نه قدر فیلسوف، عالم ده اولسه؛ نهایت درجه ده بر جهل عظیم ایچنده در، بر اجهل مطلقدر.

اوجنجی نقطه: شو نقطه، برنجی نقطه نك آخرنده وعد اولونان آلتنجی حکمت عظیمه بر إشارتدر. شویله که:

یگرمی سکرنجی سوزك ايكنجی سؤالنك جوابنده کی حاشیه ده دینلمشدی که: تحولات ذراتك و ذی حیات جسملرده ذرات حرکاتك بیگلر حکمتلرندن بر حکمتی دخی، ذره لری نورلاندیرمقدر و عالم اخرویه بناسنه لایق ذره لر اولمق ایچون، حیاتدار و معنیدار اولمقدر. گویا جسم حیوانی و إنسانی حتّی نباتی؛ تربیه درسنی آلمق ایچون گلنلره بر مسافرخانه، بر قیشله، بر مکتب حکمنده در که؛ جامد ذره لر اوکا گیرلر، نورلانیورلر. عاداتا بر تعلیم و تعلیماته مظهر اولورلر، لطافت پیدا ایدرلر. برر وظیفه یی گورمکله عالم بقایه و بتون اجزاسیله حیاتدار اولان دار آخرته ذرات اولمق ایچون لیاقت کسب ایدرلر.

سؤال: ذرّاتک حرکاتنده شو حکمتک بولونماسی نه ایله بیلینیر؟

الجواب: اؤلا، بتون مصنوعاتک بتون إنتظاماتيله و حکمتلریله ثابت اولان صانعک حکمتيله بیلینیر. چونکه اؤک جزئی بر شیئه کلی حکمتلری طاقان بر حکمت؛ سیل کائناتک ایچنده اؤک بیوک فعالیت گوسترن و حکمتلی نقشلره مدار اولان حرکات ذرّاتی حکمتسز بیراقماز. هم اؤک کوچک مخلوقاتی، وظیفه لرنده اجرتسز، معاشسز، کمالسز بیراقمیان بر حکمت، بر حاکمیت؛ اؤک کثرتلی و اساسلی مأمورلرینی، خدمتکارلرینی نورسز، اجرتسز بیراقماز.

ثانیاً: صانع حکیم، عناصری تحریک ایدوب توظیف ایدهرک (اونلره بر اجرت کمال حکمنده) معدنیات درجه سنه چیقارمسیله و معدنیاته مخصوص تسبیحاتلری اونلره بیلدیرمسیله و معدنیاتی تحریک و توظیف ایدوب نباتات مرتبه حیاتیه سنک مقامنی ویرمسیله و نباتاتی رزق ایدهرک تحریک و توظیف ایله حیوانات مرتبه لطافتنی اونلره إحسان ایتمه سیله و حیواناتده کی ذرّاتی توظیف ایدوب رزق یوليله حیاتِ إنسانیه درجه سنه چیقارمسیله و إنسانک وجودنده کی ذرّاتی سوزه سوزه تصفیه و تلطیف ایدهرک تا دماغک و قلبک اؤک نازک و لطیف یرنده مقام ویرمسیله بیلینیر که؛ حرکات ذرّات حکمتسز دگل، بلکه کندینه لایق بر نوع کمالاته قوشدیریلیور.

ثالثاً: ذی حیات جسملرک ذرّاتی ایچنده چکدرک و تخمده کی گبی بر قسم ذره لر اويله معنوی بر نوره، بر لطافته، بر مزیته مظهر اولویورلر که؛ سائر ذره لره و او قوجه آغاجه بر روح، بر سلطان حکمنه گچر. ایشته عظیم بر آغاجک بتون ذرّاتی ایچنده بر قسم ذره لرک شو مرتبه یه چیقمه لری، او آغاجک طبقه حیاتنده چوق دورلری و نازک وظیفه لری گورمسیله اولدیغندن گوستریور که: صانع حکیمک آمريله وظیفه فطرت ایچنده ذرّاتک انواع حرکاتنه گوره اونلره تجلی ایدن

آسمانک حسابنه و شرفنه اولارق برر معنوی لطافت، برر معنوی نور، برر مقام، برر معنوی درس آملارینی گوستریور.

الحاصل: مادام صانع حکیم هر شی ایچون او شیئه مناسب بر نقطه کمال و اوکا لایق بر مرتبه فیض وجود تعیین ایدوب و او شیئه، او نقطه کماله سعی ایدوب گیتمک ایچون بر استعداد ویرهرك اوکا سوق ایدیور. و بتون نباتات و حیواناتده شو قانون ربوبیت جاری اولقله برابر، جماداتده دخی جاریدر که؛ عادی طوراعه، ألماس درجه سنه و جواهر عالیه مرتبه سنه بر ترقیات ویریور و شو حقیقته معظم بر "قانون ربوبیت"ک اوجی گورونویور.

هم مادام او خالق کریم، تناسل قانون عظیمنده استخدام ایتدیگی حیواناته اجرت اولارق برر معاش گبی برر لذت جزئیه ویریور. و آری و بلبل گبی، سائر خدمات ربّانیهده استخدام اولونان حیوانلره برر اجرت کمال ویرر. شوق و لذته مدار برر مقام ویریور و شونده بر معظم "قانون کرم"ک اوجی گورونویور.

هم مادام هر شیئک حقیقتی، جناب حقک بر اسمک تجلیسینه باقار، اوکا باغلیدر، اوکا آییندر. او شی، نه قدر گوزل بر وضعیت آله، او اسمک شرفنده؛ او اسم اوپله ایستر. او شی بیلسه، بیلسمه؛ او گوزل وضعیت، حقیقت نظرنده مطلوبدر. و شو حقیقتدن غایت معظم بر "قانون تحسین و جمال"ک اوجی گورونویور. هم مادام فاطر کریم، دستور کرم اقتضاسیله بر شیئه ویردیگی مقامی و کمالی، او شیئک مدّتی و عمری بیتمسیله، او کمالی گرییه آلمایور. بلکه او ذی کمالک میوه لرینی، نتیجه لرینی، معنوی هویتنی و معناسنی، روحلی ایسه روحنی إبقا ایدیور. مثلا: دنیاده إنسانی مظهر ایتدیگی کمالاتک معنارینی، میوه لرینی إبقا ایدیور. حتّی متشکر بر مؤمنک یدیگی زائل میوه لرك شکرینی، حمدینی؛

مجسم بر میوه جنت صورتنده تکرار اوڭا ویریور. و شو حقیقتده معظم بر "قانون رحمت" ڭ اوجی گورونویور.

هم مادام خلّاق بی مثال إسراف ایتمیور، عبث ایشلری یاپمایور. حتّی گوز موسمنده وظیفه سی بیتمش، وفات ایتمش مخلوقلرڭ أنقاض مادیه سنی بهار مصنوعاتنده إستعمال ایدیور؛ اونلرڭ بنالرنده درج ایدیور. ألبته ﴿يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ﴾ سربله، ﴿وَأَنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ﴾ إشارتيله شو دنیاده جامد، شعورسز و مهمّ وظیفه لر گورن ذرّات ارضیه نڭ ألبته طاشی، آغاجی، هر شیئی ذی حیات و ذی شعور اولان آخرتڭ بعض بنالرنده درج و إستعمالی مقتضای حکمتدر. چونکه خراب اولمش دنیانڭ ذرّاتی دنیاده بیراقمق ویا عدمه آتمق إسرافدر. و شو حقیقتدن پڭ معظم بر "قانون حکمت" ڭ اوجی گورونویور.

هم مادام شو دنیانڭ پڭ چوق آثاری و معنویاتی و میوهلری و جنّ و انس گبی مکلفینڭ منسوجات عمللری، صحائف افعاللری، روحلری، جسدلری آخرت بازارینه گوندریلییور. ألبته او ثمراته و معناله خدمت ایدن و آرقداشلق ایدن ذرّات ارضیه دخی، وظیفه نقطه سنده کندینه گوره تکمّل ایتدکدن صوڭره، یعنی نور حیاته چوق دفعه خدمت و مظهر اولدقدن صوڭره و حیاتی تسبیحاته مدار اولدقدن صوڭره شو خراب اولاجق دنیانڭ أنقاضی ایچنده، شو ذرّاتی دخی اوته کی عالمڭ بناسنده درج ایتمک مقتضای عدل و حکمتدر. و شو حقیقتدن پڭ معظم بر "قانون عدل" ڭ اوجی گورونویور.

هم مادام روح جسمه حاکم اولدیغی گبی؛ جامد ماده لرده دخی قدرڭ یازدیغی أوامر تکوینیّه، او ماده لره حاکمدر. او ماده لر، قدرڭ معنوی یازیسنه گوره موقع

و نظام آلابیلرلر. مثلاً: یورطه‌لرک اَنواعنده و نطفه‌لرک اَقسامنده و چکر دکلرک اَصنافنده و تخملرک اَجناسنده قدرک آیری آیری یازدیغی اَوامرِ تَکوینیه جهتیه آیری آیری مقام و نور صاحبی اولویورلر. و او مادّه اِعتباریه ماهیتلری (حاشیه ۱) بر حکمنده اولان او مادّه‌لر، حدسز مختلف موجوداته منشأ اولویورلر. آیری آیری مقام و نور صاحبی اولویورلر. اَلَبته خدماتِ حیاتیه و حیاتده کی تسبیحاتِ ربّانیه ده دفعاتله بر ذره بولونمش ایسه و خدمت ایتمش ایسه، او ذره‌نک معنوی آلنده او معنالرک حکمتلرینی، هیچ بر شیئی غائب ایتمه‌ین قدر قلمیله قید ایتمسی؛ مقتضایِ احاطه علمیدر. و شونده پک معظّم بر "قانونِ علم محیط" کُ اوجی گورونویور.

اوبله ایسه ذره‌لر (حاشیه ۲) باشی بوش دگلر.

نتیجه کلام: گچمش یدی قانون، یعنی قانونِ ربوبیت، قانونِ کرم، قانونِ جمال، قانونِ رحمت، قانونِ حکمت، قانونِ عدل، قانونِ احاطه علمی گبی پک چوق معظّم قانونلرک گورونن اوجلری اَرَقه‌لرنده برر اِسْمِ اعظم و او اِسْمِ اعظمک تجلّی اعظمی گوستریور. و او تجلّیدن آکلاشیلیور که: سائر موجودات گبی شو دنیاده کی تحولاتِ ذراتِ دخی، غایت عالی حکمتلر ایچون قدرک چیزدیگی حدود اوزرینه قدرتک ویردیگی اَوامرِ تَکوینیه گوره حسّاس بر میزانِ علمی ایله جولان ایدیورلر. عادتاً باشقه یوکسک بر عالمه گیتمگه حاضرلانیورلر.

(حاشیه ۱): اوت بتون اونلر درت عنصردن مرکّبدر. مولّد الماء، مولّد الحموضه، آزوت، قاربون گبی مادّه‌لردن تشکیل اولونیورلر. مادّه‌جه بر صایلا بیلیرلر. فرقلری یالکُز قدرک معنوی یازیسنده‌در.

(حاشیه ۲): شو جواب، یدی "مادام" کلمه‌لرینه باقار.

(حاشیه) اوایله ایسه ذی حیات جسملر، او سیّاح ذره لره گویا برر مکتب، برر قیشله، برر مسافر خانه تربیه حکمنده در. و اوایله اولدیغنه برر حدس صادقله حکم ایدیله بیلیر.

الحاصل: برنجی سوزده دینلدیگی و اثبات ایدیلدیگی گبی؛ هر شی "**بسم الله**" دیر. ایشته بتون موجودات گبی هر بر ذره و ذراتک هر بر طائفه سی و مخصوص هر بر جماعتی، لسان حال ایله "**بسم الله**" دیر، حرکت ایدر.

أوت، گچمش اوچ نقطه سرّیله؛ هر بر ذره، مبدأ حرکتنده لسان حال ایله **«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»** دیر. یعنی: "بن، اللهم نامیله، حسابیلله، اسمیله، اذنیله، قوتیله حرکت ایدیورم." صوگره نتیجه حرکتنده، هر بر مصنوع گبی هر بر ذره، هر بر طائفه سی، لسان حال ایله **«الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»** دیر که، بر قصیده مدحیه حکمنده اولان صنعتلی بر مخلوقک نقشنده، قدرتک کوچک بر قلم اوجی حکمنده کندینی گوسترر. بلکه هر بری؛ معنوی، ربّانی، معظم، حدسز باشلی بر فونوغرافک برر پلاغی حکمنده اولان مصنوعلرک اوستنده دون و

(حاشیه): چونکه بالمشاهده غایت جودانه بر فعالیتله شو عالم کثیف و سفلیده پک کثرتله نور حیاتی سریمک و إشعال ایتمک، حتّی اُک خسیس ماده لده و تعقّن ایتمش جسملرده کثرتله تازه بر نور حیاتی ایشیق لاندیرمق، او کثیف و خسیس ماده لری نور حیاتله لطافتلندیرمک، جلالاندیرمق صراحته یاقین إشارت ایدیور که: غایت لطیف، علوی، نظیف، حیاتدار دیگر بر عالمک حسابنه شو کثیف، جامد عالمی؛ ذراتک حرکتیله، حیاتک نوریلله جلالاندیریور، آریتیور، گوزللشدیریور. گویا لطیف بر عالمه گیتمک ایچون، زینتلندیریور. ایشته بشر حشرینی عقلنه صیغیشدیره میان طار عقللی آدملر، قرآنک نوریلله رصد ایتسه لر گوره جکلر که: بتون ذراتی بر اوردو گبی حشر ایده جک قدر محیط بر "قانون قیومیت" گورونویور، بالمشاهده تصرف ایدیور.

تحمیدات ربّانیه قصیده‌لریله او مصنوعاتی قونوشدیران و تسبیحاتِ إلهیه نشیده‌لرینی اوقتدیران برر ایکنه باشی صورتنده کندینی گوستریورلر.

﴿دَعُوهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ﴾

﴿وَآخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

﴿رَبَّنَا لَا تُغِثْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً﴾

﴿إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ﴾

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَاةً تَكُونُ لَكَ رِضَاءً وَلِحَقِّهِ آدَاءً وَعَلَى

إِلِهِ وَصَحْبِهِ وَإِخْوَانِهِ وَسَلِّمْ وَسَلِّمْ دِينَنَا أَمِينَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ﴾

یگرمی سکزنجی سوزک ایکنجی سؤالک جوابنده کی حاشیه

شو دنیاده جسمِ إنسانی و حیوانی، ذرّات ایچون گویا بر مسافرخانه، بر قیشله، بر مکتب حکمنده در که؛ جامد ذره‌لر او کثا گیرلر، حیاتدار اولان عالم بقایه ذرّات اولمق ایچون لیاقت کسب ایدرلر، چیقارلر. آخرتده ایسه ﴿إِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ﴾ سرنجه، نور حیات اوراده عامدر. نورلانمق ایچون او سیر و سفره و او تعلیمات و تعلیمه لزوم یوقدر. ذره‌لر دمیرباش اولارق ثابت قالا بیلرلر.

عزیز قارداشم!

شو رساله طلسم کائناتک اوج اساسندن بریسنی حل ایتمشدر. چونکه مشکل کشا او معمای خلقتده بر حیرت فزا فعالیت کائناتده گورونویور. بری ده تحولات ذراتدر که، بر زنبړ حکمنده کائنات ماکینه سنی ایشلتدیریور. بری ده حیرت فزا خدمات وظائفی گورمکله برابر، نره دن نره یه بو سیل کائنات آقوب گیدیور؟ قرآن حکیم بو طلسمی اوج اساس ایله کشف ایتمش. او کشفک بر نوع تفسیری حکمنده بولونان شو رساله، حرکات ذراتی بش آلتی حکمتله حل ایتمشدر. یگرمی دردنجی مکتوبک ایکنجی اساسی اولان "موجودات نه یاپیور و نره یه گیدیور؟" برنجی رمزدن نهایته قدر و یگرمی طوقوزنجی سوزک ایکنجی مقصدی او معمای تامایله آچمشدر. حقیقتک اُس الأساسنی ایسترسهک، بونلره باق. اگر او حقیقت قرآنیهک اُک طاتلی میوه لرنی ایسترسهک، یگرمی دردنجی سوزک بشنجی دالنده کی بش میوه یه و اوتوز برنجی سوزک دردنجی اساسنک بش میوه سنی تماشا ایت.

یگرمی دردنجی سوزک بشنجی دالی

بشنجی دالک بش میوه سی وار.

برنجی میوه: ای نفس پرست نفسم، ای دنیا پرست آرقداشم! محبت، شو کائناتک بر سبب وجودیدر. هم شو کائناتک رابطه سیدر. هم شو کائناتک نوریدر، هم حیاتیدر. انسان، کائناتک اُک جامع بر میوه سی اولدیغی ایچون، کائناتی

اِستِيلا ايده جك بر محبّت او ميوه نك چكردگى اولان قلبه درج ايديلمشدر. ايسته
 شويله نهايتسز بر محبّته لايق اولاجق، نهايتسز بر كمال صاحى اولاييلير. ايسته
 اى نفس و اى آرقداش! انسانك خوفه و محبّته آلت اولاجق ايكي جهاز، فطرتنده
 درج اولنمشدر. على كلّ حال او محبّت و خوف، يا خلقه ويا خالقه متوجّه
 اولاجق. حالبوكه خلقدن خوف ايسه، اَليم بر بليّه در. خلقه محبّت دخى، باللى
 بر مصيبتدر. چونكه سن اويله لردن قورقارسك كه، سكا مرحمت ايتمز ويا سنك
 اِسترحامكى قبول ايتمز. شو حالده خوف، اَليم بر بلادر. محبّت ايسه، سَوديگك
 شى، يا سنى طانيماز، الله ايصمارلادق ديمه يوب گيدر. (گنجلكك و مالك گي.)
 يا محبّتك ايچون سنى تحقير ايدر. گورمبيور ميسك كه، مجازى عشقلرده يوزده
 طقسان طوقوزى، معشوقندن شكاييت ايدر. چونكه صمد آيينه سى اولان باطن
 قلب ايله صنم مثال دنيوى محبوبلره پرستش ايتمك، او محبوبلك نظرنده ثقيلدرد و
 اِستتقال ايدر، ردّ ايدر. زيرا فطرت، فطرى و لايق اولميان شئى ردّ ايدر، آتار.
 (شهوانى سومكلر، بختمزدن خارجدرد.) ديمك سَوديگك شيلر يا سنى طانيمايور،
 يا سنى تحقير ايدبيور، يا سكا رفاقت ايتمبيور. سنك رغمكه مفارقت ايدبيور.
 مادام اويله در؛ بو خوف و محبّتى، اويله بريسنه توجيه ايت كه، سنك خوفك لذّتى
 بر تذلل اولسون. محبّتك، ذلتسز بر سعادت اولسون. اوت خالق ذو الجلالكندن
 خوف ايتمك، اونك رحمتك شفقتنه يول بولوب اِلتجا ايتمك ديمكدرد. خوف،
 بر قامچيدرد؛ اونك رحمتك قوجاغنه آتار. معلومدر كه، بر والده، مثلا بر ياورويى
 قورقوتوب سينه سنه جلب ايدبيور. او قورقو، او ياورويه غايت لذّتيدرد. چونكه
 شفقت سينه سنه جلب ايدبيور. حالبوكه، بتون والدهلك شفقتلى، رحمت اِلهيه نك
 بر لمعه سيدرد. ديمك خوف اللهه بر عظيم لذّت واردرد. مادام خوف اللهك بويله
 لذّتى بولونسه، محبّت اللهه نه قدر نهايتسز لذّت بولونديغى معلوم اولور. هم
 اللهدن خوف ايدن، باشقه لرك قساوتلى، باللى خوفندن قورتولور. هم الله حسابنه

اولديغي ايچون، مخلوقاته ايتديگي محبت دخی فراقلی، امللی اولمايور.

أوت إنسان أُولَا نفسی سَور. صوڭره أقرینی، صوڭره ملتنی، صوڭره ذی حیات مخلوقلری، صوڭره کائناتی، دنیایی سَور. بو دائرهلرک هر بریسنه قارشى علاقه دارد. اونلرک لذتلیله متلذذ و املرلیله متألم اولابیلیلر. حالبوکه شو هرچ و مرج عالمده و روزگار دوراننده هیچ بر شی قرارنده قالمادیغندن بیچاره قلبِ إنسان، هر وقت یاره لانیور. آللری یاپیشدیگی شیلرله، او شیلر گیدوب آللرینی پاره لیور، بلکه قوپاری یور. دائما إضطراب ایچنده قالیر، یاخود غفلت ایله سرخوش اولور. مادام او یله در، اى نفس! عقلک وارسه، بتون او محبتلری طویلا، حقیقی صاحبنه ویر، شو بلالردن قورتول. شو نهایتسز محبتلر، نهایتسز بر کمال و جمال صاحبنه مخصوصدر. نه وقت حقیقی صاحبنه ویردک، او وقت بتون اشیایی اونک نامیله و اونک آیینه سی اولدیگی جهتله إضطرابسز سوه ییلیرسک. دیمک شو محبت، طوغریدن طوغری یه کائناته صرف ایدیلمه مک گرکدر. یوقسه محبت اُک لذیذ بر نعمت ایکن، اُک آلیم بر نعمت اولور.

بر جهت قالدی که، اُک مهمی ده اودر که، اى نفس! سن، محبتکى کندی نفسکّه صرف ایدیورسک. سن، کندی نفسکى کندیگه معبود و محبوب یاپیورسک. هر شیئى نفسکّه فدا ایدیورسک، عادتاً بر نوع ربوبیت ویریورسک. حالبوکه محبتک سببی، یا کمالدر؛ زیرا کمال ذاتنده سویلیر. یاخود منفعتدر، یاخود لذتدر ویاخود خیریتدر، یا بونلر گبی بر سبب تحتنده محبت ایدیلیر. شیمدی اى نفس! بر قاچ سوزده قطعی إثبات ایتمشز که؛ أصل ماهیتک قصور، نقص، فقر، عجزدن یوغرولمشدر که؛ ظلمت، قراکُلغک درجه سی نسبتنده نورک پارلاقلغی گوستردیگی گبی، ضدیت إعتباریله سن، اونلرله فاطر ذو الجلالک کمال، جمال، قدرت و رحمتنه آیینه دارلق ایدیورسک. دیمک اى نفس! نفسکّه محبت دگل، بلکه

عداوت ايتلىسك وياخود آجيماليسك وياخود مطمئنّه اولدقدن صوكره شفقت ايتلىسك. اكر نفسكى سورسهك، (چونكه سنك نفسك لذت و منفعتك منشئيدر، سن ده لذت و منفعتك ذوقنه مفتونسك.) او ذره حكمنده اولان لذت و منفعت نفسيهي، نهايتسر لذت و منفعتلره ترجيح ايتمه. ييلديز بوجگى گي اولمه. چونكه او، بتون احبابنى و سؤديگى اشيائي قراكلغك وحشتنه غرق ايدر، نفسنده بر لمعه حق ايله اكتفا ايدر. زيرا نفسى اولان لذت و منفعتكله برابر بتون علاقه دار اولديغك و بتون منفعتلرله انتفاع ايتديگك و سعادتلرله مسعود اولديغك موجوداتك و بتون كائناتك منفعتلرى، نعمتلرى، التفاتنه تابع بر محبوب ازلىي سومكلگك لازمدر. تا، هم كنديگك، هم بتون اونلرك سعادتلرله متلذذ اولاسك. هم كمال مطلقك محبتندن آلديغك نهايتسر بر لذتى آلاسك. ذاتا سكا، سنده سنك نفسكه اولان شديد محبتك، اونك ذاته قارشى محبت ذاتيه دركه، سن سوء استعمال ايدوب كندى ذاتكه صرف ايدييورسك. اويله ايسه نفسكده كى انايي بيرت، هويي گوستر و كائناته طاغنيق بتون محبتلرك، اونك اسما و صفاتنه قارشى ويريلمش بر محبتدر. سن سوء استعمال ايتمشك، جزاسنى ده چكييورسك. چونكه يرنده صرف اولنميان بر محبت غير مشروعه نك جزاسى، مرحمتسر بر مصيبتدر. رحمن الرحيم اسميله، حوريلرله مزين جنت گي سنك بتون آرزولريكه جامع بر مسكنى، سنك جسمانى هوساتكه احضار ايدن و سائر اسما سيله سنك روحك، قلبك، سرك، عقلك و سائر لطائفك آرزولرينى تظمين ايدنه جك ابدى احساناتنى او جنتده سكا مهيا ايدن و هر بر اسمنده معنوى چوق خزينه احسان و كرم بولونان بر محبوب ازلينك، البته بر ذره محبتى، كائناته بدل اولابيلير. كائنات اونك بر جزئى تجلئ محبتنه بدل اولاماز. اويله ايسه او محبوب ازلينك كندى حبيبنه سويلتديرديگى شو فرمان ازلىي ديكله، اتباع ايت: **﴿إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ﴾**

ایکنجی میوه: ای نفس! عبودیت، مقدمهٔ مکافاتِ لاحقه دگل، بلکه نتیجهٔ نعمتِ سابقه در. اوت بز اجرتمزی آلمشز. اوڭا گوره خدمتله و عبودیتله موظفز. چونکه ای نفس! خیر محض اولان وجودی سڭا گیدیرن خالقِ ذو الجلال، سڭا اشتهالی بر معده ویردیگندن رزاقِ اِسمیله بتون مطعوماتی بر سفرهٔ نعمت ایچنده سڭا اوڭکه قومیشدر. صوڭره سڭا حسّاسیتلی بر حیات ویردیگندن، او حیات دخی بر معده گبی رزق ایستر. گوز، قولاق گبی بتون طویغورلڭ، آلرر گبیدر که؛ روی زمین قدر گنیش بر سفرهٔ نعمتی، او آلرڭ اوڭنه قومیشدر. صوڭره معنوی چوق رزق و نعمتلی ایسته‌ین انسانیتی سڭا ویردیگندن، عالم ملک و ملکوت گبی گنیش بر سفرهٔ نعمت، او معدهٔ انسانیتڭ اوڭنه و عقلڭ آلی یتیشه جڭ نسبتده سڭا آچمشدر. صوڭره نهایتسز نعمتلی ایسته‌ین و حدسز رحمتڭ میوه‌لریله تغذی ایدن و انسانیتِ کبرا اولان اسلامیتی و ایمانی سڭا ویردیگندن، دائرةٔ ممکنات ایله برابر اسماءِ حسنی و صفاتِ مقدّسه‌نڭ دائرة‌سنة شامل بر سفرهٔ نعمت و سعادت و لذّت سڭا فتح ایتمشدر. صوڭره ایمانڭ بر نوری اولان محبّتی سڭا ویرمکله، غیر متناهی بر سفرهٔ نعمت و سعادت و لذّت سڭا احسان ایتمشدر. یعنی، جسمانیتڭ اعتباریله کوچک، ضعیف، عاجز، ذلیل، مقیّد، محدود بر جزء سڭ. اونڭ احسانیه جزئی بر جزءدن، کلّی بر کلّ نورانی حکمنه گچدڭ. زیرا حیاتی سڭا ویرمکله، جزئیتدن بر نوع کلّیه و انسانیتی ویرمکله حقیقی کلّیه و اسلامیتی ویرمکله علوی و نورانی بر کلّیه و معرفت و محبّتی ویرمکله محیط بر نوره سنی چیقارمش.

ایشته ای نفس! سن بو اجرتمی آلمشڭ. عبودیت گبی لذتلی، نعمتلی، راحتلی، خفیف بر خدمتله مکلفسڭ. حالبوکه، بوڭا ده تنبلک ایدیورسڭ. اگر یاریم یامالاق یاپسه‌ڭ ده، گویا اُسکی اجرتملی کافی گلمیورمش گبی، چوق بیوک

شيلرى متحكمانه ايسته يورسك. و هم "نيچون دعام قبول اولمادى" ديه نازلا نيورسك. اوت، سنك حَقْ ناز دگل، نيازدر. جناب حق جَنِّ و سعادَت اُبدیه یی، محض فضل و كرميله إحسان ايدر. سن، دائما رحمت و كرمه إلتجا ایت. اوڭا گوون و شو فرمانی ديڭله: **﴿قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ﴾**

اگر ديسهك: "شو كلّی حدسز نعمتله قارشى ناصل شو محدود و جزئى شكرمله مقابله ایده بيليرم؟"

الجواب: كلّی بر نيته، حدسز بر اعتقاد ايله... مثلاً: ناصلكه بر آدم بش غروش قيمتنده بر هديه ايله، بر پادشاهك حضورينه گيرر و گورور كه، هر برى ميلونلره دگر هديه لر، مقبول آدملردن گلمش، اوراده ديزيلمش. اونك قلبنه گلير: "بنم هديه م هيچدر، نه ياپه يم؟" بردن دير: "أى سيّد م! بتون شو قيمتدار هديه لرى كندى نامم سكا تقديم ايدييورم. چونكه سن اونلره لايقسك. اُگر بنم إقتدارم اولسيدى، بونلرك بر مثلى سكا هديه ايدر م." ايشته هيچ إحتياجى اوليان و رعيتك درجۀ صداقت و حرمتلرينه علامت اولارق هديه لرينى قبول ايدن او پادشاه، او بيچاره نك او بيوك و كلّی نيّتى و آرزوسنى و او گوزل و يوكسك إعتقاد لياقتنى، اُك بيوك بر هديه گي قبول ايدر. عينًا اويله ده: عاجز بر عبد، نمازنده **"التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ"** دير. يعنى: بتون مخلوقاتك حياتلريله سكا تقديم ايتدكلرى هديه عبوديتلرينى، بن كندى حسابمه، عمومى سكا تقديم ايدييورم. اُگر اُلمدن گلسه ايدى، اونلر قدر تحيّه لر سكا تقديم ایده جكدم. هم سن اونلره، هم داهاه فضلّه سنه لايقسك. ايشته شو نيّت و اعتقاد، پك گنیش بر شكر كليلدر. نباتاتك تخملى و چكردكلرى، اونلرك نيّتليردر.

هم مثلاً: قاوون، قلبنده نوهر صورتنده بيك نيت ايدر كه، "يا خالق! سنك اسماء حسنى نك نقشلريني يرك بر چوق يرلرنده اعلان ايتمك ايسترم." جناب حق كله جك شيلرك ناصل كله جكلريني بيلديكي ايچون، اونلرك نيتلريني بالفعل عبادت گي قبول ايدر. "مؤمنك نيتي، عملندن خيرليدر." شو سره اشارة ايدر.

هم ﴿سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ عَدَدَ خَلْقِكَ وَرِضَاءَ نَفْسِكَ وَزِنَةَ عَرْشِكَ وَمِدَادِ كَلِمَاتِكَ وَنُسْبِحُكَ بِجَمِيعِ تَسْبِيحَاتِ أَنْبِيَائِكَ وَأَوْلِيَّائِكَ وَمَلَائِكَتِكَ﴾ گي حدسز عدده تسبيح ايتمه نك حكمتي شو سردن آكلاشيلير. هم ناصل بر ضابطه، بتون نفراتك يكون خدمتلريني كندی نامنه پادشاهه تقديم ايدر. اويله ده: مخلوقاتيه ضابطلك ايدن و حيوانات و نباتاته قوماندانلق ياپان و موجودات ارضيهه خليفه لك ايتمگه قابل اولان و كندی خصوصي عالمنده كنديني هر كسه وكيل تلقى ايدن انسان، ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ دير. بتون خلقك عبادتلريني و استعانهلريني، كندی نامنه معبود ذو الجلاله تقديم ايدر. هم ﴿سُبْحَانَكَ بِجَمِيعِ تَسْبِيحَاتِ جَمِيعِ مَخْلُوقَاتِكَ وَبِالسَّنَةِ جَمِيعِ مَصْنُوعَاتِكَ﴾ دير. بتون موجوداتي كندی حسابنه سويلتدير. هم ﴿اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ ذَرَاتِ الْكَائِنَاتِ وَمُرَكَّبَاتِهَا﴾ دير. هر شي نامنه بر صلوات كتير. چونكه هر شي، نور احمدي (عصم) ايله علاقه دارد. ايشته تسبيحاتده، صلواتلرده حدسز عددرلك حكمتي آكلا.

اوچنجي ميوه: اى نفس! آز بر عمرده حدسز بر عمل اخروي ايسترسهك و هر بر دقيقه عمريكي بر عمر قدر فائدهلى گورمك ايسترسهك و عادتكي عبادته و غفلتكي حضوره قلب ايتمگي سورسهك، سنت سنيهه اتباع ايت. چونكه بر معامله شرعيهه تطبيق عمل ايتديگك وقت، بر نوع حضور ويريور. بر نوع

عبادت اولویور. اُخروی چوق میوهلر ویریور. مثلاً: بر شیئی صاتون آلدک. ایجاب و قبول شرعیه یی تطبیق ایتدیگک دقیقه ده، او عادی آلیش ویریشک بر عبادت حکمنی آلیر. او تَخَطَّر حُکْم شرعی بر تصوّر وحی ویرر. او دخی، شارعی دوشونمکله بر توجّه إلهی ویرر. او دخی، بر حضور ویرر. دیمک سنّت سنییه تطبیق عمل ایتمکله بو فانی عمر، باقی میوهلر ویره جک و بر حیات اُبدیه یه مدار اولاجق اولان فائدهلر آلدّه ایدیلیر. ﴿فَامِنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ﴾ فرمانی دیکله. شریعت و سنّت سنییه نك احکاملری ایچنده جلوهلری إنتشار ایدن اُسماءِ حسنی نك هر بر اِسْمَنك فیض تجلیسنه بر مظهر جامع اولمغه چالیش...

دردنجی میوه: اُی نفس! اهل دنیا، خصوصاً اهل سفاهته، خصوصاً اهل کفره باقوب صوری زینت و آلداتیجی غیر مشروع لذّتلرینه آلدانوب تقلید ایتمه. چونکه سن اونلری تقلید ایتسه نك، اونلر گبی اولامازسك. پك چوق سقوط ایده جکسك. حیوان دخی اولامازسك. چونکه سنك باشکده کی عقل، مشئوم بر آلت اولور. سنك باشکی دائما دوگه جکدر. مثلاً: ناصلکه بر سرای بولونسه، بیوک بر دائره سنده بیوک بر اَلکتریک لامباسی بولونور. او اَلکتریکدن تشعّب ایتمش و اونکله باغلی کوچک کوچک اَلکتریقلر، کوچک منزلره تقسیم ایدیلمش. شیمدی بریسی او بیوک اَلکتریک لامباسنك دوگمه سنی چویروب ضیایی قپاتسه، بتون منزللر درین بر قراکلق ایچنه و بر وحشته دوشر. و باشقه سرایده بیوک اَلکتریک لامباسیله مربوط اولمیان کوچک اَلکتریک لامبالری، هر منزله بولونویور. او سرای صاحبی بیوک اَلکتریک لامباسنك دوگمه سنی چویرهك قپاتسه، سائر منزلرده ایشیقلر بولونه بیلیر. اونکله ایشینی گوره بیلیر، خیرسزله استفاده ایده مزله.

ایشته آی نفسم! برنجی سرای، بر مسلماندر. حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام، اونك قلبنده او بيوك ألكتریق لامباسيدر. اگر اونی اونوتسه، **أَلَمَيَاذُ بِاللّٰهِ** قلبندن اونی چیقارسه، هیچ بر پیغمبری داها قبول ایده مز. بلکه هیچ بر کمالاتك یری روحنده قالاماز، حتّی ربّنی ده طانیماز. ماهیتنده کی بتون منزللر و لطیفه‌لر، قراکله دوشر و قلبنده مدهش بر تخریبات و وحشت اولویور. عجا بو تخریبات و وحشته مقابل هانگی شیئی قزانوب اُنسیت ایده بیلیرسك؟ هانگی منفعتی بولوب او تخریبات ضررینی اونکله تعمیر ایدرسك؟ حالبوکه اُجنیلر، او ایکنجی سرایه بگزدرلرکه، حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلامك نورینی قبلرندن چیقارسه‌لر ده، کندیلرنجه بعض نورلر قالاییلیر ویا قالاییلیر ظن ایدرلر. اونلرک معنوی کمالات اخلاقیه‌لرینه مدار اولاجق حضرت موسی و عیسی علیهما السلامه بر نوع ایمانلری و خالقلرینه بر چشید اعتقادلری قالاییلیر. آی نفسم! اُماره! اگر دیسه‌ك: "بن، اُجنی دگل، حیوان اولق ایسترم." سکا قاچ دفعه سویله مشدم: "حیوان گبی اولامازسك. زیرا قفاکده‌کی عقل اولدیغی ایچون، او عقل گچمش اُملمری و گله‌جك قورقورلی طوقاديله سنك یوزیگه، گوزیگه، باشک چارپه‌رق دوگویور. بر لذت ایچنده بیك اُلم قاتییور. حیوان ایسه، اُلمسز گوزل بر لذت آلیر، ذوق ایدر. اوپله ایسه، اُولا عقلگی چیقار آت، سوگره حیوان اول. هم **﴿كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ﴾** سیلله تأدینی گور."

بشنجی میوه: آی نفسم! مکرراً سویله‌دیگمز گبی؛ انسان، شجره خلقتك میوه‌سی اولدیغندن، میوه گبی اُك اوزاق و اُك جامع و عمومه باقار و عمومك جهت الوحدتنی ایچنده صاقلار بر قلب چکردگی طاشییان و یوزی کثرت، فنایه، دنیایه باقان بر مخلوقدر. عبودیت ایسه، اونك یوزینی فنادن بقایه، خلقدن حقّه، کثرتدن وحدته، منتهاً مبدئه چویرن بر خیط وصلت، یاخود مبدأ و منتها

اورته سنده بر نقطه إتصالدر. ناصلكه تخم اولاجق قيمتدار بر ميوه ذى شعور، آغاچك آلتنده كى ذى روحلره باقسه، گوزللكنه گوونسه، كندىنى اونلرك آلرينه آتسه ويا غفلت ايدوب دوشسه، اونلرك آلرينه دوشه جك، پارچه لانه جق، عادى بر تك ميوه گى ضايع اولاجق. اگر او ميوه، نقطه إستنادىنى بولسه، ايچنده كى چكردك، بتون آغاچك جهت الوحدتنى طوقمله برابر آغاچك بقاسنه و حقيقتك دوامنه واسطه اولاجغنى دوشونه بيلسه، او وقت او تك ميوه ايچنده بر تك چكردك، بر حقيقت كليّه دائمه يه، بر عمر باقى ايچنده مظهر اولويور. اويله ده: انسان، اگر كثرته طالب كائنات ايچنده بوغولوب دنيانك محبتيله سرسم اولارق فانيلرك تبسملرينه آلدانسه، اونلرك قوجاقلرينه آتيلسه، آلبته نهايتسز بر خسارته دوشر. هم فنا، هم فانى، هم عدمه دوشر. هم معنا كندىنى إعدام ايدر. اگر لسان قرآندن قلب قولاغيله ايمان درسلىنى ايشيدوب باشنى قالديرسه، وحدته متوجه اولسه، عبوديتك معراجيله عرش كمالاته چيغه بيلير. باقى بر انسان اولور. اى نفسم! مادام حقيقت بويله در و مادام ملت ابراهيميه دنسك (عس)، ابراهيم وارى ﴿لَا أُحِبُّ الْأَفْلِينَ﴾ دى. و محبوب باقى يه يوزيكي چوير و بنم گى شويله آغلا:

﴿لَقَدْ أَبْكَانِي نَعْيُ (لَا أُحِبُّ الْأَفْلِينَ) مِنْ خَلِيلِ اللَّهِ﴾

﴿فَصَبَّتْ عَيْنُ قَلْبِي قَطَرَاتِ بَاكِياتٍ مِنْ شُئُونِ اللَّهِ﴾

﴿لِتَفْسِيرِ كَلَامٍ مِنْ حَكِيمٍ آتَى نَبِيٍّ فِي كَلَامِ اللَّهِ﴾

﴿نَمِي زِيْبَاسْتِ أَفُولْدَه كَمُ شُدْنِ مَحْبُوبِ﴾

﴿نَمِي آرْزْدِ غُرُوبْدَه غَيْبِ شُدْنِ مَطْلُوبِ﴾

﴿نَمِي خَوَاهَمُ فَنَادَه مَحُو شُدْنِ مَقْصُودِ﴾

﴿نَمِي خَوَانَمِ زَوَالِدَه دَفْنُ شُدَن مَعْبُودِ﴾

﴿عَقْلُ فَرِيَادِ مِي دَارْدُ نِدَاءِ (لَا أُحِبُّ الْأَفْلِينَ) مِي زَنْدُ رُوحَمِ﴾

﴿نَمِي خَوَاهَمِ نَمِي خَوَانَمِ نَمِي تَابَمِ فِرَاقِ﴾

﴿نَمِي آرزُو مَرَاقَه اَيْنُ زَوَالِ دَرِ پَسِ تَلَاقِ﴾

﴿أَزْ أَنْ دَرْدِي گَرِينِ (لَا أُحِبُّ الْأَفْلِينَ) مِي زَنْدُ قَلْبَمِ﴾

﴿دَرِ اَيْنُ فَا نِي بَقَا خَا زِي بَقَا خَيْرَدُ فَنَادَنُ﴾ ﴿فَنَا شُدْ هَمِ فَدَا كُنْ هَمِ عَدَمِ بَيْنُ

كِهْ أَرْ دُونِيَا بَقَا يَهْ رَاهُ فَنَادَنُ﴾ ﴿فِكْرُ فِيزَارِ مِي دَارْدُ اَيْنِ (لَا أُحِبُّ الْأَفْلِينَ) مِي

زَنْدُ وَجْدَانُ﴾ ﴿بِدَانِ اَيُّ نَفْسِ نَادَانَمِ كِهْ دَرِ هَرَفَرْدُ أَرْ فَا نِي دُورَاهُ هَسْتُ بَا بَاقِ

دُوسِرِ جَانِ جَانَانِي﴾ ﴿كِهْ دَرِ نِعْمَتُهَا اِنْعَامُ هَسْتُ وَ پَسِ اَثَارُهَا اَسْمَا بَكِيرُ

مَغْزِي وَ مِيزَنُ دَرِ فَنَا اَنْ قِشْرِ بِي مَعْنَا﴾ ﴿بِلِي اَثَارُهَا گُوِينْدُ زَا سَمَا لَفْظِ پُرُ

مَعْنَا بِخَانِ مَعْنَا وَ مِيزَنُ دَرِ هَوَا اَنْ لَفْظِ بِي سَوْدَا﴾ ﴿عَقْلُ فَرِيَادِ مِي دَارْدُ غِيَا ثِ

(لَا أُحِبُّ الْأَفْلِينَ) مِيزَنُ اَيُّ نَفْسَمِ﴾

﴿چِهْ خُوشِ گُوِيدُ اَوْ شِيدَا جَامِي عِشْقُ خُويِ﴾

﴿(يَكِي خُوَاهُ يَكِي خُوانِ يَكِي جُويِ يَكِي بَيْنِ يَكِي دَانِ يَكِي گُويِ)﴾ (*)

﴿نَعَمْ صَدَقْتَ اَيُّ جَامِي! هُوَ الْمَطْلُوبُ هُوَ الْمَحْبُوبُ هُوَ الْمَقْصُودُ هُوَ

الْمَعْبُودُ﴾ ﴿كِهْ لَا اِلَهَ اِلَّا هُوَ بَرَابَرُ مِيزَنْدُ عَالَمِ﴾

﴿اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَ عَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَ

عَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيْمَ فِى الْعَالَمِيْنَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ﴾

اوتوز برنجی سوزك دردنجی اساسی

معراجك ثمراتی و فائده‌سی نه‌در؟

الجواب: شو شجره طوباء معنویه اولان معراجك بشیوزدن فضله میوه‌لرندن نمونه اولارق یالکز بش دانه‌سنی ذکر ایده‌جگر.

برنجی میوه: ارکان ایمانیه‌نك حقائقنی گوز ایله گوروب، ملائکه‌یی، جنتی، آخرتی، حتی ذات ذوالجلالی گوز ایله مشاهده ایتمك؛ کائناته و بشره اوپله بر خزینه و بر نور اُزلی و اُبدی بر هدیه گتیرمشدر که: شو کائناتی، پریشان و فانی و قارمه‌قاریشق بر وضعیت موهومه‌دن چیقاروب، او نور و او میوه ایله، او کائناتی قدسی مکتوبات صمدانیه، گوزل آیینه جمال ذات اُحدیه وضعیتی اولان حقیقتنی گوسترمش. کائناتی و بتون ذی‌شعوری سَویندیروب مسرور ایتمش. هم او نور و او میوه ایله بشری مشوش، پریشان، عاجز، فقیر، حاجاتی حدسز، اُعداسی نهایتسز و فانی، بقاسز بر وضعیت ضالته‌کارانه‌دن او انسانی او نور، او میوه قدسیه ایله اُحسن تقویمده بر معجزه قدرت صمدانیه‌سی و مکتوبات صمدانیه‌نك بر نسخه جامعہ‌سی و سلطان اُزل و اُبدك بر مخاطبی، بر عبد خاصی، کمالاتك استحسانجیسی، خلیلی و جمالنك حیرتکاری، حبیبی و جنت باقیه‌سنه نامزد بر مسافر عزیزی صورت حقیقی‌سندۀ گوسترمش. انسان اولان بتون انسانلره، نهایتسز بر سرور، حدسز بر شوق ویرمشدر.

ایکنجی میوه: صانع موجودات و صاحب کائنات و ربّ العالمین اولان حاکم اُزل و اُبدك مرضیات ربّانیه‌سی اولان اسلامیتك (باشده نماز اولارق) اساساتی، جنّ و انسۀ هدیه گتیرمشدر که؛ او مرضیاتی آکلامق، او قدر مراق‌آور و سعادت‌آورد که، تعریف ایدیلمز. چونکه هرکس، بیوکجه بر ولی نعمت، یاخود

محسن بر پادشاهنځ اوزاقدن آرزولرینی آځلامغه نه قدر آرزوکش و آځلاسه نه قدر ممنون اولور. تمنی ایدر که: "کاشکه بر واسطهٔ مخبره اولسه ایدی طوغریدن طوغریه او ذات ایله قونوشسه ایدم. بندن نه ایسته‌یور، آځلاسه ایدم. بندن اونځ خوشنه گیده‌نی بیلسه ایدم." دیر. عجباً بتون موجودات قبضهٔ تصرفنده و بتون موجوداتده کی جمال و کمالات، اونځ جمال و کماله نسبتاً ضعیف بر گولگه و هر آنده نهایتسز جهتلرله اوځا محتاج و نهایتسز إحسانلرینه مظهر اولان بشر، نه درجه اونځ مرضیاتی و آرزولرینی آځلامق خصوصنده خواهشگر و مراق‌آور اولماسی لازم اولدیغنی آځلارسځ.

ایشته ذاتِ احمديه (عصم) یتیمش یځ پرده آرقه‌سنده او سلطانِ ازل و ابدځ مرضیاتی طوغریدن طوغریه معراج ثمره‌سی اولارق حقّ الیقین ایشیدوب، گتیروب بشره هدیه ایتمشدر.

أوت بشر، قمرده کی حالی آځلامق ایچون نه قدر مراق ایدر که: بری گیدوب، دونوب خبر ویرسه. هم نه قدر فداکارلق گوسترر. اگر آځلاسه، نه قدر حیرت و مراقه دوشر. حالبوکه قمر، اوپله بر مالک الملکٔ مملکتنده گزیور که: قمر، بر سینک گبی کُرْ اَرْضْک اُطرفنده پرواز ایدر. کُرْ اَرْضْ، پروانه گبی شمسځ اُطرفنده اوچار. شمس، بیځلر لامبالر ایچنده بر لامبادر که؛ او مالک الملک ذو الجلالځ بر مسافرخانه‌سنده مومدارلق ایدر. ایشته ذاتِ احمديه (عصم) اوپله بر ذاتِ ذو الجلالځ شئوناتی و عجائبِ صنعتی و عالم بقاده خزائنِ رحمتی گورمش، گلمش، بشره سویله‌مش. ایشته بشر، بو ذاتی کمالِ مراق و حیرت و محبتله دیځله‌مزسه، نه قدر خلافِ عقل و حکمتله حرکت ایتدیگنی آځلارسځ.

اوچنجی میوه: سعادتِ ابدیه‌نځ دینه‌سنی گوروب، آناختارینی آلوب

گتیرمش؛ جنّ و إنسه هدیة ایتمشدر. اوت معراج واسطه سیله و کندى گوزيله جتنى گورمش و رحمن ذو الجمالك رحمتك باقى جلوه لیرنى مشاهده ایتمش و سعادت ابدیه بی قطعیا حق الیقین آکلامش، سعادت ابدیه نك وجودینك مژده سنى جنّ و إنسه هدیة ایتمشدر که: بیچاره جنّ و انس، قارلسز بر دنیاده و زلزله زوال و فراق ایچنده کی موجوداتى، سیل زمان و حرکات ذرات ایله عدم و فراق ابدى دکزینه دوکولدیگی اولان وضعیت موهومه جانخراشانه ده اولدقلى هنگامده؛ شویله بر مژده، نه قدر قیمتدار اولدیغى و إعدام ابدى ایله کندیلیرنى محکوم ظن ایدن فانی جنّ و إنسك قولاغنده اويله بر مژده، نه قدر سعادت آور اولدیغى تعریف ایدیلمز. بر آدمه، إعدام ایديله جگى آنده، اونك عفویله قرب شاهانه ده بر سرای ویریلسه، نه قدر سروره سبیدر. بتون جنّ و انس عددنجه بویله سرورلى طویلا، سوگره بو مژده به قیمت ویر.

دردنجى میوه: رؤیت جمال الله میوه سنى کندى آلدیغى گبی، او میوه نك هر مؤمنه دخى ممکن اولدیغى، جنّ و إنسه هدیة گتیرمشدر که، او میوه، نه درجه لذیذ و خوش و گوزل بر میوه اولدیغى بونکله قیاس ایده بیلیرسك. یعنی: هر قلب صاحبی بر انسان؛ ذى جمال، ذى کمال، ذى إحسان بر ذاتى سور. و او سومك دخى، جمال و کمال و إحسانك درجاتنه نسبتاً تزايد ایدر، پرستش درجه سنه گلیر، جاننى فدا ایدر درجه ده محبت باغلار. یالکز بر دفعه گورمسنه، دنیاسنى فدا ایتمك درجه سنه چیقار. حالبوکه بتون موجوداتده کی جمال و کمال و إحسان، اونك جمال و کمال و إحسانه نسبتاً؛ کوچك بر قاچ لمعاك، گونشه نسبتى گبی ده اولماز. ديمك نهایتسز بر محبته لایق و نهایتسز رؤیته و نهایتسز بر اشتیاقه ألیق بر ذات ذو الجلال والکمالك سعادت ابدیه ده رؤیته موقق اولماسى، نه قدر سعادت آور و مدار سرور و خوش و گوزل بر میوه اولدیغى انسان ایسه ك آکلارسك.

بشنجی میوه: انسان کائناتک قیمتدار بر میوه سی و صانع کائناتک نازدار سَوَگیلیسی اولدیغی، معراج ایله آکلاشیلمش و او میوه یی جنّ و اینسه گتیرمشدر. کوچک بر مخلوق، ضعیف بر حیوان و عاجز بر ذی شعور اولان انسان، او میوه ایله او قدر یوکسک بر مقامه چیقاریر که: کائناتک بتون موجوداتی اوستنده بر مقام فخر ویریور. و او یله بر سَونج و سرور مسعودیتکارانه ویریور که، تصویر ایدیلمز. چونکه عادی بر نفره دینلسه: "سن مشیر اولدک." نه قدر ممنون اولور. حالبوکه فانی، عاجز بر حیوانِ ناطق، زوال و فراق سیلله سنی دایما یین بیچاره انسانه، بردن اُبدی، باقی بر جنتنده، رحیم و کریم بر رحمانک رحمتنده و خیال سرعتنده، روحک وسعتنده، عقلک جولاننده، قلبک بتون آرزولرنده، ملک و ملکوتنده تنزهه، سیرانه و جولانه موقّق اولدیغک گبی، سعادت اُبدیه ده رؤیت جمالنه ده موقّق اولورسک دینلدیگی وقت، انسانیتی سقوط ایتمه مش بر انسان، نه قدر درین و جدّی بر سَونج و سروری قلبنده حسن ایده جگنی تحیل ایده ییلیرسک.

شیمدی، مقام اِستماعده اولان ذاته دیرز که: اِلحاد گوملگنی بیرت، آت. مؤمن قولاغنی گچیر و مسلم گوزلرینی طاق. سکا ایکی کوچک تمثیل ایله بر ایکی میوه نك درجه قیمتی گوستره جگزر.

مثلا: سنک ایله بز برابر بر مملکتده بولونیورز. گوروپورز که؛ هر شی بزه و بربرینه دشمن و بزه یابانجی.. هر طرف مدهش جنازه لرله طولو.. ایشیدیلن سسلر یتیملرک آغلایشی، مظلوملرک وایلاسیدر. ایشته بز، شویله بر وضعیتده اولدیغمز وقتده؛ بری گیتسه، او مملکتک پادشاهندن بر مژده گتیرسه، او مژده ایله، بزه یابانجی اولانلر اُحباب شکلنه گیرسه.. دشمن گوردیگمز کیمسه لر، قارداشلر صورتنه دونسه.. او مدهش جنازه لر، خشوع و خضوعده، ذکر و

تسبیحه برر عبادتکار شکلنده گورونسه.. او یتیمانه آغلایشلر، ثناکارانه "یاشاسین" لر حکمنه گیرسه.. و او ئولوملر و او صومقلر، غاراتلر ترخیصات صورتنه دونسه.. کندی سروریمز ایله برابر، هر کسك سرورینه مشترک اولسهق؛ او مژده نه قدر مسرورانه اولدیغی آلبته آگلارسك. ایشته معراج احمديهك (عصم) بر میوه سی اولان نور ایماندن اول، شو کائناتك موجوداتی، نظر ضلالتله باقیلدیغی وقت؛ یابانچی، مضر، مُزعج، موخش و طاغ گبی جرملر برر مدهش جنازه، أجل هر کسك باشنی کسوب عدم آباد قویوسنه آتار. بتون صدالر، فراق و زوالدن گلن واولالر اولدیغی حالده، ضلالتك اویله تصویر ایتدیگی هنگامده؛ میوه معراج اولان حقائق ارکان ایمانیه ناصل موجوداتی سكا قارداش، دوست و صانع ذو الجلالنه ذاکر و مسبح؛ و موت و زوال، بر نوع ترخیص و وظیفه دن آزاد ایتمك؛ و صدالر، برر تسبیحات حقیقتنده اولدیغی سكا گوسترر. بو حقیقتی تمام گورمك ایسترسهك، ایکنجی و سکزنجی سوزلره باق.

ایکنجی تمثیل: سنك ایله بز، صحرای کبیر گبی بر موقعده یز. قوم دگزی فورطنه سنده، گیجه او قدر قراکلق اولدیغندن، ألمزی بیله گوره مییورز. کیمسه سز، حامیسز، آج و صوسز، مایوس و امیدسز بر وضعیتده اولدیغمز دقیقه ده، بردن بر ذات، او قراکلق پرده سندن گچوب؛ صوگره گلوب، بر اوتوموبیل هدیه گتیرسه و بزی بیندیرسه، بردن جنت مثال بر یرده إستقبالز تأمین ایدیلمش، غایت مرحمتکار بر حامیمز بولونمش، ییه جك و ایچه جك إحضار ایدیلمش بر یرده بزی قویسه؛ نه قدر ممنون اولورز، بیلیرسك.

ایشته او صحرای کبیر، بو دنیا یوزیدر. او قوم دگزی، بو حادثات ایچنده حرکات ذرات و سیل زمان تحریکیله چالقانان موجودات و بیچاره انساندر. هر انسان، اندیشه سیله قلبی داغدار اولان إستقبالی؛ مدهش ظلمات ایچنده، نظر

ضالالتله گوروپور. فریادینی ایشیتدیره جک کیمسه پی بیلمه یور. نهایتسز آج، نهایتسز صوسزدر. ایشته ثمره معراج اولان مرضیاتِ إلهیه ایله شو دنیا، غایت کریم بر ذاتک مسافرخانه سی، انسانلر دخی اونک مسافرلری، مأمورلری، إستقبال دخی جنت گبی گوزل، رحمت گبی شیرین و سعادتِ أبدیه گبی پارلاق گوروندیگی وقت؛ نه قدر خوش، گوزل، شیرین بر میوه اولدیغنی آکلا رسک.

مقامِ إستماعده اولان ذات دیور که: "جنابِ حقّه یوز بیگلر حمد و شکر اولسون که إلحاددن قورتولدیم، توحیده گیردم، تماميله ایناندم و کمالِ ایمانی قزاندم."

بز ده دیرز: اُی قارداش! سنی تبریک ایدیورز. جنابِ حق بزلی، رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامک شفاعتنه مظهر ایتسین، آمین.

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مَنْ اشْتَقَّ بِإِشَارَتِهِ الْقَمَرُ وَنَبَعَ مِنْ أَصَابِعِهِ الْمَاءُ كَالْكَوْثَرِ
صَاحِبِ الْمِعْرَاجِ وَمَا زَاغَ الْبَصَرُ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ
مِنْ أَوَّلِ الدُّنْيَا إِلَى آخِرِ الْمَحْشَرِ﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾
﴿رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾ ﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ
أَخْطَأْنَا﴾ ﴿رَبَّنَا لَا تُرْغِ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا﴾ ﴿رَبَّنَا آتِنَا لَنَا نُورًا وَاغْفِرْ لَنَا
إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ ﴿وَآخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾

آيتنڭ وراثتِ اُحمديه (عصم) جهتنده، معنایِ إشاری نقطه‌سنده، بو عصرده او رحمةً للعالمینڭ بر آیینه‌سی و حقیقتِ قرآنیه‌نڭ بر حقیقی تفسیری اولان رساله‌ نور، او کلّی رحمتڭ بر جلوه‌سی، بر نمونه‌سی اولماسندن؛ حقیقتِ محمدیه‌نڭ (عصم) بر قسم اوصافی، معنایِ مجازی ایله جزئی بر وارثنه ویریله‌ییلیر دییه، بو پارلاق قصیده‌یه ایلیشمدم. یالکُز حقیقتِ اُحمديه (عصم) آیینه‌سنڭ فرقنه إشارةً بعض کلمه‌لر علاوه ایدیلدی.

سعيد النورسی

حضور بولور بوگون سنڭله عالم
أی بو عصرده رحمتِ عالم رساله‌ نور
سُرور بولور بوگون سنڭله آدم
أی بر رحمتِ عالم رساله‌ نور

بو خسته گوڭلر چوقدن پریشان
وارسه سنده اگر لقماندن نشان
بر شفا صون، گل ای محبوبِ ذی‌شان
أی جلوه‌ رحمتِ عالم رساله‌ نور

گلمز می صوڭی بو اوزون هیجه نڭ
 گچمز می غمی بو یاسلی گیجه نڭ
 زاری آرتدی، صبری بیتدی نیجه نڭ
 آی جلوه رحمتِ عالم رساله نور

فخرِ عالم، عرشدن بو یره ایندی
 شاهِ ولایت گلوب دُلْله بیندی
 ذو الفقاره بوگون آرتیق نور دیندی
 آی بو زمانده رحمتِ عالم رساله نور

یولمز، بو نورڭ بو نورلی یولی
 اولدق هپمز او نورڭ بر قولی
 نور یولنده یوروین هم نه موطلی
 آی نمونه رحمتِ عالم رساله النور

نورسڭ نور چیقان نورلی طاغنده
 بلبل ئوتر باغچه سنده باغنده
 توزی اولسهق اونڭ پاك آياغنده
 آی رحمتِ عالم جلوه سی رساله النور

دردلره درمانسڭ، محبوبِ جانسڭ
 هم جامع الأسماء والقراَنسڭ
 هم ده نورِ حقدن بزه إحسانسڭ
 آی بر رحمتِ عالم رساله نور

بو عالمده مادہ دگل، بر ئوزسك
 هر ذره دن باقان بتون بر گوزسك
 كائناتى حيران ایدن بتون بر يوزسك
 اى مثالِ رحمتِ عالم رساله نور

أصلی اُولیسك بالک، شکرک
 دریاسیسك جمله علمک، هنرک
 گلمدی جهانہ بویله اثر بکزرک
 اى مرآتِ رحمتِ عالم رساله النور

سن آیلردن، گونشلردن اوستونسك
 نهایتسز، صوکی گلمز بوتونسك
 نور جمالک بتون بتون گورونسون
 اى مظهرِ رحمتِ عالم رساله النور

بوین بوکوب آجی آجی مله ردک
 گوزیاشنی قانلر ایله سیله ردک
 گورسهک دبییه سنی حقدن دیلردک
 اى بر تمثیلِ رحمتِ عالم رساله النور

چونکه سنسك بو عصرده رحمةً للعالمینك جلوه سی
 چونکه سنسك شیمدی شفیع المذنبینك وارثی
 اغثننا یا غیاث المستغیثین، بر دعاسی
 اى شعله رحمتِ عالم رساله نور

شفا بولسون شیمدی برآز یاره‌مز
 رواج بولسون گچمز اولان پاره‌مز
 صاچ نوریکی، آقه دونسون قره‌مز
 آی ضیاءِ رحمتِ عالم رساله‌ نور

جُرمزله کلخان گبی پرنارز
 درد آلدن هم هر گون زار و زارز
 عفو ایت بزی مادام سکا‌هپ یارز
 آی نورِ رحمتِ عالم رساله‌ النور

میلمز یوق یالانچی بر دنیا‌یه
 صوڭ ویردک بز بدعه‌لره، ریایه
 قاپیلما‌یز او‌یله قورو خولیایه
 آی بر حقیقتِ رحمتِ عالم رساله‌ نور

یوق بزده جمعیت قورمه خولیاسی
 یوق باشقه بر یوله گیتمه سوداسی
 اولدق آنجق نورڭ دردلی شیداسی
 آی دردلیلره رحمتِ عالم رساله‌ نور

یوللرده بیراقدق گچدک درویشی
 آتدق گوڭلردن او‌یله تشویشی
 کافی بو پارلایان نورڭ گونشی
 آی معکسِ رحمتِ عالم رساله‌ النور

گچمیشز ھپ مدحلردن ثنادن
یوز چویردک ثروتلردن غنادن
نور ایسترز، گچمہدن بو فنادن
أی بو عصرده رحمتِ عالم رسالۃ نور

نور ألدن ایچہلی بز شرابی
چویرمشز طاتلیلغہ عذابی
بر محبوبک بز ده اولدق ترابی
أی بزہ رحمتِ عالم رسالۃ النور

عاشققرک، عرشہ چیقان فریادی
آغلایور او پاک روحلی أجدادی
الله ایچون أیلہ بزہ إمدادی
أی محتاجلرہ رحمتِ عالم رسالۃ نور

گوکلر صالدى بلا، یر ویردی بلا
صارصدی آفاقی بر آجی واویلا
رحمت ایت عالمہ أی نور مولا
أی جلوۃ رحمتِ عالم رسالۃ نور

بر یانده سیل وار، بر یانده قان آقار
بو بلا آتشی عالمی یاقار
آغلایان بو بشر ھپ سکا باقار
أی نمونۃ رحمتِ عالم رسالۃ نور

چوریلدی آتشله بو قوجه دنیا
 بر جهنم گبی قاینادی دریا
 یتیش إمداده آی شاه اولیا
 آی بو زمانده رحمتِ عالم رساله نور

هر یانغینی سنک نورک سوندورر
 هر بر یری بر گلشنه سنک نورک دوندیرر
 دجالی ده بر گون گلیر آلبته ئولدیرر
 آی نور رحمتِ عالم رساله النور

زندقه یه، کفره قارشى صالديرک
 گوگلردن کدرلری قالديرک
 بزى نورک درياسنه طالديرک
 آی بیچاره لر رحمتِ عالم رساله نور

قالديرمز سکا أصلا کيمسه آل
 باغلايورز بزلر سکا جانندن بل
 دنيا لر سنسک اُميد و اَمَل
 آی ضياءِ رحمتِ عالم رساله نور

سن اوردو قورمازسک أرله، اوشاقله
 صاواشمازسک اويله طويله، بیچاقله
 نورکله شو عصرى طوتوب قوجاقله
 آی شيمدی رحمتِ عالم رساله نور

بیتسین دہ، بو قورقونج طوفانِ شدید
 آچیلسین یپ یگی بر دورِ مسعود
 اون سکزیلک عالم ایلہ سین ہپ عید
 ای اہل قرآنہ رحمتِ عالم رسالۃ نور

گلیور شو قارشیدن گرچہ بر ظلمت
 فقط سنسک بوگون عطایِ رحمت
 بوغاجقسک اون نور کله ألبت
 ای بر رحمتِ عالم رسالۃ نور

قیزیل اژدر یووامزہ گیرمہ سین
 زهرلی آلی یاقامزہ ایرمہ سین
 قارشى طوروب نورک فرصت ویرمہ سین
 ای سیفِ رحمتِ عالم رسالۃ نور

قرہ دومان اوستمزدن طاغیلسین
 قیزیل آلو سونوب عالم آییلسین
 بو ظفرک حشرہ قدر آگیلسین
 ای ذو الفقارِ رحمتِ عالم رسالۃ نور

او صویدندر نیجہ جانلر یاقانلر
 او صویدندر اولر بارقلر ییقانلر
 او صویدندر سکا کینلہ باقانلر
 ای حجّتِ رحمتِ عالم رسالۃ نور

معصوملرڭ قانلرینی ایچرلر
 أبو جهلی، غرودلری گچرلر
 ئولوملردن ئولوملری سچرلر
 أی شیمدی بر رحمتِ عالم رسالۃ نور

بر میقروب که، جگرلری دیشله یور
 قانمزله کنديسنى بسله یور
 تمیز یوردی تلویث ایدوب پیسله یور
 أی بر أجزاخانه رحمتِ عالم رسالۃ نور

غازیلرڭ، فاتحلرڭ قوناغی
 سیدلرڭ، سزورلرڭ اوتاغی
 بو وطندر، شهیدلرڭ یاتاغی
 أی جلوۃ رحمتِ عالم رسالۃ نور

او شهیدك آلا دونمش كفنی
 مسكلر قوقار، گله بگزرد بدنی
 اوپر ملكلر ده نورلی نعشنی
 أی نمونه رحمتِ عالم رسالۃ نور

قرآن دییور ئولمه مشدر، دیریدر
 هر بریسی حقك آرسالان آریدر
 تربهلری یورکلری تیتره تیر
 أی آیینۃ رحمتِ عالم رسالۃ نور

آرمغانسک چونکہ اُصیل ملّہ
دوشمیہ لم بر گون بیله ذلّہ
گوتور بزی شانلی بیوک دولته
أی مثالِ رحمتِ عالم رسالۃ نور

أیلہ یہلر نورک ایلہ ہپ صولت
ظفرلرلہ شانلر بولور بو ملّت
شرقہ، غربہ ضیا صالحین بو دولت
أی بزلرہ رحمتِ عالم رسالۃ نور

نوردن قنادک، ہم صاغلام قولک وار
نوردن سنک حقہ گیدن یولک وار
قبول ایت بر کمتّر فیضی قولک وار
أی بو عصرده رحمتِ عالم رسالۃ نور!

﴿السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ﴾

استادم، أفندیم حضرتلری!

﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾ آیتنک نورلرندن، نورک سایه سنده

آلابیلدیگم بر ذرہی بو شکلده یازدم و حضور عرفانگزہ صوندم. قبولنی رجا
ایدر، سلاملریمزی صونار و مبارک آلریٹزدن اوپهرز.

بیچاره طلبه گز

حسن فیضی

(رحمة الله عليه أبداً دائماً)

معنا و رتبه بشنځي لمعه

و صورة و مقامًا اوتوز برنجي مکتوبک اوتوز برنجي لمعه سنک قيمتدار

دردنجي شعاعي

و آيت حسبيه نځ مهم بر نکته سيدر.

إخطار: رساله نور، سائر کتابله مخالف اولارق باشده پرده لی
گیدیور؛ گیتدکجه انکشاف ایدر. خصوصًا بو رساله ده، "برنجی
مرتبه" چوق قیمتدار بر حقیقت اولمقله برابر، چوق اینجه و
دریندر. هم بو برنجی مرتبه، بڭا مخصوص غایت اهمیتلی بر محاکمه
حسی و غایت روحلی بر معامله ایمانی و غایت گیزی بر مکالمه
قلبی صورتنده متنوع و درین دردلیمه شفا اولارق تبارز ایتمش.
بڭا تام توافق ایدن تام حسن ایده بیلیر، یوقسه تام ذوق ایده مز.

دردنجی شعاعك يالگز برنجی مرتبه سی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾

بر زمان اهل دنیا بنی هر شیدن تجرید ایتدکلرندن بش چشید غربتله
دوشمشدم. و إختیارلق زمانده قسمًا تأثّرآندن گلن بش نوع خسته لقلره گرفتار
اولمشدم.

صیقتنیدن گلن بر غفلتله، رسالۀ النورك تسلی ویریحی و مدد ایدیچی أنوارینه
باقمیه رق، طوغریدن طوغری یه قلبمه باقدم و روحی آرادم. گوردم که؛ غایت
قوتلی بر عشق بقا و شدید بر محبت وجود و بیوک بر إشتیاق حیات و حدسز
بر عجز و نهایتسز بر فقر، بنده حکم ایدیورلر. حالبوکه مدهش بر فنا، او بقای
سوندوریور. او حالتده، یانیق بر شاعرک دیدیگی گبی دیدم:

دل بقاسی حق فناسی ایستدی ملک تنم.
بر دواسز درده دوشدم، آه که لقمان بی خبر.

مایوسانه باشمی اگدم؛ بردن ﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾ آیتی إمدادیمه

گلدی، دیدی: "بنی دقتله اوقو." بن گونه بش یوز دفعه اوقودم. بنم ایچون
عین الیقین صورتنده إنکشاف ایدن چوق قیمتدار أنوارندن بر قسمی و یالگز

طوقوز نورینی و مرتبه سنی إجمالاً یازوب، اُسکیدن عین الیقین ایله دگل، بلکه علم الیقین ایله بیلینن تفصیلاتنی رسالۃ النوره حواله ایدیورم.

برنجی مرتبه نوریۃ حسیه: بنده کی عشق بقا، بنده کی بقایه دگل، بلکه سببسز و بالذات محبوب اولان کمال مطلق صاحبی، ذات ذو الکمالک و ذو الجمالک بر اسمک بر جلوه سنک ماهیتمده بر گولگه سی بولوندیغندن، فطرتمده او کامل مطلق وارلغنه و کمالنه و بقاسنه متوجه اولان محبت فطریه، غفلت یوزندن یولنی شاشیرمش، گولگه یه یاپیشمش، آیینه نک بقاسنه عاشق اولمشدی. ﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾ گلدی، پرده یی قالدیردی. گوردیم و حس ایتدیم و حق الیقین ذوق ایتدیم که؛ بقامک لذت و سعادت، عیناً و داها مکمل بر طرزده باقی ذو الکمالک بقاسنه و بنم ربم و إلهم اولدیغنه ایمانده و إذعانده و ایقاعده واردر. چونکه اونک بقاسیله بنم ایچون لا یموت بر حقیقت تحقّق ایدر. زیرا بنم ماهیتم، هم باقی، هم سرمدی بر اسمک گولگه سی اولور، داها ئولمز دییه شعور ایمانیله تقرّر ایدر.

هم او شعور ایمانله محبوب مطلق اولان کمال مطلق وارلغی بیلینمکه، شدید و فطری اولان محبت ذاتی تطمین ایدیلیر. هم باقی سرمدینک بقاسنه و وارلغنه عائد او شعور ایمانیله کائناتک و نوع انسانک کمالاتی بیلینیر و بولونور و کمالاته قارشی فطری مفتونیت، حدسز املردن قورتولوب ذوق و لذتی آلیر.

هم او شعور ایمانیله او باقی سرمدی یه بر انتساب و او انتساب ایمانی ایله عموم ملکنه بر مناسبت پیدا اولور و او مناسبت انتسابی ایله حدسز بر ملکه بر نوع مالکیت گبی ایمان گوزیله باقار، معناً استفاده ایدر.

هم او شعورِ ایمانيله و إنتساب و مناسبت ايله عموم موجوداته بر علاقه، بر نوع إتصال پیدا اولور. و او حالده، ایکنجی درجه‌ده وجودِ شخصیسندن باشقه حدسز بر وجود، او شعورِ ایمانی و إنتساب و مناسبت و علاقه و إتصال جهتنده گویا اونک بر نوع وارلغیدر گبی وار اولور؛ وارلغه قارشی فطری عشق تسکین ایدیلیر.

هم او شعورِ ایمانی و إنتساب و مناسبت و علاقه‌دارلغی جهتيله بتون اهل کمالاته قارشی بر اخوت پیدا اولور. او حالده باقیِ سرمدینک وارلغيله و بقاسيله او حدسز اهل کمال محو اولمایوب ضایع اولمادقلرینی بیلمکله، تقدیر و تحسین ايله مربوط و دوست اولدیغی حدسز دوستلرینک بقالری و دوام کمالاتی، او شعورِ ایمانی صاحبنه علوی بر ذوق ویرر.

هم او شعورِ ایمانی و إنتساب و مناسبت و علاقه‌دارلق و اخوت واسطه‌سیله بتون دوستلریمک (که حیاتی و بقامی مع الممنونیه اونلرک سعادتلری ایچون فدا ایدیورم) اونلرک مسعودیتلری ايله حدسز بر سعادتمندم ده حسن ایده‌بیلیر گوردیم. چونکه بر صمیمی دوستک سعادتیله، شفقتلی دوستی دخی سعادته‌نیر و لذتله‌نیر. شو حالده باقیِ ذو الکمالک بقاسی و وارلغيله، باشده رسول اکرم علیه الصلاة والسلام و آل و أصحابی اولارق عموم ساداتم و أحبابم اولان أنبیا و أولیا و أصفیا و بتون سائر حدسز دوستلرم إعدام ابدیدن قورتولدیغی و بر سعادتم سرمدییه مظهریتلرینی او شعورِ ایمانی ايله حسن ایتدم. و مناسبت، علاقه، اخوت، دوستلق سرّیله سعادتلری بکا انعکاس ایدوب سعادتلندیردیگنی ذوق ایتدم.

هم او شعورِ ایمانيله رقت جنسیه و شفقت اقربا یوزندن گلن حدسز تألماتدن قورتولوب، حدسز بر ذوق روحانی طویدم. چونکه حیاتی و بقامی مع

الإفتخار اونلرڭ تهلکهلردن قورتولمالری ایچون فدا ایتمگی فطری آرزو ایتدیگم باشده پدرلرم و والدهلرم و بتون نسلی و نسبی و معنوی أقربالرم، باقی حقیقینڭ بقاسی و وارلغیله محودن و عدمدن و إعدام أبیددن و حدسز ألمردن قورتولوب او حدسز رحمتنه مظهریتلرینی شعور ایمانیله حسّ ایتدم. و مدار غم و ألم اولان جزئی و تأثیرسز شفقتمه بدل، نهایتسز بر رحمت، اولره نظارت و حمایت ایتدیگنی طویدم، حسّ ایتدم. بر والده ولدینڭ لذتیه، ذوقیه، راحتیه ذوقلنمسی گبی؛ بن ده او بتون شفقت ایتدیگم ذاتلرڭ، او رحمتڭ حمایتی آلتنده کی نجاتلریله و إستراحتلریله ذوقلندم و فرحلاندم و چوق درین شکر ایتدم.

هم او شعور ایمانیله، نتیجه حیاتم و سبب سعادتیم و وظیفه فطرتیم اولان رسائل النور دخی ضیاعدن، محودن، فائدهسز قالماسندن و معنّا قوروماسندن قورتولمالرینی و میوه دار باقی قالمالرینی او إنتساب ایمانی ایله بیلدم، حسّ ایتدم، قناعت گتیردم. کندی بقامڭ لذتندن چوق زیاده بر معنوی لذت طویدم، تام حسّ ایتدم. چونکه ایمان ایتدم که: باقی ذو الکمالڭ بقاسی و وارلغیله رسائل النور یالڭز انسانلرڭ حافظه لرنده و قلب لرنده نقش اولمیور؛ بلکه حدسز ذی شعور مخلوقاتڭ و روحانلرڭ بر مطالعه گاهلری اولمقله برابر رضاء إلهی یه مظهر ایسه لوح محفوظده و ألواح محفوظده إرتسام ایدرهڭ ثواب میوه لریله تزین ایدر. و بالخاصّه قرآنه منسوبیتی و قبول نبوی و إن شاء الله مرضی إلهی جهتیله بر آنده وجودی و نظر ربّانی یه مظهریتی، عموم أهل دنیاڭ تقدیرندن داها زیاده قیمتداردر بیلدم.

ایشته حیاتی و بقامی او رسائلڭ حقائق ایمانیه یی إثبات ایدن هر بر رساله سنڭ بقاسنه، دوامنه، إفاده سنه، مقبولیتنه فدا ایتمگه هر وقت حاضر اولدیغمی و سعادتیم اونلرڭ قرآنه خدمت ایتمه لرنده بیلدم. و او حالده بقاء

إلهی ايله يوز درجه إنسانلرک تحسینلرندن داها زیاده بر تقدیره مظهریتلرینی او
 إنتسابِ ایمانی ايله آڭلادم. بتون قۆتمله ﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾ دیدم.

هم او شعورِ ایمانی ايله أبدی بر بقا و دائمی بر حیات ویرن باقی ذو
 الجلالک بقاسنه و وجودینه ایمان و ایمانک أعمالِ صالحه گبی نتیجه‌لری، بو فانی
 حیاتک باقی میوه‌لری و أبدی بر بقانک وسیله‌لری اولدیغنی بیلدم. میوه‌دار بر
 آغاجه إنقلاب ایتمک ایچون قابوغنی ترک ایدن بر چکردک گبی، بن ده او باقی
 میوه‌لری ویرمک ایچون بو بقاء دنیونک قابوغنی بیراقمغه نفسمی قاندریدم.
 نفسمله برابر "حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ"، اونک بقاسی بزه یتر" دیدم.

هم شعورِ ایمانی و إنتسابِ عبودیت ايله طویراق پرده‌سنک آرقه‌سی
 ایشیق‌لانمه‌سنی و آغیر طبقه‌ تراپیه دخی ئولولرک اوستندن قالدیغنی و قبر قپوسيله
 گیریلن یر آلتی دخی، عدم‌آلود قراڭق‌لر اولمادیغنی علم الیقین ايله بیلدم. بتون
 قۆتمله ﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾ دیدم.

هم غایت قطعی بر صورتده حسن ایتدم و او شعورِ ایمانی ايله حقّ الیقین
 بیلدم که: فطرتمده چوق شدتلی اولان عشقِ بقا باقی ذو الکمالک بقاسنه، وارلغنه
 ایکی جهتله باقارکن؛ آنایتک پرده چکمه‌سیله، محبوبنی قاجیرمش، آیینه‌سنه
 پرستش ایتمش بر سرسمه دونمش گوردیم. و او چوق درین و قۆتلی عشقِ بقا،
 بالذات و سببسز، فطره سویلن و پرستش ایدیلن کمالِ مطلق بر اسمک گولگه‌سی
 واسطه‌سیله ماهیتمده حکم ایدوب او عشقِ بقایی ویرمش و محبت ایچون هیچ
 بر علت و هیچ بر غرضی و ذاتندن باشقه هیچ بر سبب إقتضا ایتمه‌ین کمال
 ذاتی پرستشه کافی و وافی ایکن، سابقاً بیان ایتدیگمز و هر بریسنه بر حیات و

بر بقا دگل، بلکه ألدن گلسه بیگلر حیاتِ دنیویه و بقا فدا ایدیلمگه لایق اولان
 مذکور باقی میوهلری دخی إحسان ایتمکله، او فطری عشقی شدتlendirمش حسّ
 ایتدم. ألیمدن گلسه ایدی بتون ذرّاتِ وجودمله ﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾
 دییه جکدم و او نیتله دیدم. و بقاسنی آریان و بقایِ إلهی یی بولان او شعورِ ایمانی
 (که بر قسم میوهلرینه سابقاً "هم... هم... هم...الر ایلله إشارت ایتدم) بگا اویله
 بر ذوق و شوق ویردی که؛ بتون روحمله، بتون قوّتمله، أکْ درین قلبمده نفسمله
 برابر دیدم: ﴿حَسْبِي مِنَ الْبَقَاءِ لَذَّةٌ وَسَعَادَةٌ إِيْمَانِي وَشُعُورِي وَإِذْعَانِي بِأَنَّهُ هُوَ
 إِلَهِي الْبَاقِي حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾

نورک بکجیی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿يَا اللَّهُ * يَا رَحْمَنُ * يَا رَحِيمُ * يَا فَرْدُ * يَا حَيُّ *

يَا قَيُّومُ * يَا حَكَمُ * يَا عَدْلُ * يَا قُدُّوسُ﴾

إِسْمِ أعظمك حَقُّه و قرآنِ معجز البيانك حرمتنه و رسولِ أكرم عليه الصلاة والسلامك شرفنه.. طلسم مجموعه سنی باصدیرانلری و مبارک یاردیمجیلرینی و رسالهُ نور طلبه لیرینی جَنَّت الفردوسده سعادتِ ابدیهیه مظهر ایله. آمین! و خدمتِ ایمانیه و قرآنیه ده دائما موفق ایله. آمین! و دفترِ حسنا تیرینه طلسم مجموعه سنک هر بر حرفنه مقابل ییك حسنه یازدیر. آمین! و نورلرک نشرنده ثبات و دوام و إخلاص إحسان ایله. آمین!

یا أرحم الراحمین!.. عموم رسالهُ نور شاکردلرینی ایکی جهانده مسعود ایله. آمین! إنسی و جَنِّ شیطانلرک شرلرندن محافظه ایله. آمین! و بو عاجز و بیچاره سعیدک قصوراتنی عفو ایله. آمین!

عموم نور شاکردلری نامنه

سعید النورسی

محتويات

برنجى سوز.....	٤
اون دردنجى لمعه نك ايكنجى مقامى.....	٨
اون برنجى سوز.....	١٩
اون آلتنجى سوز.....	٣٣
يگرمنجى مکتوبك اوننجى كلمه سى.....	٥٨
يگرمى ايكنجى سوزك ايكنجى مقامى.....	٦٤
يگرمى دردنجى مکتوب.....	٩٠
يگرمى آلتنجى سوز.....	١١١
يگرمى يدنجى سوزك ذيلى.....	١٣٠
يگرمى طوقوزنجى سوزك ايكنجى مقصدى.....	١٤٣
اوتوزنجى سوزك ايكنجى مقصدى.....	١٧٣
يگرمى دردنجى سوزك بشنجى دالى.....	١٩٠
اوتوز برنجى سوزك دردنجى اساسى.....	٢٠١
حسن فيضنك قصيده سى.....	٢٠٧
دردنجى شعاعك يالکز برنجى مرتبه سى.....	٢١٧

